

**Decas collectionis suae craniorum diversarum gentium illustrata.**

**Contributors**

Blumenbach, Johann Friedrich, 1752-1840.  
University of Glasgow. Library

**Publication/Creation**

Gottingae : Apud Ioann. Christ. Dieterich, 1790-1828.

**Persistent URL**

<https://wellcomecollection.org/works/arqdbcr2>

**Provider**

University of Glasgow

**License and attribution**

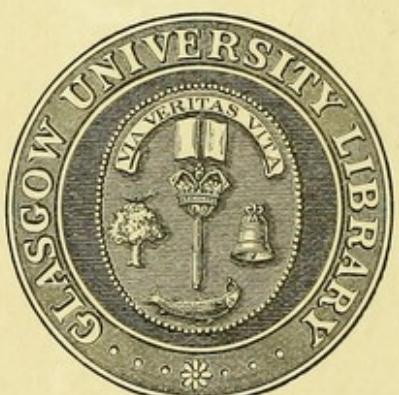
This material has been provided by The University of Glasgow Library. The original may be consulted at The University of Glasgow Library. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection  
183 Euston Road  
London NW1 2BE UK  
T +44 (0)20 7611 8722  
E [library@wellcomecollection.org](mailto:library@wellcomecollection.org)  
<https://wellcomecollection.org>

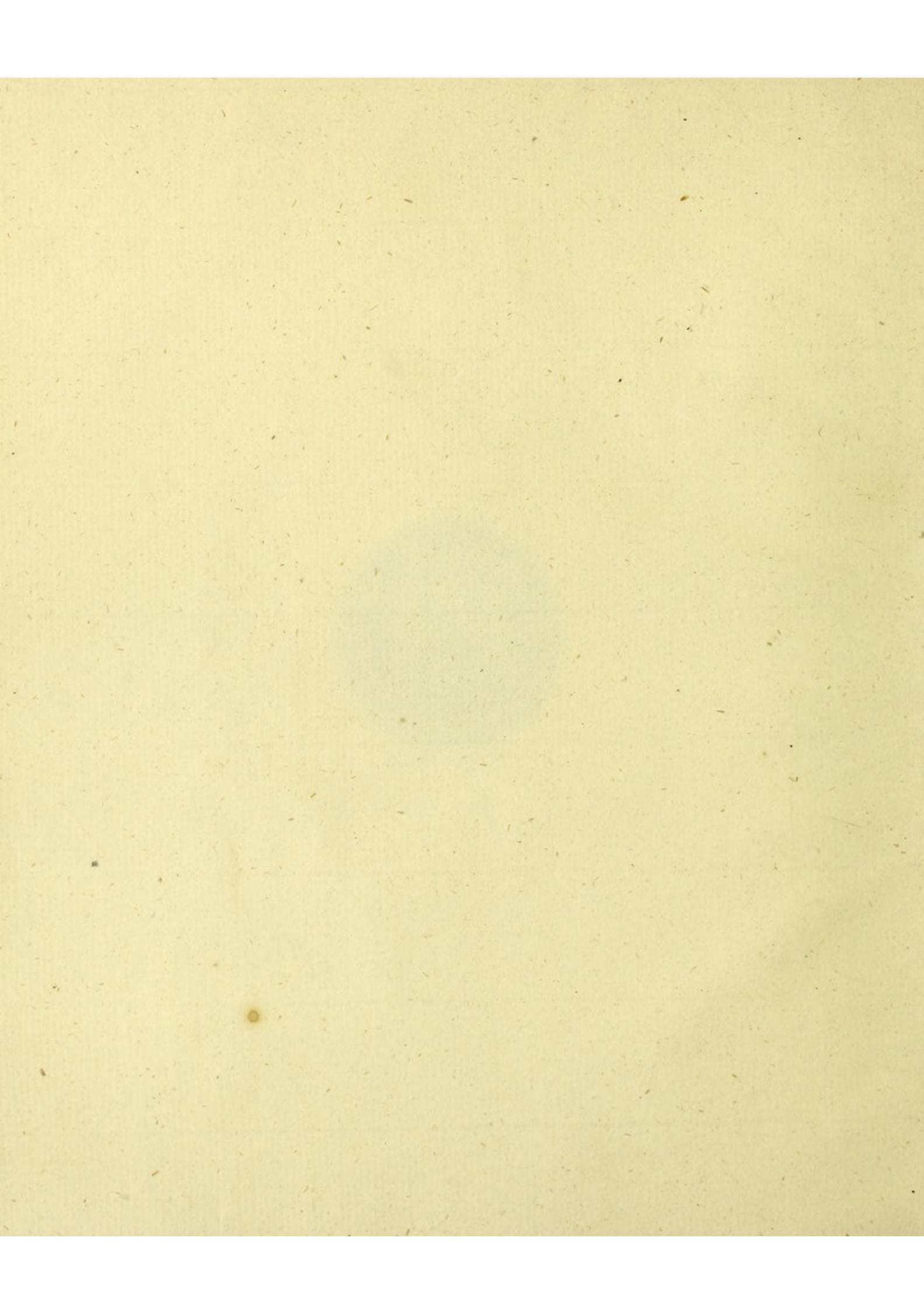


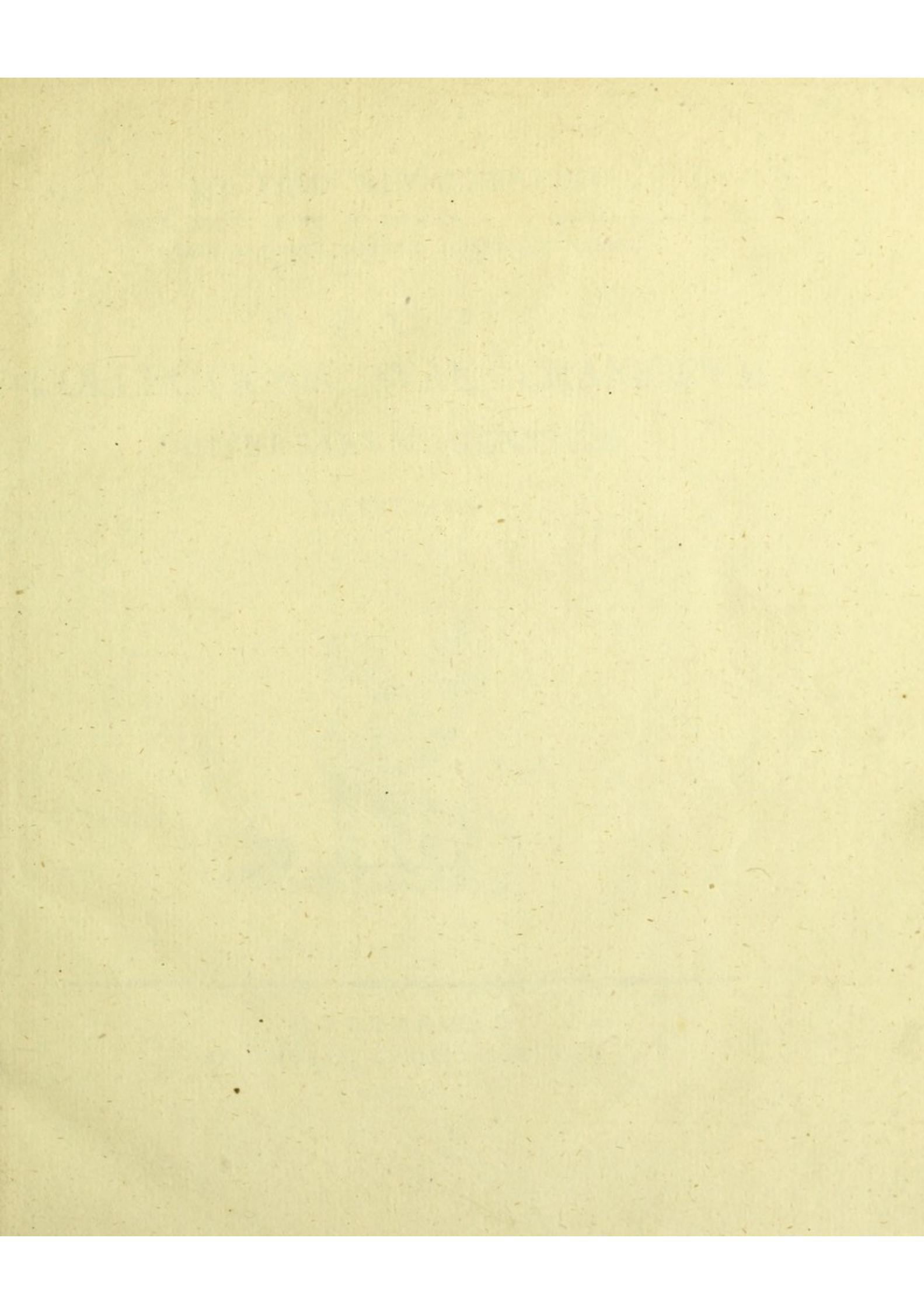


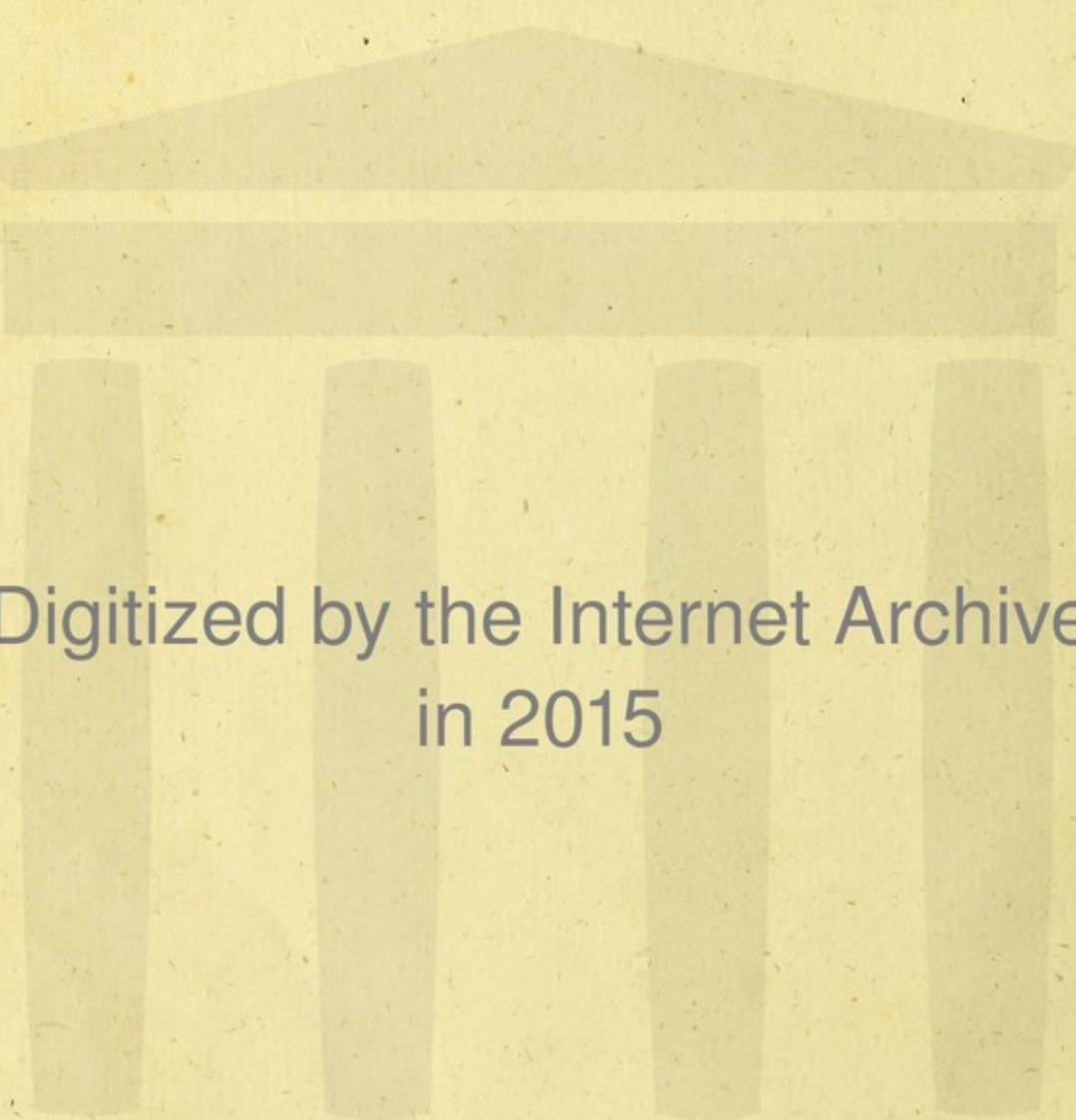
429-1887

Cc 4. a. 7









Digitized by the Internet Archive  
in 2015

<https://archive.org/details/b24918192>

JO. FRID. BLVMENBACHII

PROF. MEDIC. ORDIN. M. BRITANN. R. A. CONSIL. AVL.

SOCIET. R. SCIENT. GOTTING. ALIARVMQVE MEMBRI

D E C A S

COLLECTIONIS SVAE CRANIORVM

DIVERSARVM GENTIVM

ILLVSTRATA.



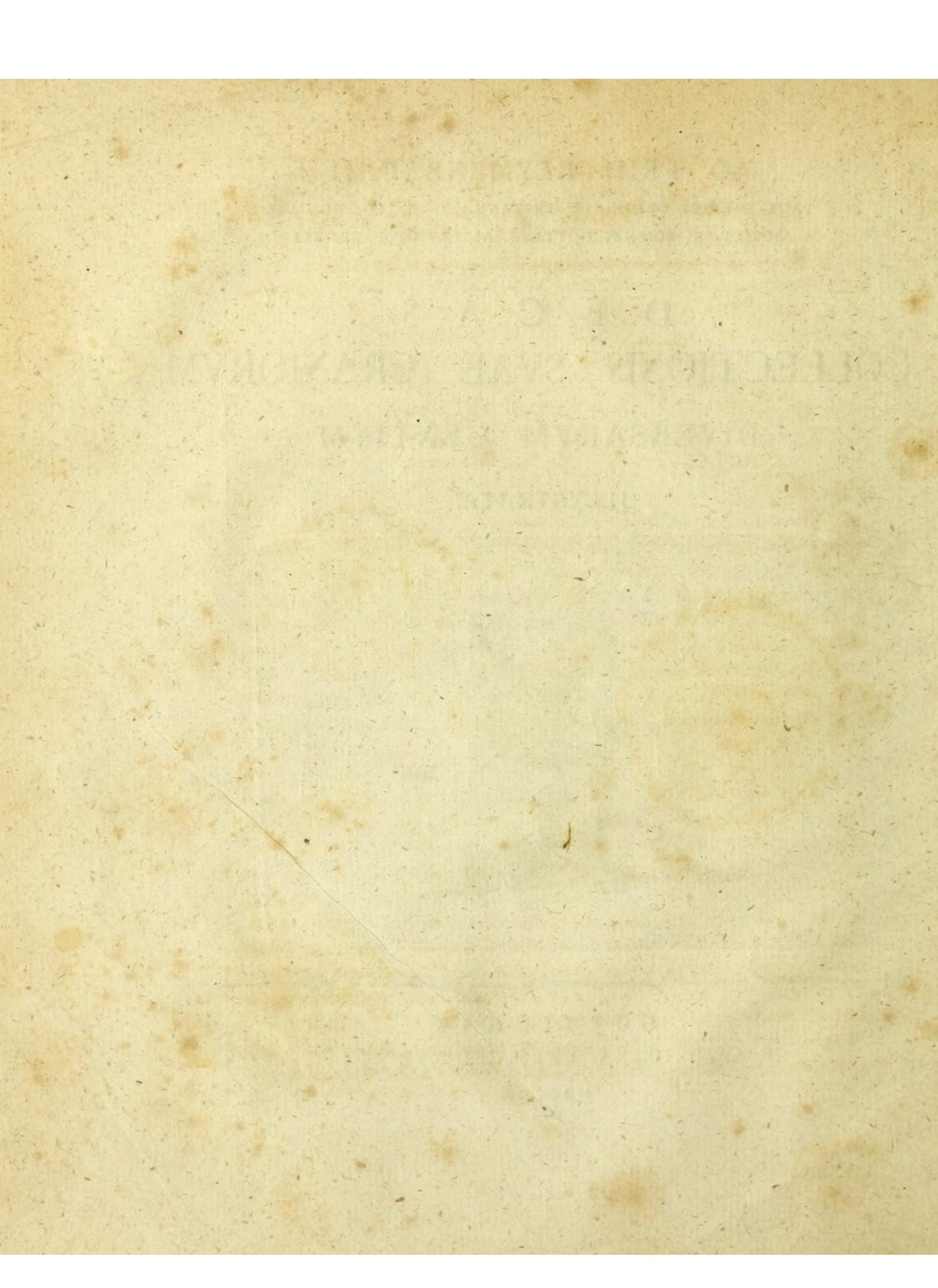
---

G O T T I N G A E

A P V D IOANN. CHRIST. DIETERICH

M D C C X C .

c



---

**Q**uam sibi posuerat legem LINNAEVS vir summus in speciebus plantarum designandis, vt scilicet non nisi sibi ipsi visas plantas reciperet, ne dubia certissimis misceret, toties, quod ipse addit, elusus ab auctoribus, tantum abest vt ipsi quod ab aliis factum vidimus, tanquam incredulam diffidentiam vitio vertamus, vt potius dolendum censeamus, eandem sapientem normam in reliquo historiae naturalis studio, zoologia praesertim, ob longe maiores et magnam partem inuincibiles difficultates non aequa adhiberi posse.

Quantam enim *autopsia* huic studio afferat lucem facile patet vel ingentia eius incrementa, imo vero nouam quasi et dignioram vere scientificam faciem perpendenti quam ab eo inde tempore nactum est, quo primum collectiones rerum naturalium quas *musea* vocant condi cooperunt. Et eo magis sane mirandum cultiores gentes Europaeas, in tanto, quo omni aevo naturalem historiam coluerunt studio, tam sero tamen de eiusmodi museis, tamquam omnis naturalis studii subsidio primo et principe et promo condo cogitasse. Aequa vero mirum per bina ista cum dimidio secula quibus iam colligendi res naturales industria homines nostros ad luxuriosum fere usque excessum tenuit, vnicce ea quae ad ipsius hominis naturalem historiam et *varietates generis humani* attinent adeo negle-

cta et praetermissa, vt et in ditissimorum alias museorum catalogis vix vnum alterumue id argumentum spectans specimen reperias. Neque minus incomprehensibile in vniuersum hancce humani generis naturalem historiam tam diutissime incultam et neglectam iacuisse, ita vt et apud classicos et maxime polygraphos praeteritorum seculorum zoologos qui vniuersum fere regni animalis ambitum indagando complexi sunt, vt apud CONR. GESNERVM, Io. RAVM etc. vnic de ipsis hominis historia altissimum regnet silentium. Imo si a FABRICII a) philologico magis labore discesseris, ante BUFFONIUM vix vllus extiterit qui ea quae varietatem generis humani natuam attinent curatius et ex professo tractauerit.

Arrisit argumentum cum ante tria circ. lustra de dissertatione quam vocant inaugurali cogitarem, neque ab eo inde tempore idem horis subsecuius ulterius indagare destiti, tum quod grauitate aequa ac amoenitate animum teneret, tum quod et amicum quasi vinculum naturalem inter historiam et physiogiam praeberet; imo vero etiam quod mea intererat continuata istius agelli cultura ea quae in iuuenili illo opusculo minus curate aut per transennam saltem dicta erant, renouatis curis emendare et quantum in me esset magis magisque ad naturae veritatem componere.

Inprimis vero eo vitio laborare libellum facile agnoui, quod in eo confiendo fere vnic ex libris sapere mihi licuerit, ita vt maxima pars eorum quae de hominum varietatibus continebat, non nisi ex itinerariorum farragine compilata, verbo ex charta in papyrus translata esset.

Nec studio ergo nec sumptibus pepercit vt huic defectui quantum licebat mederer, vtque subsidia mihi compararem *ex ipsa natura petita*, quibus varietates gentium rite dignosci possunt, crania viz., embryones, pilorum specimina, aliasque corporis partes huic scopo inservientes. Denique vero et imaginum ad viuum curate factarum copiam.

Et

a) IO. ALB. FABRICII *diff. critica de hominibus orbis nostri incolis, specie et ortu aucto inter se non differentibus*. Hamb. 1721. recus. in E. opusculor. sylloge.

Et annuente fortuna et suppetias ferentibus sautoribus et amicis rara mihi contigit felicitas insignem id genus apparratum anthropologicum conquirendi, cuius specimen, decadem scil. *craniorum diuersarum gentium* in praesentarium exhibere et illustrare animus est. Craniorum inquam quibus ad gentilitias varietates distinguendas et definiendas nulla alia humani corporis pars aptior videtur, cum caput osseum (praeterquam quod animae domicilium et officina, imo vero interpres quasi et explanator eius sit, vtpote vniuersae physiognomiae basin et firmamentum constituens,) stabilitati suae maximam conformatio[n]is et partium relatiuae proportionis varietatem iunctam habeat, vnde characteres nationum certissimas desumere licet.

Cum vero omnis vis et vsus eiusmodi rerum in studio anthropologico vnicē ex eo pendeat vt genuinae sint, ante omnia regulas et criteria enarrare mihi liceat, quibus ipse in diiudicandis craniis vtor.

Et quidem primum et princeps est vt de occasione et via inquiramus qua cranium eiusmodi exoticum ad manus nobis venit. Ideo collectioni meae iunctas habeo epistolas autographas fautorum et amicorum a quibus ista cimelia accepi et quibus tanquam documentis cuiusuis cranii authentica origo demonstratur. Quae vlo modo dubia aut ambigua videri possint, ea separatim pono, et de dubitationis causa in catalogo moneo.

Porro curiose seruo partes accessorias cranio vni alterius forte adhaerentes, si tales fuerint vt ipsae iam genuinam eius indolem demonstrare possint; vt in mumiarum b) craniis bitumen aut byssi

A 3

reli-

- b) Parum quidem antehac tribueram iis quae vulgo apud auctores, ALSTONIUM aliasque leguntur de mumis spuriis, quae nuperis temporibus a fraudulentis hominibus in genuinarum imitamentum paratae et venditae fuerint. Ipse tamen ante aliquot annos Norimbergae, apud nugiendum quendam eiusmodi pseudomumiam oculis meis usurpauit cuius fraudulendam originem, et si pro genuina venditaretur, praeter reliqua inuolucrum curtior indagatio demonstrabat, vtpote quae partim sericeis, partim linteis laciniis constabant, pice conglutinatis, cum e contrario byssi genuini ne vestigium quidem deprehendere potuerim.

reliquias etc. Ita Caribaei cranio quod munificentiae per ill. BANKSII Baroneti deboe, peropportune seruati sunt passim adhaerentes capilli recti, rigidusculi, quibus vel primo intuitu si adhuc opus esset scrupulus tolli potest ne forte ad aethiopes pertineat fugitiuos c) quos Caribaeas insulas et maxime insulam Sti Vincentii inde a medio seculi praeteriti magno numero habitare, et passim indigenarum Indorum singularem capitis formam, artis imitamento acquisitam p[ro]ae se ferre d) notum est.

Tunc vero cranium ipsum ad examen reuocandum, et inquirendum num et vere characteristicum sit et anthropologico scopo inferuire possit. Fieri enim potest ut et vere genuinum cranium tamen huic fini male respondeat si forte morbosa affectione laboret, aut individuali partium disproportione quam casus intulit, deformatum sit. Ita enim et inter nostrates passim occurunt homines capitatis forma adeo singulari conspicui, vt si eadem vniuersae cuidam genti communis esset, haec inter varietates humani generis iure meritoque poneretur. Cauendum ergo ne et in exotico cranio similem fortuitam deformationem pro gentilitia sumamus; cui quidem errori omnium optime obuiatur si plura eiusdem gentis crania inuicem comparare licet.

Si hoc non datur, imagines saltim conferendae ad viuum factae, et quibus aut artificis docta manus, aut periti iudicis autoptae testimonium fidem facit.

Refero huc quoque, imo vero praefero subinde icones quae, etiam si non personam aliquam vt vulgo dicitur, exhibeant, tam men

c) Cf. LABAT *voyage aux Iles de l'Amerique* ed. 2. T. VI. pag. 243 sq. — „L'habillement uniforme n'empêche pas qu'on ne distingue aisément les Caraïbes des Nègres, ces derniers ont les cheveux crépus et fins comme de la laine, au lieu que les Caraïbes les ont noirs, longs, droits, et fort gros.,,

d) Cf. THIBAULT DE CHANVALON *voyage à la Martinique* p. 39 sq. — „Les negres introduits chez les Caraïbes en prirent les moeurs et les coutumes. Ils aplatisirent comme eux la tête de leurs enfans par devant, en la comprimant entre deux planches dès qu'ils sont nés, ce qui la rend difforme et monstreuse.,,

men characterem gentis egregie demonstrant, vt antiqua sigilla et idola Aegyptiaca, aut icunculas hodiernorum Sinensium, Calmuccorum, Indorum Americae borealis etc.

Denique et auctores adeo, itinerarios praesertim, et quatenus eorum relationes cum ipsa natura conueniant, dispicio.

Aut grauiter fallor, aut neglectus critici huius studii in craniis diuersarum gentium rite examinandis cauſa est miri dissensus et contradictionum quibus ea ab inuicem discrepare videmus quae paſſim de specifica et characteristica nationum quarundam capitum figura apud egregios ceteroquin auctores relata legimus. Quando vc. desideratissimus CAMPERS characterem Calmuccorum in angusta et quasi carinata cranii eorum forma ponit, quam e contrario latitudine singulari vel primo intuitu conspicuam esse omnes qui eam gentem norunt vno ore testantur. Aut si DAUBENTONIVS Sinensium crania in museo Parisino feruata nullatenus a gallicorum hominum capitibus differre scribit, cum LINNAEVS e contrario Sinenses ob anomalam plane conici capitum figuram in systemate naturae ad monſtrosas hominum varietates referat.

---

Proximum est vt iam ea momenta enarrem quibus maxime crania ab inuicem disperant et vnde ergo characteres eorum distinctius desumere licet.

Non defuerunt viri cel. et egregie anatomice docti qui peculiarem lineam constituerent tanquam normam f. regulam ad differentiam craniorum hominis et brutorum determinandam; quo vc. occipitalis linea DAUBENTONII v. cl. et facialis amicissimi CAMPERI pertinent. Ille scil. binas lineas rectas animo concipit: alteram nempe inde a margine postico foraminis magni occipitalis per marginem inferiorem orbitae, decurrentem: alteram vero per planum horizontale istius foraminis magni, media inter utrumque condylum via, ductam: angulumque quo binae istae lineae inuicem concurrunt pro normali quasi cranii charactere habet. CAMPERS contra alias binas lineas rectas se inuicem secantes constituit. Pri-

mam

mam nempe horizontalem per meatum auditorium externum e) et narium ossarum fundum ductam. Alteram vero quae ossis frontis supra nasum prominentem partem tangit et inde ad extremum usque limbum alveolarem superioris mandibulae decurrit. In angulo qui binarum istarum linearum concursu efficitur constare credidit vir egregius non solum differentiam animalium sed et diuersarum generis humani nationum.

Vtraque vero harum regularum, et si ingeniose excogitata, mihi tamen magis ad craniorum diuersitatem in brutis animantibus quam in humani generis varietatibus definiendam, apta videtur. Ut enim taceam esse in quarundam nationum craniis characteres distinctius in quae neutra istarum linearum cadit (quale quid v. c. iam inter Europaeas de Scotis relata legimus f) quos malarum prominentia insignes dicunt,) in vniuersum tamen ab una parte variabilis utriusque lineae in craniis unius eiusdemque gentis inconstantia, et ab altera e contrario similitudo eiusdem in craniis toto reliquo habitu mirum quantum ab inuicem discrepantibus, cuius copia craniorum ad manus est, facile patebit.

Quod enim DAUBENTONII occipitalem lineam attinet, directio plani foraminis magni in eiusdem gentis capitibus (vt v. c. in binis Turcarum craniis quae dum haec scribo ad manus sunt, aut in tribus aethiopicis quae infra recensebuntur) diuersissima saepe conspicitur.

Contra

e) Ita in E. I. kleinere Schriften T. I. P. I. p. 15. In alio vero opere scil. natuatkund. Verhandel. over den Orang outang etc. tab. II. fig. II. eandem lineam horizontalem infra tuberculum dicit, quod mastoideo hominis processui respondet.

f) „Quis celsas Scotorum malas explicauerit? nemo. An ideo specie discrepare „habendi sunt? „ cl. I. HVNTER de hominum varietatibus pag. 3.

„The high cheekbones of the Scotch are a national feature.,, S. R. RAMSAY on the treatment of African slaves pag. 217.

„Die hohen Gochbeine und die daher entstehende Form der Backen geben „dem Cptn. Cook ein etwas schottisches Ansehn.,, coniunctiss. LICHTENBERG in Götting. Magazin 1780. P. II. pag. 287.

Contrario fere vitio CAMPERI facialis linea laborare videtur quod nempe satis similis esse possit in craniis cetera reliquo vniuerso habitu toto quod aiunt coelo ab inuicem abhorrentibus: maxime ideo, quod nasi directionis nulla in ea habita sit ratio. Est, vt exemplo utr quod vt tot alia munificentiae Perill. L. B. DE ASCH debeo, inter nouem crania quibus paucis abhinc septimanis denuo me donauit vnum e gubernio Kostromensi quod si facialem eius lineam spectes, quam CamperVS definiuit, a forma veterum Graecorum ideali proxime abest; si vero nasum horride depresso et vniuersum reliquum habitum consideres e tali stemmate ortum potius peierares quo monstrofa facies pertinet quam S. R. LAVATER pro Baschkirensi exhibuit g).

Aptius sane quod facies humanas attinet a latere visas, anthropologico scopo inseruiet immortalis viri ALB. DVERERI schema quod in egregio opere de symmetria partium in rectis formis humnorum corporum ea sectione vbi de virilis capitinis compositione agit h), primo statim loco posuit, quodque ternas faciei lineas terminales constituit; frontalem vnam, alteram nasalem, tertiam denique maxillarem.

Verum in vniuersum et in hac historiae naturalis parte vt in reliquis *naturalem* quam vocant methodum, quae longe plurimos corporis organici characteres simul sumtos complectitur, artificiali qua singularem tantum characterem a reliquis abstractum pro fundamento systematico ponunt, praferendam puto: ideoque in ordinandis et describindis variarum gentium craniis neque DAUBENTONII, neque CAMPERI, neque DVERERI regulas vnicce adhibui sed vniuersum eorum habitum indagaui.

Ne tamen vagae sint et ambiguae *habitus* istius vniuerfi voces, ex tota cranii compage bina in primis selegi ossa quibus tanquam fundamentis reliqua capitinis forma cuius varietates gentilitias quaerimus, nititur, frontale sc. et maxillaria.

Fron-

g) *Physiognom. Fragmente* T. IV. pag. 314.

h) fol. Eij<sup>b</sup> editionis principis a 1528.

Frontalis enim ossis formam vniuersae fere caluariae habitus sequitur, cum plani circularis directio lateralem angustiam aut amplitudinem capitis demonstret; supremus vero ossis margo quo cum sagittali sutura concurrit, verticis acumen aut depressionem. Ut arcuum superciliarium et glabellae differentias taceam vnice in hocce osse positas.

A maxillaribus vero ossibus narium primo amplitudo pendet tum et ipsa nasalium ossium directio, et pro malarum processuum configuratione ossium iugalium ipsis appositorum maior minorue protuberantia, et (quae magni in hac disquisitione momenti est) malaris foueae ratio qua iugale os ad anteriora ossis maxillaris transit: denique et limbi alveolaris siue angustia siue amplitudo. Quid quod et inferioris mandibulae forma et habitus, cum alveoli eius et dentes istis superioris maxillae respondeant, ex huius fabrica aestumari potest.

Ex vtroque vero osse, maxillari nempe et frontali iunctim sumto orbitarum quoque directio, amplitudo et profunditas pendet.

Hisque ergo ossibus normalibus tanquam fundamento positis facile exin vniuersi craniorum habitus characteres firmi et stabiles quatenus etiam in vicinis ossibus positi sunt vterius deduci poterunt: firmi inquam et stabiles; quae enim ab iisdem ossibus remotiora sunt vt occiput, aduentitiae magis varietati amplitudinis et figurae obnoxia videntur, vtpote quae saepe in craniis eiusdem gentis, quod ad reliqua sibi simillimis, multimode ludere videmus.

Iam ergo ad ipsam decadem craniorum accedamus quorum caussa hactenus dicta praefati sumus. Omnia quidem et singula peculari et characteristica forma ab inuicem distinguuntur: nullum vero magis a reliquis discrepat quam et *in aliis animantium domesticorum speciebus* capita diuersarum varietatum passim ab inuicem differre videmus, apri v. c. cranium ab eo suis domesticae: ita vt et hocce argumento vniuersi generis humani communis ex uno eodem que

DECAS COLLECTIONIS SVAE CRANIORVM. II

que stemmate primituo origo patescat. Quum vero et in aliis organicorum corporum speciebus quae in numerosos quasi naturae lusus degenerando abierunt, vt tuliparum aut caryophyllorum flores, hi ipsi degenerationis lusus in classes dinidi soleant, idem quoque in generis humani nativa varietate commode fiet: vtpote quam proxime ad naturae veritatem in *quinque* classes redigendam puto, quae quidem omnes gradatim et inobseruabili transitu inter se confluunt ita vt non nisi arbitrariis limitibus definiri possunt, in vniversum tamen ex principali corporei habitus differentia qua gentes a gentibus distinguuntur, petiae videntur.

Et quidem I<sup>ma</sup> earum Europaei complectuntur cum Asiatis maxime occidentalibus citra Obin et mare Caspium nobis obuersis, vt et Cisgangetanis, cumque Africae borealis incolis. Vno verbo orbis fere veteribus cogniti homines; plus minus candida cute conspicui et ea faciei forma quam nos Europei pulchriorem arbitramur.

II<sup>da</sup> Reliqui Asiatae cum Americae maxime borealis habitatoribus, occidentalibus sc. Kamtschatkae vicinis, et orientalibus Grönlandis et Esquimotis. His omnibus color magis subfuscus, facies planior, palpebrarum apertura angustior, capillus tenuior.

III<sup>ta</sup> Reliqui Africani; plus minus nigri, maxillis magis prominulis, naso obtusiore, labiis tumidioribus, capillo plerumque criso.

IV<sup>ta</sup> Reliqui Americani, cuprei maxime coloris, capitis forma varia plerisque artificiali, capillo rigidiore, recto.

V<sup>ta</sup> Maris pacifici incolae ad Indiae vsque orientalis insulanos. Plerumque ex nigro fusci, faciei partibus (contraria

ac in II<sup>da</sup> varietate ratione) alte prominentibus, naso latiore,  
ore ampio, capillamento vberrimo, denso.

Et eundem quidem ordinem sequatur decadis huius craniorum  
recensio, quae priorum quatuor varietatum specimina memorabilia  
exhibit; in quibus explicandis ita versatus sum ut primo loco fon-  
tem indicem vnde quoduis eorum in meam supellestilem deuene-  
rit: tum notas principes et characteristicas cuiusuis eruam; quibus  
reliqua in eodem obseruata subiungo; memorabilia quidem, verum  
de quibus nondum mihi constat an gentilitia sint, anue accidenta-  
lia et indiuiduo quod describo propria. Ultimo demum loco icones  
ad naturam factas hominum ad quos cranium pertinet, et auctorum  
de capitibz eorum forma relationes cum ipsa natura confero.

\* \* \*

VARIETATIS

VARIETATIS PRIMAE SPECIMINA  
QVATERNA.

## I. MVRIAEGYPTIACAE.

(— Tab. I. —)

Agmen ducat cranium hominis tum aei quo vixit antiquitate, tum gentis ad quam ut verisimillimum est, pertinuit, dignitate et celebritate memorabile; veteris nempe Aegyptii medicatum caput. Emi cum aliis Aegyptiacis rebus naturalibus a Friderico mercatore Dantiscano cum ex Aegyptiaco itinere redux a. 1779 exeunte urbem nostram appuleret.

*Charakteres primarii:* caput augustum ad latera compressum, maxime versus verticem. Frons parua et eleganter fornicata; reliqua contra facies a glabella ad menti apicem usque elongata. Arcus superciliares arcuatae, valde prominentes, maxime ubi foramina supraorbitalia ipsis utrumque subiecta sunt. Orbitae ampliae, approximatae i. e. angusto saltem osse ethmoide abinuicem sejunctae. Malaris fossa pone foramen infraorbitale profunde depressa. Inferior mandibula magna, robusta. Dentes vaegrandes, et incisorum quoque coronae crassae, cylindricae magis aut obtuse conicae i) quam scalpriformes.

*Alia obseruata:* occiput retrorsum valde protuberans. Suturae sagittalis tractus extrorsum sulcatus. In uniuersum futurae adhuc integrae nondum deletae. Vestigia insertionis muscularum profundiora. Planum semicirculare utrumque praemagnum. Radices dentium, praesertim caninorum superiorum longissimae. Angulus exterior mandibulae inferioris in dextro latere 105 graduum, in sinistro contra = 118.

In uniuersum huius crani habitus eundem characterem praeferre videtur quem et ingentia Aegytiacae artis veteris opera spirant, non quidem elegantem et pulchellum ast magnum.

i) Cf. Götting. Magazin 1780. P. I. pag. 109 sq.

Vix quidem monitu opus est in tanta seculorum serie qua mos cadauera balsamo condiendi in Aegypto solemnis fuit, inque tam variorum eius terrae dominorum et incolarum vicissitudine magnam mumias intercedere debere varietatem tam quoad conditurae variam rationem et materiem; quam quoad craniorum in mumiis gentilitiam formam et speciem. Idemque praesertim de singulari dentium incisorum habitu valet; quem quidem nemo sanus in omnibus mumiis craniis perfecte eundem supponet, quem tamen cum ab altera parte in non vna mumia plane idem obseruatus fuerit (vt in Casselana *k*), Cantabrigensi *l*) etc.) memorabilis sane videtur et fortassis olim utiliter adhibendus tanquam character distinctius quo *vnius* aeui et gentis mumias a reliquis dignoscere licebit.

Vniuersus vero cranii de quo agimus habitus ad amissim respondet Osiridis idolo ex argilla cocto, sed assubre facto quod in museo academico seruatur, ex eorum genere quae passim in ipsis mumiis reperiri solent. Vtriusque vero, cranii scil. et idoli forma, toto quod aiunt coelo abhorret a Sinensium notissima physiognomia cui Aegyptiacam ex GOGUETI vt puto et DE GUIGNES hypothesi simillimam dicere ausus est egregius ceteroquin vir Io. WINCKELMANN *m*).

Ita etiam ea quae celeber peregrinator THOM. SHAW de mumiis craniis perhibet *n*) quod nempe aliquantum crassiora sint ac nostratia magis ex HERODOTI notissima relatione praeiudicata, quam ex ipsius naturae obseruatione hausta videntur. Mihi sene varias mumiis caluarias earumque fragmenta comparanti, ossa haecce variae quidem sed non adeo insignis crassitiei visa sunt. In crano quod descripsi idem explorare, bituminis copia vetat quo encephali cauitas adhuc scatet.

\* \* \*

## II.

*k*) Cf. cl. BRÜCKMANNI archiatri Brunsvicensi relationem de ea mumiis, Brunsv. 1782. 4.

*l*) v. MIDDLETON's *miscellaneous works*. Lond. 1752. 4. T. IV. p. 170 sq.

*m*) *Geschichte der Kunst des Alterthums* pag. 56.

*n*) *Travels* pag. 377. ed. Lond. 1757. 4.

## II. TURCAE.

(— Tab. II. —)

Donum Perill. L. Bar. DE ASCH qui binis craniis Turcarum in nupera miranda expugnatione Occacouensi m. Decembri a. 1788 occisorum collectionem meam ditauit.

*Characteres primarii:* caluaria fere globosa; occipitio scil. vix villo, cum foramen magnum pene ad extremum baseos cranii positum sit. Frons latior. Glabella prominens. Fossae malares leuiter depressoae. In vniuersum faciei symmetrica et elegans proportio.

*Alia obseruata:* Protuberantia occipitalis externa vix vlla. Condyli occipitales ingentes, valde arcuati. Sutura coronalis vtrimeque versus tempora subtilissimis maeandris anfracta. Narium apertura angustior inferius hemicycli in modum rotundata. Maxillae superioris pars alveolaris breuissima, ita vt quae naribus subiecta est, vix digitii minimi latitudinem altitudine aequet.

Perfecte inuicem conueniunt, quod primarios quos dixi characteres attinet, vtraque ista crania quae ex Generos. DE ASCH munificientia mihi ad manus sunt. Vtrique etiam quod fere orbicularem globosi capitis verticalem superficiem spectat, ad amissim respondet pars caluariae Turcici militum praefecti in obsidione vrbis Neuhaeuſel a. 1685 occisi, quae ex celebri museo Harreriano Ratisponensi in meum transiit.

Porro cum iisdem congruunt imagines Turcarum quas contuli ad viuum factae a peritissimis artificibus WENCESLAO HOLLAR et DAN. CHODOWIECKI v. cl.

Denique vero et globosam cranii in Turcis formam uno ore testantur auctores: sufficiat ex his excitasse VESALII locum de c. h. fabr. pag. 23. ed. 1555.

,,— ple-

„— plerasque nationes peculiare quid in capitis forma sibi vindicare constat. Genuensium namque, et magis adhuc Graecorum et Turcarum capita globi fere imaginem exprimunt, ad hanc quoque (quam illorum non pauci elegantem, et capitis quibus varie vtuntur tegumentis accommodum censem) obstetricibus nonnunquam magna matrum solicitudine opem ferentibus.,,

quibus egregie respondent quae pridem me docuit Perill. B. DE ASCH litteris humanissimis d. 20 Iul. 1788 datis, adeoque diu ante quam ipsa quae dixi crania nactus esset. Scribit scilicet „quae rere vulgo obstetrics Constantinopoli post partum e matre qualem neonato suo capitis formam optet? et ab Asiatis quidem eam praeferriri, quae fascia transuersa frontem et occiput arcte cingente efficitur, quia rubra capitis tegumenta quibus vti solent tunc melius insidere putant.,,

Mirandum ergo potuisse quem iam excitaui WINKELMAN NVM egregiam quam praedicat capitis Turcarum formam felici coelo et climatis clementiae tribuere o), qui tamen ipse vulgatissimum quem modo diximus VESALII locum, obsteticum artificio eandem aperte vindicantem, citet.

o) l. c. pag. 24.

\* \* \*

## III. ASIATAE MACROCEPHALI.

(— Tab. III. —)

Misit Aschius generosiss. et probabiliter Tattarici hominis esse scripsit. Singulari plane et insolita forma conspicuum est, in vniuersum tamen summa symmetria insigne adeo ut morbos quid aut monstrosam aliquam contra naturam fabricam subesse, non est quod suspicari liceat. Cum vero de propiore eius origine nihil certi adhuc constiterit praeter designationem eorum quae ipsi peculiaria sunt, quae vltro addam non habeo.

Vertex in primis valde elatus, compressus, carinatus. Sutura sagittalis ab vtraque pagina prorsus deleta, coronali e contrario et lambdoidea perfecte superstitibus. Neque enim senio euanuisse istam sagittalem, praeter hancce reliquarum integritatem, vniuersus quoque crani habitus demonstrat, dentium v. c. malarium coronae apicibus perfectis et integerrimis, nihilum detritis; postremis quos sapientiae dentes vocant vix progerminatis etc. Occipitum declive, elongatum. In interna verticis facie eo loco vbi alias sutura sagittalis decurrit, fossa cui sinus venosus longitudinalis adiacet profunde insculpta est.

IV. *CASACCI DONENSIS.*

(— Tab. IV. —)

Eidem Perill. B. DE ASCH summae liberalitati (cui in vniuersum iam viginti duo crania, maximam partem Russici imperii nationum, debeo;) integrum quoque sceleton Casacci Donensis acceptum refero, cuius cranium praesens icon exhibit.

Habitus in totum horridus. Orbitae maxime profundae et latae, sed valde depresso. Narium apertura late patula. Arcus superciliares inuicem absque glabellae intercapidine fere contiguae et protuberantes. Limbus plani semicircularis ubi a processu orbitali externo ossis frontis sursum vergit, in acutum quasi iugum abiens; anguli alarum maxillae inferioris fere monstroso extrorsum tractae, et masseterum insertione valde inaequales et quasi hispidae. Foramen occipitale angustius. Crassities ossis occipitalis prope protuberantias enormis. Sed et textura ossium caluariae tam densa, ut hinc illinc casu detritae marmoris durissimi aut iaspidis politi in modum niteant. Hinc et pondus vniuersi cranii ingens.

Verum et reliqui sceleti partes capitis horridae conformatio respondent. Cylindria v. c. ossa praeter modum crassa et ponderosa. Pectoris os quatuor fere digitos transuersos latitudine aequans, et quae sunt huius generis alia, rude robur testantia.

Faciei quem diximus habitus, iam ad alterius generis humani varietatis formam accedere videtur: cui respondent quae apud clas- sicos itineratores relata legimus esse vtique inter Cosaccos qui vultu et physiognomia proxime a Calmuccis absint p).

p) Cf. v. c. SAM. G. GMELINI *Reise durch Russland* T.I. pag. 174.

\* \* \*

VARIETATIS

VARIETATIS SECUNDÆ  
SPECIMEN.

V. CALMVCCI.

(— Tab. V. —)

Itidem donum ASCHII generosissimi.

*Characteres primarii:* Facies complanata, vertex depresso, eiusque ossa vtrinque protuberantia. Nasi ossa minutissima, ad perpendiculum fere declinata. Arcus superciliares vix vlli; et nasi radix tam parum depressa vt frontis arcus per planam glabellam ad nasi iugum vix sensili flexura transeat. Narium apertura perexigua. Malaris fouea planissima.

*Alia obseruata:* Foramen occipitale angustum. Condyli eidem assidentes plani. Processus mastoidei perexiguji.

Conuenit maximam partem cum nostro specimine curata descriptio alias cranii Calmuccici, quam in dissertatione eleganti exhibuit Jo. BENJ. DE FISCHER q), vtpote qua inter alia caluaria eidem complanata tribuitur et in latera insigniter extuberans, facies introrsum valde acta, et versus superiora in superficiem latam distracta &c. In aliis vero, nasi v. c. ossium directione magis ad primae varietatis conformatiōnem accedere istud cranium, quod cum descriptione tum iconē exhibuit FISCHERUS, nemini mirum videbitur vel eum consideranti quem supra iam innuimus varietatum generis humani inter se inuicem transitum et confluxum.

C 2

Perfecte

q) v. E I. *Diff. de modo quo ossa se vicinis accommodant partibus.* L. B.  
1743. 4.

Perfecte e contrario respondent crano quod nos exhibemus binae quae mihi ad manus sunt imagines ad viuum factae iuuenis Calmucci, qui ante tria circ. lustra a Darmstadiensi comitatu Petropoli reduce arcessitus, Carolsruhae a perito artifice depictus est.

Nec minus denique in idem cranium quadrant ea, quae itineratores autoptae et egregie obseruantes de characteristico et fallere nescio Calmuccorum vultu gentilitio uno ore testantur r).

r) Cf. v. c. SCHOBERI *memorabilia Russico-Asiatica* in cl. MÜLLERI *Sammel. Russischer Geschichte* T. VII. pag. 52. Cl. PALLAS *mongolische Völkersch.* T. I. pag. 98 sqq. DE PEYSSONEL *sur le commerce de la mer noire.* Paris 1787. T. I. pag. 179. etc.

\* \* \*

VARIETATIS TERTIAE  
SPECIMINA TRIA.

VI. VII. VIII. AETHIOPVM.

(— Tab. VI. VII. VIII. —)

Debeo egregiam hanc craniorum trigam amicitiae coniunctissimi MICHAELIS, Prof. med. in acad. Marburgensi et Hassiae Landgrauio ab aulae consiliis, qui in vniuersum quoque multifariis aethiopicorum funerum spoliis suppellectilem meam anatomicam dedit. Medium ordine (— tab. VII. —) ex America boreali redux Noueboraci mihi attulit; postea vero Cassellis bina integra capita aethiopum pridie defunctorum mihi transmisit, quae primo anatomico cultello subieci, tumque crania denudata studiose praeparaui.

---

Maximi sane pretii seriem constituunt terna haecce crania, ob insignem quae omnes tres intercedit diuersitatem, luculentissimo documento non adeo propriam et characteristicam Aethiopibus esse speciem, quin aequi signiter inter se ipsos different ac vulgo ab aliis protoplastorum nepotibus differre censemur!

Mandibula v. c. magis prominens in secundo (— Tab. VII. —); longe minus in tertio (— Tab. VIII. —),

Narium apertura amplissima isti tertio; longe angustior reliquis.

Contra limbi narium externi inferius segmentum in secundo acutum marginem praefert, rotundatum e contrario in primo et tertio.

Nasi radix intropressa et sulco transuerso alte incisa in primo; minus in secundo; omnium minime in tertio.

C 3

Dorsum

Dorsum nasi vbi sutura longitudinali dirimitur, acutum in secundo; minus primo; eleganter contra fornicatum in tertio.

Ossis palatini lamina horizontalis in neutro quidem adeo ampla qualem in tribus Russorum craniis coram video, proportione tamen reliquorum latissima in tertio; minus in primo; in tertio denique adeo angusta, ut vix arctiorem in Europaeo unquam vidisse memorerim.

Limbus alveolaris longe angustior secundo quam reliquis duobus.

Vtraque fissura orbitalis amplissima in tertio, perangusta in secundo.

In vniuersum orbitarum habitus in singulo ab eo reliquorum duorum paulisper diuersus: in neutro tamen alia varietate ludens quam et in Europaeorum craniis coram video.

Postica caluariae pars prope protuberantiam occipitalem acute prominens in secundo, eleganter vero rotundata et fere globosa in tertio.

Quibus praeter alia denique et ea accedit differentia, ut secundum crassitie et pondere singulari reliquos duos mirum quantum superet.

Confirmantur hisce ea, quae alias iam, occasione insignis picturae a summo artifice ANTONIO VAN DYK profectae et quatuor Aethiopum effigies exhibente, monui <sup>s)</sup>, si monitu adhuc opus erat, et tum auctorum testimoniis <sup>t)</sup>, tum ipsa autopsia postquam

<sup>s)</sup> In coniunctissimi VORSTII Magazin filr Physik und Naturgeschichte. T. IV. P. III. pag. 1 sqq.

<sup>t)</sup> Vnum ex his in medium protulisse sufficiat cl. ADANSON in hist. nat. du Senegal pag. 22. — „Les femmes sont à peu près de la taille des hommes,

quam numerosos aethiopicos homines ex utroque sexu curate contemplari licuit, euici, esse nempe inter Aethiopes maxime genuinos ab altera quidem parte passim multum diuersos ab Europaeorum physiognomia, ab altera vero etiam alios tam eximiae et elegantis formae, ut si colorem demseris, vix illa ratione nostratum vultu differre dicendi sint.

Et eandem quoque aethiopici vultus varietatem et cum reliquorum hominum forma confluxum quasi et transitum testantur multum ab invicem diuersae imagines quotquot extant Aethiopum a peritis artificibus ad viuum factae et aeri incisae; tum et differentia, quae icones craniorum aethiopum passim iam publici iuris factas intercedit; et ea quoque potissimum, quae insignis anatomicus, amicissimus SOEMMERRING, Prof. Moguntinus et Electori ab aulae consiliis, de similibus discrepantiis, quae ipse in huius gentis caluariis obseruauerat, curatissime annotauit u).

„hommes, également bien faites. Leur peau est d'une finesse et d'une douceur extrême. Elles ont les yeux noirs, bien fendus; la bouche et les lèvres petites et les traits du visage bien proportionnés. Il s'en trouve plusieurs d'une beauté parfaite. Elles ont beaucoup de vivacité, et surtout un air aisné de liberté qui fait plaisir.

u) Ueber die körperl. Verschiedenh. des Negers vom Europäer, pag. 14 sqq.

\* \* \*

VARIETATIS

VARIETATIS QVARTAE  
SPECIMINA BINA.

IX. INDI AMERICAЕ SEPTENTRIONALIS.

( — Tab. IX. — )

Itidem donum amantissimi MICHAELIS, qui egregium hocce cranium Philadelphiae a celebri in novo orbe anatomico D. CHOVET acceperat, afferente ipsi, fuisse ducis Indi istarum regionum, qui ante 30 circ. et quod excurrit annos ob caedem commissam ibidem capite plexus fuerit.

*Charakteres primarii:* Vertex depresso, amplius, versus latera supra tempora protuberans, planis semicircularibus vtrinque inde ab orbitali processu ossis frontis sursum diuergentibus. Iugalia ossa prominula. Olfactus officina amplissima, ita ut et conchae mediae in bullas quasi excavatae sint et sinus SANTORINI insignis capacitatis contineant.

*Alia obseruata:* Dentes incisores breuissimi, sed acutissimi, scalpriformes. Sutura frontalis superfites. Caluariae ossa valde tenuia; et totum cranium leuissimum.

Etsi pro certo mihi non constet, ad quamnam Americae borealis gentem cranium hocce proxime pertineat, in vniuersum tamen perfecte conuenit cum octonis imaginibus Indorum Cherokefarum ad viuum a magni nominis artificibus delineatis x), quas cum cranio illo

x) Septem viz. gentis suae principes a. 1730. Londini degentes ex MARKHAM pictura aeri incidit I. o. BASIRE.

Celebrem

illo studiose contuli: vtpote quae omnes malas protuberantes et ad vnum fere omnes verticem depresso monstrant.

Posteriorem huncce characterem artificio deberi probabile videtur, vtpote quo plures istius noui orbis plagae incolas infantum tenellorum capita deprimere et in dilectam sibi formam cogere post tot alios curatissime docuit cl. ADAIR y).

Amplissimae vero olfactus officinae egregie respondent, quae apud autores peritos et fide dignissimos de summa istorum barbarorum odorandi acie relata legimus z).

Celebrem vero sex nationum ut vocantur ducem, IOSEPHVM TAYDANEEGA ad magni artificis G. ROMNEY picturam, nigro quod dicunt opere expressit a. 1779: egregius chalcographus I. R. SMITH.

Neque ab his multum differt Virginici hominis 23 annorum elegans icon a claro artifice WENCESLAO HOLLAR a. 1645. ad viuum delineata et aqua forti incisa.

y) *History of the American Indians* pag. 8 seq. — „*The Indians flatten their heads in divers forms: but it is chiefly the crown of the head they depress, in order to beautify themselves, as their wild fancy terms it: for they call us long heads, by way of contempt*, etc. —

z) Cf. post REN. DE LAUDONIERE, P. CHARLEVOIX aliasque PHIL. G. FR. VON RECK *Reise nach Georgien in VRLSPERGERI Nachr. von der Salzburgischen Colonie in America* T. I. p. 862.

\* \* \*

X. *CARIBAEI EX INSULA SÆ VIÑCENTII.*

(— Tab. X. —)

Ditauit collectionem meam hocce cimelio Perill. Baronetus JOSEPHUS BANKS: cimelium enim vocare non dubitabunt, qui norunt, vniuersam eam Caribaeorum stirpem quondam adeo celebratissimam hodie Aethiopum maxime liberorum hostili saeuitia fere totam extirpatam et ad vnam tantum alteramue familiam adhuc superstitem redactam esse, quae vnicce in insula *SÆ Viñcentii* in remoto angulo solitariam vitam degit.

Caput est ducis eorum ante triennium circ. defuncti, cuius ossa, rogatu BANKSII generosissimi effodi curauit cl. ANDERSON horti regii in ista insula praefectus.

---

*Charakteres primarii:* Frons retropressa et orbitae mirum in modum hiantes, patulae, sursumque quasi spectantes; eo fere modo ut in hydrocephalis spectantur; lamina scil. orbitali ossis frontis valde declivi, margine superciliari obtusissimo &c. Praeter alia quae ex in fluunt singularia ingens quoque notanda venit distantia, quae supremum marginem ossis vnguis et sulcum supracorbitalem pro neruo frontali intercedit.

*Alia obseruata:* verticis ossa vtrinque valde protuberantia. Nasi ossa praelonga. Denique singularis plane habitus coronae dentium incisorum externorum superioris maxillæ; vtpote quae non scalpriformis vt vulgo solet, neque obtuse conica, qualem in mumiæ capitinis descriptione diximus, sed talis sit, vt cylindrum osseum a postica parte oblique truncatum et fulco longitudinali inscriptum, exhibeat.

---

Exactissime respondent rarissimi huius cranii conformatio*n*i, quae de singulari Caribaeorum studio, neonatorum capita variis artificiis peculiarem in modum formandi, testes autoptae locupletissimi uno ore testantur. Mirari adeo satis nequeo scepticam quorundam neotericorum diffidentiam, qui totum hocce infantum capita fingendi artificium tanquam impossibile in dubium vocare ausi sunt a). Vix enim quisquam circa rei possibilatatem, vt hac vece vtar, haesitabit, qui consideret ossibus quidem (vt ALBINI verba mea faciam,) naturam firmam esse, duram, rigidam: eademque vero nihilominus plerisque corporis nostri partibus mollibus longe magis mutabiles esse, vtpote quibus non solum fortuitae ex fracturis iacturae miranda reproductionis vi facile reparentur (quod in vulneribus partium carnosarum cum substantia deperdita ob caussam alias a me indagatam b), successu caret); verum et secundum naturae ordinem elementa eorum perpetuo renouentur et cum aliis nouiter appositis commutentur. Perpetuam enim nouarum particularum ex purpureo sanguinis fluento ossibus adlato appositionem post tot alia argumenta tritissimis hodie de rubiae tintorum in ossa animalium effectu specifico experimentis, euictum est. Absorbtionis contra substantiae osseae vnum instar omnium afferre liceat vulgatum phaenomenon, alueolos scil. mandibularum post dentium casum deletos. Ex ipsa autem hacce haud inficijanda substantiae osseae perpetua commutatio facile iam si quid video, intelligitur, quomodo etiam figura et conformatio ossium infantilium sensim mutari et in varias species cogi possit, quando nempe diutinus et per annos continuatus constans et violentior pressus in ea agit; quod sane eo minus mirandum, cum et in adultis paucim phalanges digitorum extremorum pedis calceorum arctorum diutina constrictione deformes reddi, imo per ancylosin concrescere, videamus.

D 2

Quid

a) v. c. clar. SABATIER in *Tr. complet d'anatomie* T. I. pag. 25. ed. Paris. 1781. desideratiss. CAMPER in klein. *Schriften* l.c. pag. 17. et nuperime adhuc D. ARTHAVD in *Journal de physique* m. Apr. 1789.

b) *Institution. physiol.* §. 460.

Quid quod et longe minus violenta actio fluidi cuiusdam, puris v. c. ossium cauernis inclusi sensim pedetentimque eas expandere et formam earum immutare potest, cuius rei documentum dum haec scribo coram video in mustelae vulgaris sceleto, cui sinus frontalis dexter pure in eum congesto et vermiculis lumbricoideis in eodem nidulantibus in amplam bullam dilatatus est. Similem casum in homine obseruauit collega coniunctissimus cl. RICHTER c). Idemque fere effectus est aquarum cerebri ventriculis in hydrocephalo inclusarum vtpote quae eadem ratione frontalis ossis laminas orbitales deprimere et antrosum protrudere solent, qua in Caribaeo nostro easdem externo frontis pressu protruſas conspicimus.

Verum et iam muscularum actionem adultis et obſfirmatis ossibus nouam et a pristina alienam formam impertire posse, ſenum diu edentulorum maxilla inferior docet, vtpote cuius anguli laterales, mutata totius ossis et maxime menti directione et ad superiore mandibulam relatione, mirum quantum ſenſim a naturali habitu deflectunt, longe obtusiores fiunt &c. Imo vero et similem effetum non ſemel in craniis obſeruauit, quibus in alterutro tantum latere malares dentes lapsi et alveoli obſoleti erant, quam quippe iacturam itidem angulorum maxillae inferioris inaequalitas fecuta erat: quale quid supra ad mumiae cranium annotauit. Nec dispar ratio est egregii ſpeciminis pathologici, quod vt tot alia munificentiae perill. L. B. AB ASCH debeo, quodque itidem obsequiosam ossium indolem, qua violentae et diurnae conſtrictioni ſeſe accommodant, ad oculum demonstrat. Cranium est virilis aetatis hominis, cui ex perenni ſpasmo muscularum faciei ſinistri lateris ea ipsa ossa, quibus adfiguntur, adeo contracta ſunt, vt cum dextro faciei osseae dimidio collata, monſtrosam fere diſcrepaniam monſtrent, idemque cranium ab alterutra lateralı facie ſpectatum diuersae plane aetatis et magnitudinis ſpecies praefere ferre videatur. Spasmo autem mirram eam ſinistri lateris contractionem tribuendam eſſe, praeter alia primo statim intuitu iugalis ossis ſinistri a dextro differentia docet, vtpote

c) *Nov. commentar. Soc. reg. T. III. ab a. 1772. pag. 86 sq. 89.*

vtpote quod eadem ratione deorsum tractum cernitur. qua maxillae inferioris ala sinistra sursum acta est.

Artificiali ergo cranii infantilis formationi physiologiam et osteogeniam tantum non repugnare, vt potius ad amissim eidem respondeant, luculentissime patet.

Iam ergo ad Caribaei cranium reuertamur, quod ipsi huic excursioni ansam praebuit, quodque haud inficianda eiusmodi artificii vestigia et effectus prae se fert.

Non vnum idemque modus est, quo Caribaeos istam infantium suorum capitis formationem perficere, itineratores referunt. Alii fronti alligato asserculo id perfici testantur d), alii premendo caput inter binos eiusmodi paruos asseres e), alii denique nuda encheiresi, manu scil. frontem diu et frequentissime comprimente f).

D 3

Facile

d) Cf. v. c. LABAT l. c. T. II. p. 72. — „Les Caraïbes sont tous bien faits „et bien proportionnez, les traits du visage assez agreeables. il n'y a que „le front qui paroit un peu extraordinaire, parcequ'il est fort plat et comme „enfoncé. Ils ne naissent point comme cela, mais ils forcent la tête de „l'enfant à prendre cette figure, en mettant sur le front de l'enfant nouveau „né une petite planche liée fortement derrière la tête, qu'ils y laissent „jusqu'à ce que le front ait pris sa consistance, et qu'il demeure applati, „de maniere que sans hausser la tête ils voyent presque perpendiculairement „au dessus d'eux.“ —

e) THIBAULT DE CHANVALON l. c.

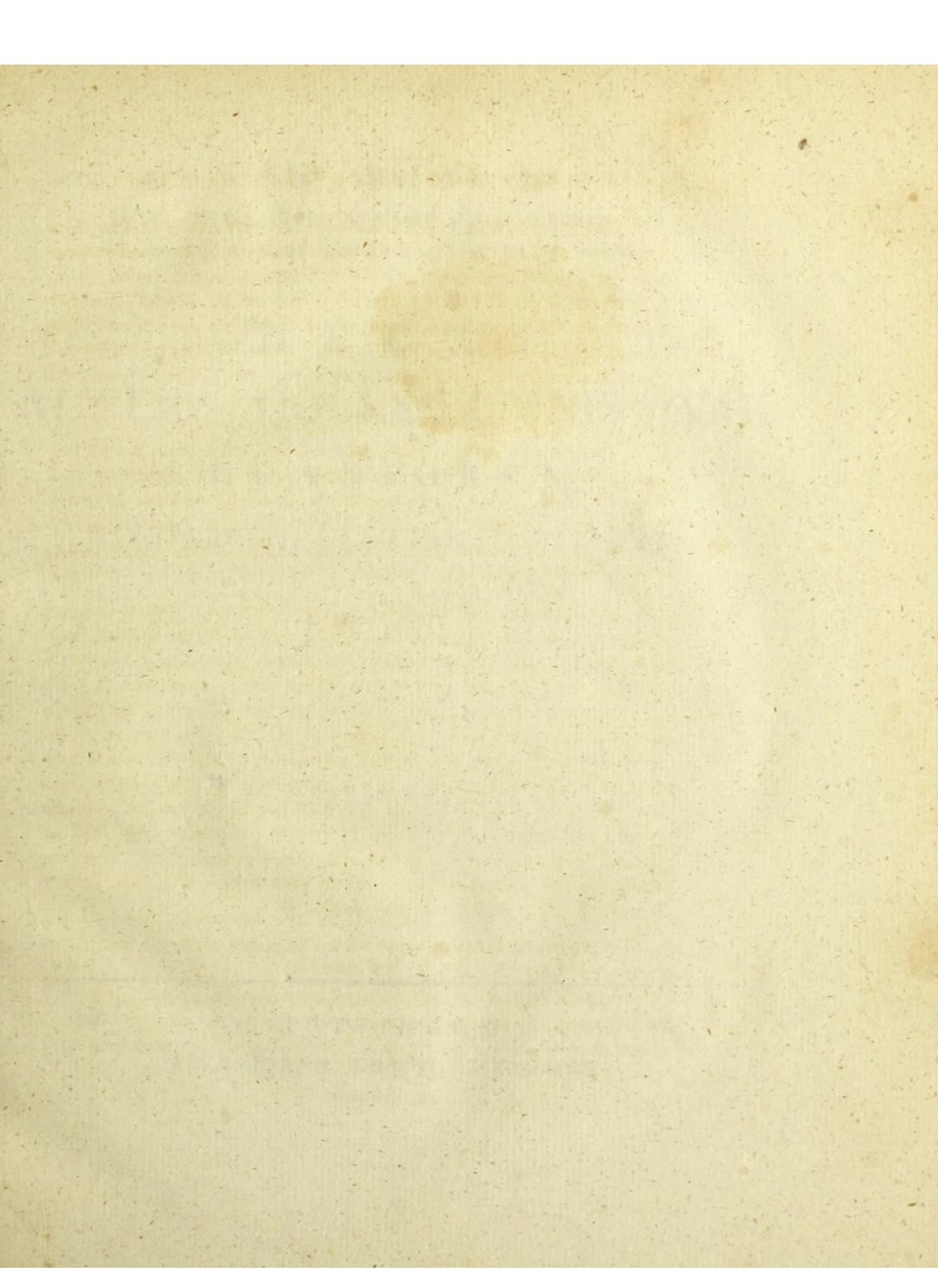
f) Ex nube testim ROCHEFORT, DU TERTRE, DE LA BORDER etc. verba citare licet auctoris egregii sed parum cogniti RAYMUNDI inquam BRITANNI qui in dictionario Caribaeo pag. 145 sequentibus: — „Tous les sauvages hommes et femmes ont une mesme coiffure, et affin „qu'elle soit accomplie à leur mode, bien tost apres que l'enfant est né, la „femme, qui est choisie pour cela, pestriſſant de nouveau sa teste, l'élargit „par le haut et l'unit comme en penchant par le bas jusques aux yeux, „applatisſant le front à l'egal du reste. (et en cela ils veullent faire confi- „ſter leur beautés.), — et paulo post ita pergit: — „La mere près de deux „ans de tems pendant le jour, pose les jambes de l'enfant sur une de „ses cuisses (estant assise) et la teste sur l'autre, l'enfant estant endormi, „elle ouvre sa main droite, la pose sur le devant de la teste de l'enfant, „appuye son coude gauche dessus, pauche sa teste sur sa main, et dort „ainsi avec l'enfant, affin de faire subsister la forme qu'on luy a donné. „Cela fait qu'ils ont de gros yeux, qui leur sortent hors de la teste. Je „ne me suis pas apperçeu que cela les rendit ordinairement camus., —

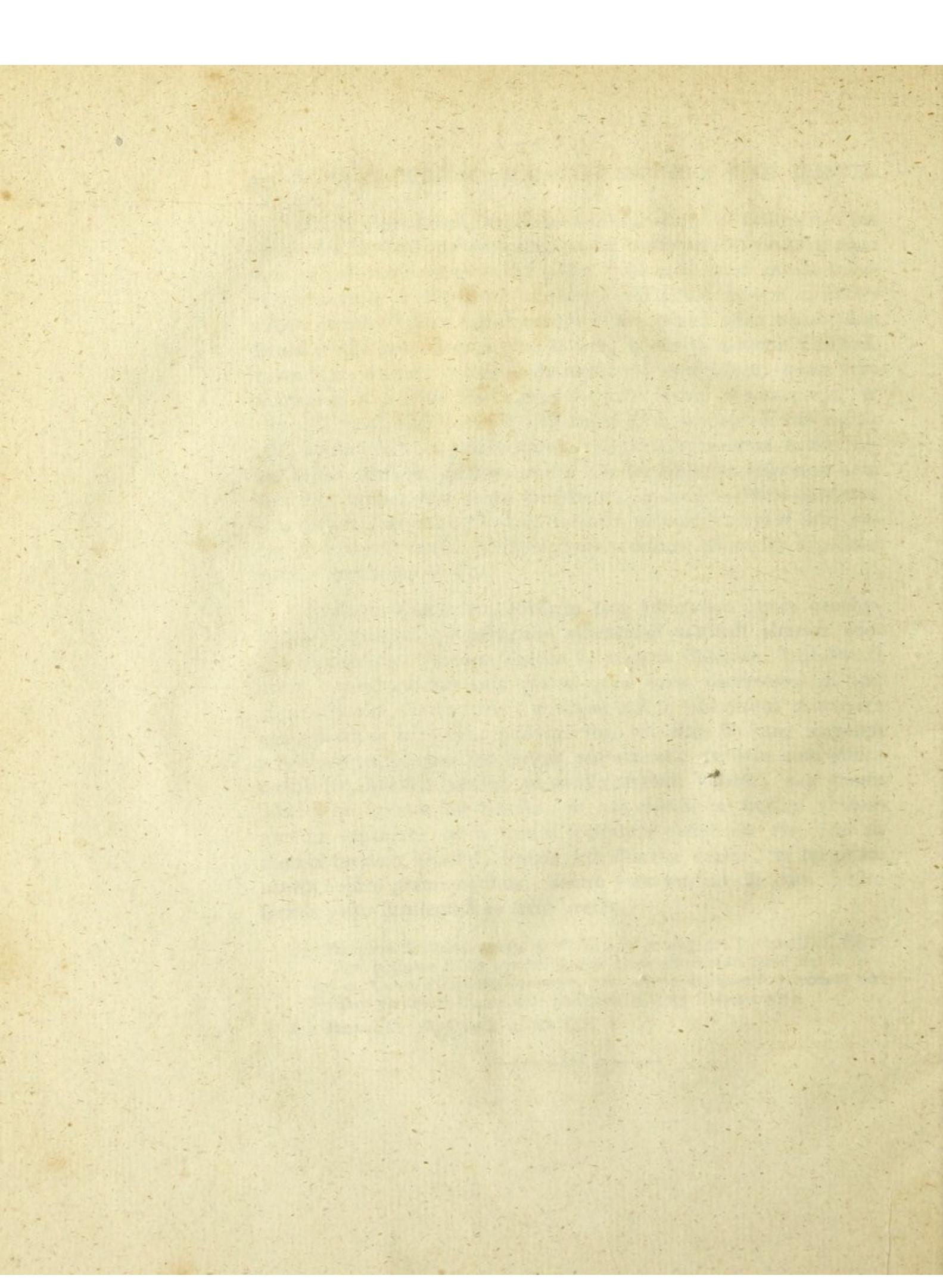
Facile ergo patet in tanta methodi varietate, et arbitraria illius praesertim applicatione quae nuda manu perficitur, effectum quoque non perinde eundem expectari posse. Ita v. c. quod meam collectionem ornat ex ista gente cranium, etsi primo intuitu characteristico proprio habitu agnoscendum, non tamen adeo monstrosam frontalis ossis impressionem p[re]fert, qualis in caluaria Caribaei, quam HUNALDUS quondam descripsit *g*), conspicitur: quam vero anomalam et a sueta Caribaeorum capit[is] forma abhorrentem, et non nisi a violentiore excessu artificiosae istius manupressionis natam esse, facile patet, si ea contuleris, quae de Caribaeorum habitu idonei testes referunt, quorum neuter tam horridum et deformem eum describit, omnes vero talem perhibent, qualem nostrum specimen p[re]fert, cui et ea Caribaei caluaria respondet, cuius icon nuper ex cimeliis musei philadelphorum insulae Domingo depromta publici juris facta est *h*).

Similem inaequalem effectum tam arbitrariae capita neophytorum ligando aut comprimendo efformandi methodi alterum quoque demonstrat cranium Turcae in nupera obsidione Oczacovensi occisi, quod iunctim cum priore quod supra exhibuimus miserat generosissimus ASCHIUS: quodque etsi in vniuersum charactere quem diximus primario, occipitio scil. vix ultra foramen magnum retrorsum prominente sed sursum ascidente, perfecte cum priore conueniat, nutricis tamen, vt verisimillimum videtur, negligentia tam inique ligatum fuit tenello, vt iam mirum in modum oblique pressum appareat, et a vertice spectatum peripheria eius fere ad rhombi speciem accedat, frontis scil. dimidio dextro, et bregmate contra sinistro prominentibus, dextro vero verticis c[on]te cum sinistra frontis parte luculentissime intro pressis.

*g)* Mémoires de l'acad. des sc. de Paris a. 1740. pag. 371 sq. tab. XVI. fig. 1.  
Aut grauiter fallor aut ipsissimum hocce est cranium quod iam in museo cl. CLINE Londini seruatur, vbi denuo delineauit et iconem aeri incisam perillustri BANKSIO dedicauit a. 1785 CAMPERVS.

*h)* Journal de physique l. c. tab. I.





JO. FRID. BLUMENBACHII

PROF. MEDIC. ORDIN. M. BRITANN. R. A CONSIL. AVL.

SOCIET. R. SCIENT. GOTTING. ALIARVMQVE MEMBRI

D E C A S

ALTERA COLLECTIONIS SVAE

C R A N I O R V M

DIVERSARVM GENTIVM ILLVSTRATA.

G O T T I N G A E

APVD JOANN. CHRIST. DIETERICH.

MDCCXCIII.

JO E RID DUNMENBACHII  
L'ALTEA COLLECTIONE SVAE  
CAGNIOLAE  
DELLA RYAN ORNITHOLOGIA  
ILLUSTRATA

---

GOTTIUS AE  
AD IONIAN CHRIST DIETERICH  
DECIMUS

Cum praeter ea quae in fronte superioris commentationis praemonui de instituti ratione vltro exponenda non sint quae habeam, ad ipsam statim nouae decadis craniorum enarrationem me accingo e supellestile mea ita delectae vt et hic aeque ac in priore illa, diversitatis tum formae craniorum tum gentium maxime ab inuicem dissitarum rationem haberem; eundem et hic ordinem seruaturus generis humani varietatum cuius expositionem itidem priori decadi praemisi.

\* \* \*

## VARIETATIS PRIMAE SPECIMINA TERNA.

### XI. CINGARI GENVINI.

(— Tab. XI. —)

Memorabile specimen quod inter rariora collectionis meae refero. Quamquam enim Cingarorum natio a quaternis fere inde seculis numerosis cohortibus vniuersam fere peruagetur Europam, in erratico tamen et sylvestri quod agunt vitae genere quo ipsos modo plagio infantes rapuisse constat, modo etiam alii vagabundi errores castra eorum sequuntur, progeniem eorum e diuersimode mixtis

parentibus ortam passim a nativo corporis habitu deflexisse mirum non est. Vnicam tantum Europae regionem nouimus in qua primigenia Cingarorum stirps impermista degit, Transsyluaniam scilicet, et maxime quidem Colosiensem cum vicinis comitatibus. Rara ergo est opportunitas genuinum eiusmodi hominis cranium acquirendi; et ipse per bina circiter lustra frustra in id incubui, donec demum curante cl. PATAKI Med. Dre. Claudinopolitano eo potirer cuius curatam iconem tab. XI. exhibit.

Caput est osseum famosi latronis ex eorum quidem Cingarorum numero quos *incolas* vocant ut a nomadibus vagis distinguant, qui vero aestiu tempore in syluis quas viae publicae transeunt viatoribus insidiari, tum et rapinae causa nundinas frequentare solebat, donec a. 1791. captus Claudinopoli in carceribus diem suum obiret.

Genuinum istius nationis characterem gentilitium tam luculentiter prae se fert hocce cranium ut saepius iam Transsyluanii qui collectionem meam curatius inspexerunt, primo statim intuitu illud ad Cingarum genuinum pertinere, declararent.

*Characteres primarii:* Facies oblonga. Frons parua, fornicata. Arcus superciliares pone glabellam valde prominentes. Orbitae admodum profundae. Olfactus officina amplissima, conchis mediis vtrinque in bullas insignes inflatis et sinibus SANTORINIANIS excauatis. Dentes grandes, molares inprimis ingentes. Mandibulae aliquantum prominulae.

*Alia obseruata:* Suturae, maxime occipitales eleganter flexuofae. Foramen occipitale fere quadratum. Condyli ad latera eius valde conuexi. Palatum alte fornicatum; ossis palatini lamina horizontalis perampla.

Singularis plane est similitudo quae vniuersum habitum huius cranii et capitis ossei mumiae Aegyptiacae intercedit quod Decadis I. tab. I. exhibui: quae certe tanta est ut et me primo intuitu commoverit et ab omnibus aliis qui collectionem meam craniorum curatius inspexe-

inspexerunt, illico agnita sit; cum inter 64 crania peregrinorum extra Germaniam populorum quae iam possideo nullum extet a quo Cingaricum hocce proprius absit si formam eius in vniuersum spectes, quam ipsum istud quod dixi medicatum veteris Aegyptii.

Et quamquam non is ego sim qui ex singulo eiusmodi specimine de gentium origine coniectari audeat; memorabilis tamen ea similitudo vtique videtur et aliorum virorum quibus plures Cingaros genuinos videndi occasio datur, attentione digna. Notum enim est plures viros doctos a binis fere inde retro seculis, et nuper maxime cl. GRISELINUM, variis argumentis originem Cingarorum aegyptiacam probare studuisse, cui quidem opinioni ab aliis et quidem ex professo et singulari egregio libro a cl. GRELLMANNO grauia argumenta opposita et Cingaros ex Indica potius peninsula deriuatos esse nouimus. At enim vero quodsi eorum rationem habemus, quae doctissimus MEINERS collega coniunctissimus de Aegyptiorum cum Indis affinitate demonstrauit, facile patet, ipsam quoque istam quam diximus craniorum similitudinem exinde intelligi posse, nouumque exinde accedere pondus sententiae VOLNEII viri acutissimi, quam nuper de vi argumentorum ex physiognomia gentium petita ad originem eorum computandam, tulit a).

## XII. TATARI CASANENSIS.

(— Tab. XII. —)

Elegantissimum cranium vt tot alia summae et assidue liberalitati Perill. Baronis DE ASCH debo. Viri iuuenis est quod praeter alia os occipitis a sphenoideo adhuc separatum, tum dentium integerrimae ne hilum adhuc deletae testantur coronae, vniuersum vero caput osseum eximia conformatio pulcritudine et nescio qua mol-

A 3

litie

a) *Voyage en Syrie et en Egypte* T. I. p. 75. — “on peut poser en principe, „que la phisyonomie est une sorte de monument propre en bien des cas à „constater ou éclaircir les témoignages de l’Histoire, sur les origines des „peuples.”

litie singulari conspicuum est vtpote quod comparando id cum aliis barbarorum hominum craniis laeuore naturali excellit quo partes eleganter inuicem quasi confluunt: in vniuersum nil asperi, horridi &c.

*Characteres primarii:* Os frontis amplum, modice fornicatum; arcus superciliares neque protuberantes, neque glabella depresso distinctae, sed aequaliter inuicem coniuncti; nasi ossa neque depressa neque aquilina, sed pulcra directione a fronte descendentia; planum semiorbitale in temporibus non aspera linea terminatum sed sensim cum frontis et verticis ossibus confusum; superior dentium ordo prae inferiore per vniuersum ambitum aliquantum prominens; incisores superiores cum vicinis caninis reliquis pro portione maiores, omnes vero vtriusque ordinis symmetrici et contigui; maxillae denique inferiori mentum prominulum et inferior alarum lateralium margo paulisper extrorsum flexus.

*Alia obseruata:* protuberantia occipitalis externa nulla; futura lambdoidea denis circ. ossiculis Wormianis distincta; maxilla inferior vbi alveolos dentium molarium continet insigniter crassa.

Comparando cranii huius elegantiorum habitum et conformatio nem cum characteribus quos vulgo a naturalis historiae nuperis scriptoribus Tataricis hominibus tributos videmus, ingenter istum ab his differre deprehendimus. Quodsi enim v. c. accuratissimum ceteroquin ERXLEBENIUM b) audimus, hic Tataricam humani generis varietatem quam expresse tum ab ea quae borealis Asiae incolas complectitur, tum a Transgangetana distinguit, praeter alia facie plana lataque, naso breui crasso et dentibus longioribus interstitiis maioribus insignem ait. Facile vidi virum egregium post tot alios hanc Tataricae gentis picturam mirum quantum a naturae veritate abhor rentem a BUFFONIO mutuasse, hunc vero praeter reliquos testes ad PETR. BERGERON editorem collectionis itinerum medio quod vocant aevo a MARCO POLO aliisque in Asiam susceptorum, prouocare c).

Detexi

b) *Syst. regni animalis* cl. I. pag. I sq.

c) *Hist. nat.* T. III.

Detexi denique primarium fontem ex quo et hic Tatarorum suorum descriptionem haufit, vnde sensim in tot alias libros deriuata est: epistolam nempe YVONIS cuiusdam NARBONENSIS Clerici, a. 1243 Vindobonae ad GIRALDUM archiepiscopum Burdegalensem datam et a coaetaneo suo MATTHAEO PARIS Monacho Albanense anglo *historiae* quam vocat *maiori* insertam. Agit ea “*de horribili vastatione inhumanae gentis, quam Tartaros vocant*” qui ipsis istis temporibus in Pannoniam quoque et ipsam Vindobonam inuaserant, et post atrocium facinorum ab ipsis perpetratorum narrationem, corporis quoque eorum habitum sequentibus describit, quae, cum eo quem diximus modo tot tantorumque anthropologorum a BUFFONII inde temporibus errori ansam praebuerint ex ipsis PARISI chronicō d) rarius obuio transscribere operae pretium erit:

„Habent autem Tartari,, (— verba sunt YVONIS —) „pectora  
„dura et robusta, facies macras et pallidas, scapulas rigidas et  
„erectas, nasos distortos et breues, menta proëminentia et acuta,  
„superiorem mandibulam humilem et profundam, dentes longos et  
„raros, palpebras a crinibus usque ad nasum protensas, oculos  
„inconstantes et nigros, aspectus obliquos et toruos, extremitates  
„ossofas et neruofas, crura quoque grossa, sed tibias breuiores,  
„statura tamen nobis aequales; quod enim in tibiis deficit, in su-  
„periori corpore compensatur.,,

Haec NARBONENSIS noster. At enim vero curatius rem pensanti facile patet eum plane non de genuinis Tataris loquutum esse sed de gente mirum quantum ab his diuersa, Mongolis scil. f. Calmuccis quibus praeter nomen quo tum temporis veniebant et adhuc dum passim cum Tataris male confunduntur e), nihil omnino cum his commune erat: adeoque omnes istos characteres qui toties ab *historiae*

d) MATTHAEI PARIS *historia maior*, editore WIL. WATS. Lond. 1686. fol. pag. 530.

e) Adeant quorum interest originem erroneam huius confusionis nosse, vnde Tatarorum nomen ad Mongolicas gentes transferri cepit, JO. EBERH. FISCHER *conjecturas de gente et nomine Tatarorum* inter EJ. *quaestiones Petropolitanas* p. 46 sq. it. EJ. *Sibirische Geschichte* T. I. p. 28 sq. 142 sq.

historiae naturalis auctoribus Tataris tributae sunt, ad diuersissimam Mongolorum nationem pertinere. Tataros contra nouimus formosos homines venusto et symmetrico vultu conspicuos qualem et ipsum quod exhibemus cranium adhuc refert a Calmuccorum simo et repando vultu (qualem tum prior Decas tum infra explicandae tabulae exhibent) longissime abhorrens.

\*

\*

### XIII. KIRGISAE - CAISACCI.

(— Tab. XIII. —)

Donauit me hocce quoque cranio aequo ac altero quodam eiusdem gentis, Perill. DE ASCH cui vtrumque Orenburgo miserat cl. Dr. SANDEN medicus Vfensis. Ambo capita sunt seniorum istius gentis (*Starschini* vocantur) et vel ideo maxime memorabilia, quod si iunctim spectentur et comparentur sique a minoris momenti differentiis recesseris, vniuerso habitu ad amissim inuicem conueniant, et vnum eundemque characterem gentilitium prae se ferant.

*Characteres primarii:* Habitus inter Tataricum et Mongolicum ferem edius; facie quidem ad iugalia ossa satis lata, superficie malariorum maxillarium complanata, cui scilicet nulla impressa est souea: fronte vero angustiore quam in Mongolicis craniis esse solet, orbitis quoque profundioribus, minus quam in his superne hiantibus. Glabella tumide protuberans: nasi dorsum arctiore iugo decurrens: et quidem magis quam in Mongolorum capitibus, prominens.

*Alia obseruata:* Lamina ossium palatinorum horizontalis angustissima. Orbitarum parietes superior, interior et inferior qui nempe ab ossibus frontis, cribiformi et maxillaribus formantur, tenuissimi, ossea eorum substantia hinc illinc plane resorbta, senio puto; senis enim fuisse praeter alia futurarum fere omnium coalitus monstrat.

\*

\*

VARIE-

## VARIETATIS SECUNDÆ SPECIMINA TÉRNA.

### XIV. CALMVCCI secundi. (— Tab. XIV. —)

Integrum huius Calmucci sceletum a Cl. KARPINSKI Professore Petropolitano paratum, itidem munificentiae generos. B. DE ASCH acceptum refero.

*Charæteres primarii:* Globosa fere caluariae forma; facies lata et depressa; frons explanata; iugalia ossa extrorsum prominentia; orbitae amplissimæ, patulae; arcus superciliares elatae; habitus totius crani quasi inflatus et tumidus.

*Alia obseruata:* singularis cranii leuitas; osseum palatinorum lamina horizontalis amplissima; processus mastoidei quasi in bullas inflati; introitus canalis lacrymalis amplissimus; narium apertura angustior, obliquitate deformis.

Respondet vniuersus huius crani habitus in vulgus notissimæ Calmuccicæ physiognomiae et perfecte omnino conuenit cum iconæ Caluariae Calmucci quam Jo. BENJ. DE FISCHER olim exhibuit *f*); mirum vero quantum imo vt nil supra abhorret ab ea quam in opere desideratissimi CAMPERI posthumo super linea faciali *g*) pro eiusdem gentis capite osseo exhibitum, eiusque formam pro norma quasi idealí maximæ partis habitatorum orbis nostri terrauei per vniuersam nempe Asiam, Americam borealem et mare pacificum quoque ad antipodes vsque nostros Nouae Zeelandiae incolas, declaratum vide-mus. At enim vero vt posteriorem hanc opinionem sicco præteream pede quae vix quemquam assentientem habebit cui ingentis

istius

*f) Diff. osteologica, præside GAUBIO defensa, de modo quo ossa se vicinis accommodant partibus.* Lugd. Bat. 1743. 4. tab. I.

*g) over het Verschil der Wezens trekken.* Ultraj. 1791. 4. tab. I. fig. 4. tab. III. fig. 3.

istius partis globi nostri homines eorumque natuæ varietates paulo cognitae sunt; id vnicē monuisse sufficiat, mihi persuasum esse cranium istud potius ad diuersissimam a Calmuccis hominum varietatem, ad Aethiopem nempe pertinere. Quamquam enim nulla gentilitia nationum forma tam constans et perpetua sit, quin multimodis lufibus deflectat, vt v. c. inter nostrates Europaeos passim Aethiopicum habitum aut Calmuccicum referentes videamus, ipsa tamen Calmucorum capitinis forma isti Aethiopum tam plane opposita et contraria est, et CAMPERI contra figura, de qua nobis sermo est, tam genuinum et quasi idealem exhibit Aethiopem, vt nullus plane dubitem, casu nescio quo deceptum fuisse virum meritissimum, adeoque in opere isto egregio praeter Europaeorum et bina Aethiopum crania nullius plane alius gentis osseum caput exhiberi.

\* \* \*

XV. *IACVTAE.*

(— Tab. XV. —)

Rarissimum cranium vtpote ex remotioribus Sibiriae terris advectum. Itidem indefessa Generosi ASCHIADAЕ munificentia ad me peruenit. Irkutzkum primo attulit cl. KRATZSCH chirurgus summam exercitus curans; hinc vero Petropolin secum tulit illustris LAXMANNUS Russorum Imperatrici ab aulae consiliis.

*Charakteres primarii.* In vniuersum prope abest ab illo Calmucci crano quod priore Decade exhibui. Forma ipsi fere quadrata. Orbitae vaegrandes amplissimo osse cribiformi ab inuicem disiunctae; glabella tumide prominens; nasi ossa coarctata et superne in acutiorrem apicem confluentia; verticis ossa vtrinque in tubera elata.

*Alia obseruata.* Senio confecti hominis caluariam esse, mandibulae magnam partem edentulae, et suturae pleraequae deletae docent. Quid quod et faciei ossium, nasi sc. et vnguis, et maxillarum et iugalium suturae s. vt vulgo in his ossibus vocari solent, harmoniae, rariore exemplo conferbuerunt.

\* \* \*

Disputa-

Disputatum est inter antiquitatum septentrionalium auctores a quanam generis humani varietate deriuandi sint Iacutae? an scilicet ad Mongolicam (quae mihi secunda est ex quinariis istis in quae vniuersum genus humanum maxime ad naturae veritatem diuidi posse, censeo) anne potius ad Tataricam (quam ad primam istarum varietatum referto). Tam corporis forma quam animi indole ex vtrisque quasi compositos esse alii monuerunt *h)*. Cranium quidem de quo agimus, manifeste Mongolicum characterem p[re]se fert, et respondent huic similitudini Jo. G. GMELINI obseruationes qui Iacutas sibi visos Calmuccis quod ad faciei formam, nasum simum, oculos angustos v. c. comparat *i)*, facile vero ab altera etiam parte intelligitur quomodo etiamsi Iacutorum aborigines ad Tataros pertinuerint, temporis tamen progressu connubiis cum Mongolicis populis, quorum stemmata, Tungusae v. c., hodienum Iacutorum terras ad Lenam fluuium peruagantur, passim plus minus ab horum nativo habitu ipsis admixtum fuerit.

\* \* \*

## XVI. *TUNGUSAE.*

(— Tab. XVI. —)

Pretiosissimum itidem ob remotissimam vnde venit orbis partem, ASCHIADAE Gener. curae vt tot alia quibus collectio mea superbit, deboeo. Tungusae est, et quidem ex iis qui vulgo a *rangiferis* appellantur (— *Rehnthier-Tungusen* —). Nomen ipsi erat *Tschewin Amureew* ex *Gilgegirskio* stemmate nato, qui 350 leucarum Russicarum (Verstas vocant) distantia ab vrbe Bargusin degebatur, anno vero 1791. sibi ipsi gulam fregit, ideoque cl. SCHILLING, chirurgus exercitus primarius Werchnelldinski illinc mittebatur vt de laesione

B 2

mortis

*h)* Cf. cl. GEORGI *Beschreibung aller Nationen des Russischen Reichs.* Petrop. 1776. 4. pag. 264.

*i)* J. G. GMELIN *Reise durch Sibirien v. 1733-43.* Gott. 1751. T. I. p. 77. — „In der Gestalt des Gesichts glichen die Iacuten den Kalmucken. Sie „hatten nämlich eine platte Nase, kleine Augen und ein fast rundes Angesicht.„ —

*mortis causa ex lege disquireret, qui cranium autochiri secum reportauit et Aschio per ill. transmisit.*

*Charakteres primarii:* Habitus perfecte Mongolicus: facie plana ad arcus zygomaticos latissima, fronte depressa &c. Olfactus officina amplissima. Occiput mirum in modum retro eminens ita ut protuberantiae occipitalis externae distantia a dentibus incisoribus superioribus 9 pollices Lond. aequaret.

*Alia obseruata:* Ossis frontis pars media inferior cui glabella proxime subiecta est, depressior, quasi foueae planioris forma; crista longitudinalis ossium vnguis in acutissimam laminam osseam excurrens; processus pterygoidei exteriores in alas latissimas expansi, ita ut dexter cum ala parua INGRASSIAE quae foramini spinoso ad spinam sphenoidalem apposita est, confluat et foramen magnum commune formet.

VARIETATIS TERTIAE  
SPECIMINA TRIA.

XVII. *AETHIOPIS quarti.*

(— Tab. XVII. —)

XVIII. *AETHIOPIS quinti Congensis.*

(— Tab. XVIII. —)

XIX. *AETHIOPISSAE Guineensis.*

(— Tab. XIX. —)

Prius istorum craniorum (— Tab. XVII. —) debo fauori anatomici summi CASP. FR. WOLFFII Professoris Petropolitani celeberrimi. Aethiopis est quem ipse ante aliquot annos anatomico cultello subiecerat, et qui perenni spasmo muscularum manducationi inseruentium dextri lateris laborasse videtur, vnde maxilla inferior dextrorum paulo distorta est.

Alterum (— Tab. XVIII. —) quod Congensis hominis est, acceptum refero medico illustri et longe meritissimo cl. REINEGGS, augustissimae Imperatricis collegio a consiliis. — Vtrumque itidem Perill. Bar. DE ASCH cura ad me peruenit.

Tertio vero (— Tab. XIX. —) me donauit vir egregius meique amantissimus, STEPH. JO. VAN GEUNS, illustris MATTHAEI fil. Professor medicinae Ultraiectinus celeberrimus. Aethiopissae est, Guineae natae, Bataui ciusdam concubinae, quae aetatis anno 28<sup>o</sup> Amstelodami diem suum obierat.

---

Praestantissimam exhibent seriem, maxime si cum tribus istis aethiopum craniis comparantur, quae priore Decade exhibui, vtpote quae luculenter demonstrant, genuinos aethiopes si craniorum formam species non minus certe, imo vero magis passim inter se ipsos ab inuicem differre, quam nonnulli eorum a multorum Europaeorum capitum forma differunt.

Ita enim v. c. secundum ordine (— Tab. XVIII. —) proxime ab Europea conformatio[n]e abest utpote cuius mandibulae longe minus quam in reliquis duobus (— Tab. XVII et XIX. —) prominent; nasi contra ossa magis quam in his et proprius ad Europeorum similitudinem porrecta sunt, et s. p.

In priore inferior maxilla p[ro]ae superiore prominet; in tertio contra haec p[ro]ae illa.

Olfactus officina priori insigniter angustata, reliquis duobus peramplia.

Ipsa nasi ossa isti perexigua, singulariter arcta; secundo contra prolixa, tertio p[ro]ae reliquis latiora.

Secundo arcus superciliares cum glabella ad nasi radicem valde protuberantes; priori minus; tertio omnium minime, glabella scil. plana et patula leniter ad nasum descendente.

Palatum et limbus alveolaris secundo latior, reliquis angustior.

Isti maxilla inferior alta, reliquis humilis, depresso.

Isti angulus maxillaris magis ad perpendiculum excurrens, reliquis longe obtusior.

Isti mentum depresso ut sub foraminibus mentalibus utrinque angulum formet, rotundatum contra in reliquis.

Taceo reliquias totius conformatio[n]is diuersitates primo intuitu ex adiectis iconibus dignoscendas.

Id vero obiter adieciisse liceat, in altero isto (— Tab. XVIII —) oram foraminis maxillaris postici anteriorem utrinque in spinosum aculeum ascendere, proxime ab angulo inferiore processus pterygoidei externi latissime expansi distantem.

VARIE-

## VARIETATIS QVARTAE SPECIMEN.

XX. *FEMINAE CARIBAEAE EX INSULA  
S<sup>T</sup>I VINCENTII.*

(— Tab. XX. —)

Coronidem impono huic decadi prodigioso plane crano feminae eiusdem gentis cuius virile alterum superiorem dissertationem ornat. Superbit quidem et hocce rarissimo specimine museum meum munificentia eiusdem Perillustris vii et magni omnis historiae naturalis promotoris, JOSEPHI BANKS, Baroneti, Reg. Soc. Lond. praefidis dignissimi, cui et alterum illud acceptum refero.

---

Horridam et fere monstrosam huius capitis distortionem non nisi artis opus esse, violente scil. et perennis tam in fronte quam in nucha pressionis per se patet, et luculenter ea confirmat, quae ad calcem prioris decadis de eo argumento contra CAMPERI aliorumque obiectiones monui. Gratissimum vero insuper accidit, cum post editam istam decadem dissertatio cl. AMIC Med. Doctoris apud Guadelupenses, de Caribaeorum capitum forma prodiret, qua importunam cl. ARTHAUD dubitationem curata descriptione et iconismo fasciarum et puluillorum resellit, quibus barbari isti insulani infantum suorum capita ceu venum et molle lutum (vt cum PERSIO loquar) in gratiam ipsis depresso et repandendo formam fingunt. Quorum puluillorum machinamenta ita comparata sunt vt cranii huius formae ad amissim respondeant, quae quidem ex iconē adiecta tam luculenter patet vt ulteriore explicatione praeter ea quae priore decade ad alterum Caribaei cranium attuli, non egeat.

---

OTTINGA  
APVD IOANN. CLEM. II.

БРАГА МАСТЕРСКАЯ САВЕ СРБИЈОВИ  
УАРДІА ОТАРЗАСПЕЦІЈЕН  
САНДУЧАРСТВО САДУМСТВО  
ПРИМІСЬКА ПАРУМІСЬКА  
(—XX.днТ—)

Союз фармацевтических аптекарей и фармацевтических мастеров Србии, а также других производителей фармацевтической продукции, организован в 1992 году в Белграде. Союз объединяет более 200 членов, включая фармацевтические предприятия, научные учреждения, институты, клиники, аптеки, фармацевтические школы, колледжи, инженерные институты, а также представители научно-исследовательской работы в области фармацевтики.

Основная задача Союза – это поддержание высокого профессионального уровня работы аптекарей и фармацевтов, а также развитие фармацевтической отрасли в целом. Союз проводит различные мероприятия, направленные на повышение квалификации специалистов, организует конференции, семинары, выставки и другие мероприятия. Союз также занимается вопросами законодательства в области фармацевтики, представляет интересы отрасли перед государством и международными организациями. Союз является членом Европейской ассоциации аптекарей (EUP) и Ассоциации фармацевтических производителей Европы (EFPIA). Союз также поддерживает различные международные программы и проекты, направленные на развитие фармацевтической отрасли в Србии и за рубежом.

JO. FRID. BLUMENBACHII

PROF. MED. ORDIN. M. BRITANN. R. A. CONSIL. AVL. SOC. REG. SCIENT. GOTTING. ET  
LONDIN. IT. ACAD. AMERICANAEC ART. ET SCIENT. BOSTON. SOCIET. ROTTEROD.

ALIARVMQUE MEMBRI

D E C A S  
TERTIA COLLECTIONIS SVAE  
C R A N I O R V M  
DIVERSARVM GENTIVM ILLVSTRATA.

G O T T I N G A E

APVD JOANN. CHRIST. DIETERICH.

MDCCXCV.

ІОАННІАНОВІА

БІЛОСІРДІВСЬКА  
ІОАННІАНОВІА  
ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

ІОАННІАНОВІА

---

**Q**uamquam priores duea decades insignem satis et memorabilem cranicum diuersarum gentium copiam exhibuerint, bina tamen hactenus restabant, quibus inuitissimus carebam ad seriem vniuersam anthropologico scopo explendam: primo nempe caput osseum tanta symmetricae pulcritudinis perfectione conspicuum ut pro norma quasi ideali et canone venustissimae conformatio[n]is haberi possit: tum vero vnum quoque alterumue specimen istius generis humani varietatis quae oceanii australis insulanos complectitur.

Vtrique desiderio iam satisfecerunt pro insigni sua erga me munificentia viri Perillustres BANKSIUS Baronetus, et L. B. DE ASCH. Huic nempe acceptum referto speciosissimum cranium feminae adolescentis Georgiana; isti vero bigam craniorum vtriusque stemmatis principis barbarorum australis oceanii insulas habitantium; alterum nempe Nouo-Hollandi, alterum Otaheitae.

Hisce vero selectum septem aliorum capitum osseorum tales iunxi, vt nunc tertiae huius decadis additione satis completam varietatis gentilitiae craniorum synopsin, me exhibuisse, confidam.

\* \* \*

VARIETATIS PRIMAE  
SPECIMINA BINA.

XXI. *FEMINAE GEORGIANAE.*

(— Tab. XXI. —)

Cranium est, ut modo dixi, feminae iuuenis Georgiana, quae nuperiore bello Turcico a Russis capta, et Moscouiam translata, illic cum morte subitanea obiisset, caussam eius legali sectione ex muneris officio indagauit cl. HILTEBRANDT, anatomes Professor apud Moscovenses dignissimus; qui caput osseum ob eximiam formae elegantiā curate seruauit, et Perillustri L. B. DE ASCH Petropolin misit, cuius liberalitate, quam toties iam expertus veneror, in collectiōnem meam transiit.

Vniuersus huius craniī habitus tam elegans et venustus, vt et tantum non semper vel indoctorum, si qui collectionem meam contemplantur, oculos eximia sua proportionis formositate feriat.

Caluaria subglobosa, versus tempora paulo compressior; frons modice explanata; ossa iugalia angustiora, inde a processu malari ossis frontis leniter vtrinque descendantia et retrorsum flexa; arcus superciliares aequabiles nullo ad glabellam interfinio distincti, sed eo loco molli potius tubere cum nasi dorso confluentes; limbus alueolaris aequabiliter arcuatus; mentum pleniusculum, pulchre rotundatum; verbo, in vniuerso capitū huius ossi ambitu nihil asperi, nihil praeter modum prosilientis, ita vt perfecte medium teneat locum inter bina faciei gentilitiae in humano genere extrema; Mongolicum nempe alterum, facie complanata et quasi depressa, ac osium iugalium extrorsum vtrinque directa eminentia insigne; alterum Aethiopicum, fronte contra tuberosa et fornicata, ac mandibulis angustis sed antrorsum porrectis, conspicuum.

Quam ingenter enim bina ista extrema ab inuicem abhorreant, quamque perfecte medium inter ea locum teneat Georgiana de quo agimus cranium, luculentissime patescit craniis his iuxta se positis,  
facie

facie eorum ad eandem lineam horizontalem directa, tumque retro a vertice consideratis: de cuius aspectus seu *normae verticalis* ad craniorum formam gentilitiam inuicem comparandam ratione et usu alias egi, et ipsissimorum quae modo dixi ternorum craniorum exemplis illustrauit a).

Quanta vero Georgiana capiti osseo symmetrica proportio et venustas, optime sentitur curatius id ipsum comparando cum uno alteroue femineo simulachro diuinorum artis antiquae Graecanicae operum. Est mihi v.c. dum haec scribo ad manus gypseum exemplum protomes marmoreae Clyties ineffabili pulcritudine conspicuae, quae ex Laurentiano quo Neapolis superbit palatio in thesaurum selectissimum artis antiquae operum transit, quem vir humanissimus et doctissimus CAR. TOWNLEY Londini summo iudicio et gusto sibi concessit. Comparato iam isto de quo agimus crano cum hocce capite gypso, quatenus nempe inuicem conferri possunt, adeo istud huic respondere vides, ut illud huius prototypo quondam inhaesisse, peierares.

Respondet ceteroquin formosum istud cranium, quod sane pro canone ideali habere licet, iis quae de summa Georgiana gentis pulcritudine vel in vulgus nota sunt b).

\* \* \*

### A 3

### XXII.

a) *De generis humani varietate nativa*, edit. 3. 1795. pag. 204 sq. tab. I. fig. I. 2. 3.

b) Ex nube testium citasse sufficiat Jo. CHARDIN, itinerarii classici vol. I. pag. 171. ed. Amst. 1735. 4. — “*Le sang de Géorgie est le plus beau de l’Orient, et je puis dire du monde. Je n’ai pas remarqué un visage laid, en ce pays-là, parmi l’un et l’autre sexe : mais j’y en ai vu d’angeliques. La Nature y a répandu sur la plupart des femmes, des graces qu’on ne voit point ailleurs. Je tiens pour impossible, de les regarder sans les aimer. L’on ne peut peindre de plus charmants visages, ni de plus belles tailles, que celles des Géorgiennes.*”

XXII. *SARMATAE LITVANI.*

(— Tab. XXII. —)

Donum desideratissimi REINEGGS, viri de re medica et historia naturali longe meritissimi, quod itidem cura Generosissimi ASCHIADAE ad me peruenit.

Eam praeſertim ob cauſsam hic exhibeo, vt ad oculum quod aiunt comprobem, quae alias in *lineam facialem* CAMPERI animadverti, quam male nempe ſufficiat ad characterem craniorum gentilium conſtituendum. Quodſi enim hocce de quo agimus cranium a latere tantum ſpectamus, parum fane abeft quin ei Aethiopis Congenſis capiti osſeo, quod Decadis ſecundae tab. XVIII delineatum eſt, fere vt ouum ouo ſimile ſit; quando vero vtrumque ad *normam verticalem* reuocatur, quam modo dixi, mirum quantum vnum ab altero diſferre, luculentiffime appetet. Tunc enim alterum vel angusta iam et a lateribus quaſi compreſſa caluaria, fronteque tuberosa et fornicata, aperte Aethiopicam originem teſtatur; et inſigniter ab altero hocce Sarmatico diſcrepat.

Validiſſimum ceteroquin hocce cranium eſt, valde crassum, robustum et ponderofum: prouectioris aetatis viri: praeter alia minoris momenti, maxime limbi orbitalium anguſtia, harumque contra alta profunditate, et ſinibus frontalibus praeſertim ad glabellam horride prominentibus, inſigue.

\* \* \*

VARIE-

VARIETATIS SECUNDÆ  
SPECIMINA TERNA.

XXIII. *SINENSIS DAÜRICI.*

(— Tab. XXIII. —)

Cranium est genuini Tungusae Daürici s. Sinensis tribus Saradulicae, quae quidem Seculo posteriore ad finem vergente principem GANTIMUROW secuta, Amuri ripas relinquens, Russicae potestati se subiecit. Senis est octoginta octo annorum, ante aliquot annos ad Onon fl. prope reseruatum ut vocant, Tungusio-Iljinense mortui, a viro egregio Jo. ROESSLEIN, M. D. Rutenorum Imperatrici ab aulae consiliis, in itinere Sibirico versante, ex sepulcro erutum, et ad Perill. Bar. DE ASCH Petropolin missum est, cuius liberalitate in meam collectionem transiit.

*Charakteres primarii.* Omnes ac singuli habitum Mongolicum spirant. Facies plana, depressa; naso simo, fossa malari levissime tantum sinuata, et ossibus iugalibus vtrinque ad latera exorrectis. Mentum prominulum.

*Alia obseruata.* Limbus alveolaris superior, et si pridem edentulus, tamen non ut alias in silicerniis dentibus orbis solet, resorptus, sed magnam partem superstes, alveolis quamuis clausis et margine extremitate quasi in aciem excurrente.

Memineram cum priore decade primum Mongolici hominis cranium exhiberem, binarum imaginum iuuenis Calmucci quae penes me sunt et gentilitio suo charactere perfecte cum eo conueniunt quem istius hominum varietatis capita ossea praeseferunt. Contigit vero mihi ab eo inde tempore esse tam felici ut amicitia viri humanissimi cl. TATTER, M. Britann. Reg. a secret. legation. eiusdem Calmucci effigie, sed ab hoc ipso propria manu, incomparabili plane artificio et gusto, et viuidissima similitudine creta nigra  
(s. schisto

(f. schisto scriptorio) delineata, potirer. Cum enim vir iste huma-  
nissimus in comitatu Serenissimi M. Britann. Principis AUGUSTI Romae  
versaretur, in pictorum coetu diuersarum gentium illuc confluente  
Mongolicum hunc summum artificem, cui nomen FEDORIS IWANO-  
WITSCH, offendit, eamque quam dixi imaginem ab ipso parari cura-  
vit, eaque tanquam cimelio summi pretii supellecilem meam an-  
thropologicam ditauit. Tanto autem gusto tamque delicate perfectione  
expressa est haec imago, vt non semel vel artis periti primo intuitu  
haesitarint anne anglici chalcographi opus esset summa mollitie aere  
expressum. Quanta vero ipsi insit similitudo vel ex eo coniicere licet,  
quod saepius iam viri in itinere versati Roma reduces me inuisentes,  
primo statim aspectu et sponte imaginem eam admirabundi agnoue-  
rint. Simul autem tam perfecte gentilium characterem Mongoli-  
cum spirat, vt pro ideali huius varietatis generis humani icone  
haberi possit.

\* \* \*

#### XXIV. ESKIMOTAE PRIMI.

(— Tab. XXIV. —)

Rarissima binorum Eskimotarum crania debo amicitiae viri tum  
scriptis tum factis de salute multorum hominum longe meritissimi,  
cl. Jo. LORETZ, cuius quippe cura et studio e colonia Nain orae  
Labradoriae ad me peruenerunt.

De vtrisque seorsim. Atqui prius de eo quod adhuc inferiore  
mandibula instructum est.

*Charakteres primarii.* Vniuerso habitu perfecte medium locum  
tenet inter Mongolicae varietatis crania haec tenus a me descripta et  
Americanae; ita vt transitum ab ipsis ad haec facere dicendum sit.  
Facies nempe plana quidem, iugalibus tamen ossibus non adeo vt  
apud Mongolicas gentes extrorsum eminentibus; nasus parvus uti-  
que, neque tamen adeo vt in his simus et depresso. Mentum  
acuminatum, prominens. Fossa basilaris, (regio scilicet margini  
postremo

postremo laminae horizontalis ossium palatinorum, et processibus pterygoideis ossis sphenoidei ad condylos usque occipitales interiecta,) in longum extensa, sed plana, parum profunda. Occiput protuberans.

*Alia obseruata.* Ossa vnguis angustissima, fere linearia et per quam tenuia. Dentum coronae maximam partem detritae: procul dubio ex victus crudi et durioris ratione; unde et Eskimotarum nomen originem traxisse perhibetur.

Ad amissim respondet caput hocce osseum egregiis imaginibus viuis coloribus a summo artifice NATHAN. DANCE ad ipsam naturam Londini factis binorum Eskimotarum, viri et feminae, a cl. G. CARTWRIGHT a. 1773 a Capite Caroli orae Labradoriae in Angliam translatorum c), quorum copiam pro humanitate sua et studia promouendi ardore mihi fecit Perill. Baronetus BANKS. Nam et viuidae hae icones adeo medium testantur faciem gentilitiam Mongolicam inter et Americanam, ut vel solae ad refutandam ROBERTSONII paradoxam opinionem sufficient, si refutatione adhuc opus esset, quasi nempe Eskimotae a Normannis originem suam traxerint d).

\* \* \*

## XXV. ESKIMOTAE SECUNDI.

(— Tab. XXV. —)

In vniuersum priori quoad characteres primarios simile cranium. Imo vero planities singularis fossae basiliaris adhuc maior. Hinc et zygoma elongatius, et valde gracile.

Difserit tamen maiore ambitu limbi alveolaris, cuius vero in altero cranio angustia fortassis alveolis pridem post dentum casum obli-

c) Cfr. Cptn. CARTWRIGHT'S *Journal during a Residence of nearly 16 years on the Coast of Labrador.* vol. I. pag. 41. 262-75. 277.

d) v. ROBERTSON'S *History of America* vol. II. pm. 40.

obliteratis debetur; cum contra in eo de quo nunc agimus vtrinque maxillares restent: sed et hi aequae ac caninus superstes admodum detriti.

Singulari ceteroquin et characteristico suo habitu prope abest a binis aliis craniis, eiusdem ut verisimillimum est gentis, et si ex longe distantibus, quas mire dissitas incolit, oris; altero nempe quod ex sinu Georgii (*Nutka-Sound*) retulit meritissimus KING et academiae Oxoniensi dono dedit, ubi in theatro anatomico collegii Christi asseruatum, monstrauit mihi amicissimus PEGGE, anatomes Prof. in ea academia dignissimus e); altero ex insula canum (*Hond-Eyland*) ad fretum Disko littoris occidentalis Groenlandiae, quod a chirurgo Würtenbergensi RIECKE reportatum et a WINSLOVIO curate descriptum f).

\* \* \*

e) Iconem huius crani exhibuit a. 1785 tabula anecdota, Per illustri BANKSII dicata, CAMPERUS.

f) In *Mémoires de l'acad. des sciences de Paris* a. 1722. pag. 323.

Lapsus CAMPERI, cum WINSLOVIUM plane immerentem hac occasione erroris reum autumabat, emendaui nupera editione 1. de generis hum. varietate nativa pag. 227.

VARIETATIS QVINTAE  
SPECIMINA BINA.

Bina haec crania insulanorum oceanii australis s. pacifici, quibus collectionem meam ditauit munificentia Perill. BANKSII Baronet, ut per se iam tam ob ingentem locorum distantiam in aduersa orbis terrauei plaga vnde aduecta sunt, quam ob gentium ad quas pertinuerunt famam et celebritatem summo supellestili meae ornamento sunt, praeterea tamen dupli ex caufsa tanto magis memorabilia sunt; quod nempe hactenus nullum huius varietatis generis humani caput osseum iconem exhibitum sit: tum vero quod ad bina ea stemmata pertineant in quae istam varietatem denuo dispescendam esse nuperis nonnullis auctoribus visum est. Alterum nempe, quo et Otaheitenses referunt, badii coloris et elegantioris formae, qua, aequa ac lingua, cum Malais conueniat; alterum contra, cui et Nouo-Hollandos accensent, tam fusco magis colore, quam vultu proprius ad Aethiopum habitum accedens. Quam tamen differentiam non tanti momenti esse, docet tum curatissimorum autoptarum obseruatio, qua constat, multifariis gradationibus oceanii istius insulanos quoad vultum gentilitium inter se differre et inuicem denuo confluere; (inter ipsos v. c. Otaheitenses alios Europaeis satis similes esse, alios contra Mulatorum faciem prae se ferre g); Nouo-Caledonios autem medium inter hos et Papuanos tenere locum &c.) tum vero ipsius quam hic exhibeo craniorum bigae contemplatio et comparatio.

## XXVI. OTAHITAE.

(— Tab. XXVI. —)

Retulit hocce cranium BANKSII generosiss. rogatu fortis et animosus Nauarchus, GUIL. BLIGH, ex memorabili itinere redux quo artocarpi incisae stirpes ex Societatis insulis oceanii australis in Indias occidentales felicissimo successu transportauit. Tantoque maioris

aestumandum quod inferiore mandibula adhuc instructum sit, quae in publicis sepulcretis, vbi funera ex gentis istius ritu machinis elatioribus imponuntur, in tanto coeli ardore cito a capite soluta delabitur et cum aliis confunditur; ab eorum vero cadaueribus qui in clade occubuerunt a victoribus statim rescinditur et tropaei loco horum ante fores suspenditur.

*Charakteres primarii.* Caluaria modice angustata; utriusque tamen bregmatis medio insigniter protuberante. Mandibula superior aliquantum prominens. Frontis medium et verticis, vbi sutura sagittalis excurrit elatiore quasi iugo distinctum. Arcus superciliares admodum tumidi.

*Alia obseruata.* Vtraque lamina orbitalis ossis frontis, eo praesertim loco cui glandula lacrymalis assedit, pluribus et maioribus foraminulis pertusa est, quam unquam alias me vidisse memini. Inprimis vero memorabile est vulnus quo diu ante mortem, lanceae ut videtur ictu, afflictum fuisse Otaheitam ad quem hoc cranium pertinuit, necesse est, ex quo nempe diffracta et in interiora ossis ethmoidei intrusa lamina papyracea orbitae sinistram cum vicinis narium internarum partibus osseis, mirum in modum conserbuit.

Conuenit ceteroquin cranii huius habitus perfecte tam iis quae de rudiore vultu et lineamentis plebeiorum Otaheitensium perhibentur *h*), quam cum fidis et a peritis artificibus profectis imaginibus eorum, v. c. iis notissimi OMAI quae ad NATHANAELIS DANCE et JOSUAE REYNOLDS picturas aeri incisae sunt.

\* \* \*

## XXVII.

*h*) Ita v. c. de iis magnus ceteroquin Otaheitensium encomiastes, desideratiss. G. FORSTER in *voyage round the world* vol. I. pag. 265. "their features „were very irregular, and in general very ordinary."

Et pag. 290. "artless nymphs in whom youth supplied the want of „beauty."

## XXVII. NOVO-HOLLANDI.

(— Tab. XXVII. —)

Viri iuuenis est, et quidem, vt ex Perilluistris BANKSII litteris didici, ex primis eorum qui noua Anglorum colonia prope fretum botanicum (*Botany-bay*) ad Sydneii sinum (*Sydney-cove*) constituta, huic se committere et cum nouis aduenis degere ausi sunt.

*Characteres primarii in vniuersum cum iis quos ad Otaheitae cranium recensui, conueniunt, bregmata tamen minus protuberant; hinc caluaria angustior et hoc respectu paulo proprius ad Aethiopicum habitum accedens.* Mandibulae superioris anterior facies naribus subiecta vtrinque vsque ad caninorum dentium alueolos singulariter plana; fortassis ex diutina obicis transuersalis pressione, quod barbaros istos septo narium perforato gestare, notum est. Choana perangusta. Fissurae orbitales superiores praeter modum breues et exiguae.

*Alia obseruata:* ossium vnguis loco rima angusta, fere linearis, ita vt si adfuerunt ea ossicula, ipsa tamen mirifice angusta fuisse, necesse est. Alueolus dentis incisoris superioris medii dextri coaliatus, quod eum dentem Nouo-Hollandi pueris suis tantum non omnibus, ex superstitione vt videtur ritu, euellant.

Proxime abest cranii huius habitus ab imagine accurata Papuani ex ins. longa (Belg. *Lange Eiland*) ad caurinum littus Nouae-Guineae, quam peritus artifex CORN. DE BRUIN itinerario suo inseruit *i*), et cui binos iuuenes Nouo-Hollandos, quos nouae Coloniae primus Gubernator cl. PHILLIPS Londinum attulit, simillimos esse, ab autoptis doceor.

\* \* \*

B 3

SVPPLE-

*i.)* v. EJ. *Reizen over Moskovie &c.* Amst. 1711. fol. pag. 364. tab. 197.

Collato NIC. STRUYCK in *Vervolg van de Beschryving der Staartsterren.* ibid. 1753. 4. pag. 165.

SVPPLEMENTVM TRIVM CRANIORVM  
INFANTILIVM DIVERSISSIMARVM GENERIS  
HUMANI VARIETATVM.

XXVIII. *PVELLAE IVDAICAE.*

(— Tab. XXVIII. —)

XXIX. *INFANTIS BVRAETI.*

(— Tab. XXIX. —)

XXX. *AETHIOPIS NEONATI.*

(— Tab. XXX. —)

Trigam hanc craniorum hic subiungere operae pretium duxi quod luculenter demonstret, characteres gentilitios, quibus varietates diuersissimae generis humani ab inuicem differunt, iam infantili aetatula conspicuos esse.

Duo ideo specimina exhibeo binorum in ea varietatum scala extremonrum, quae nempe omnium maxime inter se abhorrent, Mongolicae inquam et Aethiopicae. Tertium vero quod perfecte medium inter ista extrema locum tenere dicendum est, ad Caucasiam varietatem pertinens.

---

Hoc scil. Iudaiae puellae circiter quinquennis, hisce in terris natae et symmetrica conformatiois elegantia insigne.

---

Alterum, Mongolicae quippe varietatis, Buratici infantis est sesquiennis, quod rarissimum exemplum iterum Perillustris ASCHIADAE munificentiae debo. Irkutzkum primo attulit cl. KRATZSCH, meritisimus cui summa exercitus commissa est, chirurgus: dehinc vero Petropolin secum attulit cl. LAXMANN Russorum Imperatrici ab aulae consiliis. Utut infantile, molle quasi et rotundatum, non infitiandum tamen Mongolicum characterem, faciem nempe

nempe complanatam et iugalia ossa extrorsum prominentia, aperte  
prae se fert.

Tertium denique, *Aethiopis* nempe neonati, acceptum  
refero cl. BILLMANN, chirurgo Cassellano experientissimo. Tenellum  
hocce cranium mandibulis porrectis vel primo intuitu originem suam  
et ingentem a Mongolica varietate differentiam, luculentissime testatur.

\* \* \*

Coronidis denique loco bina monere liceat, quae vniuersam  
iconum craniorum, quae ternis decadibus exhibui, rationem attinent.

Primo nempe, quoduis cranium eo situ et aspectu delineatum  
esse, quo characteres eius distinctiui gentilitii euidentissime oculos  
feriunt. Alia ergo a latere, vt ea Aethiopum. Alia directe a fronte,  
vt macrocephali istius, (Dec. I. tab. III.) aut Indi Americae septen-  
trionalis, (Dec. I. tab. IX.). Longe plurima autem directione plus  
minus oblique deflexa, quod eo situ plerorumque character distincti-  
vus omnium optime dignoscatur; melius quam si vel a latere vel a  
fronte exhibitum fuerit caput: adeo vt me hac ratione, curate in  
quoduis aspectum maxime characteristicum exquirendo, studio hocce  
anthropologico longe satius consuluisse persuasus sim, quam si quod-  
vis eorum dupli figura, a latere nempe et a facie directa, ex-  
hibuissem.

Alterum monitum eo redit, quod tamen artis delineandi peri-  
tis per se patet, omnes ac singulas craniorum icones *pictorum* more  
ex uno eodemque puncto optico s. principali fixo et immutato, per-  
spectiuice vt dicunt, delineatas esse; minime gentium vero ortho-  
graphicā *architectorum* projectione, qua axis opticus sensim sensimque  
mutatus semper horizontali directione cuius obiecti parti obuersus  
est

est k). Quanquam enim haec ratio architectonicarum designationum fini egregie respondet, imo et in vulgaribus tabulis anatomicis satis commode adhiberi potest, quod plures simul obiecti partes visui offerat, quarum contra in perspectiuica delineatione altera alterum absconderet; eandem contra in eiusmodi imaginibus quales hic exhibui et quarum vis et usus vnicet in accuratissima representatione vultus characteristici gentilitii, proportionis ergo et habitus totalis consistit, nunquam sane admittendam esse, facile fatebitur qui craniorum iconem, orthographica ista architectorum projectione designatam, qualis v. c. in B. S. ALBINI *tabulis ossium extat*, cum ipsa natura comparauerit, utpote in qua, fatente ipso tabularum istarum egregio auctore l), “quia more architectorum „mensurata et redditia erat, dentium series *multo latior* est quam si „quis pictor prope adstant ex uno eodemque aspectu cerneret. — „Pleniora enim et latiora apparent omnia quae architectorum modo „mensurata sunt.”

k) v. pluribus de duplice hac delineandi ratione disputantes, CAMPERUM in *epistola ad anatomicorum principem magnum Albinum*, Groning.

1767. 4.

et B. S. ALBINUM *annotationum academicarum* L. VIII.

l) *Annotat. academic. l. c. pag. 25. 28. 30 et al.*

JO. FRID. BLUMENBACHII

PROF. MED. ORDIN. M. BRITANN. R. A. CONSIL. AVL. SOCIET. REG. SCIENT. GOTTING.  
LONDINENS. ET SENENS. ACAD. AMERICANAEE ART. ET SCIENT. BOSTON.  
SOCIET. PHILOS. PHILADELPH. ROTTERODAMENS. HARLEMENS.

ALIARVMQVE MEMBRI

D E C A S

QVARTA COLLECTIONIS SVAE

C R A N I O R V M

DIVERSARVM GENTIVM ILLVSTRATA.

---

G O T T I N G A E

APVD JOANN. CHRISTIAN. DIETERICH.

M D C C C.

*C R I D E R U M A G N I*  
бога олимпийского изъятъ  
и земли въ земли изъятъ  
и въ земли изъятъ  
и въ земли изъятъ  
и въ земли изъятъ  
и въ земли изъятъ  
*D E C A*  
и земли изъятъ  
*G Я И О М*  
и земли изъятъ  
*D U S K Y*  
и земли изъятъ  
и земли изъятъ

Vicesimus iam voluitur annus, ex quo primo consilium cepi comparandae supellectilis anthropologicae, qua quidem generis humani varietates gentilitias tanquam documentis genuinis ad ipsam naturae veritatem illustrare liceret. Creuit ea, tum assida quantum in me erat perseverantia, tum vero maxime fautorum et amicorum liberali quo me iuuerunt studio adeo, ut iam vel craniorum diuersarum gentium numerus, ex quinis terrauei orbis partibus rara fortuna congestus, *centenarium superet.*

Ternis eorum decadibus e pluribus selectis, quas superioribus annis exhibui, nunc quartam iungere liceat, tam eximia speciminum raritate, quam insigni eorum ad characteres gentilitios stemmatum humani generis illustrandos vtilitate et dignitate, nullistarum secundam. Praeterquam enim quod inter alia remotissimarum Americae et ipsius Australiae populorum crania contineat, in primis triga speciminum reliquis praestat veneranda non solum antiquitate memorabilium, verum et ex ipsis ternis quae orbem veteribus cognitum constituunt mundi partibus, desumptorum. Europaeum scil. caput veteris Romani militis praetoriani; Afrum mumiae Aegyptiacae; Asiacum denique Tschudae ex vetustissimo Scythiae Sibiricae tumulo erutum.

Atque de his quidem primo statim loco sigillatim agamus.

\* \* \*

TRIA CRANIA PERANTIQVORVM EX  
DIVERSISSIMIS ORBIS PARTIBVS  
GENTIVM.

XXXI. MVMIAE AEGYPTIACAE SECVNDAE.

(— Tab. XXXI. —)

Prima quidem iam decade Aegyptiaci medicati funeris caput descripsi, quod vero aequa ac reliqua ad vnum omnia mumiarum crania, quotquot mihi adhuc contemplari licuit [satis multa autem vidi neque perfunctorie tantum in eadem me inquisioisse, binis quas super mumiis edidi dissertationibus a), probare studi.] haec inquam omnia id ipsum quod nunc exhibeo, insigni quo conditum est artificio et intemerata integritate, longe superare dicendum est. Debeo hoc cimelium amicitiae viri coniunctissimi, THOMAE TURNER, armigeri angli, qui quidem id ipsum antea in museo PETITI, medici Londinensis b), fuisse, me docuit.

Tectum adhuc erat cum ad manus meas peruenit, inuolucris byssinis bitumine firmissime induratis, demta vnice ea tegminum parte, quae per medianam faciei longitudinem decurrerat, ita ut iam frontis pars denudata esset, nasi autem ossi foramina hiarent et labiis dilapsis dentes incisiui vtriusque ordinis exserti conspicerentur. Quum autem vultum vetustissimi Aegyptii hominis reuelatum intueri averem, inuolucra bituminata, quae ipsi arctissime adhaerebant, cauta et suspensa manu a dextro faciei latere diffregi; quo quidem facto non osseam tantum, vt in priore isto mummiae cranio, compagem, sed et mollium partium, conditura exsiccatarum, imo et cutis magnam partem, hancque in submaxillari regione adhuc barbae

a) Von den Zähnen der alten Aegyptier und von den Mumien, in Götting. Magazin der Wissensc. und Litteratur. P. I. p. 09.

Observations on some Egyptian Mummies opened in London, in Philosoph. Transactions 194 pag. 177 recusat in new Annual Register a 1794. gallico autem idiomate in Magazin Encyclopedique T I. P. IV. et italicico in cl. BRUGNATELLI Annali di Chimica P. XI.

b) v. JO. HADLEY's Account of a Mummy in Philos. Transactions Vol. LIV. 1764. pag. I.

male tonsae vestigiis asperam inueni; quo quidem virile fuisse funus constitit, et vel hoc specimine paradoxa hodiernorum Aegypti incolarum opinio refutetur, saepius ab auctoribus rerum Aegyptiacarum repetita <sup>c)</sup>, quasi humanae mumiae ex arenosis istis prope Sacaram hypogaeis erutae omnes ac singulae sequioris sexus essent. Palpebrarum quoque vestigia haud infitianda supersunt; interiora autem orbitarum singulari substantia quasi ochracea pissaphalto intermixta, replentur.

Quam vero alias iam ex professo tetigi <sup>d)</sup> mirandam et vere anomalam dentium incisiuorum conformatiōnēm, in tot iam mumiis (ex eorum nempe numero quae bitumine vere obduratae, non vero mollibus tantum fasciis byssinis laxius obuolutae sunt) obseruatam, etiam in hoc egregio specimine loculentissime cernere licet. Sunt enim utriusque maxillae, praesertim vero superioris incisores, si modo incisores eos appellare licet, non scalprorum in modum cuneati, intrinsecus sinuati et in transuersam desinentes aciem, ut dentibus ad secundūm a natura paratis, conuenit, sed mirum in modum crassi, obtusi et versus extimum marginem latiori facie oblique truncati <sup>e)</sup>.

Ipsum vero caput si cum altero isto quod priore decade descriptum est, comparaueris, in uniuersum a lateribus minus comprehendsum apparet, iugalia tamen ossa paulo angustiora habet; frontem satis quidem fornicatam, attamen maiorem pro ea portione reliqui vultus quae a glabella inde ad menti usque apicem descendit: arcus superciliares perparum prominentes; inferiorem autem

A 3 mandi-

<sup>c)</sup> Cf. v. c. *Travels by VAN EGMONT and J. HAYMAN* T. II. p. 203.]

POCOKE'S *Description of the East* T. I. pag. 227.

Ansam fortassis praebuit errorum imberbis imago in tot mumiarnum extimis faciei inuolucris depicta, tum Isidis larua quam Sycomorini earum sarcophagi prae se ferunt.

<sup>d)</sup> II. cc. tum et libro *de generis hum. var. nativa.* ed. 3. pag. 224.

<sup>e)</sup> Haud ita pridem amicissimus AUTENRIETH Prof. Tubingensis celebrissimus iconē me donauit maxillarum dentatarum mumiae Sturgardiensis, quam ipse accuratissime aeri incidit, et quae dentium priorum coronas, illis me de quo agimus speciminis, adeo simillimas exhibet ut ad hoc ipsum delineatas esse peierares.

mandibulam aliquanto latiorem et ab antica parte minus altam; mentum denique magis acuminatum.

Quod vero vniuersum vultum attinet, differt quidem ille satis luculenter a genuino isto Nigritarum, qui Anglis vulgo facies Guineensis audit, Aethiopici tamen aliquid spirat, ita ut proprius absit ab Habessinico, qualem curata icon exhibet f), proxime autem ab eo quem tot antiquissima Aegyptiacae artis monumenta prae se ferunt g), de quorum charactere physiognomico, in aliis magis Aethiopico, in aliis contra Indico, alias disputauit h).

Obiter etiam obseruasse liceat, nares internas septo suo osseo, cum maxima ossium turbinatorum parte orbas, laminam vero cribratam ossis ethmoidei pertusam esse, ita ut nasale antrum in ipsum encephali cauum hiet, quod quidem ad amissim respondet Herodoteae de ratione qua pollinctores Aegyptii cerebrum per nares extraxerint notitiae i), male a nuperis quibusdam in dubium vocatae qui contra per foramen magnum occipitale id factum esse autumarunt, quod sane in nostro specimine neutquam factum esse vertebrae tres colli superiores vinculis suis natuvis adhuc inuicem et cum capite arcte copulatae, aperte testantur.

Denique et illud notandum, extare in vtroque capitinis latere aurium imitamenta ex byso bituminato fabrefacta, qualia in altera istarum mumiuarum quae ante aliquot annos cum Londini versarer, in museo Britannico soluere mihi licuit, itidem inueni, antea, quantum noui, nemini obseruata.

\* \* \*

XXXII.

f) Abbae Gregorii Ambarensis imago ab amico eius, JOBO LUDOLPHO, *Commentario ad historiam Aethiopicam* inserta.

g) Perparum v.c. abludit a vultu signi veteris aenei Isidis, quod cum pluribus aliis idolis Aegyptiacis, munificentia perill. GULDBERG museum academie nostrae ornat. Icon eius exstat in *Recueil d'Antiquités Egyptiennes &c. par J. WIEDEWELT* tab. III. fig. 2. in qua tamen ipse vultus minus feliciter expressus est.

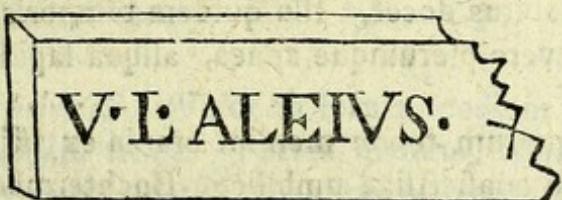
h) In *Philosoph. Transact.* I. c. p. 191.

i) Acceptissima erat qua me nuper dono affecit cl. WEIGEL, medicus apud Misnenses doctissimus, pars media facialis capitinis mumiæ bitumine suo adhuc obducta et referta, quod quidem postquam piissaphaltum caute liquefaciendo elicerauit itidem laminæ ossis cribiformis transuersa cum crista galli et narium septo carere naresque internas in caluariae cauum hiare reperi.

## XXXII. VETERIS ROMANI MILITIS PRAETORIANI.

(— Tab. XXXII. —)

Eminentissimus Cardinalis, STEPHANUS BORGIA, ob insigne quo litteras ipse colit et in aliis fouet et promouet studium per vniuersam Europam celebratissimus, rarissimo hocce crano supelleftilem meam ditauit. Militis est veteris Romani, cuius ossa inter rudera castri praetoriani simul cum marmorea tabella reperta sunt, quam itidem Eminentissimus princeps transmisit, et cui nomen spectabilis bellatoris ita incisum est:



*Charakteres primarii.* Forma ipsi in vniuersum maxime concinna et symmetrica, caluaria subglobosa anterius fronte eleganter explanata terminatur, quam ipsam longitudinalis linea lenissime prominens discriminat; glabella cum arcubus superciliaribus modice protuberans. Nasi ossa nec vt in simo depressa nec vt in aquilino prominentia, sed media inter vtrumque ratione declivia. Iugalia vero neque vt in Aethiopibus protuberantia neque vt in Mongolico stemmate vtrinque late extantia sed ab inferiore et exteriore orbicularum margine leniter descendantia. Mandibulae denique cum alveolari ambitu et dentium seriebus congruis pulcre rotundatae.

*Alia obseruata.* Protuberantia occipitalis externa latissima et ingenter eminens. Spina nasalis insignis, duplice quasi radice oriunda; interiore scil. quae cristae nasali continua est, exteriore vero vtrinque versus iugum transuersum cui affigitur os turbinatum inferius, exorrecta. Denique singularis obstopatio meatus auditorii sinistri, exostosibus angustati <sup>k).</sup>

\* \* \*

XXXIII.

<sup>k)</sup> Puderet fere pigeretque annotasse, vel in hoc veteris Romani crano non magis quam in vlo alio humano capite earum futurarum vestigia esse  
quae

## XXXIII. VETERIS TSCHVDAE.

(— Tab. XXXIII. —)

In maxime memorabilibus donis quibus supellestilem meam anthropologicam generoso et indefesso studio auxit Perillustris L. B. DE ASCH, pono bigam craniorum ex tumulis vetustissimis erutam, quales passim in australioris Sibiriae montibus metalliferis visuntur et vulgo Tschudarum (i. e. barbarorum) appellantur *l*). Ad antiquissimam aliquarum gentium eos pertinere quae priscis temporibus metalla illinc eruit, praeter alia cum ossium tum vtensilium in iis reperiundorum habitus docet. Illa quidem temporis iniuria maxime fragilia *m*), haec vero plerumque aenea, aliqua lapidea, vix vñquam vero ferrea.

Bina ergo quorum modo memini crania ex istiusmodi tumulis, et quidem in ipso quasi Asiae umbilico, Buchtermae, Kolywanicae prouinciae versus Sinensis imperii confinia, ad ripas orientales Irtischí superioris prope metallifodinas Tschebuchtermanskoi, eruit cl. KITSCHIGINS, chirurgus Buchtermensis, tumque cura cl. SCHENK, medici Barnaulensis, ad perill. Aschium sunt transmissa.

Alterum

quae in brutis mammalibus os intermaxillare, ipsis proprium, a maxillaribus extorsum dirimunt, et a Galeno bona fide homini quoque tribuuntur, nisi in mentem reuocaretur JAC. SYLVII magni sane suo aeuo viri defensio osteotomes Galenicae aduersus Vesaliūm (oper. p. 138) quem quidem istam futuram in humana vtique gena disquirere iubet, et, si minus expressa ea appareat aut non tota, Galenum ne accuset, monet, „sed naturae impedimenta quaedam nostris corporibus in vissu et venere „intempestiuac immoda vitiis succendentia.„ — Tam putida sunt argumenta ad quae delabitur in exculpando Galeno suo misere se torquens pertinax senex.

- l*) Pluribus de Tschudicis tumulis speciatim de Kolywanicis, agentem vi des perill. PALLAS in *Reise durch verschiedene Provinzen des Russischen Reichs* T. III. p. 608 sqq.
- m*) Quinquennium est et quod excurrit ex quo ASCHI generosiss. rogatu, doctissimus pharmaceuta Jo. SIEVERS in eiusdem prouinciae metalliferis montibus talem tumulum effodi curauit in quo praeter humanum sceletum ossa quoque equi et armamenta equaria aenea reperit. Istius vero sceleti cranium adeo fragile erat ut non ipsum sed icon tantum eius iunctim cum alterutro stapede aeneo transmitti potuerit, qui iam inter innumera alia perill. ASCHIADAE dona in museo academiae nostrae seruatur.

Alterum eorum quod iam exhibeo, iuvenile est, id quod praeter suturas adhuc integerrimas, processus basilaris ossis occipitalis nondum cum sphenoideo coalitus et dentium coronae nullatenus detritae demonstrant; habitu vero suo summam testatur vetustatem. Tantum enim iam animalis sui glutinis perdidit, ut, tum leuitate, tum fragilitate qua quidem hinc illinc vel vngue facile radi potest, denique et quod linguae admotum eidem adhaereat, multis fossilibus elephantorum, vrsorum aliorumque animantium mammalium ossibus comparari possit.

*Charakteres primarii.* Vniuersa forma medium quasi inter Caucasiam et Mongolicam tenet. Facies quidem, maxime circa malarum ossa, latior quam in illa, neutiquam tamen tantopere explanata et extrorsum eminens ac in genuinis Calmuccorum craniis. Caluaria subglobosa. Glabella tumidula. Orbitae rotundiores.

*Alia obseruata.* Sutura lambdoidea vaegrandibus osseis quae Wormiana vocant, distincta; quale et sagittalis suturae cum coronali confiniis interiacet.

Haec de ternis prisci aei diuersissimarum orbis plagarum craniis; iam vero de septenis hodiernorum maxime memorabilium populorum.

**VARIETATIS PRIMAE  
SPECIMINA BINA.**

XXXIV. *IVDAEI CENTENARII.*

(— Tab. XXXIV. —)

Indaeam gentem a tot inde seculis per vniuersum pene terrarum orbem dispersam, vultum nihilominus gentilitium quouis sub coelo intemeratum et plane characteristicum seruasse, ut vulgo notum est ita et pridem cauſarum memorabilis phaenomeni indagatio physiologorum et physiognomorum ingenia exercuit n). Minus vero peruulgatum et magis adhuc mirum est, eundem peculiarem characterem vel in ipsis eorum craniis loculenter adhuc observabilem esse. Testatur hoc quod iam exhibemus specimen, iudei nostratis, senis centenarii, quod quidem adeo aperte stemmatis sui vultum praefert, vt toties iam, quamquam in scriniis meis tot aliis promiscue interpositum sit, vel ab indoctis hominibus primo statim intuitu pro iudaico agnitus sit.

*Charakteres primarii.* Maxime quidem nasus aquilinus et mentum porrectum, tum vero etiam maxillae superiores qua naribus subiectae sunt in acutiorē angulum spinae nasalī continuum concurrentes.

*Alia obſtruata.* Suturae non tantum genuinae illae ossium calvariae planorum, sed et reliquae quas harmonias vulgo vocant, ad vnum fere omnes senio decrepito confusae et obliterate.

\* \* \*

XXXV.

n) v. *de generis hum. variat. nativa L. ed. 3. pag. 169.*

DECAS QVARTA COLLECT. SVAE CRANIOR. II

XXXV. PERSAE.

(— Tab. XXXV. —)

Praeda est a Russis militibus ex Persica expeditione a. 1797 reducibus reportata. Quum enim exercitus ad fl. Kur (Cyrum vet.) prope pagum Rubari iter ficeret, in aediculam sepulchralem s. mausoleum o) incidit quod Persarum nobilium (quos *Beg* vocant) aliquis dum in viuis esset erigi sibi curauerat. Hoc ipso vero a militibus funditus euerso, cranium principis in eo conditi seruauit centurio exercitus Generos. L. B. MARSCHALL DE BIEBERSTEIN historiae naturalis studiosissimus, et perillustri ASCHIADAE Petropolin retulit, cuius munificentia iam in meam collectionem transiit.

Viri fuisse senio confecti primo intuitu patet. Satis elegans vero eius conformatio. Calua fere globosa. Frons pulchre fornicate. Nasus fere aquilinus. Processibus malaribus ossium maxillarium pere exigua altitudo. Mentum bifidum.

Frontis et orbitalum forma prope abest ab illa pulcherrimi crani Georgiana feminae quod tertiam decadem ornat. Nec mirum, cum Persarum illustrium et principum formam connubiis cum Georgianis feminis pulchriorem redditam esse, pridem a fidissimis et curatissimis obseruatoribus annotatum sit p).

o) Cf. de ipsis Persarum aediculis sepulchralibus CHARDIN T. IV. pag. 197.

p) CHARDIN T. III. pag. 45. SAM. G. GMELIN *Reise durch Russland* T. III. p. 145. Adeant quorum interest genuinos Persarum vultus conferre, legatorum in aula Rudolphi II. Romanor. Imperatoris versatorum imagines quas egregius artifex Aegid. Sadeler aeri incidit; aut Muhammedis Jumlae fortissimi apud Anrengzebem exercitus ducis natione Persae iconem in VALENTYN's *Oost-Indien* T. IV. P. II, i. e. Vol. VI. p. 264. cuius picturam archetypam ab Indo pictore mirando sane artificio nitidissime absolutam, amicitiae cl. Dr. BUNSEN bibliothecae academicae a secretis, acceptam refero.

V A R I E T A T I S   S E C V N D A E  
S P E C I M I N A T I B I N A.

XXXVI. *GROENLANDI.*

(— Tab. XXXVI. —)

XXXVII. *FEMINAE GROENLANDICAE.*

(— Tab. XXXVII. —)

Vir illustris meique amantissimus, GREG. WAD, historiae naturalis apud Havnienses Professor meritissimus, mediante cl. EULNER, in colonia Danica Godhavn ad occidentale Groenlandiae litus degente, supellectilem meam anthropologicam ternis Groenlandorum craniis ditauit, quorum bigam in praesenti exhibeo. Alterum nempe viri 40 circ. et quod excurrit annorum; alterum feminae quae trigesimo septimo aetatis anno diem supremum obierat. Tertium filii est eiusdem mulieris, iuuenis qui 18 circ. annis vixerat, simillimum ceteroquin matris crano. Verum et priora illa ita inuicem congruunt ut apte de vtrisque iunctim agere liceat.

Vniuerso habitu perquam similia sunt Eskimotarum capitibus ossis tercia decade illustratis q). Grandia sunt, et quidem calvariae ossa inprimis amplissima, versus occipitum elongata. Pro magnitudinis autem ratione mirum in modum tenuia et levia. Frons iugo longitudinali paulo eminente diuisa. Orbitae magnae. Nasi ossa longa sed angustissima.

Fossa malaris orbitis subiecta feminae profundius impressa.

Mentum viro exorrectum.

Respon-

q) Singularis plane habitus quo quina ista Americae maxime borealis hominum capita ossa inuicem conueniunt, maxime spectantium oculos ferit, quando iuxta se posita a vertice visuntur; cuius crania comparandi rationis utilitatem pluribus exposui l. *de generis hum. var. nativa* p. 204. quem tamen locum ita emendare oportet: "crania (remotis maxillis „inferioribus) ossibus suis iugalibus versus eandem lineam horizontalem „directis eidem tabulae una serie imposita" &c.

Respondent quae de magnitudine horum craniorum notaui, relationibus autoptarum qui Groenlandiam inuiserunt et incolas eius capitones esse afferunt *r*). Facies autem conueniunt cum imaginibus feminaram istius gentis quas accuratissimus OLEARIUS ad viuum fieri fecit *s*). Hic quoque Groenlandos suos Samoiedis quos viderat similes esse dicit *t*); EDWARDSIUS contra Indos Americae borealis sibi visos cum Samoiedis vultu comparat *u*). Vtrumque respondet iis quae superiore decade de Eskimotarum Groenlandis adeo affinium craniis dixi, perfecte ea medium tenere locum inter Mongolicae varietatis crania hactenus a me descripta et Americanae *x*).

\* \* \*

*r*) v. c. CRANZ pag. 179.

Praua autem interpretatione contigit vt hi macrocephali boreales a quibusdam scriptoribus per errorem pro giganteae staturae hominibus haberentur. v. c. a SAUVAGESIO nosologiae methodicae T. I. p. 498. ed. Amst. 1763. 8. et a FR. RUVSCH in Catalogus van het Kabinet van anatomische Voorwerpen. Amst. 1731. 8. p. 109.

*s*) v. EJ. *Moscowitische und Persianische Reisebeschreibung*. ed. 3. 1663. p. 172.

*t*) l. c. pag. 160. 169.

*u*) *Natural history of Birds*. T. II. pag. 118.

*x*) Mentionem quoque illic inieci binarum iconum Eskimotarum, quarum copiam mihi fecerat per ill. BANKS. Idem vero vir generosus meique amantissimus nuper adhuc tertia imagine alias ex oris Labradoricis feminae me donauit, a celebri artifice Jo. Russell Londini ad viuum et naturali magnitudine oleatis coloribus depictae; quae quidem pictura alteri istorum craniorum adeo ad amissim respondet, vt hoc ipsum istius feminae caluariam fuisse suspicatus essem, nisi hanc, (cui nomen Mikkak et cuius in historia missionis fratum Moravicum inter Eskimotas saepius mentio fit,) anno demum 1795, diu postquam cranium istud ad manus meas peruererat, diem suum obiisse, ex actis fratrum istorum didicissem.

V A R I E T A T I S   Q V A R T A E  
S P E C I M E N.

XXXVIII. *AMERICANI ILLINOICI.*

(— Tab. XXXVIII. —)

Donum cl. BARTON, M. D. et Professoris in litteraria apud Pennsylvanos vniuersitate. Eratum est, vt me docuit vir humanissimus, ex tumulo Indico prope Cayhokiam ad orientale litus fl. Mississipi (circa 40<sup>mum</sup> gradum lat. boreal.).

Cum in vniuersum Americana generis humani varietas respectu vultus et craniorum formae transitum quasi faciat a Caucasia ad Mongolicam y), facile intelligitur alia eius specimina proprius ad hanc, alia contra ad illam accedere. Et sic Illinoicum de quo agimus caput, minus a Caucasia quam a Mongolica abesse, primo intuitu patet. Singularem vero verticis conformatiōnem, qua inde ab utriusque lateris semicircularibus planis, fere ad perpendiculum sitis, testi aut carinae inuersae in modum ascendat, barbaris Mississipi accolis artificiali et violenta capitī infantilis pressione contrahi, autoptae afferunt z). Orbitae vero huic crānio valde profundae curatis imaginibus Indorum Americae borealis respondent, quae oculis altius inter orbitas reconditis notabiles sunt a).

\*     \*     \*

y) Genuinam huiusmodi transitus rationem et sensum exposui in *Handbuch der Naturgeschichte*. ed. 6. pag. 64. not. \*).

z) Cf. *Relation de la Louisianne ou Mississipi*; in *Recueil des voyages au Nord*. T. V. pag. 14. ed. 3. 1734.

a) Videbis v. c. egregiam Basirii tabulam, decade prima laudatam, septenos huiusmodi Indorum duces exhibentem.

VARIETATIS QVINTAE  
SPECIMINA BINA.

XXXIX. IAVANI.

(— Tab. XXXIX. —)

Acceptum refero egregium hocce specimen liberalitati viri amicissimi cl. FORSTEN, Professoris medicinae in Academia Harderovicensi celeberrimi.

*Charakteres primarii.* Caluaria oblonga, minus tamen quam in aethiopica hominum varietate a lateribus angustata. Frons quoque minus fornicata, et facies latior. Orbitae parum ampliae, et margines earum inferiores aequae ac ossium zygomaticorum facies anteriores rotundatae. Glabella planior cum ossibus nasi depresso sculis quasi confluens. Narium apertura fere ouata. Maxillae prominentes. Choana angustissima.

*Alia obseruata.* Dentium coronae praeter extremam quam manditur superficiem quasi fusco pigmento obductae, quod quidem singulari cupedio, quo asiatici Euronoto obuersi insatiabiliter delectantur, foliis nempe piperis betle simili cum nucleis Arecae catechu et calce manducatis, tribuendum b).

\* \* \*

XL. NOVO - HOLLANDI SECUNDI.

(— Tab. XL. —)

Per illustris BANKSII munificentiae qua collectionem meam iam tot tantisque cimelius ditauit, et hoc memorabile cranium barbari nouae Cambriae incolae, aequae ac prius illud quod tertia decas exhibet, debedo.

Adeo

b) v. per ill. BANKS in Hawkesworthi collectione periolorum inbente Augustissimo GEORGIO III. peractorum. Vol. III. pag. 286. 347 sq. ed. Londonensis secundae 1773.

Adeo vero quod ad characteres primarios illic enumeratos, isti ut ouum ouo simillimum est, vt quidem quid vltro de iis monere possim non sit quod habeam. Nihilominus autem huic decadi inserui, quo luculentius monstret peculiarem quo inuicem conspirant habitum, non singuli aduentitium, sed vere gentilitium et natuum esse.

Offa vnguis quae priori isti specimini deerant, in hoc quidem adsunt, attamen valde angusta.

Alveolus dentis incisiui medii dextri pridem euulsi, itidem vt in priore illo clausus, quo quidem et hoc virile cranium esse docemur, siquidem pueris istius Australiae regionis quando adoleverunt, antequam armis vti ipsis conceditur, dens ille singularibus sub ceremoniis et mimicis ludis euellitur, nuper a cl. COLLINS curate descriptis et iconibus illustratis c).

Idem et egregio suo operi imaginem barbari Nouo-Hollandi ad viuum delineatam, inseruit, quae quidem cum vtroque quod exhibuimus gentis istius cranio quam perfectissime congruit.

c) In EJ. *Account of the English Colony in New-South Wales* pag. 563 sqq.

# JO. FRID. BLUMENBACHII

PROF. MED. ORDIN. SOCIET. REG. SCIENT. GOETTING. LONDINENS. ET  
SENENS. ACAD. AMERICANAEC ART. ET SCIENT. BOSTON. ITALICAE  
PISANAE, FLORENTINAE, IMPERIAL, NATVRAE SCRVTATOR. MOSCOVIENS.  
SOCIET. PHILOS. PHILADELPHICAE, ROTTERODAMENS. HARLEMENS.  
MEDICAE PARISINAE, MONSPELIENS. LONDINENS. HAVNIENSIS, TIGVRINAE,  
PARISINAE PHILOMATHICAE, PHILOTECHNICAE, MEDICAE AEMULATIONIS  
ET GALVANICAE, VETERINARIAE HAVNIENSIS, NATVRAE CVRIOSOR.  
BEROLINENS. LINNEANAE LONDINENSIS, ALIARVMQVE PLVRIVM SODALIS,  
INSTITVTI IMPERIALIS FRANCICI CORRESP.

D E C A S Q V I N T A

COLLECTIONIS SVAE

C R A N I O R V M

DIVERSARVM GENTIVM

I L L V S T R A T A.

---

GOETTINGAE

APVD HENRICVM DIETERICH.

M D C C C V I I I.

# ИСКАЗОВАНІЯ СЛІДІ

Із засідань земських судів та земських землемірських комісій  
загальні земельні питання вирішувалися згідно з законом  
або земельними землемірськими правами. Але земельні  
землемірські земельні землемірські земельні земельні  
земельні земельні земельні земельні земельні земельні земельні

ДЕЯСНОВА

COLLECTIONS

МЯОЛІЯ

DIAESEARUM GENITIVI

ХТАТСЯ

ЗАКІНЧЕНО  
КОДАТА ДРУГИЙ ОЧКА

---

**Q**uando primum animum ad parandam ex diuersis per terrarum orbem populis craniorum humanorum collectionem appuli, variam quidem eiusmodi congeriei vtilitatem ad illustrandam generis humani naturalem historiam perspexi; neque defuturas mihi occasiones sperauit ex principibus generis humani varietatibus vnum alterumue specimen acquirendi. Verum vti istam spem successus quem expertus sum vltra expectationem superauit, ita et vtilitatem ex studio huius supellectilis deriuandam, longe vberiorem et magis multisfariam deprehendi, quam quidem in antecessum putaram.

Vt enim pauca tantum e multis hic memorare liceat, inseruit mihi ista collectio

1. ad quosdam characteres distinctivos humano generi proprios constituendos, quo quidem in primis dentium incisorum inferiorum situm erectum, et quod huic positioni respondet, mentum prominulum, referto.

2. ad pulcherrimam et quasi idealem capitis ossei formam normalem demonstrandam, cui scopo v.c. eximum feminae Georgiana cranium (— Dec. III. tab. 21. —) accommodatum est.

3. ad generis humani varietates quotquot hactenus innovuerunt, vni eideinque speciei vindicandas, quae per varios gradus inter binae vniuersae scalae extrema. Aethiopicam scilicet et Mongolicam formam, infinitis modis ludit.

4. ab altera vero parte et ad confirmandam diuisionem generis humani in quinas varietates. Caucasiā inquam, Mongolicā, Aethiopicā, Americanā et Malaicā.

5. ad explicandam formam mixtam quae nempe populis ex diuersarum varietatum connubio ortis propria est, vt vc. Casacis (— Dec. I. tab. 4. —), Kirgisis (— Dec II. tab. 13. —) etc.

6. ad diluendas opiniones de putatitia vultus similitudine inter dissitas quasdam gentes, quas ideo inter se affines et cognatas crediderunt, vt veterum Aegyptiorum cum Sinensibus, aut horum ipsorum cum Hottentottis.

7. vtique vero ad illustrandum ortum quorundam popolorum qui capitinis conformatione euidenter cum aliis quibusdam conueniunt, vt prisci Guanchi insularum fortunatarum cum Libyco stemmate veterum Aegyptiorum (— Dec. V. tab. 42. —) aut lacutae cum aliis Mongolis (— Dec. II. tab. 15. —)

8. ad explicandas quasdam physiologicas diuersarum nationum proprietates. vc. insignem odoratum Aethiopum et Indorum Americae borealis (— Dec. I. tab. 9. —)

Verum taceo numerosas alias obseruationes quibus quadragintae caluariae quas ex supellectile mea selectas, quaternis decadibus hactenus selegeram, ansam praebuerunt, et his tanquam complementum, quintam adhuc decadem subiungo craniorum maxime memorabilium et rarissimorum; quibus tandem vnicas maioris momenti lacunas in ista collectione (quae dum haec scribo 134 continet specimina), feliciter expletas esse dicere ausim.

VARIETATIS PRIMAE  
SPECIMINA BINNA.

## XLI. ARMENI.

(— Tab. XLI. —)

Equidem e Caucasia varietate, vtpote quam pro primigenia habere cum physiologica tum historica argumenta suadent, primum prodeat caput osseum Armeni, cuius gentem ad antiquissimas omnium referre, imo vero quasi pro aboriginibus humani generis habere licet, siquidem ex Armeniae montosis iugis post noachicum diluvium orbis terrauei incolas denuo deriuatos aceepimus.

Debeo hoc cranium amicitiae Cl. HACQUET, anatomes professoris in academia Lembergensi.

Viri est, 67 annorum, dum in viuis esset, ipsi HACQUETO probe noti.

Habitu suo proxime ab eo abest quem iudaea gens prae fert, maxime si nasum aduncum et mentum prominulum spectes, vtpote in quibus simillimum est caluariae iudei centenarii quod antea exhibui (— Dec. IV. tab 34 —). Et in vniuersum luculentam analogiam quae gentilitium vtriusque nationis vultum intercedit, tum mihi ipsi in curiis mercatorum videre licuit, quas praesertim Amstelodami et Londini ea caussa studiose frequentaui, vt diuerlarum gentium natuos characteres inuicem conferrem; tum vero et a curatissimis et quasi graphicis Armenianorum descriptoribus annotatum est, e quorum numero ipsum HACQUETUM in historia itineris per Daciae et Sarmatiae carpaticos montes a), et Cl. GEORGI in classica de gentibus quae vniuersum Russicum imperium inhabitant opere b), nominasse sufficiat.

A 3

Et

a) *Reisen durch die Dacischen und Sarmatischen Karpathen* T. II. p. 208.

b) *Beschreibung aller Nationen des Russischen Reichs.* p. 451.

Et quidem ille, qui ipse magnam Europae partem inuisit, expresse memorat, et hoc Armeniis cum Iudeis esse commune, quod gentilium istum vultum vel in remotissimis regionibus, etiam si eas per longam iam generationum seriem inhabitarint, immutatum tamen seruent; imo et infantes eorum a patre Armenio ex matre alias gentis natos, nihilominus paternae stirpis physiognomiam tantum non plane intemeratam praese ferre.

*Characteres primarii.* Nasi ossa valde exorrecta, a lateribus compressa, et acuto dorsali iugo decurrentia. Frons reclinata. Glabella prominens, et tubera sinuum frontalium turgida. Maxilla vtraque angusta.

*Alia obseruata.* Caluaria tenuis, proportione leuis. Meatus auditorii externi angusti.

## XLII. GUANCHI TENERIFFENSIS.

(— Tab. XLII. —)

Inter cimelia musei mei anthropologici referto integrum  
mumiam veteris *Guanchi* e), pretiosum donum per ill. BANKSII  
cuius munificentim toties iam expertus sum.

Quantum ex vniuersi corporis habitu, thoracis ad ilia rela-  
tione, claviculis etc. coniicere licet, muliebre est cadauer, cum  
ex antro sepulcrali subterraneo Teneriffae Londinum afferebatur,  
pro more priscarum istarum in insulis fortunatis aboriginum,  
totum quantum coriis caprinis, quae iam soluta feruo, curiose  
insutum d).

Ipsum corpus plane inodorum mirum in modum exsiccatum e),  
ita vt ossibus musculi firmiter adhaereant, integumentis quae vocan-  
tur communibus stricte obtecli, ventribus vero encephali, thoracis  
et abdominis viscera adhuc contineantur.

Omnia vero adeo exsucce et leuia vt totum cadauer non  
nisi septem libras cum dimidia pondere aequet, cum tamen vel  
solum skeleton ex carne feminae eiusdem statura, et rite ceteroquin  
ficcatum at minimum denas libras pendat.

Caput mumiae quod hic solum exhibemus, faciali parte  
latius est, non quidem vt in mongolica varietate iugalibus ossibus  
fere in eodem horizontali plano vtrinque extantibus, attamen  
vt in eo vulgari veterum Aegyptiorum vultu quem alias a binis  
aliis quem in istius gentis monumentis videre licet distinximus f),  
quorum

e) Verbum *Guan* lingua istius gentis hominem denotat. v. JOS. DE VIERA  
(y Clavijo) *Noticias de las Islas de Canaria*. T.I. p. 131.

d) Cf. EDM. SCORY in PURCHAS's *Pilgrimage* p. 787.

e) Modum quo sacerdotes Guan horum funera haec parabant, curate de-  
scribunt ABREU DE GALINDO in GLAS's *History of the Canary Islands*  
p. 151. et VIERA l. c. p. 175.

f) In *philosophical Transactions for 1794*. P. I. p. 191. Cf. et PAULINI  
a S. BARTHOLOMAEO mumiograph. musei Obiciani p. 25.

quorum quidem alter propius ad Aethiopicum alter ad Indicum accedit. Vertex depresso; occiput tuberosum; frons spatiose; limbus orbitae superciliaris ad processum orbitalem externum s. malarem valde protuberans; inferior faciei pars a naribus ad mentum breuior; maxillae inferioris curuatura magis arcuata quam elliptica, mentumque rotundatum; coronae vero dentium primorum inferiorum (nam superiores pridem ceciderant) neutiquam scalpriformes ad demordendum aptae, verum obtusae, fere cylindricae, extima superficie plana detrita, verbo tales quales pridem ab aliis et a me, ipso (— Dec. I. ad tab. 1. et Dec. IV. ad tab. 31. —) in variis mumiiis aegyptiacis annotatae sunt. Verum his conformatioonis singularis characteribus alia quoque accedunt momenta quibus prisci insularum fortunatorum incolae etsi tota fere Africae borealis latitudine a veteribus Aegyptiis diuisi tamen cum ipsis conueniunt, quo praesertim tum singularis defunctos condiendi ritus pertinet, itidem sacerdotibus pollinctoribus commissus, ut et lineaे coralliorum quibus mumiae Guanchicae aequæ ac aegypticae passim ornatae reperiuntur; tum vero et linguarum congruentia, siquidem Cl. MARDEN ex vocabulario Tuarikorum Aegypto vicinorum, quod desideratissimus HORNEMANN noster apud eos collegerat, affinitatem linguae eorum cum ea Numidarum seu Berberorum demonstrauit g), quam ipsam iterum cum Guanchica Canariensium insularum conuenire notum est. Ex quo triplici consensione vultus inquam gentilitii, linguarum et rituum peculiarium, communem tum alterius Aegyptiorum stemmatis, tum Guanchorum a Libycis s. Numidicis aboriginibus ortum, aut saltem cognationem eorum, probabiliter conjectare licebit.

g) v. HORNEMANN's *Tagebuch seiner Reise von Cairo nach Murzuk* p. 235.

VARIETATIS SECUNDÆ  
SPECIMINA BINÆ.

XLIII. LAPONIS.

(— Tab. XLIII. —)

Cum Perill. THUNBERG a populari quodam docto aliquandiu nobiscum Goettingae versato acceperat diu iam sed hactenus incassum me desiderare Lapponis cranium, pro singulari qua excellit tum humanitate tum naturalis historiae cultores iuvandi ardore, non destitit donec ope amici qui inter Lappones sacerdotis munere fungitur, bigam istius gentis craniorum, alterum maris alterum feminae acquireret, mihiique beneuole transmitteret. Vtrumque ex sepulcris templi hodie derelicti erutum est, in quo ante 24 et quod excurrit annos plures Lappones baptisati inhumati erant, quorum sceleta iam simul cum vestimentis suis ex renonum pellibus confectis, restabant. Quoduis eorum ut alteri simillimum ita et ad amissim tam cum graphicis classicorum de Lapponibus auctorum descriptionibus *h*) conuenit, quam cum fidissimis quæ passim extant eorum iconibus *i*), ut et cum vultu virginis Lapponicae quam ante decennium in comitatu nobilis cuiusdam Divisionensis ex boreali ista regione reducis et me visitantis videre mihi exoptata contigit occasio.

*Characteres primarii.* Cranium proportione staturaे magnum. Habitus in totum qualis mongolicae varietati sollemnis est. Caluaria fere globosa. Offa iugalia extrorsum eminentia. Fossa malaris plana. Frons lata. Mentum prominulum acuminatum.

*Alia obseruata.* Palati fornix complanatus. Fissurae orbitariae inferiores ingentes. Fossæ iugulares ultra modum diuersæ magnitudinis; dextra amplissima.

*h*) Praeter notissimos de Lapponibus auctores, SCHEFFERUM, REGNARD, HÖGSTRÖM al. nominasse liceat opusculum ab ipso Lappone editum s. t. *kurze Lappländische Beschreibung, von Nic. ÖHRS, gebohrnem Lappländer und der freyen Künste Beflissen.* Hannov. 1704. 8. De auctore qui magnam Europæ partem peragrauerat et Regibus Carolo XI. Sueciae, Ludovico XIV. Galliae, Georgio I. magnæ Britanniae et Imperatori Russorum Petro innotuerat, deque admiranda facilitate qua linguas exoticas didicit, cf. WEBERT verändertes Russland et SCHOBERTI memorabilia Russico Asiatica in MÜLLERI Sammlung Russischer Geschichte T. VII. p. 100.

*i*) v. c. in MATTH. CONSETT'S Tour through Sweden. Lond. 1789. 4.

## XLIV. SINENSIS.

(— Tab. XLIV. —)

Cl. JASSOV M. D. Batauiae in India orientali physicus et nosocomii medicus primarius, quondam auditor meus dilectissimus, opportunitate usus quam grauia sua munera ipsi praebent, mei memor maxime memorabilia diuersarum gentium Indicarum crania non solum collegit sed et nitide parauit, mihiique iunctim cum curata notitia quae ad historiam cuiusuis attinet, eaque tum ex diariis nosocomii, tum si hominum fuerant legali quod vocant sectione obductorum ex actis iudicialibus excerpta mihi transmilit.

Est et inter ea quod hic exhibetur caput Sinensis cui nomen fuerat Tan sayko, qui a. 1803. aetatis anno trigesimo aut quod excurrit in nosocomio Batauiae lethali capitis vulnere obierat k).

In vniuersum quidem habitu suo proprius a Mongolica varietate quam ab illa ceterarum abest, haud parum tamen a gemino Calmuccorum vultu differt quem quasi pro normali typo istius stemmatis habere licet l). Longe maior etiam inter Sinenses quam apud Calmuccos vultus varietas, quod mihi ipsi obseruare contigit, cum Amstelodami in publico diuersorio (Belg. *het Gathuis*)

21 Si-

k) Adiecit quoque cl. JASSOV ipsi cranio integrum nodum capillorum cadaveris, qui si cum aliis comparentur, quales ex maxime memorabilibus per orbem terraqueum gentibus mihi comparaui, praeter nigredinem rectitudine et maiori crassitie insignes sunt. cf. STAUNTON'S account of an Embassy to the Emperor of China T. II. p. 367. "Their hair so thick and strong, that, comparatively, they liken the hair of Europeans to the pile or fur of the smaller animals."

l) Hinc et quod iam alias monui, in quavis quinarum varietatum principali generis humani, vnam alteramue eius gentem adhuc a reliquis distinguere et quodammodo subdiuidere licet; vt a Caucasia, *Hindostanicam*; ab Mongolica, *Sinensem*; ab Aethiopica, *Hottentotticam*; ab Americana boreali, *australem*; denique a fusco Malaiace varietatis stemmate, *nigricans Papuense* etc.

21 Sinenses nautas curatius contemplare data fuerit exoptata occasio *m*).

Osteum de quo hic agitur caput praeter alia dorso nasi profundius concauo praesertim autem singulari fere subglobosa rotunditate partis alveolaris maxillae superioris notabile est, cui et arcuata curuatura dentium anteriorum superiorum, praesertim quoad radices eorum, respondet. Conuenit cum hac structura quod DUHALDE de peculiari dentium superiorum apud Sinenses directione memorat *n*), cui quidem OSBECK tribuit quod ipsi quaedam verba singulari et aliis gentibus inimitabili ratione pronuncient *o*).

Ceteroquin egregium hocce cranium perfectissime congruit cum praestantissima iconē nautae Sinensis qui aliquamdiu Havniae degens a summo imaginum pictore JENS JUEL artis graphicae professore Regio, pictura olearia masculine exhibitum est, quod iam Cl. SCHEEL, medici apud Havnienses celeberrimi fauore, museum meum ornat.

*m*) Ex ipsa hac quam innuimus vultus Sinensium varietate explicare licebit diuersas auctorum in describendis eorum craniis obseruationes, sicuti v. c. CAMPERUS ea Utahitensis simillima esse dicat, cum contra illud de quo hic agitur ab Utahitensi quod antea exhibuimus (— Dec. III. tab. 26. —) mirum quantum discrepet; aut si DAUBENTONIUS bina Sinensium capita ossa in museo Parisino nullo notabili charactere ab istis suae gentis differre scribat.

Quod vero LINNEUS in systemate naturae Sinenses macrocephalos capite conico vocet et cum Alpium et Patagoniae incolis ad monstrofas humani generis varietates relegeat, ni fallor vnice de sacerdotibus eorum mendicantibus intelligendum quibus NIEUHOFIUS capita violentis et diu repetitis artificiis monstrose deformari, quondam contenderat. v. Nic. MELCHIS. THEVENOT *Rélations de divers voyages etc.* T. III. p. 67. fig. II.

*n*) *Description de la Chine.* T. II. p. 275. ed. Haganae 1736. 4.

*o*) *Reise nach Ostindien und China* p. 226.

VARIETATIS TERTIAE  
S P E C I M E N.

XLV. BOSJESMANNI HOTTENTOTTAE.

(— Tab. XLV. —)

Cl. LICHTENSTEIN M. D. Helmstadiensis iam feliciter redux ex itinere Africano cuius vberiorem notitiam post praestantissima specimina in antecessum ab eo edita aude expectant omnes quorum historiae naturalis ac ethnologiae exoticae incrementum interest, praeter innumera alia quae ex triplici naturae regno per magnum Africae australis tractum ab ipso tanto solidioris doctrinae penu instructo, peragratum collegit, etiam quatuor crania memorabilis istius Hottentottarum stemmatis retulit quod inde a Sec. XVII. medio, hominum siluaticorum (Belg. Bosjesmannen) vulgari etsi minus congruo nomine innotuit *p*). Quaterna haec capita adeo perfecte inuicem conuenire compertum habemus *q*), ut difficile fuerit tantam similitudinem inter bina Europaeorum crania reperire. Integerrimo eorum vir humanissimus supellec̄t̄ilem meam ditauit, cui eo maius pretium accedit quod et facialem cutim cum subiectis musculis adiunxerit, quam a recenti cadauere artificiose soluit, et apto liquore ita seruavit, ut iam eam siue ipsi cranio siue gypseo eiusdem ectypo superinducere adeoque ipsam barbari istius imaginem viuidissimam repraesentare

*p*) "The Bosjesmans seem to be the true aborigines of the (Hottentot —) country unmixed with any other tribes of people." Jo. BARROW in *Travels into the interior of Southern Africa* T. I. p 158. cf. quoque KICHERER's *Narrative of his mission to the Buschēmen in Transactions of the Missionary Society* vol. II. N. I. p. 6. Sane longe a vero aberrare qui vulgo Buschmannos pro fugitiuis Hottentottis habuere, pluribus demonstrabit cl. LICHTENSTEIN in ipso quod iam de itinere suo ad prelum parat opere. Cauendum interim ne forte Buschmannos cum Beerjoanis s. Huswannis confundas vt pote quae bina stemmata vere ut Hottentottae proprie sic dicti a Cafris differunt, siquidem Beetjuanos ab his, Hottentottas vero a Buschmannis ortum duxisse verisimillimum est.

*q*) v. GOTTL E. SCHULZE über Gall's Entdeckungen die Organe des Gehirns betreffend p. 26. vbi et V. Cl. curatam horum craniorum ut et vberiorem de Buschmannis notitiam dat a LICHTENSTEINIO ipsi suppeditatam.

sentare liceat. Viri est sexagenarii, ex ea Africae australis regione quae fluujum Aurantium (Belg. *Oranje-revier*) et Sacci (*Zack-revier*) interiacet, qui quidem postquam per triginta annos rapina et praedatione colonis Batauis praeſertim in districtibus Roggeveld et Nieuweveld formidabilis fuerat, demum m. Maio 1805. comprehensus eodem anno decurrente in carcere obiit.

*Charakteres primarii.* Cranium angustum, ad latera compressum, minus tamen quam in Aethiopibus genuinis. Oſſium caluariae proprie ſic dictorum vniuersa compages ſ. receptaculum encephali pro portione mire depreſſum, retroſum in occipite valde elongatum. Tubera frontalia prominula. Frons ipſa fere ad perpendiculum descendens. Nati oſſa perangusta, ſimul autem cum processuum naſalium in oſſibus maxillaribus facie antica, fere in eodem plano horizontali poſta, ita ut vniuersa area naſalis orbitas diſcriminans a glabella vsque ad narium aperturam declivis et late explanata deſcendat. Nares internae angustae. Oſſa turbinata exigua. Processus malaris oſſium maxillarium deorsum elongatus et quaſi vncinatus. Mentum prominulum, mire angustum et peracutum. Coronae dentium, praeſertim incidorum ſuperiorum fere in totum detritae r).

*Alia obſeruata.* Oſſa caluariae ſuperiora, verticis inquam, frontis, et pars ſquamosa temporalium tenuiſſima, fere translucida. Oſſicula naſi inuicem concreta. Pars malaris et ſphenoidea orbitae finitiae vere absorbta, ita ut paries exterior foraminis oculorum magno hiatu quaſi pertuſus appareat.

Vniuerso ceteroquin habitu memorabile hocce cranium perfecte conuenit cum binis Boschmanni viri eiusque vxoris ad viuum in districto Roggeveld delineatis imaginibus quas Perill. BANKS ex magnō ſuo periplo reportauit, mecumque cum tot aliis exoticarum gentium curatissimis picturis humaniſſime communicauit.

r) v. BARROW'S *voyage to Cochinchina* p. 182. "It was remarked that the oldest Bosjesmans they saw, had not lost a ſimple tooth, but that in many instances they were worn down in a remarkable manner to mere flumps."

VARIETATIS QVARTAE  
SPECIMINA TERNATA.

XLVI. ATVRI ORINOCANI.

(— Tab. XLVI. —)

ALEX. DE HUMBOLDT, quem et meis quondam paelectionibus interfuisse perassiduum et maximae spei auditorem gloriari mihi liceat, veteris amici vel in extremo nouo orbe quem itineribus suis impense illustravit memor, praeter alia quibus apparatus meum rerum naturalium adauxit, in primis acceptissimo dono crani de quo hic agitur me affecit, cuius historiam ex ipsis virti perillustris litteris subnectere liceat.

Extitit quondam in ea nouae Andalusiae interiore et parum cognita parte quae altum Orinocum ad ingentes Aturi et Maypuri cataractas<sup>s)</sup> adiacet, populus Aturorum hodie extinctus, qui defunctorum cadavera magno numero et partim singulari modo curata, in cryptis subterraneis sepeliebat, quibus rupes graniticae in ipsis istis cataractis eminentes, excavatae sunt. Una harum speluncarum, Atarnipensis nempe, quam indefessus ille peregrinator non sine periculo inuisit, ad sexcenta continebat cadavera, quorum quodus corbe seu sacco inuolutum erat, ita tamen ut aliis horum inuolucrorum nuda ossa siue candida siue Bixae orellanae rubore tincta, aliis vero eadem mumiarum in modum bitumine et plantarum foliis permixta continerentur; imo vero et praeterea sarcophagi ex argilla non cocta parati et crocodilorum figuris picti adstant 4 pedes longi, 3 lati et toti quanti ossibus repleti.

Cranium quod iam generosi viri cura ex isto sepulcrali antiquissimo recessu in meum museum transiit eum habitum prae se fert quem ipse iam in egregia dissertatione de Americae incolis aboriginibus descriptis<sup>t)</sup>. Propius ille a Mongolico quam ab Aethio-

<sup>s)</sup> Locus harum caueriarum sepulcralium notatur sub nomine *Raudal de Atures* in mappa geographicā apud ANT. CAULIN, *historia corographica natural y evangelica de la nueva Andalucia*. Madr. 1779. fol. Sitae sunt sub  $5^{\circ} 39'$  lat. boreal. et  $51^{\circ}$  longit. occid. inde ab insl. Ferri.

<sup>t)</sup> In cl. BIESTER *neue Berliner Monatschr.* T. XV. p. 197.

Aethiopico abest. Zygomata quidem non adeo quam in illis complanata et extrorsum eminentia, attamen latiora quam in Aethiopibus, a quibus praeterea et caluariae et mandibulae inferioris latitudine differt. Frons valde reclinata elatiore linea per medium eius decurrente dirimitur. Narium apertura cum vniuersa olfactus officina amplissima; orbitae contra pro portione angustiores. Textura totius caluariae mire compacta et perdura, in locis durante longissima vectura attritu politis marmori aemula.

## XLVII. BRASILIANI.

(— Tab. XLVII. —)

Cum ante aliquot annos illustrissimus ARAUJO Lusitaniae status minister, tam summis in rempublicam meritis quam omnigena eruditione aequa clarissimus, me inuiseret, egoque obiter memorassem post repetita et varia, ast hactenus incassa conamina spem denique me deficere obtinenendorum ex America Lusitanica craniorum indigenorum. Ille contra se omnem nauaturum operam promisit qua mihi vnum alterumue maxime genuinum Indi Brasiliani caput osseum compararet. Hincque Vlyssiponam reuersus curauit vt, nutu ipsius Supremi Regiminis Regii, Gubernium Parae Brasileense iuberetur desiderata barbarorum indigenorum crania transmittere. Quod quidem ita exsecutum est vt non solum tam virile quam femineum istius gentis cranium adueheretur, verum et tanquam rarissimum cimelium additum esset integrum Indi Brasiliensis caput integerimum admiranda plane et fere incomprehensibili ratione mumiae ad instar conditum et omni ornatu quem defunctus pro gentis suae more quondam gesserat adhuc instruclum. Quae omnia singulari cura perillustris DE MELLO FRANCO medici apud Vlyssiponenses aulici felicissimi, qui quidem ipse in Brasilia natus diu illinc degerat, ad manus meas peruererunt.

Miro artificio praeparatum caput non quidem a totius cuiusdam corporis medicato funere separatum est, sed statim post mortem defuncti abscissum fuisse oportet, siquidem cutis quae mandibulae inferiora

inferiora tegit et colli anticae parti praefixa erat, aequaliter tensa et fere vsque ad foramen magnum occipitale retracta et absque vlla futura solis bituminibus arcte reliquo capiti inferiori quasi agglutinata est; quod quidem non nisi in recenti cadauere fieri potuisse vel primo intuitu appareat u).

Cutis ipsissimum adhuc ex cupreο fuliginosum colorem prae se fert qui Brasilianis natius est.

Capillamentum circum verticem plane abrasum, in ipso vertice superstes quidem sed breue, pone aures longius, in vniuersum nigerrimum rigidiusculum x).

Barba tenuis in labro superiori et sparsim in mento y).

Orbitae et os duro bitumine repleta. Clausas palpebras significant bacilli ossi vtrinque bini parallelī approximati ex dentibus Saviae *capybaraē* scalpti et bitumini firmissime inhaerentes. Ori contra infixa sunt bina extrema laquei gossypini bipedalis longitudinis, quo vt coniectari licet caput ipsum suspendebatur.

Auris vtriusque cartilagineae longis incisuris pro more gentis innexi sunt crassi flocci filorum gossypinorum.

Ipse denique ornatus frontalis ex pulcherrimis pennis avium indigenarum, Tantali *rubri*, Ramphasti *tucani*, et Psittacorum praesertim *macaonis* et *araraunae* compositus et funiculis gossypinis artificiose contextus est z).

Omisī haec in iconē vt capitī ipsius forma eo melius apparet, quod quidem depresso breue et fere globosum exacte respondet descriptioni Equitis PINTO vicecomitis DE BALSEMAM qui Brasilianorum faciem magis ab ouali remotam esse ait quam in vlla alia fortassis gente a).

u) Pluribus noui orbis barbaris populis moris erat, Cazicorum suorum defunctorum capita a reliquo cadauere separare et seorsim seruare. cf. v. c. HERRERA, *hechos de los Castellanos* Dec. III. L. IV. p. 164. ed. Madr. 1601. et ZOEGLA de orig. obeliscorum p. 270.

x) v. ANT. KNIVET in PURCHAS'S Pilgrims T. IV. p. 1228 sq.

y) v. BARROW's voyage to Cochinchina p. 110. de Brasilianis quos ipse viderat: "the beard was visible only on the upper lip and under the chin."

z) LERY in DE BRY Americae P. III. p. 166. it. MARCGRAV p. 270.

a) ap. ROBERTSON, history of America T. II. p. 403. ed. Basil.

XLVIII. FEMINAE BRASILIANAЕ.

(— Tab. XLVIII. —)

Caput paruum, eleganter conformatum. Frons globosa. Nasus depresso, ampla tamen olfactus officina b), etiam sinus frontales tuberosi, quod in feminis rarum. Maxilla superior parum prominens; inferioris arcus ellipticus magis, non ut in aethiopibus parabolicus.

Conuenit in vniuersum tam cum capite quod antecedente tabula exhibuimus, quam cum eximiis iconibus militis barbari Brasiliani c) et feminae iuuenis eiusdem gentis quae auctore celebri pictore FRANCISCO Post d) in pinacotheca Regis Daniae adseruantur, et quorum egregia apographa manu cl. ABILDGAARD artis pictoriae Professoris apud Haynienses elaborata, cl. NEERGAARD M. Dri debeo.

b) Conueniunt cum ea, quae de odoratus Brasiliensium acumine passim memorantur, vt in CL. d'ABBEVILLE *histoire de la mission en l'isle de Maragnon* p. 311. "Ils ont l'odorat si parfaitement bon qu'ils reconnoisstront par iceluy seulement, non plus ne moins qu'un chien, sauf l'humanité, la piste de leurs ennemis; et discernent facilement par l'olfactus deux personnes de diuerses nations."

c) Ex eorum numero quorum integras turmas sclopétis et ensibus rite armatas, Jo. MAURITIUS Nassouicus Brasiliae quamdui a Batavis occupata erat, gubernator, formari iusserat. v. J. P. AUGSPURGER'S *Seereisen nacher Brasiliën* p. 23. 26. 41.

d) Quem idem MAURITIUS aequo ac Marcgrauium et Pisonem secum in Brasiliam duxit. v. HOUWRAKEN *Schouburgh der Nederlantsche Konst-schilders* T. II. p. 343.

VARIETATIS QVINTAE  
SPECIMINA BIN A.

XLIX. BUGGESSI MACASSARENSIS.

(— Tab. XLIX. —)

Ex memorabili Indicorum craniorum collectione qua apparatus meum ditasse Cl. JASSOV Batauiae medicum supra iam memini.

Viri est 30 circiter annorum nomine La Tua, qui lethali vulnera in nosocomio Batauiae an 1803. obierat.

Buggessi s. Bugginesi ex quibus ortus erat, singulare plane Malayicae varietatis stemma in australi insulae Celebes plaga constituunt e) ab ipsis reliquis Macassaribus vti peculiari plane lingua et propriis literarum formis et scribendi modo, ita et si ex crani de quo agimus conformatioe aliquid coniectari licet, vultu suo ab aliis Malayicis gentibus haud parum diuersum. Siquidem illud memorabili habitu quibusdam sui partibus aethiopico vultui appropinquare in aliis contra ad mongolicum quodammodo accedere videtur. Vti enim facies declivis et alveolaris portionis ossium maxillarium prominentia cum valde obliqua dentium incisorum superiorum directione caput hoc a latere spectatum aethiopico haud absimile reddit, ita contra idem ab antica facie spectatum, insigni latitudine ossium iugalium et orbicularum plano latoque naso longe a se inuicem distantium amplitudine etiam mongolici quid prae se ferre videtur.

Praeterea dentibus primoribus superioribus vitrea substantia in facie antica maximam partem gentium istarum more, coticulae ope deleta est f), omnes vero dentes continuo masticatorii vsu ex pipere betel et areca cum calce viua compositi, densa et fusconigricante crusta obducti g).

e) Cf. FOREST's *voyage from Calcutta to the Mergui — Archipelago* et RADERMACHER in *Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap* T. III. p. 206. Iconem Buggessi v. in VALENTYN's *Oostindien* T. II. p. 182. tab. 41.

f) Pluribus de hoc ritu egi libro *de generis hum. varietate* p. 230. ed. 3.

g) Cf. Decad. IV. ad tab. 39.

L. MARQVESANI.  
 (— Tab. L. —)

Debeo rarissimum et eximium hocce cranium amicitiae dilectissimi quondam auditoris, Cl. LANGSDORFF M. Dris et indecessi naturalis historiae scrutatoris, qui in nupero memorabili periplo, Ruthenorum Augustissimi Imperatoris iussu, duce perlustri et longe (meritissimo DE KRUSENSTERN, absoluto, in Nukahiwah primaria nouarum Marchionis insularum *h*) acquisiuit, mihiique dum adhuc per biennium in Aleuticis insulis et vicinis Americae borealis oris remanet, interim per socios laborum et studiorum in tanto itinere feliciter in Europam reduces, dono misit.

Incolae harum insularum ab omnibus qui eas inuiserunt Europaeis, vno ore pro pulcherrimis quod corporis symmetriam et proportiones attinet, non immensi tantum maris pacifici insulanorum, sed et reliqui qua late patet orbis terraquei gentium, declarantur *i*), quod praesertim Cl. TILESII, Russorum Imperatori ab aulae consiliis, meique amantissimi curatae dimensiones viri iuuenis Marquesani testantur *k*), quas iunctim cum insigni apparatu iconum rerum naturalium peritissima manu ab ipso in

C 2

itinere

*h*) Malo more plerique nuperorum nautarum qui ad hasce insulas appulerunt diuersa noua nomina ipsis imposuerunt; hinc v. c. a gallo MAR-CHAND vocantur *Iles de la Revolution*, ab anglo VAN COUVER *Hegest's Islands*, a Bostonio-Americano ROBERT *Washington's Islands*. Aptissime vero nominantur *Novae Marquesanae* cum vicinae sint antiquioribus eiusdem nominis quae ab Hispano navarcho ALV. DE MENDANA iam a 1595 inuisa et descripta pridem Europaeis innotuerunt.

*i*) v. Cook's *voyage to the South pacific Ocean* T. I. p. 308. "The inhabitants of the Marquesas, collectively, are without exception the finest race of people in this sea. For fine shape and regular features they perhaps surpass all other nations."

*k*) v. eas in VOIGTIR *Magazin für den neuesten Zustand der Naturkunde* T. XII. p. 495. et in eiusdem promptuarii, T. XI. p. 299. iconem manus reginae Nukahiwensis a LANGSDORFFIO curate delineatam, vt specimen exhiberet eximii artificii et symmetricae elegantiae qua memorabiles isti insulani corpora sua a capite vt aiunt vsque ad calcem scarificando mirifice pingunt (quod vulgari Otaheitarum idiomate *tatower* vocatur).

itinere delineatarum et doctissima earum descriptione mecum amice communicauit.

Cranium ipsum Marquesani vti totali quidem habitu proprius abest ab eo Otaheitae quod alias (— Dec. III. tab. 36. —) exhibui, ita et in singularium partium fabrica peculiari, vt v. c. iugo elatiore quod frontem medium ad suturae locum percurrit etc. attamen conformatio[n]is elegantia hoc ipsum longe excedit, ad latera magis compressum, verticis fornice pulchrius arcuato, bregmatibus non adeo tuberosis, superciliis osseis prope n[as]um minus tumidis aliisque vel ex iconum comparatione patentibus momentis.

Ceteroquin caput hoc singulari modo pro more bellicosissimis anthropophagis solemini, qui nempe occisorum crania tanquam trophya secum gestare solent, ligatum et ad suspendendum aptatum est; quo quidem fine cingulum ex corticis nucem cocos ambientis fibris artificiose plexum per narium meatum d[omi]nans mandibulam inferiorem cum ipsa caluaria firmissime iungit, quod et praeterea ligneo cylindro narium aperturae intruso eo magis immobile redditur; funiculus autem ex iisdem fibris contextus suspendendo capiti inseruit.

I O. F R I D. B L U M E N B A C H I I

M E D. D. ET PROFESSORIS PRIMARII

R E G I A C O N S I L I I S M E D I C I N A L I B U S P R I N C I P E L O C O

O R D I N I S G U E L P H O R U M E Q U I T I S

S O C I E T A T I S R E G I A E S C I E N T I A R. G O T T I N G E N S. S O D A L I S

E T A L I T T E R I S E I U S S E C R E T I S

D E C A S S E X T A

C O L L E C T I O N I S S U A E

C R A N I O R U M

D I V E R S A R U M G E N T I U M

I L L U S T R A T A.

---

G O T T I N G A E

A P U D H E N R I C U M D I E T E R I C H.

M D C C C X X.

ГНОМЫХ ДНЯ ТО  
СВЯЩЕННЫХ ВИСКОВЫХ ПАДОВ  
СО СЛУЖЕНИЯ ДРУГОЙ БОГИНОЙ ПАСХЫ  
СВЯЩЕННОГО ПАДОВА БОГИНОГО ПАДОВА  
ПАДОВА ИЗОБРАЖАЮЩЕГО  
ХРИСТИАНСТВО  
ХРИСТИАНСТВО  
ХРИСТИАНСТВО

libatoe omnes haec invenimus et rursum sicut etiam in  
eis - transuersum apud ehas a d. usus fuit eis, non enim  
naturae salvavimus obiecti secundum usum, sed conseruare unius  
eiusque ut obiectum. Et methodus huiusmodi est, ut  
conseruare cuncta ut unius communis naturae. Quia  
eiusmodi obiectum etiam invenimus, non rursum in aliis  
partibus, nisi in aliis, non obiectum. Non enim  
obiectum naturae, nisi in aliis, non obiectum. Non enim  
enim in aliis, non obiectum naturae, nisi in aliis, non obiectum.  
Non enim in aliis, non obiectum naturae, nisi in aliis, non obiectum.

**C**um ante bina et quod excurrit lustra quintam decadem cra-  
niorum musei mei exhiberem, vix quidem tot tantaque adhuc  
nova augmenta istius collectionis expectaram ut selectus saltem  
rarissimorum et maxime memorabilium sextae adhuc decuriae  
uberem materiam praeberet.

Credit tamen ea interim fautorum in primis et amicorum  
attento studio et liberalitate adeo, ut iam insigne et ad illustran-  
dam generis humani naturalem historiam gravissimum comple-  
mentum prioribus istis dissertationibus craniologicis subiungere  
liceat, utpote quo praesertim biga maxime dissimilium craniorum  
gentilitiorum exhibetur, quam ad pretiosissima musei mei cimelia  
refero: alterum nempe pulcherrimum et fere ideale veteris Graeci,  
alterum vero barbarum et immane Botocudae anthropophagi.

Verum et ex reliquis talia praesertim selegi capita ossa re-  
motissimarum gentium quae illustrando studio anthropologico et

ethnographico secundum ea varia momenta quae in fronte decadis quintae enarravi, egregie inservire poterunt; ad demonstrandam v. c. affinitatem gentium quae, sive aetate qua floruerunt, sive terrarum quas incolunt longa distantia valde diversae videntur, ut veteres Aegyptii et hodierni Indi; Samojedi et Americani Cau-rini; aut ad explicandam formam mixtam in craniis hominum quasi hybridorum, ex parentibus nempe diversi stemmatis oriun-dorum, quod Mulattarum est.

Quae quidem iterum sueto ordine quinarum varietatum in quas universum qua late patet genus humanum proxime ad naturae veritatem dividendum mihi videtur, sigillatim memorabimus.

VARIETATIS PRIMAE  
SPECIMINA TERN.

## LI. VETERIS GRAECI.

(— Tab. LI. —)

Praeter crania diversarum quae hodie orbem terraqueum incolunt gentium, etiam antiquitatis populorum capita ossa ad illustrandas generis humani varietates nativas et quatenus vel saeculorum decursu sensim degenerasse dicendae sint, sedulo colligere studui, adeoque plura mumiarum Aegyptiacarum, tum veterum Romanorum, Germanorum, Tschudarum etc. calvarias conquisihi; earumque specimina in primis memorabilia prioribus decadibus exhibui.

Unice veteris Graeci cranio potiundi spem post multifaria sed frustanca tentamina fere deposueram, cum haud ita pridem inopinanti mihi contigerit esse tam felici ut SERENISSIMUS PRINCEPS BAVARIAE REGNI HERES, quem inter alumnos suos habuisse gloriatur alma nostra Georgia Augusta, in itinere Italico praceptoris quondam sui in historia naturali memor, huic eius desiderio penitus et plenissime satisfaceret. Cum enim pro singulari studio quo priscae artis, in primis Graeciae operibus delectatur, inter alia etiam in magna Graecia versatus Reverendissimi Episcopi Nolani museum antiquarium invisens vasculorum pictorum Graecanicorum, quae vulgo Etrusca vocantur, collectioni iuncta videret aliquot crania veterum Hellenorum, cum reliquis ossibus et figlinis istis admirandis in hypogeis antiquis a) reperta et

a) Iconem eiusmodi hypogei a. 1790. in agro Nolano curante W. HAMILTON Equite eruti v. in fronte Vol. I. egregii operis quod amicissimus W. TISCHBEIN tum temporis academiee pictoriae Neapolitanae Director

et curiose asservata, uno eorum apprime formoso ab humanissimo posseſſore donatus musei mei anthropologici insignem lacunam ipſo explere dignatus est.

Aevitatem equidem venerabilis capitinis praeter cariem vetustatis qua ossa paſſim exēsa etasperata ſunt, teſtantur praeſertim nigrae quaſi holofericeae maculae quibus hinc diſtinguitur et quea tenerrimis plantulis pulv̄erulentis, *Byſſo nempe antiquitatis b)* conſtare, microſcopica indagatio monſtrat.

Eximia vero pulchritudo huius cranii, cum iconē quam exhibemus accurata per ſe iam oculos artis peritos feriat, verboſius eam perfequi ſupervacuum videtur. Sufficiat ergo monuiffe inter CLXX. crania diversarum gentium, ad quem nempe numerum collectio mea dum haec ſcribo increvit, praeter illud Georgiana feminae c) ne unum eſſe quod eximia forma calvariae ſubglobosae, frontis nobiliffime fornicatae, maxillae ſuperioris oſſibus ſub narium apertura fere ad perpendiculum coadunatis, iugalibus concinne et modice declivibus, verbo universa vultus venuſtiffima conformatione huic aequiparandum ſit.

Si enim verum eſt ut eſt veriſſimum faciei varias formas proxime a cranii quod iſpi pro fundamento eſt figurenione pendere d), haec de qua agimus calvaria adeo ut cum Nafone loquar

*artificum laudatis proxima ſignis*

appa-

Director edidit s. t. collection of Engravings from ancient Vases etc.  
1791. fol.

Archetypum tabulae aeneae, artificiosa manu C. H. KNIER calamo pictum, iam museum meum ornat.

b) Byſſus nigra velutina HALL. Iconem v. in DILLENII hift. muſcor. Tab. I. Fig. 18.

c) Dec. III. Tab. XXI.

d) Cf. poſt alios idoneos iudices doctiſſ. SALVAGE in ſplendido opere, *Anatomie du gladiateur combattant*, ubi v. c. pag. 2. Introduct. ait:

"J'ai

apparebit harum rerum peritis, ut vel hocce insigni exemplo ea  
ultra ad oculum comprobentur quae alias contra nuperorum quo-  
rundam opinionem de vultus forma quam *idealem* vocant, et  
linea faciali veterum Graecorum (— *Griechisches Profil* —) mo-  
nui e), quam nempe non ad ipsam naturae veritatem, sed ut  
Quinctilianus ait, decore addito supra verum, effectam autu-  
mant f); cum potius si hoc de quo agitur cranium cum pulcher-  
rimis humani capitis formis contuleris quae in artis priscae  
Graecanicae omnis generis operibus perfectissimis supersunt, ea  
utique symmetria et proportione perfecte cum hoc ipso conve-  
nire, fateri oporteat.

“J'ai anatomisé sur plâtre deux têtes d'Apollon, et me suis convain-  
cu que son air noble et plein de Majesté depend absolument du ca-  
ractère osseux qu'elle comporte.”

et LAVATERI contra querelam in *physiognom. Fragm.* Vol. IV. p. 247.

“Dass so manche der größten Anatomisten und Zeichner für die  
so unendlich auffallende, und unendlich wichtige Verschiedenheit der  
Schädel wenig Sinn haben” etc.

e) *Specim. historiae naturalis antiquae artis operib. illustratae. Commentat.*  
Vol. XVI. p. 179 sq.

f) Quam iv. c. DE PAUW in *Recherch. sur les Grecs* T. II. p. 97. “un  
style de dessin” vocat “adopté dans quelques écoles.”

## LII. MUMIAE AEGYPTIACAE TERTIAE.

(— Tab. LII. —)

## LIII. INDI BENGALENSIS.

(— Tab. LIII. —)

Cum in itinere Anglo versato musea Londinenia uberem praeberent occasionem tam in Indicis variae aetatis artis operibus quam in veteris Aegypti monumentis, utriusque terrae incolarum vultus gentilitios invicem comparandi, insignem quae passim eos intercedit similitudinem admiratus, posthac ea ad illuстрandas veteranum Aegyptiorum varias aborigines usus sum g).

Ipsam vero eam analogiam ultro et luculenter probat biga craniorum istarum gentium quae non obstante five aevi quo vixerunt, five terrarum quas incoluere distantia, ita ad amissim interf se convenient ut in collectione mea vix ac ne vix quidem alias duas dissitarum nationum calvarias sibi adeo persimiles videre liceat h).

Utrumque caput iuvenile est.

Altero, medicati nempe funeris Aegyptii, supellectilem meam anthropologicam auxit cl. GALL qui id ipsum Vindobonae a doctiss. CRIPPS collegii Iesu quod Cantabrigiae est sodali ex itinere Aegyptio reduce accepisse me docuit; alterum Indi Bengalensis debo experientissimo OTTONI chirurgo urbico Dantiscano qui illud ex India Cisgangetana reportaverat.

Conveniunt ut universo habitu ita praesertim frōnte, facie ad malas angustiore, nasi ossibus parum prominulis sed a glabella leviter decurrentibus, et orbitis amplis.

In

g) *Beyträge zur Naturgeschichte.* II. Th. p. 134 sq.

h) Conf. coniunctiss. HERREN *Ideen über die Politik etc.* I. Th. 2te Abth. p. 693. ed. 3.

In mumiae vero capitulo praeterea adhuc tria alia observanda:

Cavum nempe crani omni bitumine vacuum, aequo ac in  
mumia Cantabrigiensi a CON. MIDDLETON descripta i) et in ea  
quae in museo Academiae Georgiae Augustae adservatur k).

In vertice vero asphalii reliquiae quibus involucrorum Bys-  
sinorum vestigia impressa supersunt, eodem modo quo oculatis-  
simus medicus Arabs ABDOLLATIPH Bagdadensis ea ante hos  
sexcentos annos in mumia aliqua obseruasse memorat l).

Demumque nares ut in tot aliis veteris Aegypti medicatis  
funeribus ad educendum cerebrum sursum pertusae m).

i) V. EJ. germana antiquitatis eruditae monumenta. p. 261.

k) Desideratiss. HEYNE commentat. Vol. IV. p. 14.

l) Historiae Aegypti compend. ex ed. Io. WHITE. Oxon. 1800. 4. p. 151.  
“Vidi super calvaria vestigium amiculi ferale, vestigiumque operis tex-  
torii, in quo notae apparerent similes iis quae conspici solent in cera  
vesti impressa.”

m) Cf. Dec. IV. ad Tab. XXXI.

VARIETATIS SECUNDÆ  
SPECIMINA BINÆ.

LIV. SAMOJEDI.

(— Tab. LIV. —)

Debeo hocce cranium clarissimo NUDOW, medico provinciali in celebri Archangeli emporio. Gentis est magnam partem nomadicae longe lateque per Sibiriae occidentalis plagas sparsae, et hodieque Mongolici stemmatis habitum præ se ferentis. Adeoque et caput de quo agimus facie lata plana, naso depresso, verum et universa conformatio proxime abest ab aliis eiusdem varietatis speciminiibus; praesertim autem similis apparet Groenlandorum calvariis quarum bigam Decade quarta exhibuimus *n*). Convenit enim cum his praeter cetera ossium planorum tenuitate et inde maxime pendente totius cranii insigni levitate, nasi ossibus valde elongatis sed angustis, aliisque quae iconum comparatione per se patent.

Verum et ipsam hanc quae Samojedis cum Groenlandis intercedit similitudinem iam ante bina fere secula ex autopsia notavit oculatissimus et accuratissimus naturae observator, ADAM. OLEARIUS *o*).

Cranio autem quod exhibemus respondet quoque in universum unanimis consensu auctorum autoptarum qui de nativo habitu et charactere gentilitio istius gentis egerunt *p*).

*n*) Tab. XXXVI et XXXVII.

*o*) *Reyse nach Moscow und Persien*. ed. 2. 1656. p. 158.

*p*) Cf. v. c. post tot alios: *Mémoire sur les Samojedes et les Lapons*, (auctore Russici status Consiliario T. M. DE KLINGSTAEDT) p. 38. et ex antiquioribus classica illa GRR. DE VERA *descriptio trium navigationum admirandarum* (WMI. BARENTSZ ad novam Zemblam etc.) p. II b. ed. lat. Amst. 1598. fol. quam quidem versionem (quod obiter monere liceat cum nuspam observatum meminerim) aequa ac eas itinerum Harrioti in Virginiam et Laudonnerii in Floridam, curavit vir summus et incomparabilis CAR. CLUSIUS.

## LV. SCHITGAGANI.

(— Tab. LV. —)

In litore Americae Caurinae quae nempe Septentrionem inter et occidentem ad maris pacifici partem borealem oblique excurrit in primis memorabilis est sub 57<sup>mo</sup> latitudinis gradu, Sinus Norfolkii pretiosae Lutrae marinae dives, cuius accolae se ipsos *Schitgaganos* vocant, Russi *Kaluschos*. Curatissimam huius populi, eiusque morum admodum singularium, notitiam debemus viro mei amantissimo auditori quondam dilectissimo, iam Augustissimi Russiae Imperatoris Consuli generali in Brasiliæ regno, perillustri DE LANGSDORFF q), utpote qui Generosissimi DE KRUSSENSTERN per maximam celebris sui peri pli partem comes, postea in ipsis Americae borealis occidentalibus oris per integrum fere annum restitit et collectionem meam craniorum ipso hocce Schitgagani ditavit.

Adeo vero menorabilis haec calvaria facie depressa et maxilarum ossibus late extantibus et quasi alatis insignitur ut tanquam pro specimine ideali Mongolicae ut vocatur, in genere humano varietatis, haberi possit r).

q) V. EJ. *Bemerkungen auf einer Reise um die Welt* etc. T. II. p. 96.

r) Peropportune accidit, ut dum hanc prelo tradenda pararem alterum eiusdem stemmatis cranium ad manus perveniret, priori isti charactere quem diximus nationali simillimum, quod quidem exoptabile munus amicitiae egregii Viri, SAM. PERKINS celebris mercatoris Bostoniensis debeo, cuius rogatu Io. BANCROFT navis mercatoriae praefectus cum nuper Norfolkii sinum inviseret hocce caput osseum Schitgaganis reportavit.

V A R I E T A T I S   T E R T I A E  
S P E C I M E N.

LVI. MULATTAE.

(— Tab. LVI. —)

Acceptum refero egregium et memorabile hocce cranium viro cl. FR. BENEKER M. Doctori et chirurgo primario Regii Belgarum exercitus, qui integro capite Mulattae in nosocomio militari recenter defuncti me donavit. Viri iuvenis est in colonia Guayanensi Demerari nati matre aethiopissa, patre vero Batavo Haarlemensi.

Cranii forma in universum spectata proxime abest ab ea quam Batavorum, Germanorum, aliarumque Caucasii stemmatis gentium capita ossa prae se ferunt, contra vero si forte a maxillaribus ossibus paullo porrectioribus discesseris, vix ullum eorum characterem in eo invenies quibus alioquin aethiopum calvariae distinguuntur. Omnia heic quam in Nigritarum craniis latiora; imprimis calvariae proprie sic dictae ossa, frons spatiofa, temporium ossium squamae tumidae, bregmata vero amplissima, protuberantia.

Novo adeo exemplo characteris paterni, a curatis naturae indagatoribus tam in ipso genere humano<sup>s)</sup>, quam in progenie aliorum animantium mammalium domesticorum<sup>t)</sup> observati, quo quidem constat, in prole a diversi stemmatis parentibus nata, capitis formam maxime a patre genitore impertiri.

<sup>s)</sup> Cf. v. c. HACQUETI de Armenis observationem. Dec. V. ad Tab. XLI.

<sup>t)</sup> V. post DAUBENTONIUM aliosque de re pecuaria auctores inter nostrates CHR. STURM über die Raçenzeichen der Haustiere. p. 13. C. W. AMMON ad G. FR. SEBALD Geschichte des Pferdes. T. I. p. 147. 157. in primis autem Jos. AD. BACHMANN doctam commentationem a Soc. Regia a. 1817 praemio ornatam über Züchtung und Kreuzung der Haustiere in promtuario Hannoverano 1818. p. 163.

## VARIETATIS QUARTAE

## SPECIMINA BINNA.

## LVII. FEMINAE CROATAE.

— Tab. LVII. —

**Vir Generosissimus W. C. DE ESCHWEGE** Hassus, Regi Lusitaniae et Brasiliae Praefectus locumtenens architecturae militaris et Director generalis aurifodinarum Capitaniae quae Minas geraes audit, rara opportunitate usus qua per plures annos eam Americae Lusitanicae partem incoluit, non subterraneos tantum ditissimi istius regni thesauros sed et alia quae naturalem eius historiam attinent aequa ac barbarorum indigenorum naturam et mores indagandi.

In egregio diario Brasiliensi <sup>u)</sup> cuius hactenus bini fasciculi prodierunt praeter tot alia memorabilia *Coroatorum* <sup>x)</sup>, stemmatis Indorum barbarorum, hucusque parum noti, habitum et vitae genus describit, simulque etiam ipsum de quo agimus cranium memorat, quo vir egregius meique amantissimus et auditor quondam perassiduus collectionem meam auxit.

Caput est osseum feminae 20 circ. annorum, cuius cadaver pro more istius gentis amphora figlina conditum et in tugurio quod tum a familia superscite deseritur, sepultum fuerat.

In universum quidem satis simile est crano Brasilianae mulieris ex gubernio Para quod superiore decade (— Tab. XLVII. —) exhibuimus; differt tamen ab eo facie angustiore et magis elongata,

<sup>u)</sup> *Journal von Brasilien.* Vinar. 1818 sq. 8.

<sup>x)</sup> Quod *coronatos* significat, nomine Lusitano a capillorum singulari tonsura ipsis imposito.

gata, imprimis autem maxillae superioris ossibus sub narium aper-tura in prominentiorem cristam coadunatis, quod quidem magni nominis apud Londinenses pictor, BENJ. WEST ad characteres principes physiognomiae gentilitiae Iudeorum refert <sup>y)</sup>, quocum ea bene congruunt quae per ill. DE ESCHEWEGE postea in opere laudato de vultu Coroatorum memorat <sup>z)</sup>, quem iudaico adeo similem dicit, ut facies inter eos occurrant, maxime genuinis Israe-litarum vultibus plane aequiparandae.

<sup>y)</sup> Pluribus de hoc arguento differui libro *de generis humani varietate nativa* p. 196. ed. 3.

<sup>z)</sup> P. I. p. 162. 164.

## LVIII. BOTOCUDI

## ANTHROPOPHAGI BRASILIENSIS.

(— Tab. LVIII. —)

Unico hactenus exemplo Principem Germanicum SERENISSIMUM nempe MAXIMILIANUM NEOVIDENSEM, nuper vidimus historiae naturalis studio, cui et in alma nostra litterarum universitate perassidue incubuerat, remotissimas novi orbis plagas adeuntem, et inter ipsos barbaros Indos diu versantem ut ditisimam rerum naturalium copiam, et quod maius est, uberem de ipsis observationum messem, istinc reportaret.

Inter multifarias accessiones quibus doctissimus Princeps museum meum, ipfi dum scholas nostras frequentabat probe notum, auxit, maxime memorabile et gratissimum referto cranium *Boto-cudi* a) populi ex Tapuiarum gente vere anthropophagi, cuius uberiorem notitiam in itineris descriptione a Serenissimo auctore propediem edenda, avidi exspectamus b).

## Viri

a) Nomine ipsis aequo ac Coroatis a Lusitanis indito; et quidem *Botocudis* a vaegrandibus discis ligneis quorum bigam in mire extensis appendicibus auricularum, tertium vero in labii inferioris enormi incisura gestant; cuiusmodi quidem cylindrici orbes, qualibus v.c. ad orifica doliorum obturanda utuntur, vernacula Lusitana lingua *botoques* vocant.

Plures horum discorum quibus isti barbari anthropophagi se insigniunt et quos ex ligno *Bombacis ventricosae* parari Princeps MAXIMILIANUS me docuit, in supellectili mea anthropologica servo, quorum unus, inauris loco gestatus, quod ipfi debeo. IV prope uncias, alias vero labialis ut ita dicam, (quo me cum binis eiusmodi discis in auribus multisque aliis Brasiliensis memorabilibus donavit cel. FREYREISS Francofurtensis, naturalis historiae studiosissimus, in ista novi orbis plaga degens), tres fere uncias diametro transversali aequat, crassitie omnium ad eam digitii accedente.

b) Cf. etiam DE ESCHWEGE l.c. P.I. p. 88 sq.

Viri est 25 circa annorum qui hostilitate qua antea cum popularibus suis in vicinas Lusitanorum stationes irruerat, demum composita, ab eo inde tempore ipsum horum praefidium ad Fluv. dulcem (*Rio doce*) subinde frequentavit, ibique haud ita pridem morbo occubuit.

Cranium ipsum magnum, ex ossium textura densa et dura c) calvariaeque crassitie valde ponderosum, in universum autem dummodo a mandibula inferiore et ab orbitalum figura et inter-  
vallo, spina nasali porrecta aliisque quae homini propria sunt, momentis discesseris, toto habitu proprius ad eam *Siniae satyri* accedens d), quam ullum aliud barbari stemmatis caput osseum in collectione mea visendum, et si in aethiopum uno alterove maxilla superior magis antrosum promineat, a quibus ceteroquin praeter alia iugalibus ossibus latioribus et bregmatibus extrosum utrinque tumescentibus differt.

In primis vero memorandus venit scrobiculus quasi digito cerae impressus quo post casum dentium primorum alveoli eorum compressi, imo magnam partem plane absorbi sunt; id quod, ut Princeps me docuit omnibus in universum Botocudis adolescentibus ex perenni gestamine disci istius lignei, de quo modo in nota egimus, contingit, adeo ut vix unquam tricennarium inter eos videoas istis dentibus adhuc instructum.

c) Monachus Lusitanus seculo XVI. ad finem vergente ad convertendos Indos in Brasiliam missus, cuius egregium diarium SAM. PURCHASE classicae suee itinerum collectioni inferuit (Vol. IV. p. 1296.) craniorum eorum duritatem his verbis memorat:

*"As they goe bare-head, they have the heads so hard that ours in comparison of theirs are like a Pompion, and when they will injurie any white-man, they call him soft-head."*

d) Ita et NIC. DU TOICT (C. DEL TECHO in Relat. tripl. de rebus Indicis Antwerp. 1654. 8. p. 34.) Caayguas (alium Brasiliensem tribum ex Cariorum stemmate) tam similes similes quam hominibus vocat.

## VARIETATIS QUINTAE

## SPECIMINA BINNA.

## LIX. PUELLAE MACASSARENSIS.

(— Tab. LIX. —)

Etsi per se iam rara sit occasio ex adeo remotissimis Indiis orientalibus crania indigenorum acquirendi, longe vero difficultimum est, in tanta gentium varietate ex quibus mancipia, praesertim in Batavorum coloniis conqueruntur, ut de genuina origine eiusmodi capitum ossorum citra omnem dubitationis aleam certus fieri possis. Ideoque inter maxime memorabilia musei mei anthropologici refero collectionem craniorum malaicae praesertim generis humani varietatis, quam, ut iam Decade quinta (— ad tab. XLV. —) memini, carus quondam auditor, doctiss. JASSOX Bataviae urbis physicus et in nosocomio medicus primarius mei caussa paravit, subiuncta cuvis capiti nitide purgato uberiore ex actis forensibus et diariis medicis excerpta notitia de origine et vitae genere defunctorum de quibus sumta erant.

Bina eorum heic exhibere liceat eaque feminea, Macassariense alterum, alterum Baliense.

Illud virginis 22 annorum in Provincia Mandhaar submersione imperfectae, perquam venustrae tam statura quam vultu.

Calvaria eleganter subglobosa, frons convexa, glabella plana, lata; nasi ossa depressa, facies panda e); maxillae superioris limbus

e) Cf. graphicam Macassariae feminarum descriptionem in F. VALENTYN  
Oost-Indien. III. D. 2. St. (Vol. IV.) p. 137. ubi inter alia: "ze zyn  
door de bank veel schooner, netter besneden van wezen, en veel blaneker,  
dan alle andere Indiaanse Vrouwen — zeer fraai van oogen, mooi,  
doch wat plat van wezen" etc.

limbus anterior prominulus; inferior mandibula angustior; dentes pigmento masticatorio Indiae orientalis gentibus indigenis usitatissemo denigrati f).

f) De quo praeter ea quae decade IV. (ab Tab. XXXIX.) diximus, videlicet quoque THUNBERGII iter T. I. P. II. p. 255 sq. version. German. W. MARSDEN'S *history of Sumatra* p. 281 sq. ed. 3. 1811. W. VINCENT'S *Periplus of the Erythrean Sea*. Vol. II. Append. p. 52. 735 sq. ed. alt. 1807 et ALARDI *éloge historique de F. PÉRON* p. 34 sq.

## LX. PUELLAE BALIENSIS.

(— Tab. LX. —)

Iavae orientali orae vicina adiacet parva insula *Bali* <sup>g)</sup> ex qua (ut ex tot aliis archipelagi orientalis insulis) numerosa mancipia in Batavorum colonias importantur <sup>h).</sup> Erat in his puella 18 annorum cuius cranium exhibemus quae in Bataviae nosocomio autochira obiit.

Convenit hoc ipsum totali habitu cum Macassariae quod modo diximus, capite; calvaria, fronte, maxillae superioris ossibus antrorsum porrectis etc. in primis vero glabellae et nasi ossi eidem subiecti planities et latitudine.

Differt vero, praeter alias minoris momenti, osseae compagis partes, praesertim mandibulae inferioris arcu obtusiore, latiore.

Dentium autem coronae ut in antecente aliisque quae pri dem exhibuimus *malaicae* varietatis craniis crusta fusca, betelineae quam perpetuo mandunt compositionis, obductae.

<sup>g)</sup> Uberiorem de hac insula notitiam exhibet TH. STAMF. RAFFLES in *History of Java*. Vol. II. Append. p. 231 sq.

<sup>h)</sup> Icones binarum servarum Balienium v. ap. DE BRUIN *Reizen over Moskovie* etc. p. 361. tab. 102. 103.

DEC EIGHTY SEVEN FIVE DIA GENEVIEVE

12 TUESDAY MAY

(- 177 -)

the day we were to go to the station at 10 AM  
but after the 1st class we had time to go to the  
station at 11 AM and get our tickets. We  
had time to go to the station at 11 AM and get  
our tickets.

-Gathering food items today people came  
in who wanted coffee, sugar, flour, bacon, butter,  
eggs, bread, etc. We also sold oranges, apples,  
pears, grapes, etc. to the people who came to the  
station to buy their tickets.

Dinner was at 12 PM and we had a good  
time. After dinner we went to the station  
and bought our tickets. The train was to leave  
at 1 PM and we had time to go to the station  
and buy our tickets.

(1) Breakfast at 7 AM and we had a good  
breakfast. We then got up and cleaned  
the house. We then got dressed and went  
out for a walk. We then came back and  
had time to go to the station and buy our

IO. FRID. BLUMENBACHII

ORDINIS GUELPHORUM COMMENDATORIS, MED. D. ET PROFESSORIS PRIMARII,  
REGI A CONSIGLIIS MEDICINALIBUS PRINCIPE LOCO, SOCIETATIS REGIAE  
SCIENTIAR. GOTTINGENS. SODALIS ET A LITTERIS EIUS SECRETIS,

NOVA  
PENTAS COLLECTIONIS SUAE  
CRANIORUM

DIVERSARUM GENTIUM

TANQUAM COMPLEMENTUM PRIORUM DECADUM

---

G O T T I N G A E

S U M T I B U S D I E T E R I C H I A N I S.

M D C C C X X V I I I.

СИБІРСКИЙ САД  
СІБІРСКИЙ САД  
СІБІРСКИЙ САД  
СІБІРСКИЙ САД  
СІБІРСКИЙ САД

~

---

**E**x denis inde annis postquam sextam decadem craniorum diversarum gentium sodalitio nostro exhibueram, collectio mea ethnographica capitum osseorum augmentis memorabilibus adeo ditata est, ut jam operae pretium videatur saltem quinas istarum accessionum tanquam complementa antecedentium coronidis loco exhibere. Et quidem ex pluribus tales selegi calvarias quae integrum gentium historiam, habitum corporis et vitae genus illustrare poterunt.

---

## LXI. VETERIS GERMANI.

(— TAB. LXI —)

Atque vt ab antiquis orbis veteris gentibus oriari, prout antea de craniis priscorum Aegyptiorum, Hellenorum, Romanorum et Tschudarum disserendi occasio mihi data est, ita iam de popularium nostrorum, veterum inquam Germanorum capitibus osseis paucis agere liceat.

Et quidem quanquam difficile sit aevum quo quondam vixerint, imo vero stirpem gentilitiam ad quam referenda sint, curatus definire, nullus tamen destiti huiusmodi reliquias conquirere, earumque satis magnam copiam per Germaniam inde a Cimbricis tumulis ad Austriacos, et a Rhenanis ad Lusaticos usque erutam, colligendi et invicem comparandi mihi data est occasio.

Rarissimum vero est vnum alterumue craniorum integrum ex tumulis eruere, quale hac tabula exhibetur, prope Romsted in terris Vinariensibus cum multifariis aliis eius aevi et gentis reliquiis detectum, quarum notitiam dedit Perillustris DE GOETHE, societatis nostrarae sodalis *a)*, cui Viro mei amantissimo hoc ipsum cranium debo; quod habitu vniuerso symmetricum et formosum spectatur, et quidem pro corona dentium integritate extremisque adhuc latentibus *iuvencile*, et si frontem globosam et limbi alveolaris angustiorem arcum spectes, *femineum* videtur, crassitie tamen ossium planorum insigne, hincque et pondere alia eiusdem magnitudinis capita ossea superans.

Quotquot vero praeter hanc ipsam alias veterum Teutonum calvarias e tumulis erutas, etsi minus integras, imo vero et magnam copiam fragminum osseorum, ex vnis praesertim sepulcralibus desumitorum comparavi, in his omnibus ne vnicum quidem reperi

---

*a) Ueber Kunst und Alterthum* T. II. P. I. pag. 195.

quod magnitudine insolita similes sceleti partes nostri aevi Germanorum,

qualia nunc hominum producit corpora tellus,  
superare dixeris b), adeo ut ad hanc ipsius naturae veritatem  
sublestior videatur fides et ad licentiam si non poeticam certe politi-  
cam referenda relatio scriptorum Romanorum de veterum Germanorum corporibus ingentibus, immanibus, altissimis c).

Quamquam enim nemo dubitauerit extitisse etiam inter veteres Germanos passim aequa ac inter hodiernos, et plerasque alias gentes individua vulgarem staturam popularium suorum mire superantia, adeo rara tamen et tunc ea fuisse ex modo dictis appareat, vt ad exceptiones quod aiunt, regulam potius confirmantes, pertineant.

- b) Perbene iam eo argumento vsus est ad diluenda *Jo. Picardti somnia de giganteo veterum Westphaliae et Frisiae incolarum habitu* *Io. H. Cohausen in ossilegio historico-physico. 1714. 4. pag. 19.*

Ex nuperrimis vero Teutonicorum tumulorum curatis indagatoribus eandem de mediocri tantum veterum ad quos pertinuerunt incolarum statura declarantibus, videsis praesertim *H. Schreiber in neuuentdeckten Hünengräbern im Breisgau.* Friburgi 1826. 8. pag. 27 et 66.

- c) Adeant, quibus volupe est, siluam eorum in *Cluveri Germania antiqua* pag. 92. ed. L. B. 1631. Fol. et *Conringii l. de habitus corporum Germanicorum antiqui et noui causis, c. annotat. Burggravii* Francof. 1727. 8. pag. 128 et al.

LXII. *KAMTSCHADALI GENUINI.*

(— TAB. LXII. —)

Uti ad maxime memorabiles in historia generis humani even-  
tus referre oportet integrarum nationum non una ex caussa ex-  
stinctionem, ita et crania eorum in museo meo anthropologico su-  
perstata ad cimelia eius in primis memorabilia numero.

Exhibui ex horum ordine prioribus iam decuriis calvarias ge-  
nuinorum Caribaeorum rubeorum (probe a nigris maronibus aethio-  
picae originis distinguendorum) et mumiae Guanchi, incolae aborigi-  
nis insularum fortunatarum.

Iam vero contigit mihi esse tam felici alius adhuc gentis ho-  
dienum ut videtur prorsus extinctae cranium acquirendi, sinceri  
nempe Kamtschadali, ab aliis istius peninsulae incolis Mongolici stem-  
matis, quales Koraeki et Tschudae sunt, plane diversi.

Numerum horum Kamtschatcae aboriginum (qui se ipsos *Iti-  
almen* vocabant) jam inde a classici super iis auctoris, STELLERI  
tempore indies magis magisque ita decrevisse constat, ut meritissi-  
mus navarcha, sodalis noster per illustris DE KRUSENSTERN jam ante  
vicos et quod excurrit annos in celebri suo periplo exiguos sal-  
tem eorum superesse memoret, hosque ipsos paucis fortasse annis  
plane extinctos fore praedicet.

Pridem iam spe decideram genuini aboriginis Kamtschadalici  
cranio museum meum locupletandi, postquam et Aschii nostri,  
qui ipsum istud tanta liberalitate ditaverat, et Krusensternii  
itineris sociorum conatus eo scopo frustranei fuerant, cum nu-  
per AUGUSTARUM VINARIAE PRINCIPUM gratia, quibuscum desiderii  
huius mentio inciderat, ex itinere Petropolitano reducum, ipso  
hocce de quo iam agitur cranio donarer, uno ex binis quae  
ibi in Museo historiae naturalis servabantur.

Facies in universum respondet tam iis quas quondam STEPH.  
KRASCHENINNIKOW de Kamtschadalis aboriginibus notavit, vultum  
nempe eorum etsi aliis nonnullis Sibiriae gentibus depressa plani-  
tie similem, tamen zygomatum late extantium prominentia singula-  
riter insignem conspici d), tum vero et curatis et vere characte-  
risticis iconibus istorum hominum, omnium maxime vero muliebri  
imagini, quae Cookii ultimi itineris historiae inserta visitur. e).

---

d) *Description du Kamtchatka* pag. 14. ed. Paris. 1768. 4.

e) Vol. III. (Cptn KING's continuation) tab. 76.

LXIII. *BATAVI GENUINI.*

(— TAB. LXIII —)

Cum longe diversissima sit ratio formae gentilitiae eorum populorum, qui cum aliis vicinis seu aduenis per longas iam generationum series mixti sunt, et e contrario eorum, qui aut patriae glebae fideliter adscripti haeserunt, aut saltem etiamsi longe lateque dispersi fuerint, tamen non extra nativam stirpem coniugia ineunt; facile intelligitur horum etiam crania constantem magis formam prae se ferre, cuiusmodi exempla ex Europaeis gentibus iam prioribus decadibus exhibui Iudeorum et genuini Cingari.

Eorum autem qui fixis sedibus inde a longo tempore adhaeserunt, memorabilia specimina nactus sum terna eaque singula reliquis quoad characterem gentilitium aequalia genuinorum inquam Batavorum ex insulis sinus australis (*Zuyder - Zee*) Marken, Urk et Shokland.

Interim tamen illud hic exhibendum selegi quod eum characterem, praesertim frontem valde reclinatam, glabellam contra cum arcubus superciliaribus, et maxillaribus ossibus prominentem, maxime prae se fert.

Hoc ipsum debo cI. D. PRINS, reliquos medicis meritissimis CRULL, KUYPER et VAN SWINDEREN, quibus omnibus istae quas dixi insulae earumque incolae proprius notae sunt.

---

**LXIV. FEMINAE SINENSIS HYBRIDAE.**

(— TAB. LXIV. —)

Prout iam prioribus decuriis de characteristico habitu agendi occasio data est eiusmodi aut populorum aut singulorum hominum qui ex diversorum stemmatum connubio ortum suum duxerunt, quales Mulatti sunt, aut passim Kirgisi et Jacutae medium inter Tataricum et Mongolicum vultum tenentes; ita nunc memorabile specimen huiusmodi progeniei mixtae, et quidem Malaicae generis humani varietatis cum Mongolica exhibere mihi licet.

Cranium inquam Javanae quae matrem quidem Malaicam, patrem vero Sinensem habuit, quod ex itinere sexenni Indico unice ad illustrandam remotissimarum istarum plagarum historiam naturalem et anthropologicam instituto retulit celeberrimus mihique amicissimus C. G. C. REINWARDT Prof. Leidensis, qui simul rarissimae huic calvariae hybridae aptissime iunxit bigam aliorum, integri inquam Sinensis et genuini Malaici Bantamensis.

Collatum cum his cranium hybridae progeniei de quo iam agitur, singulari leuitate insigne, paterno stemmati praeter alia glabellam planam et ad nasum declivem, materno vero mandibulas prominentiores debere videtur.

---

LXV. *VETERIS PERUANI.*

(— TAB. LXV. —)

Cum in humani generis naturali historia praeter nativas varietates etiam ad eas attendere oporteat quae artificiosae tantum encheiresi debentur, per longas generationum series constanter iteratas, earum quae cranii formam spectant exempla in Caribaeis et Indis Americae borealis exhibui, et nubem testium inde ab Hippocratis macrocephalis ad pontum Euxinum et veteres Siginos apud Strabonem usque ad recentioris aevi cultioris Europae nationes pridem alias concessi. f).

In primis memorabilis videtur ritus priscis Peruanis *Incarum aevo sollemnis neonatorum capitula in singularem formam diffingendi*; cuius encheiresin curate descripts auctor de rebus Peruviae classicus Jo. DE TORQUEMADA g). Tempus vero quo mos ille gentilitius sensim exolevit, augurari licet ex cardinalis DE AGUIRRE collectione conciliorum novi orbis h).

f) *de generis humani varietate nativa* pag. 214—23. quibus adde duumaviros anthropologiae peritissimos W. LAWRENCE in *Lectures on the natural History of Man* pag. 368 sqq. et J. C. WARREN on the sensorial and nervous Systems. pag. 100 sq. et 131 sq. Attamen et hodienum extant viri physiologice docti, qui capitis infantilis in gentilitiam quandam formam redigendi artifia in dubium vocant, ut cl KNOX in *Memoirs of the Wernerian Society* Vol. V. P. I. p. 218. et cl. DESMOULINS in *Histoire naturelle des Races humaines* p. 308.

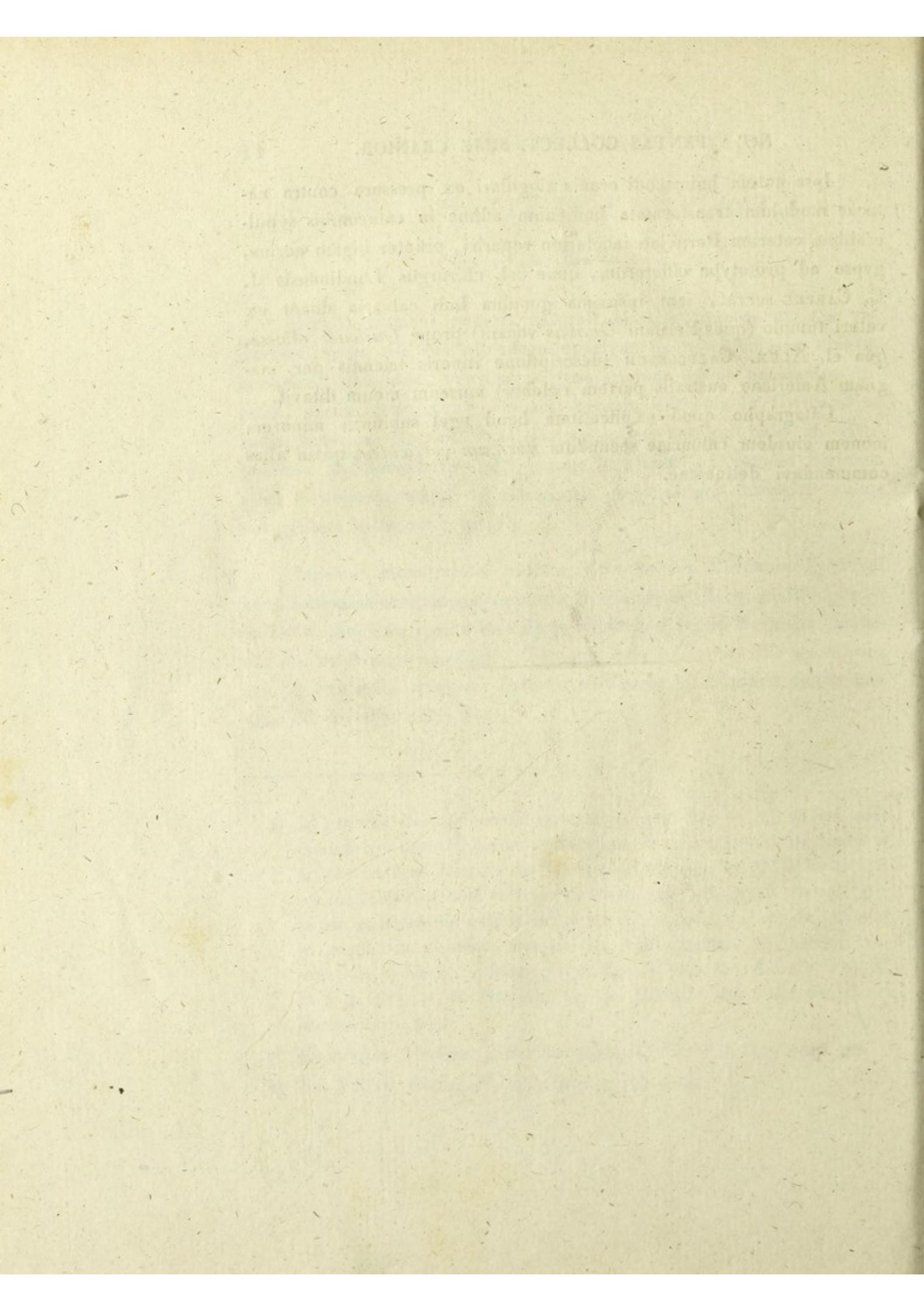
g) *Monarchia Yndiana*, Sevillae 1615. fol. T. II. l. XIV. cap. 25.

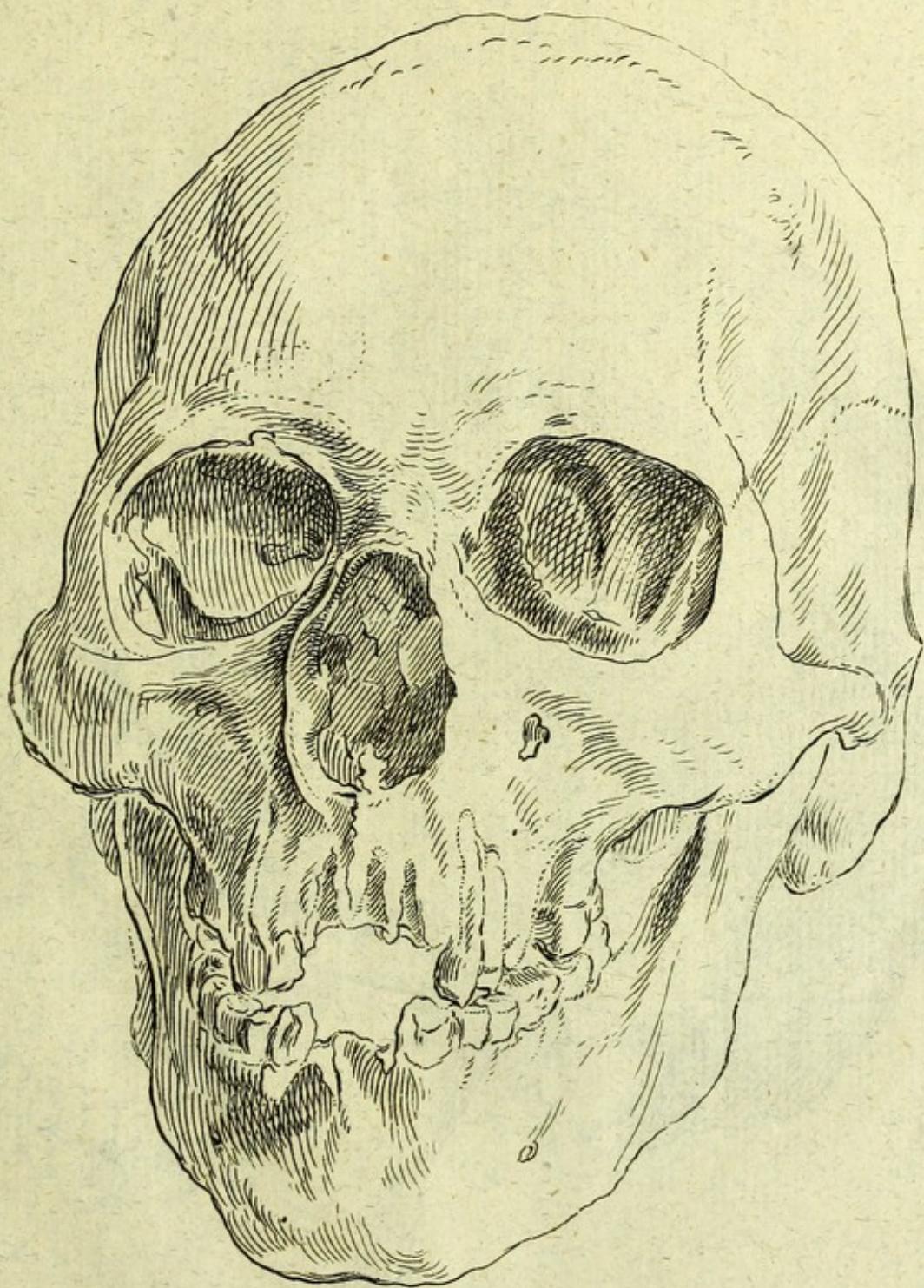
h) Vol. VI. ed. Romanae 1755. fol. pag. 193—208.

Ipsa autem huiusmodi crania singulari ex pressura contra naturae modulum transformata hodienum adhuc in catacombis sepulcribus veterum Peruviae incolarum reperiri, praeter bigam eorum, gypso ad prototypa effectorum, quae cel. chirurgus Londinensis J. C. CARPUE servat, iam ipsissima genuina Indi calvaria docet ex veteri tumulo (quos Peruani *Guakas* vocant) prope *Quilcam* effossa, qua cl. ALEX. CALDCLEUGH (descriptione itineris triennis per magnam Americae australis partem celeber) museum meum ditavit.

Catagrapho quod explicatione haud eget subiunxi minorem iconem eiusdem caluariae secundum *normam verticalem* quam alias commendavi delineatae.

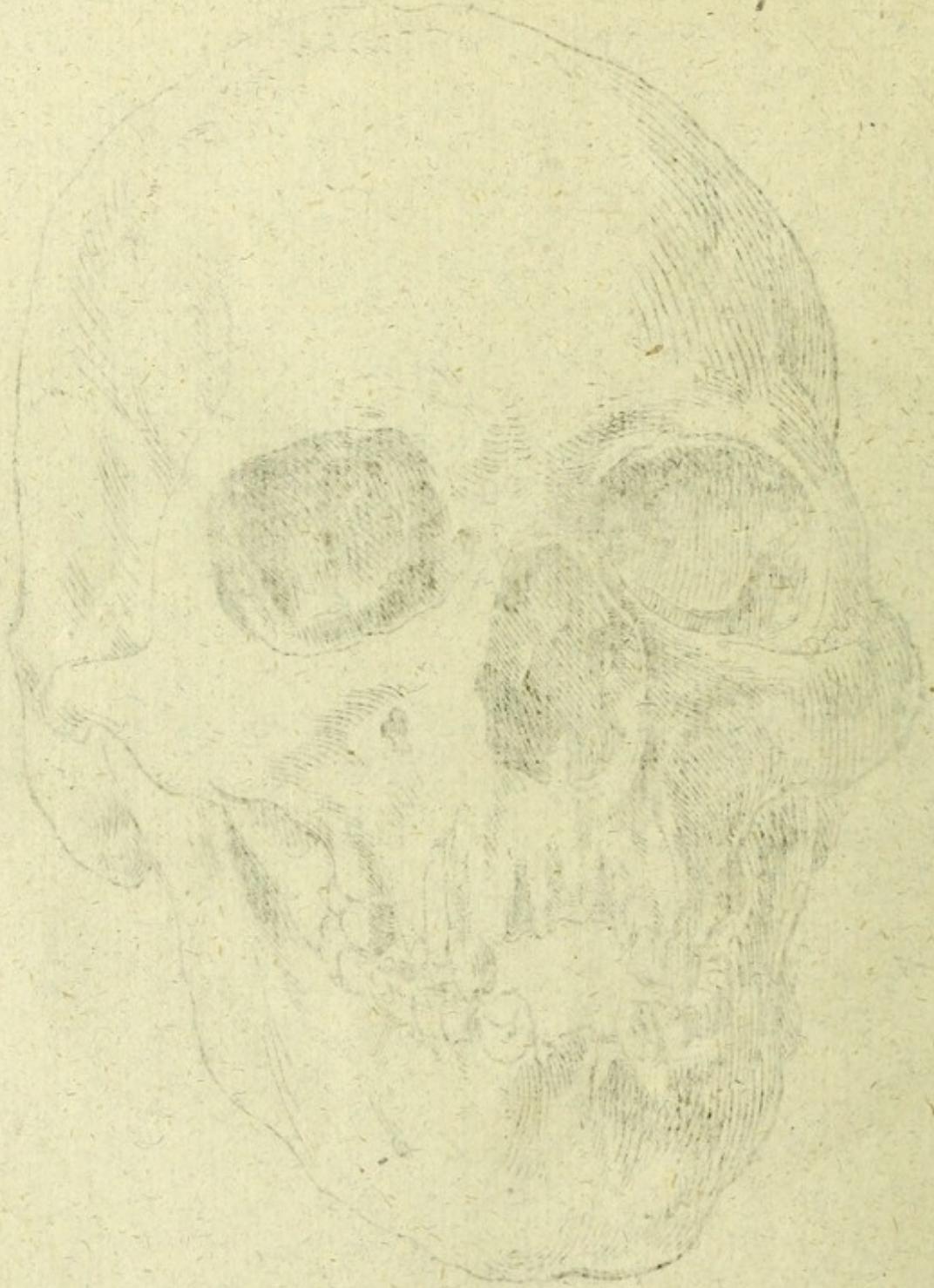
---

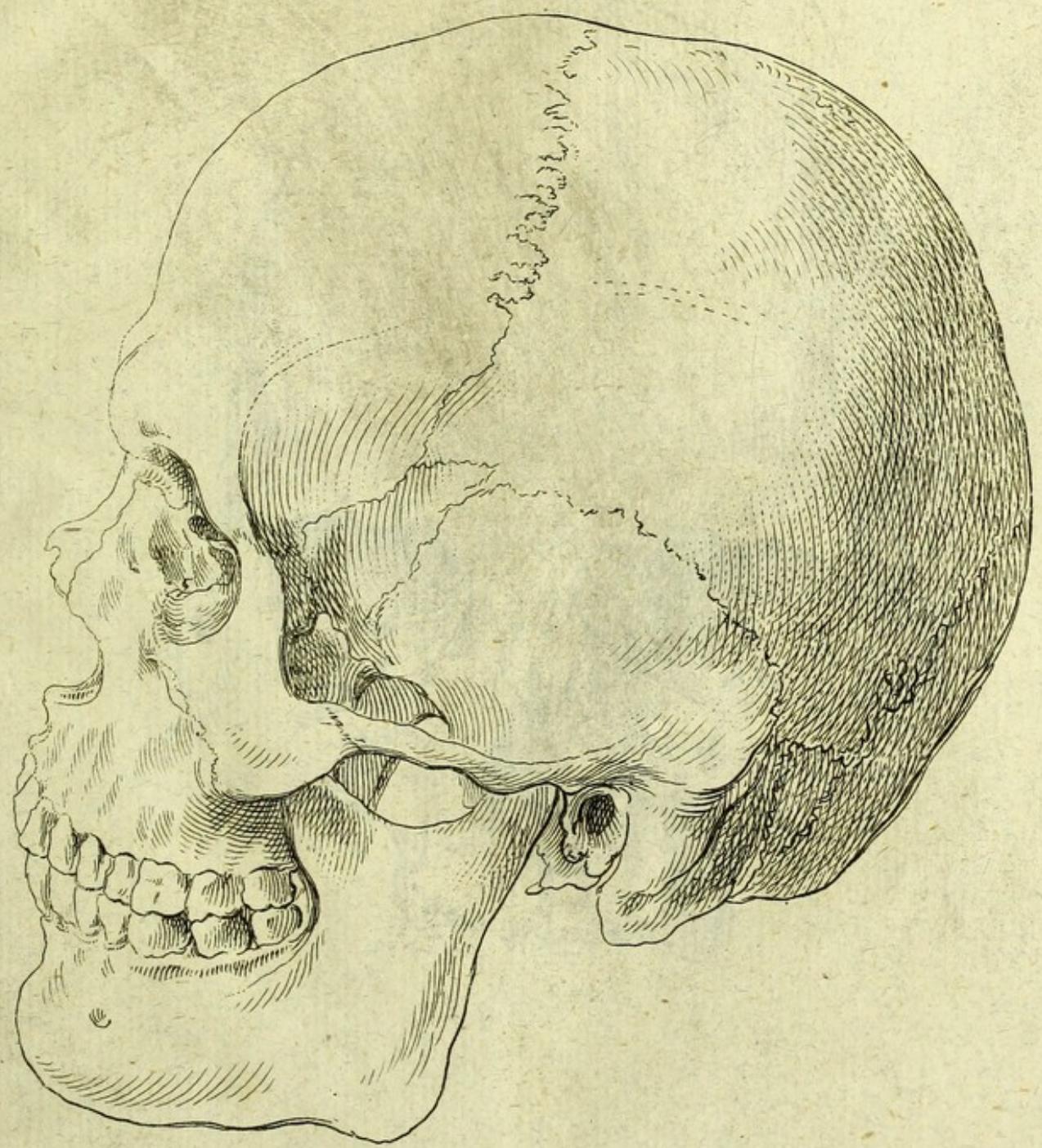




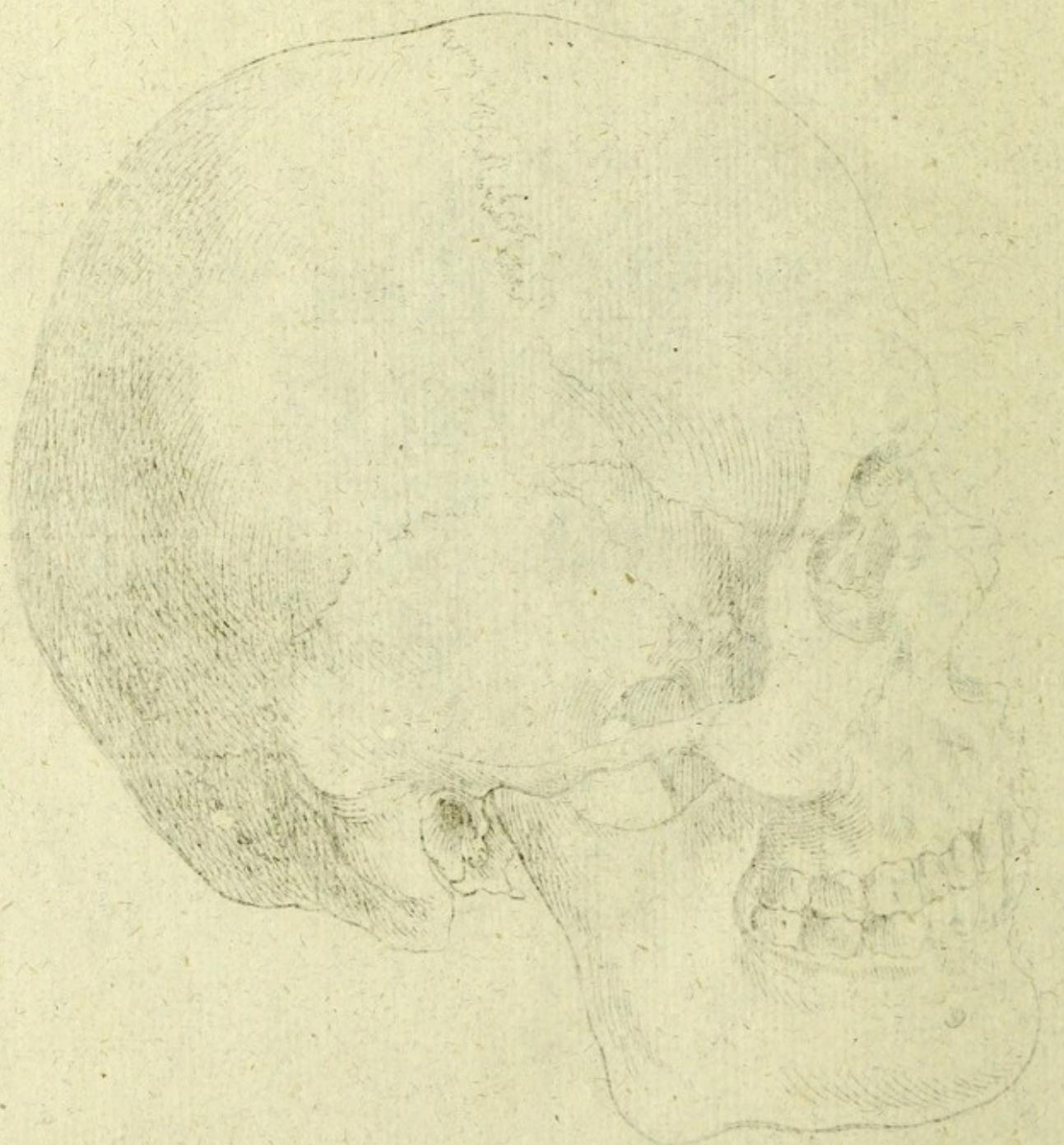
I. Mumiae Aegyptiacæ.

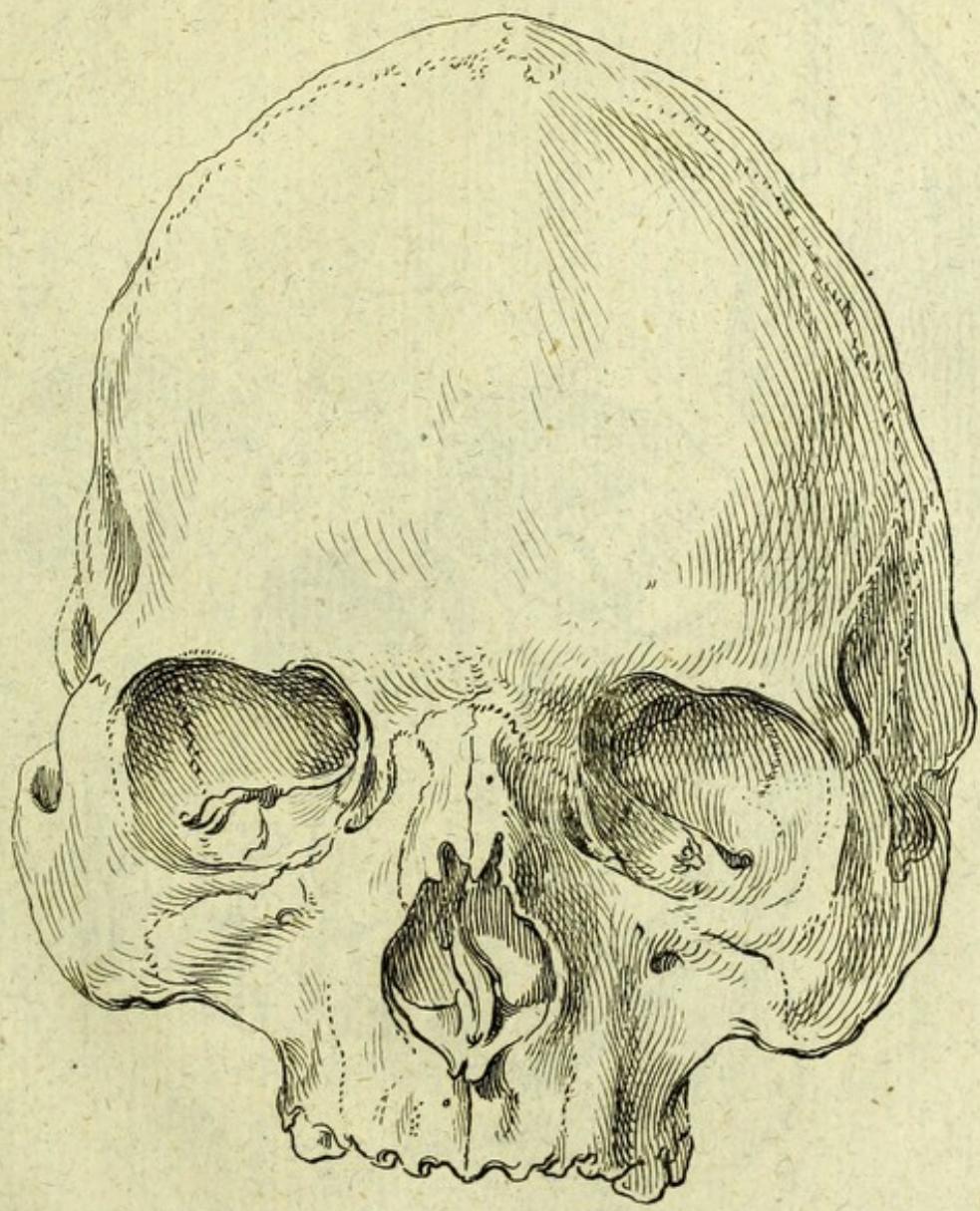
S. Zimmer del. Rijzenh. sc.



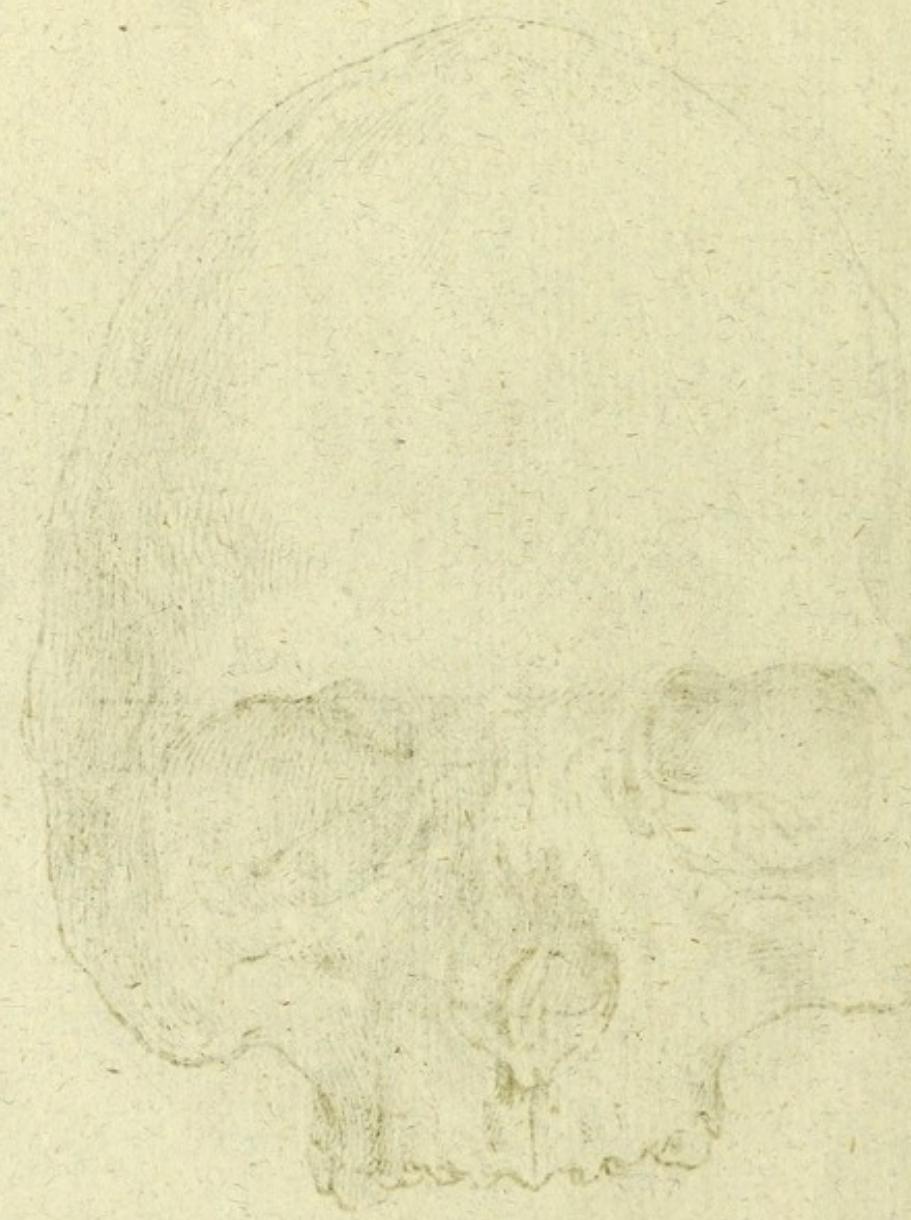


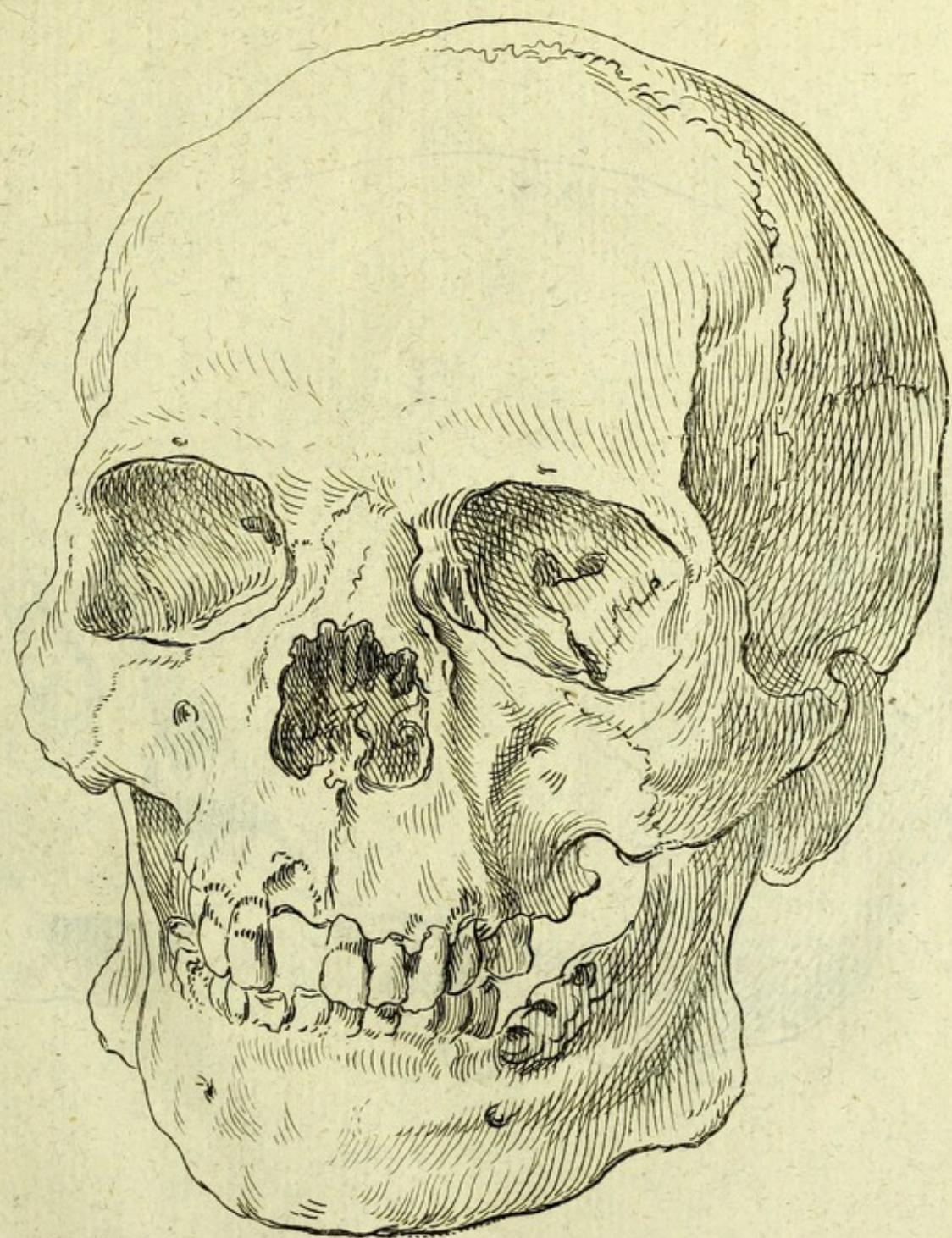
III. Turcae.



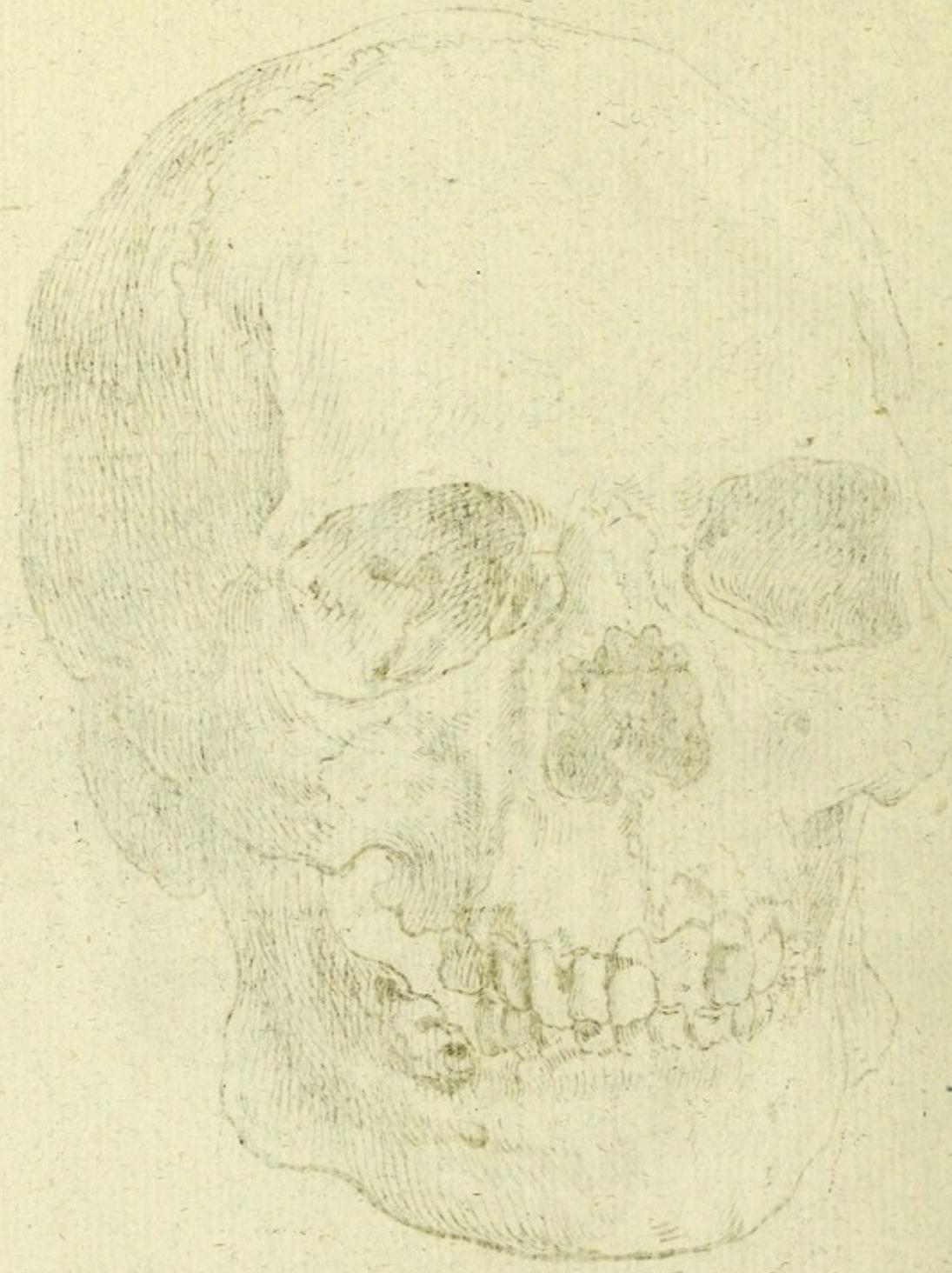


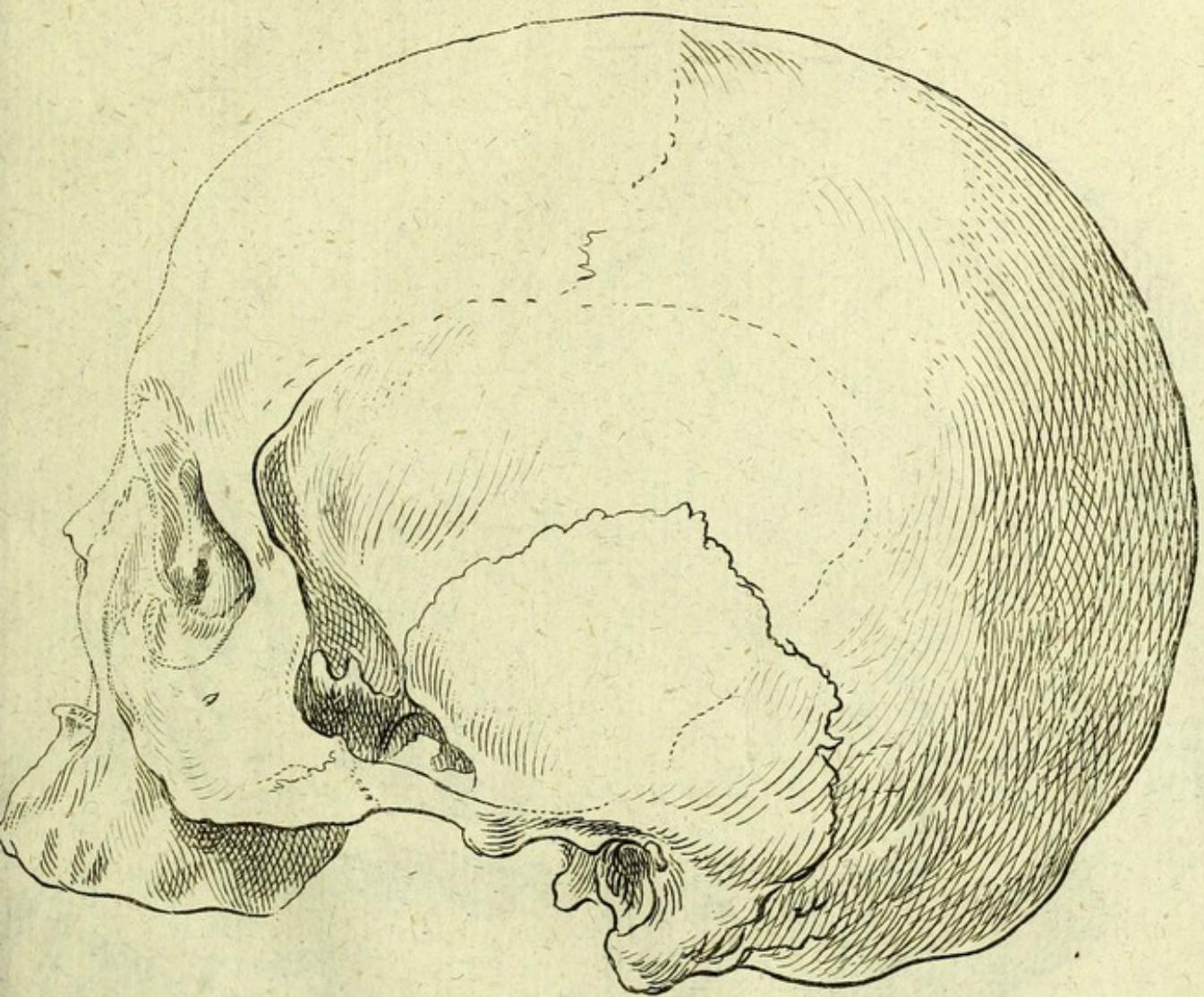
III. *Asiatae macrocephali.*



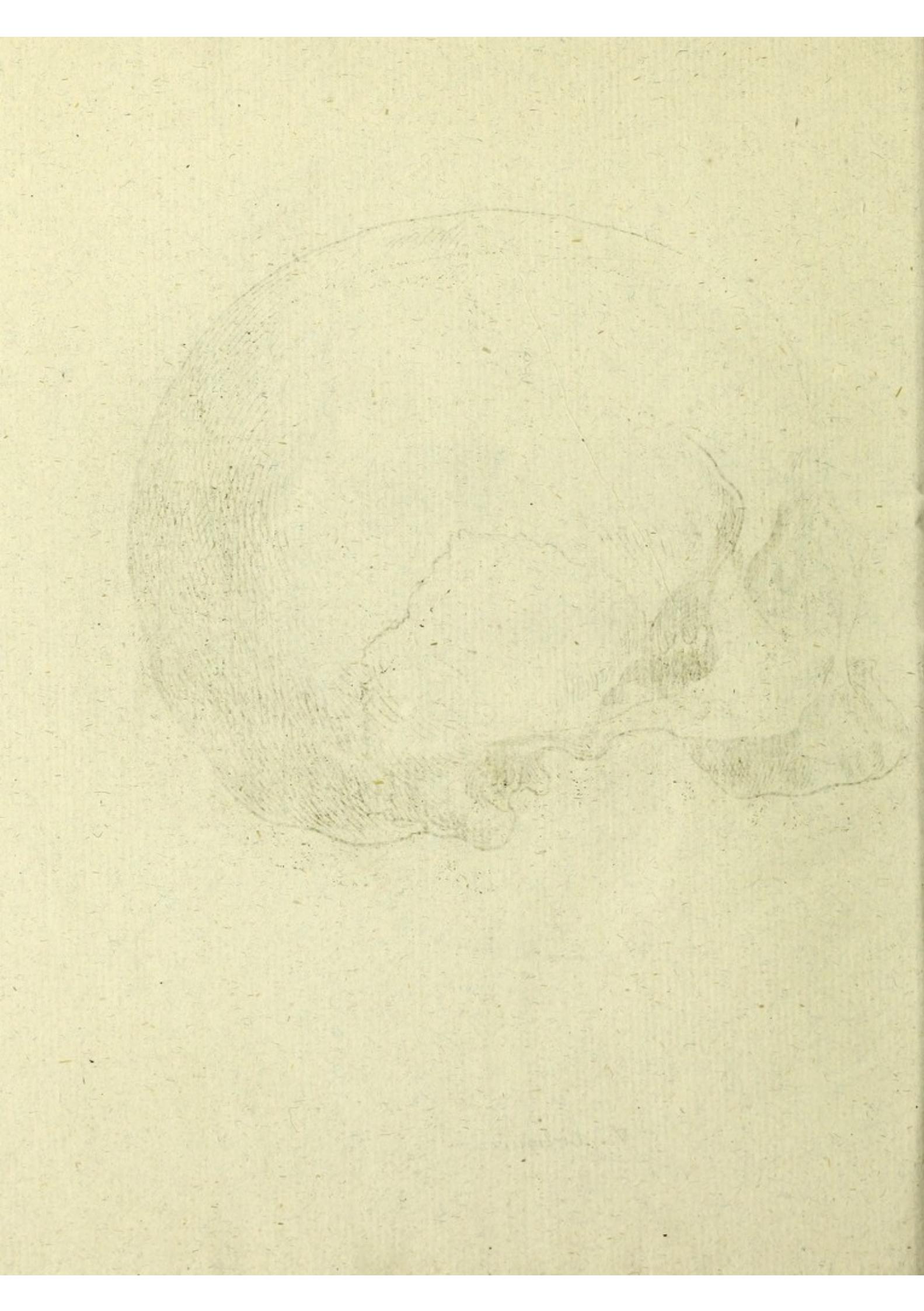


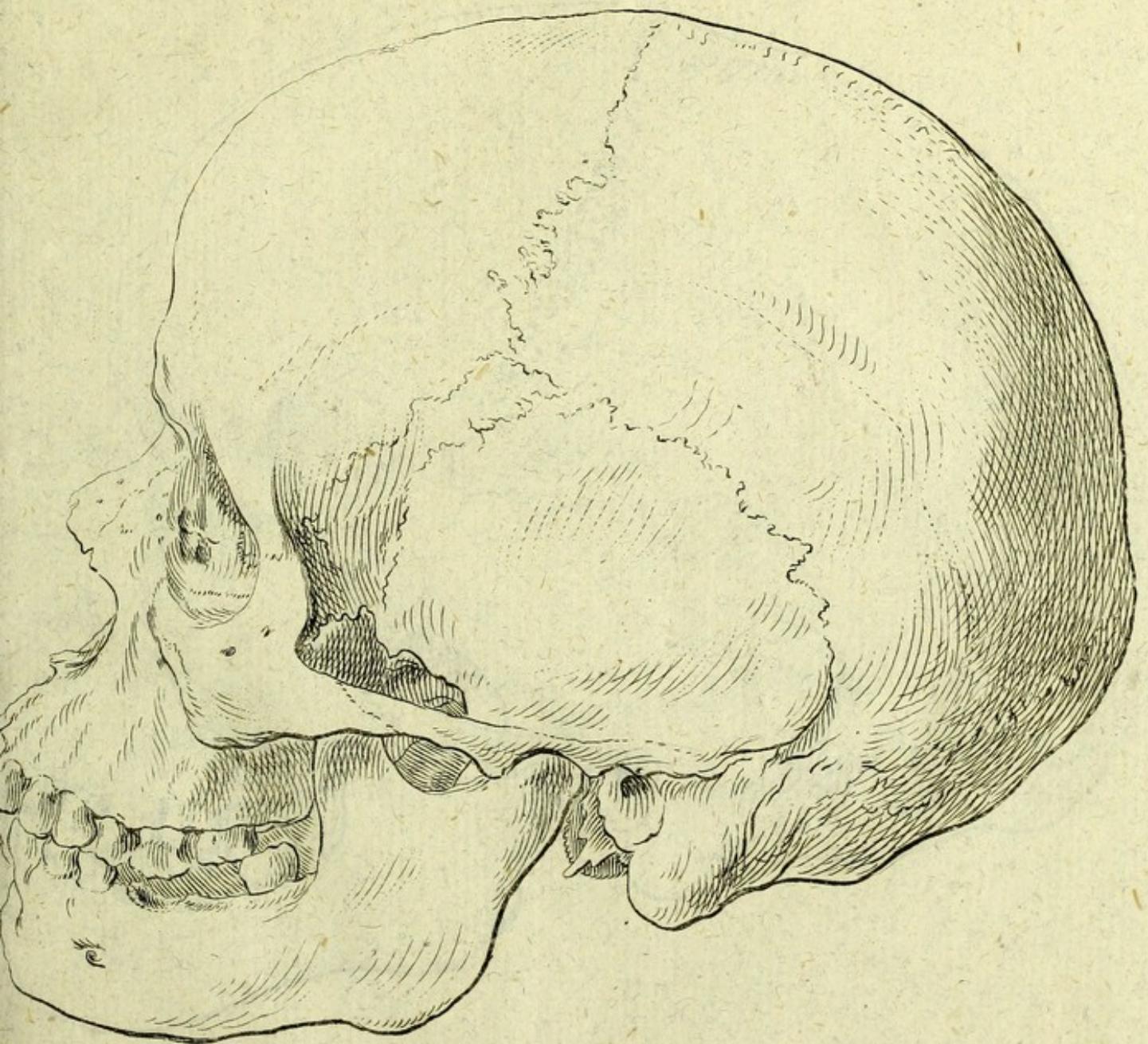
IV. Casacci Donensis.



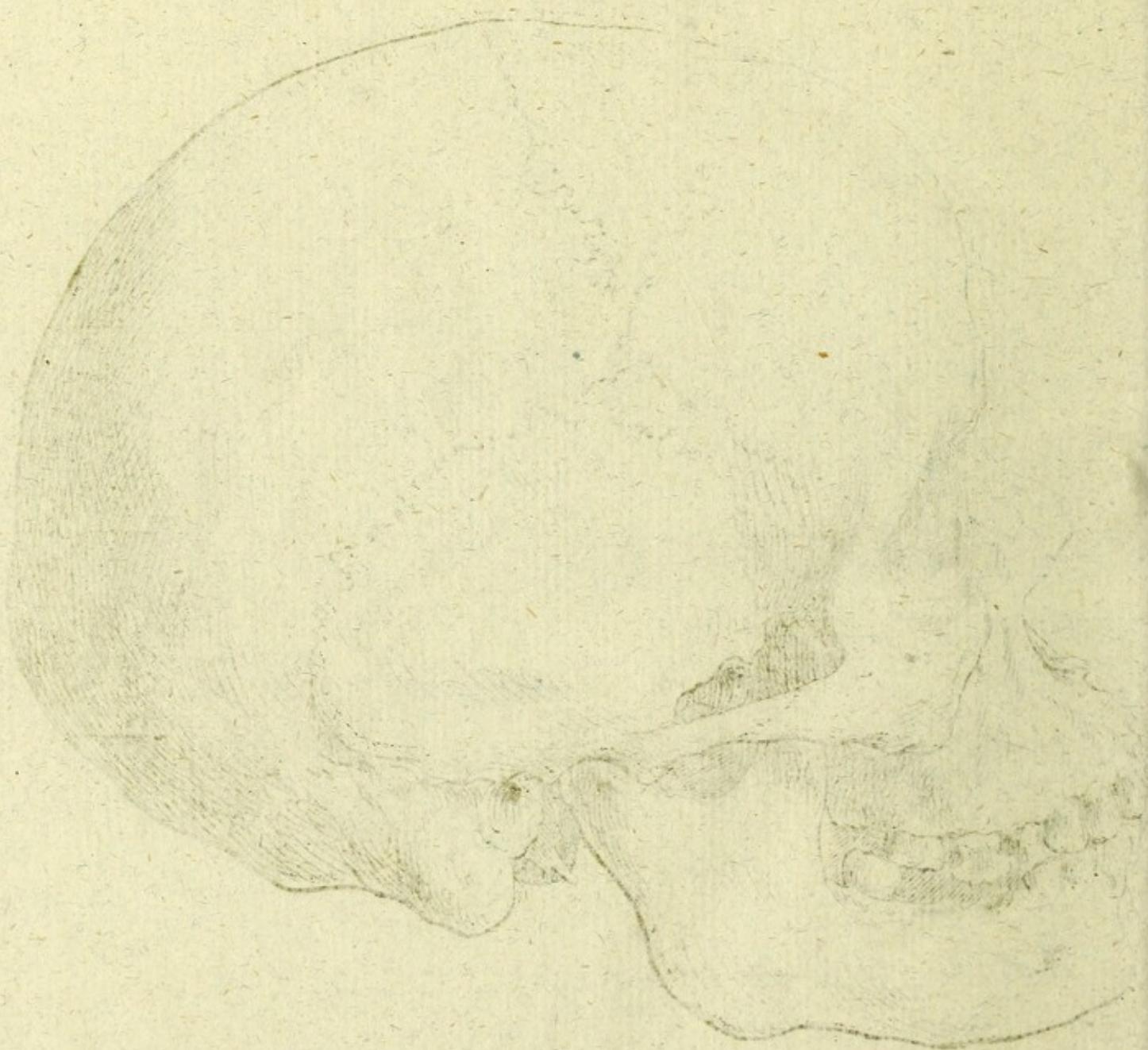


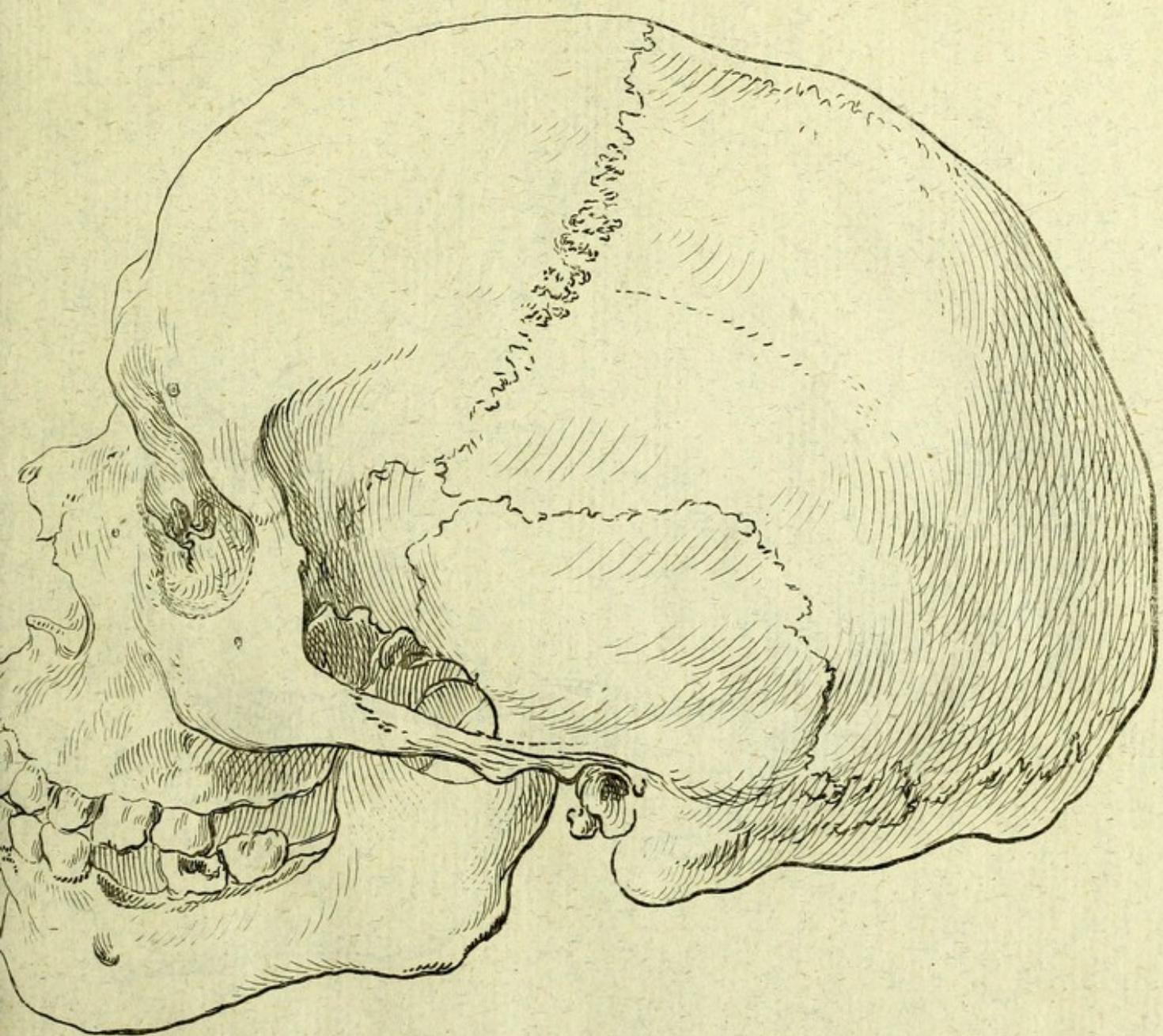
V. Calmucci.



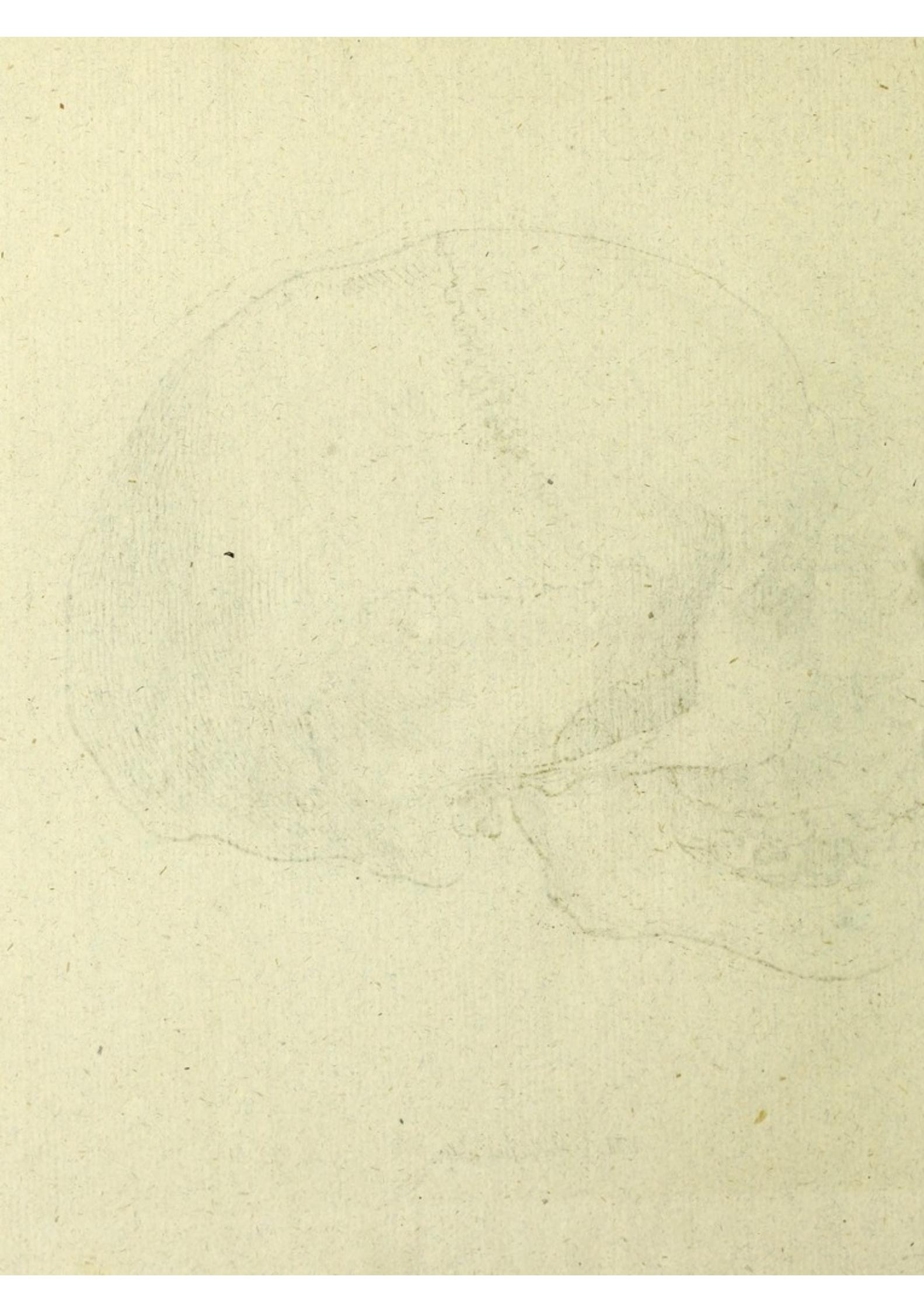


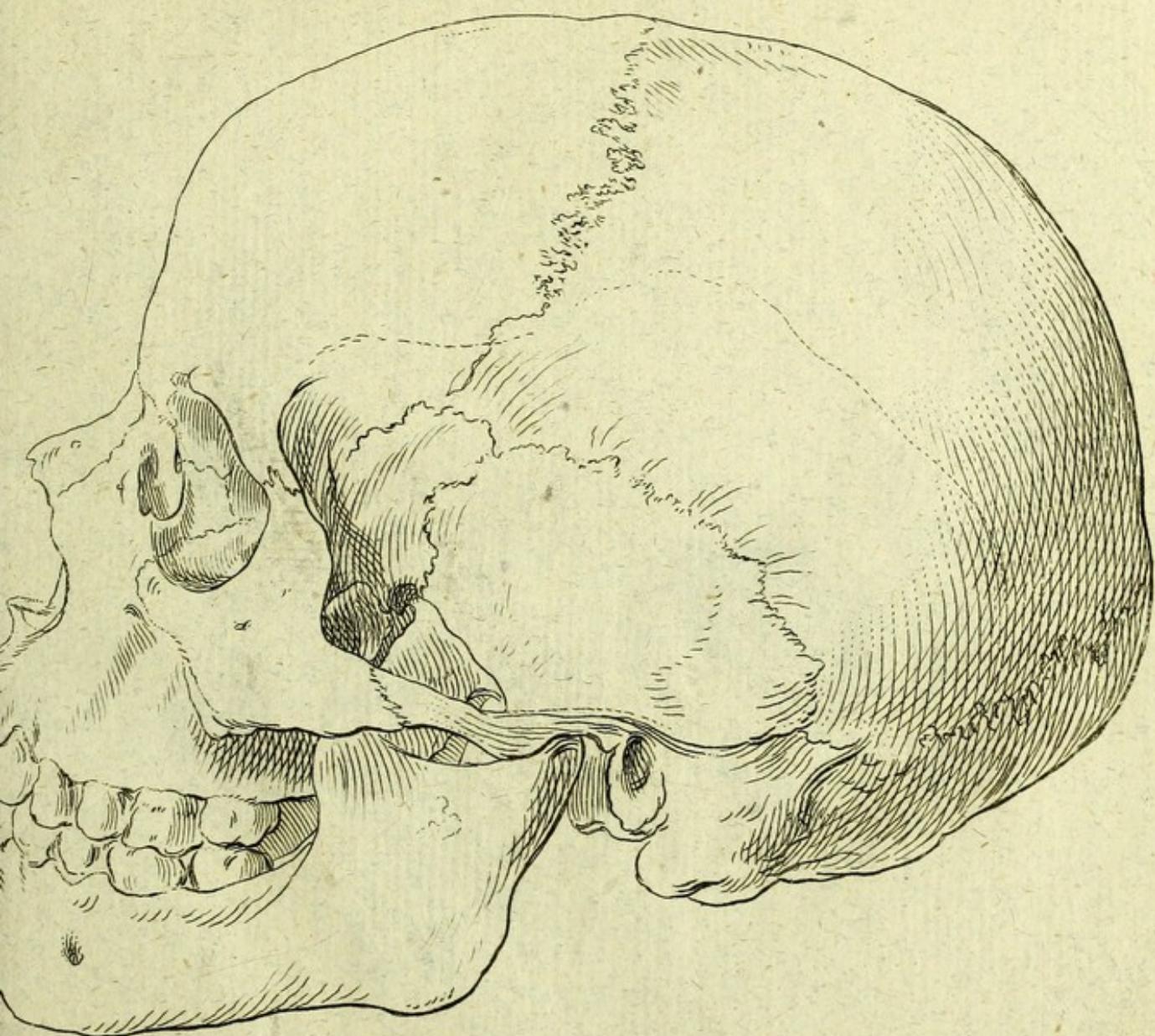
VI. *Aethiops* mi.





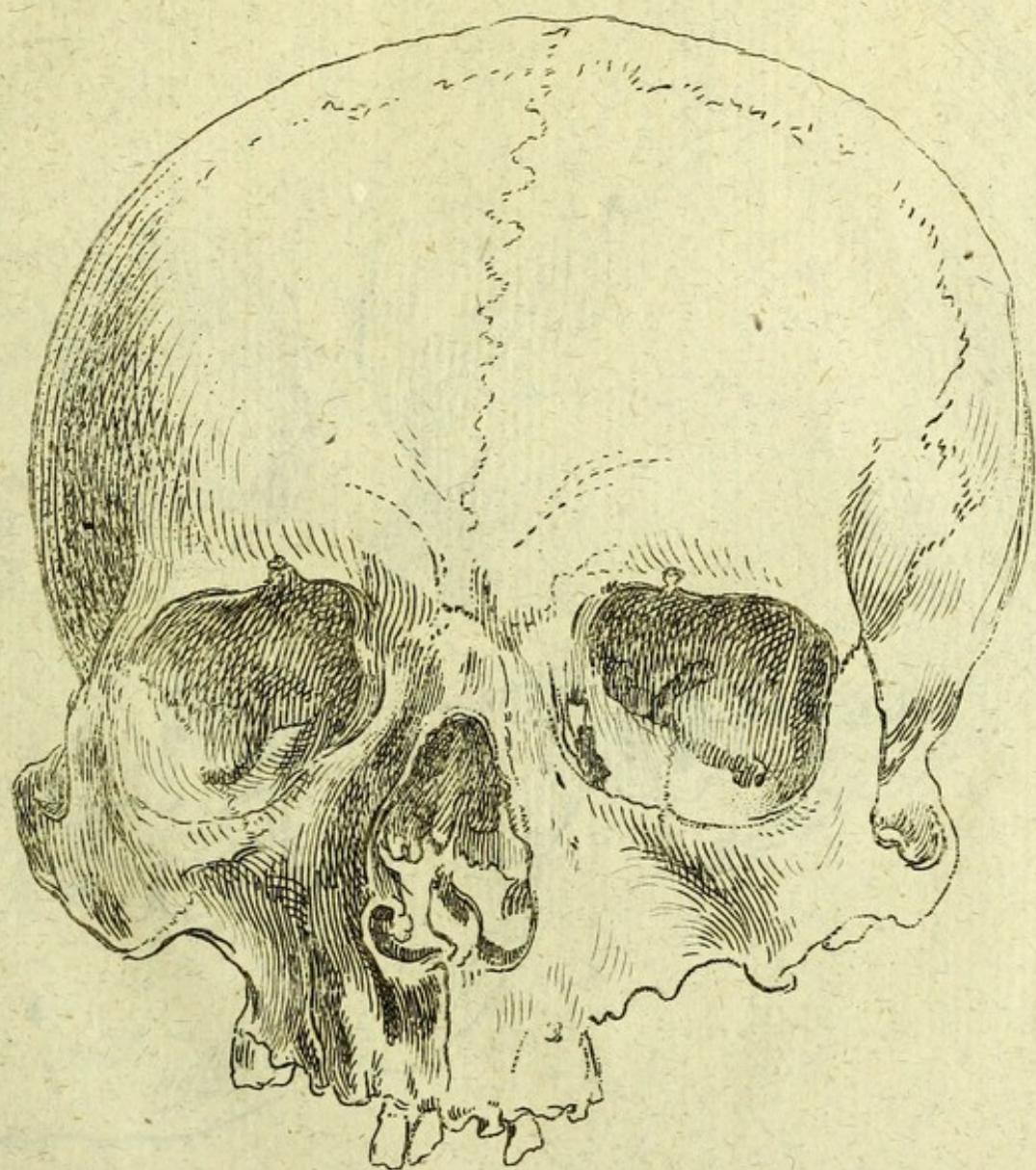
VIII. *Acthiopus* 2<sup>di</sup>.



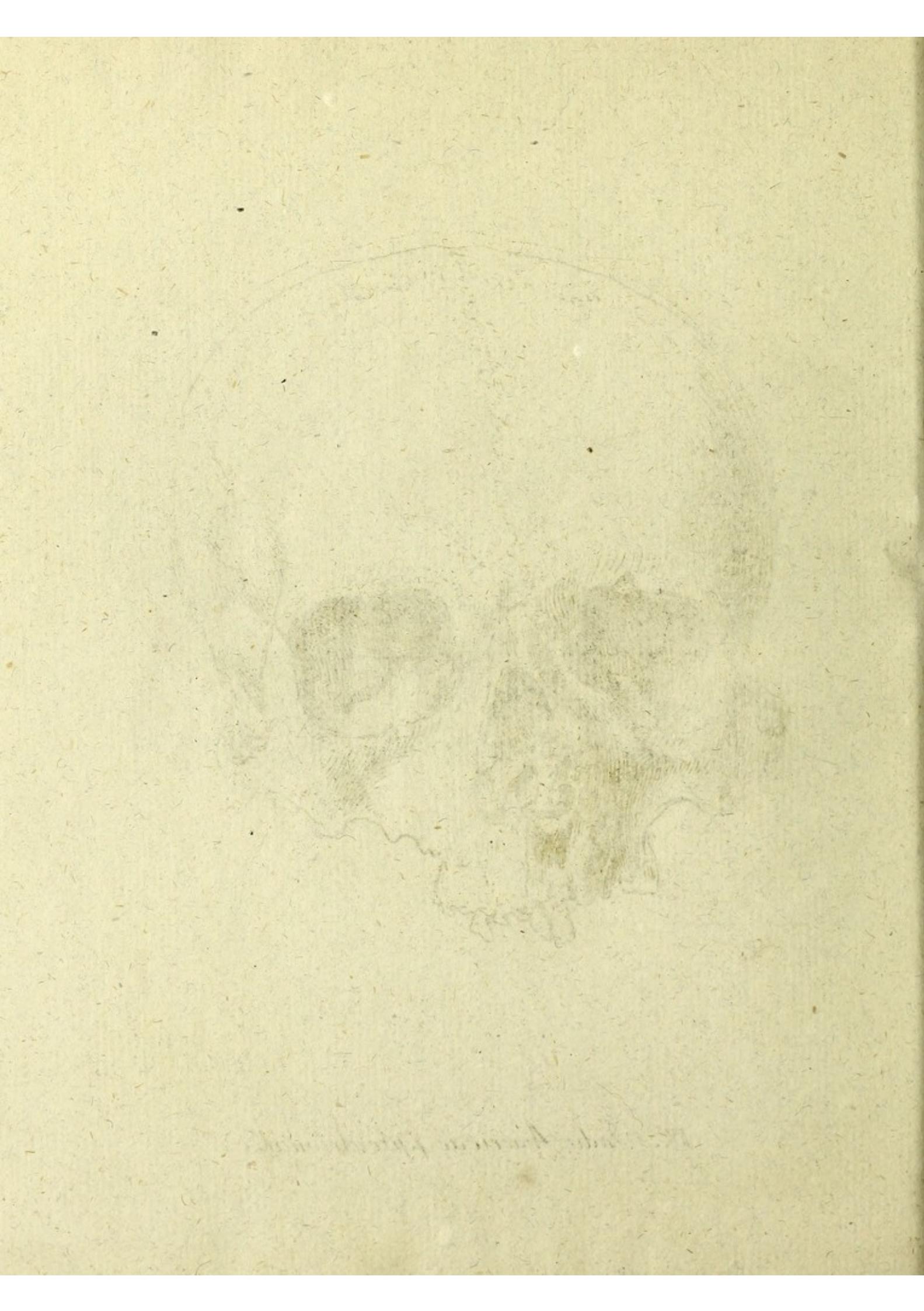


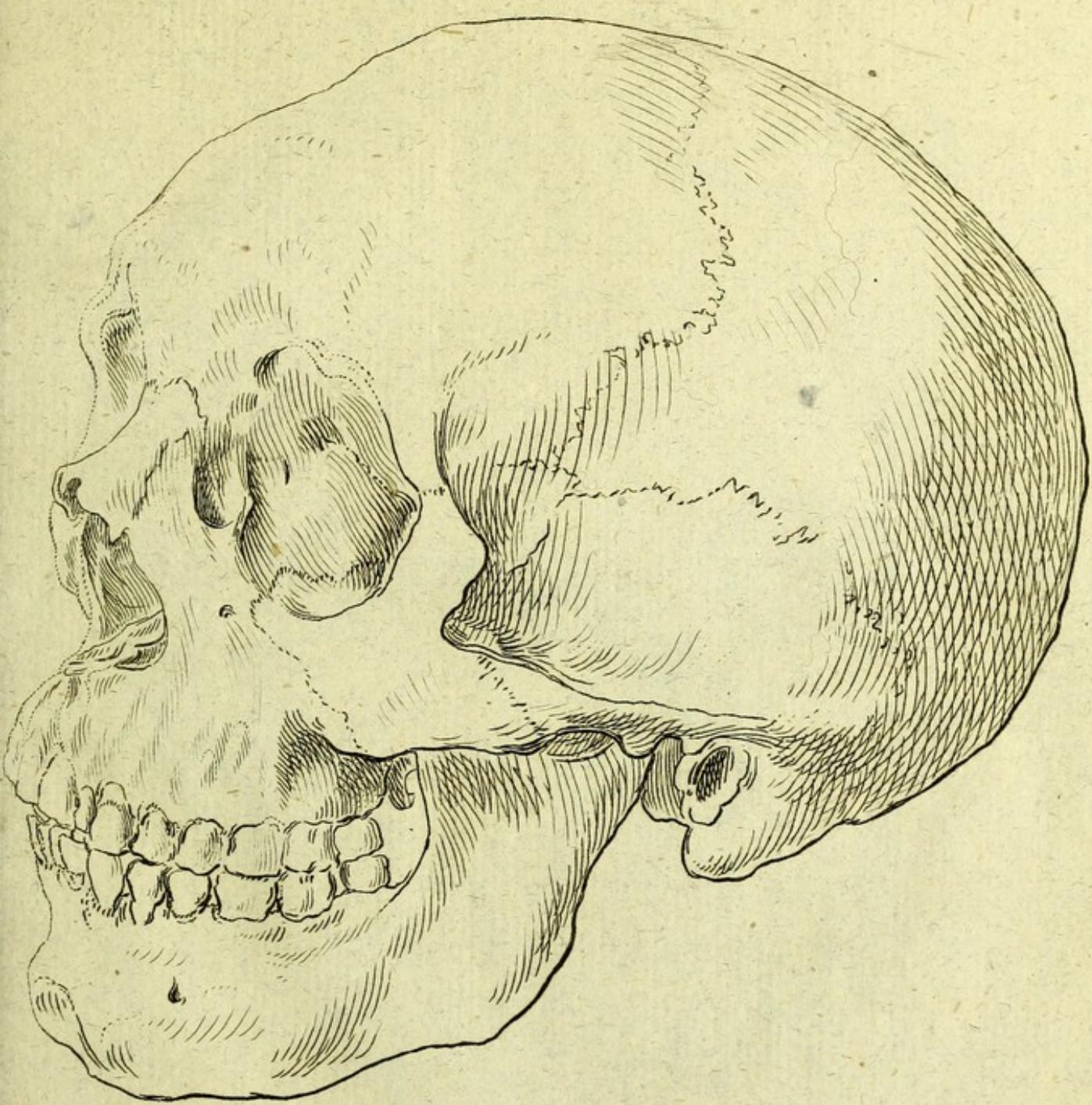
VIII. *Aethiops*, 3<sup>rd</sup>.

W. A. M. - AWI

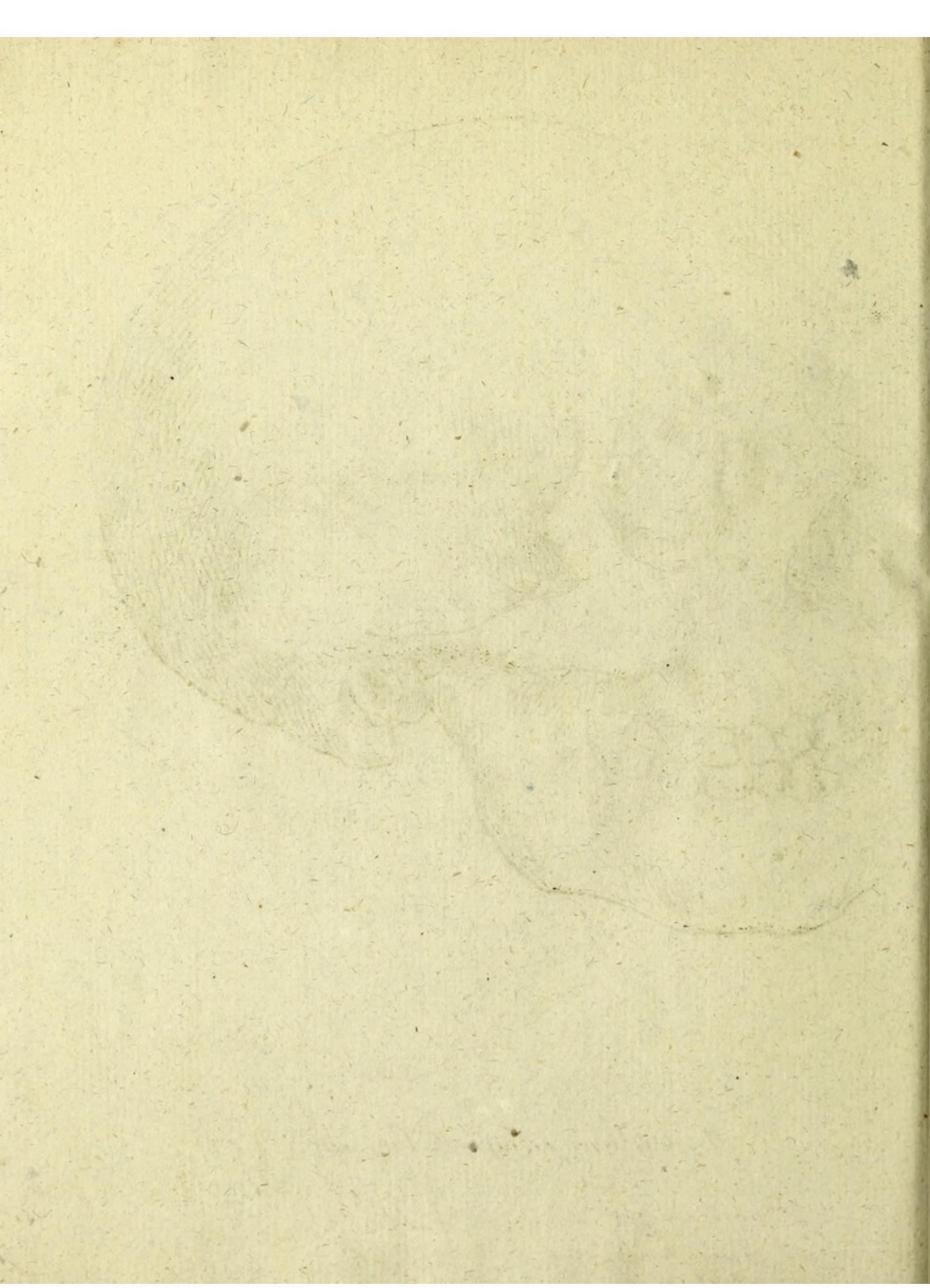


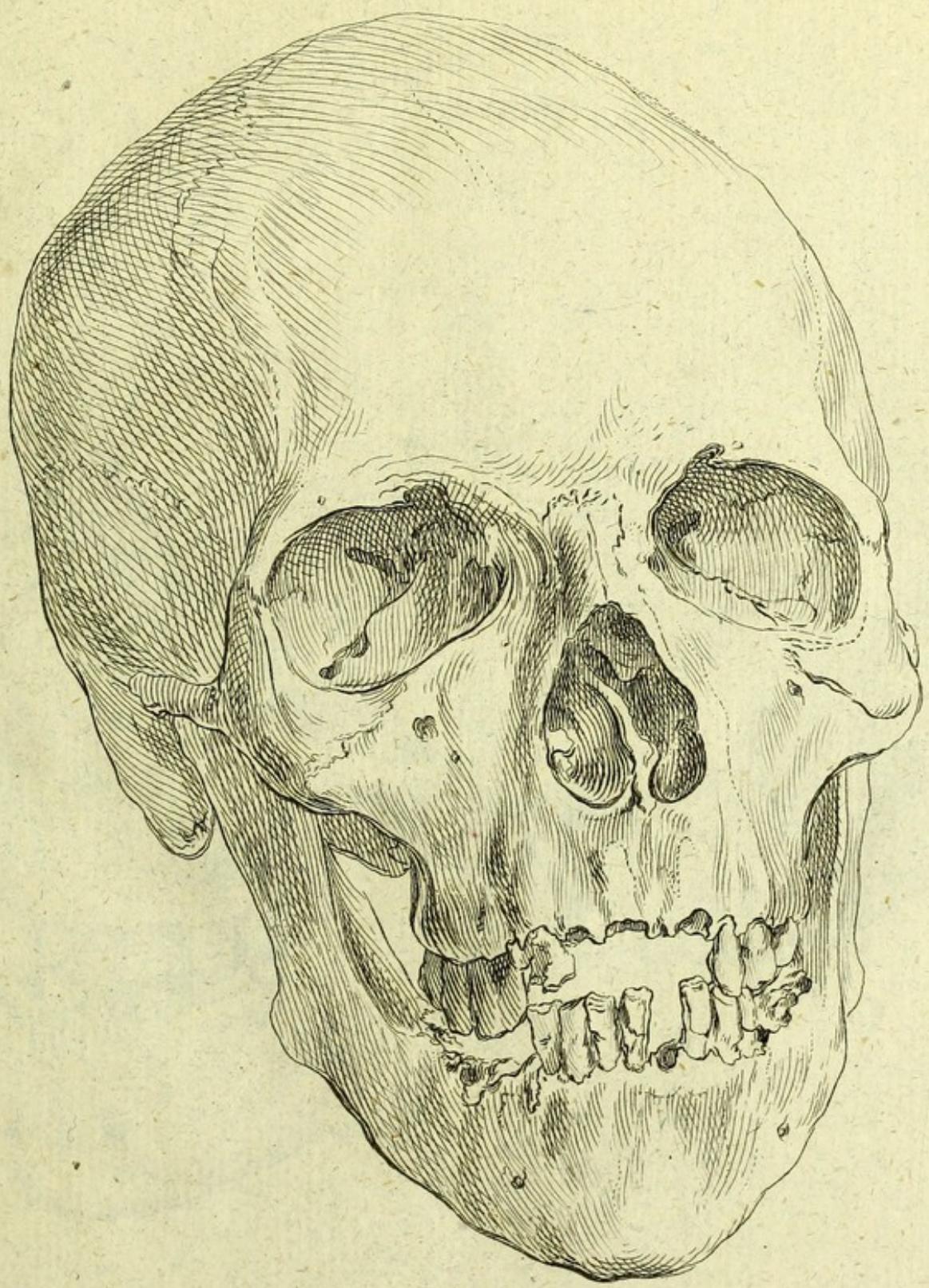
IX. *Indie Americae septentrionalis.*



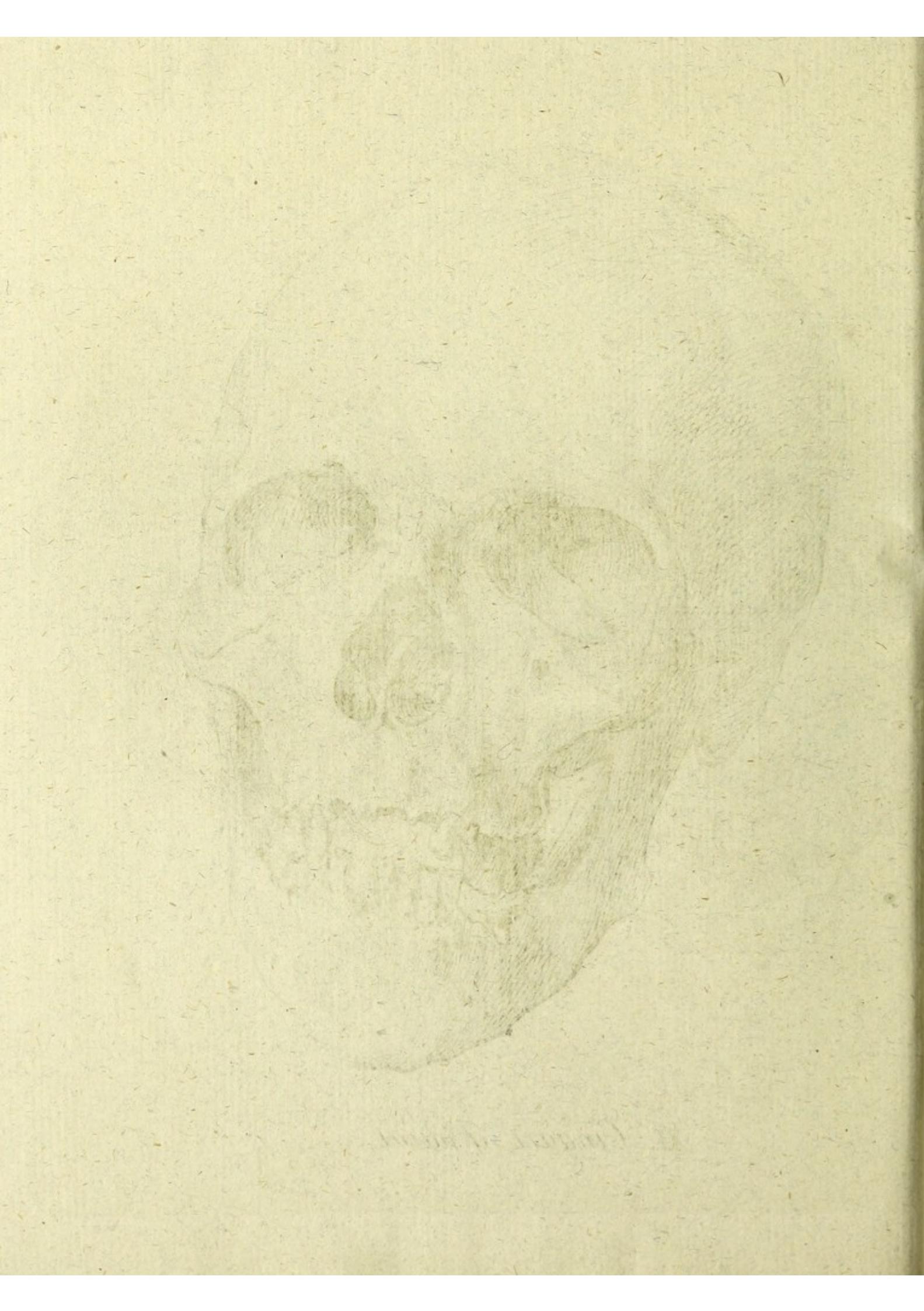


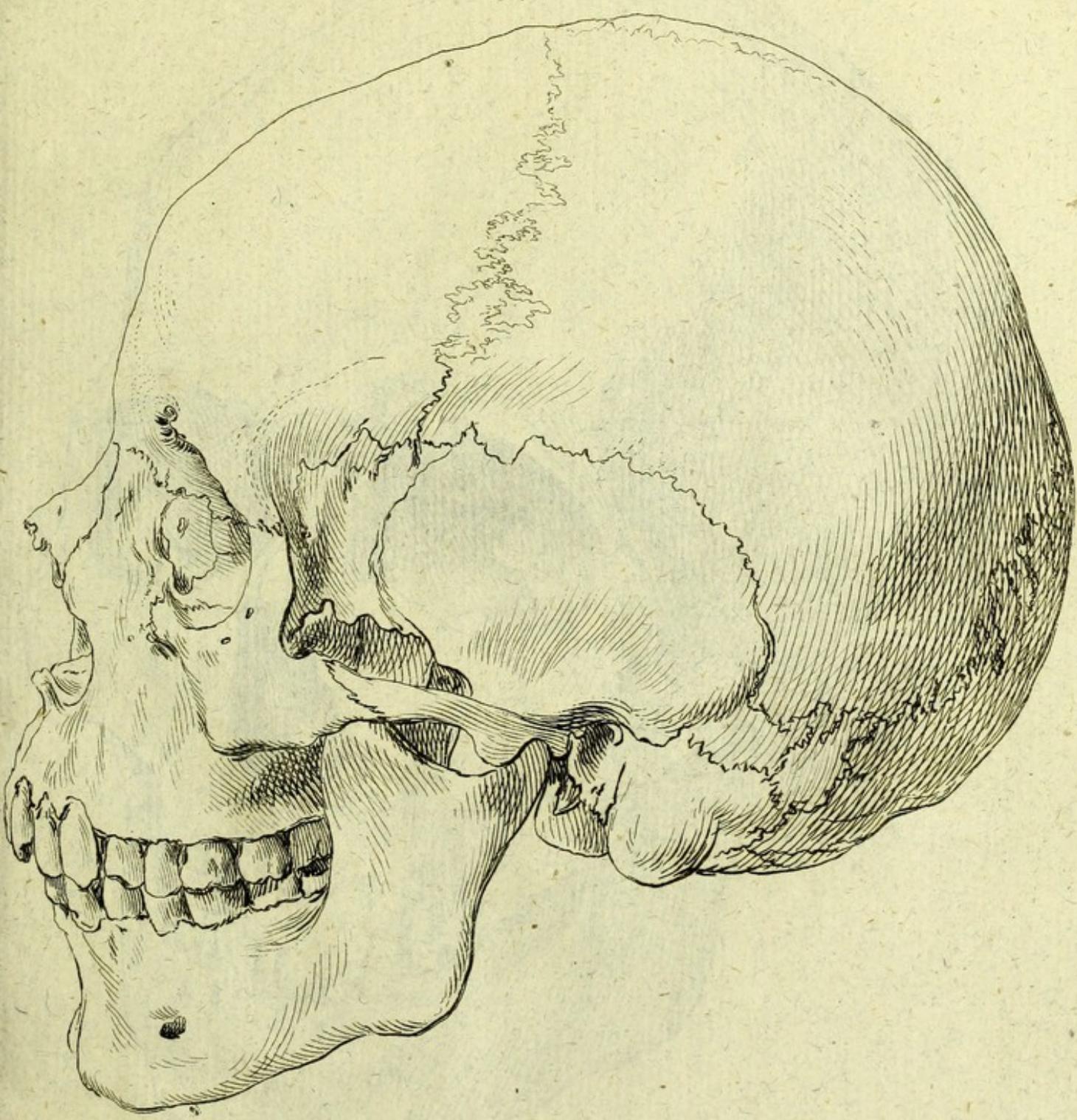
X. Caribaci ex ins. Sti Vincentii.



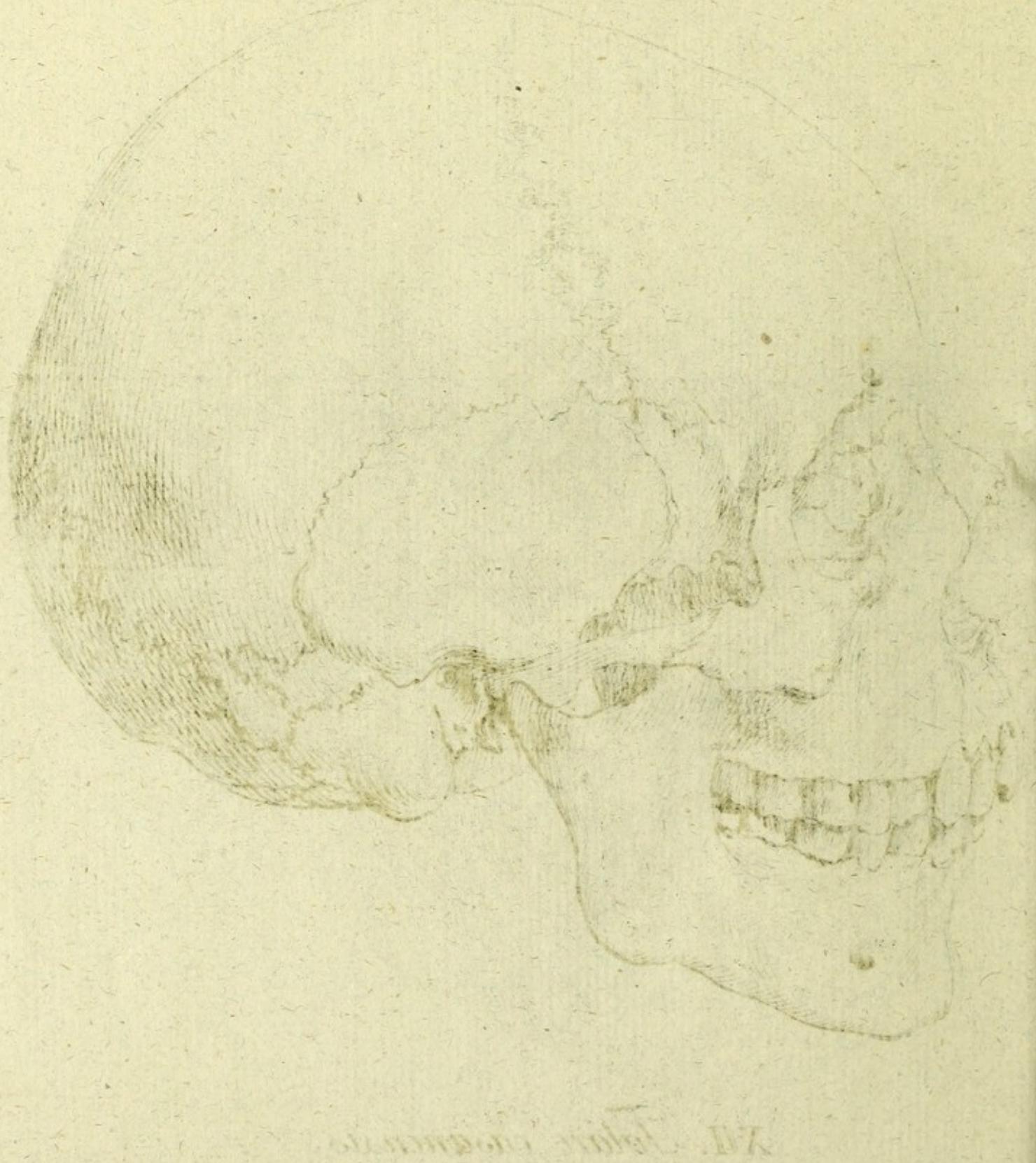


XI. *Cingari genuini*.

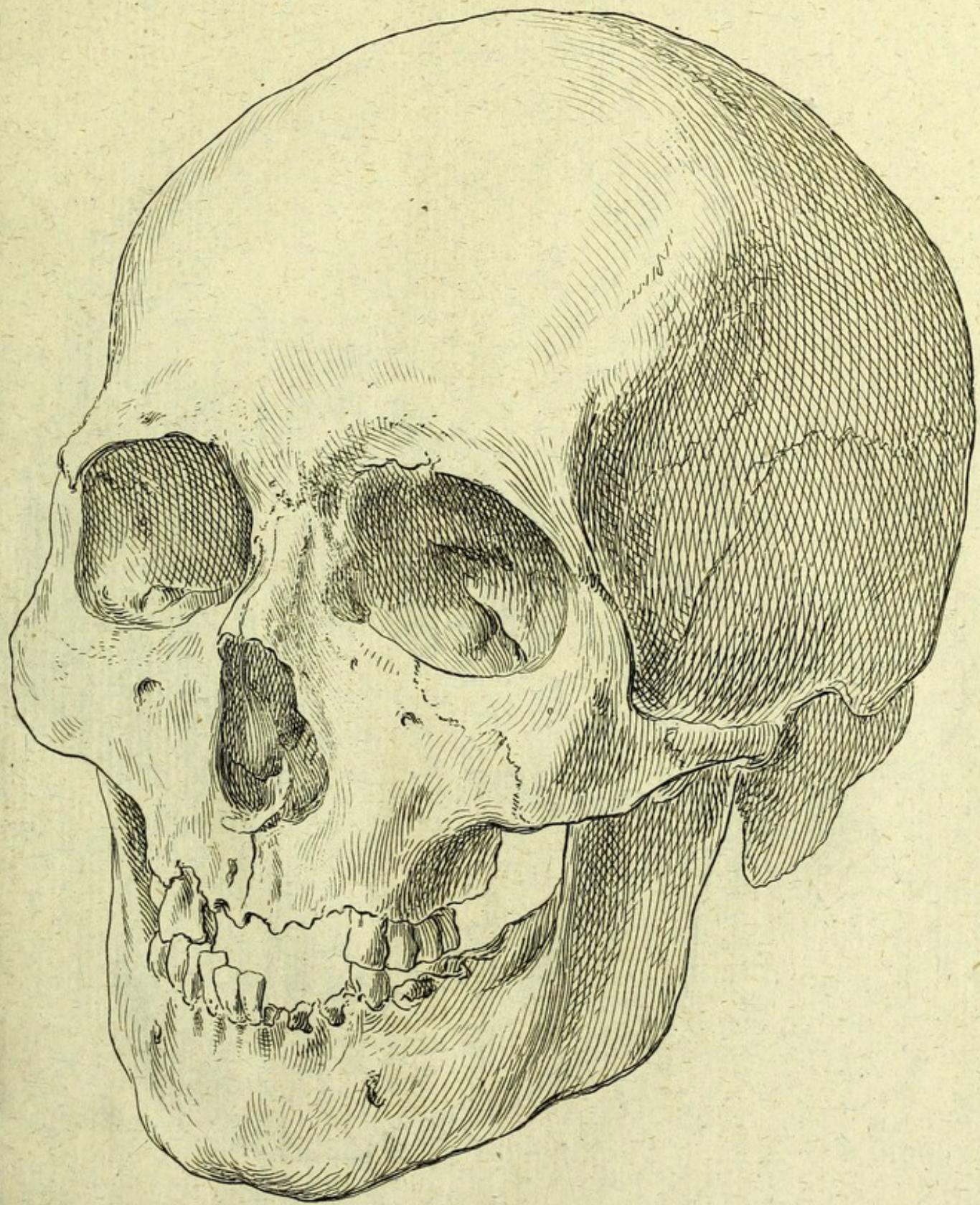




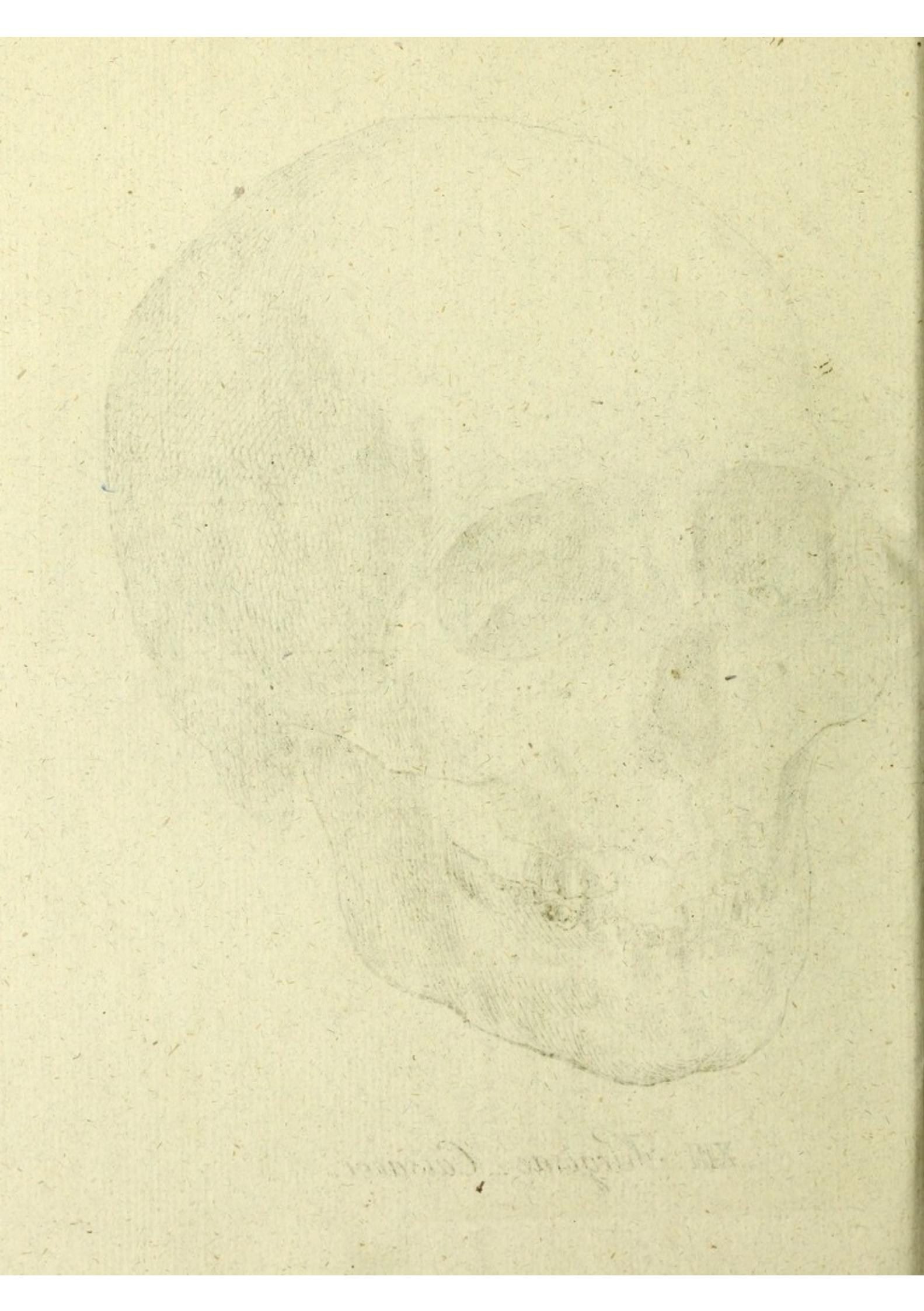
XIII. *Tatari casanensis*.

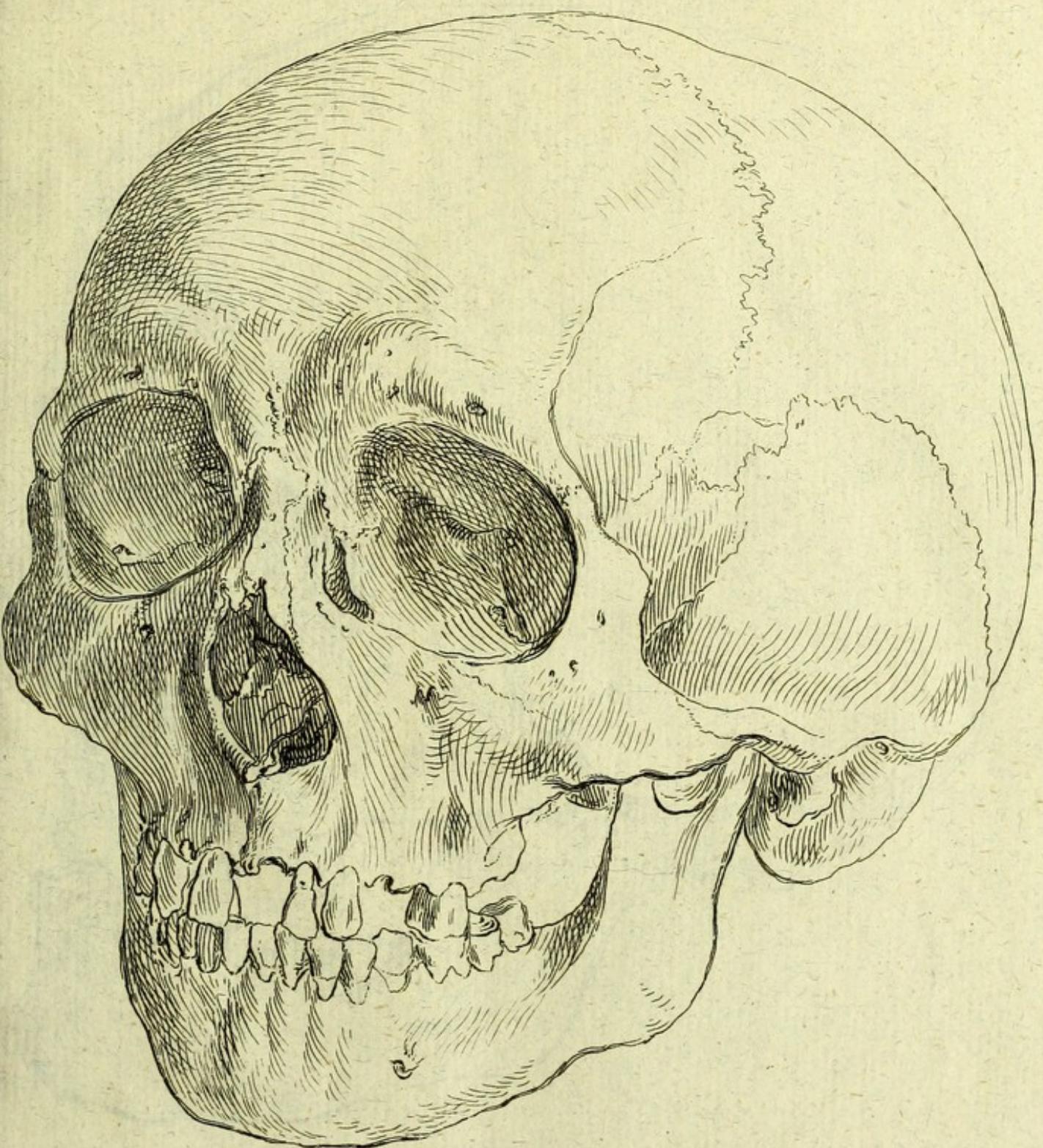


W.K.

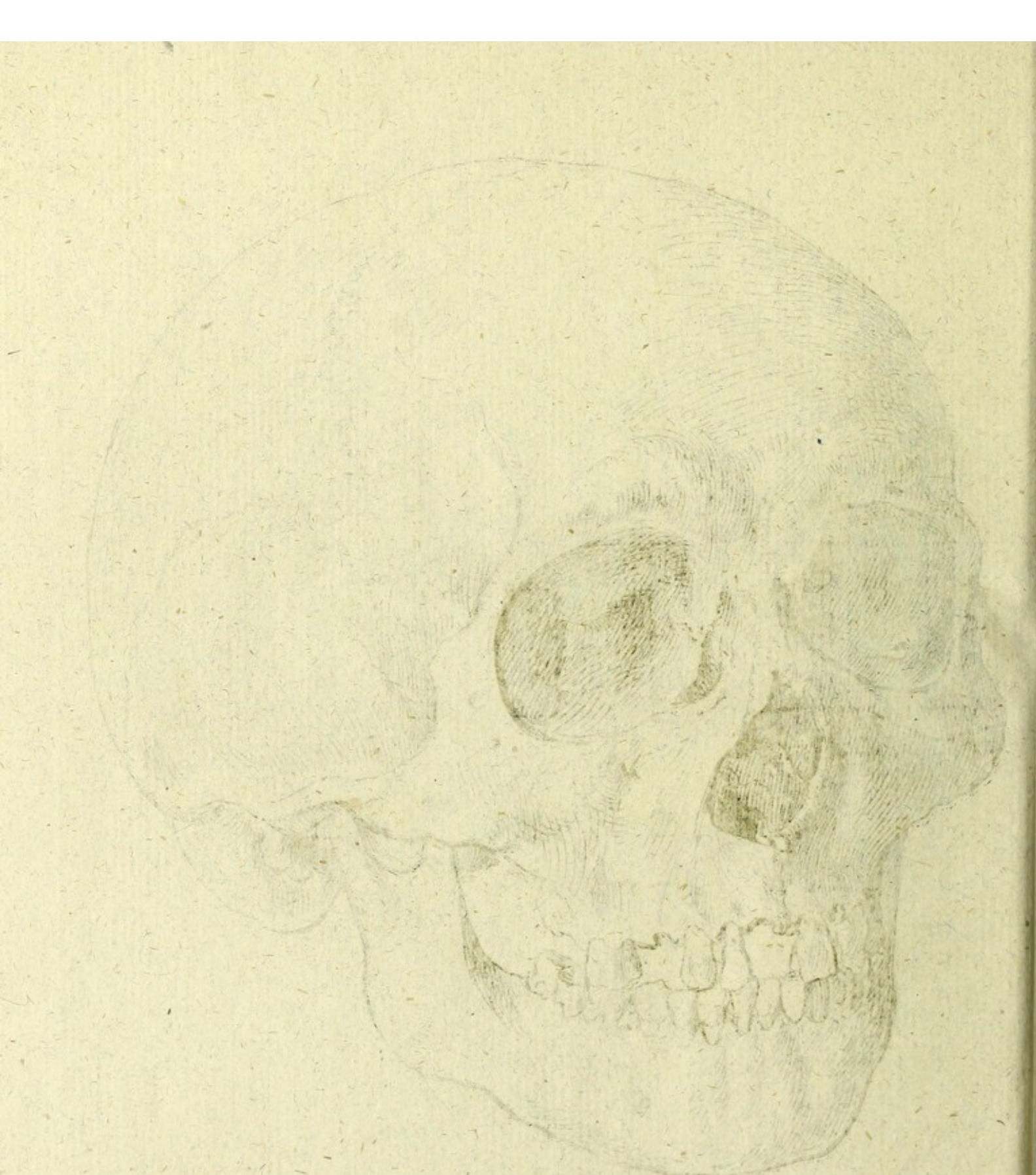


XIII. Kirgisae - Caisacci.

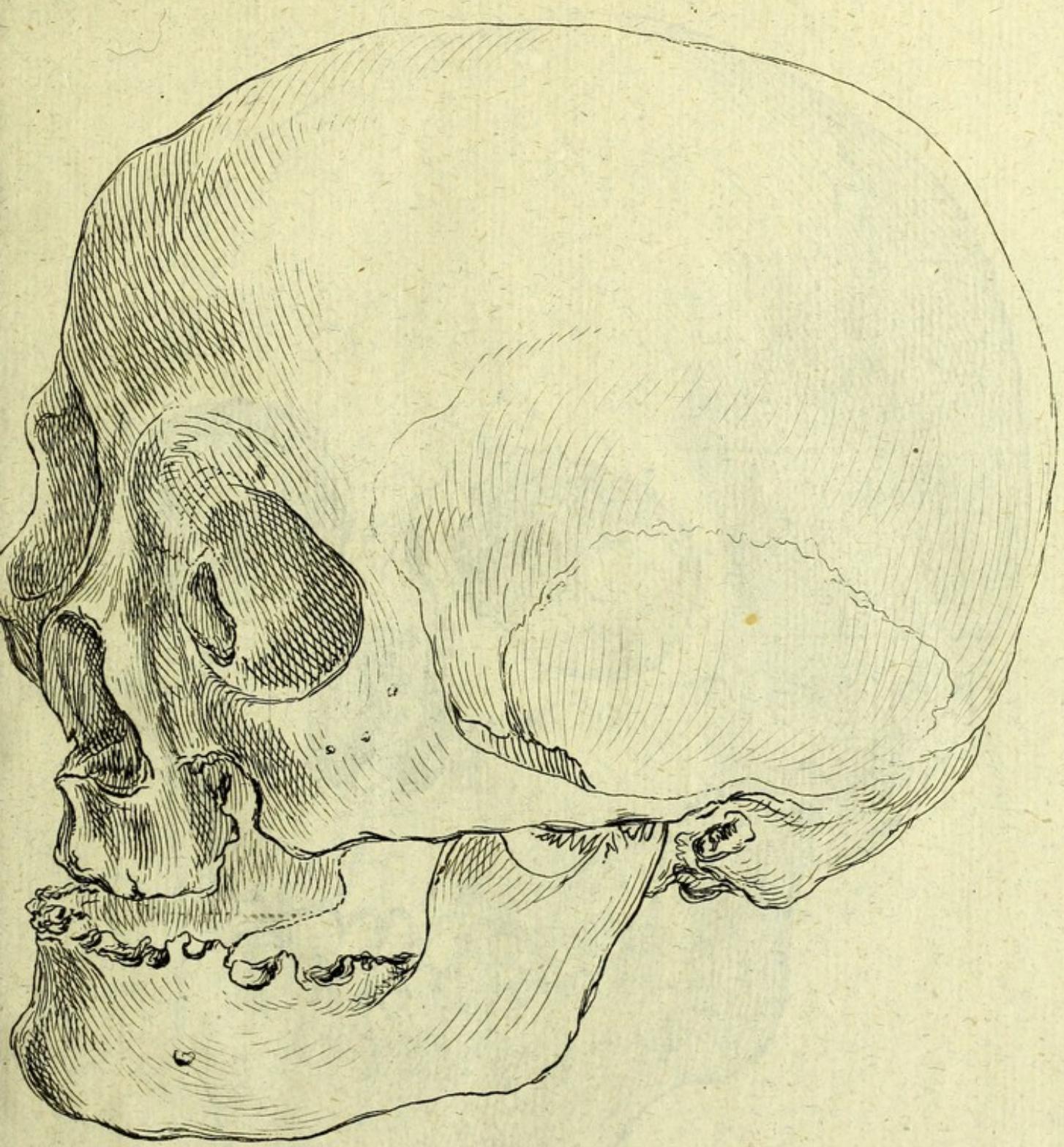




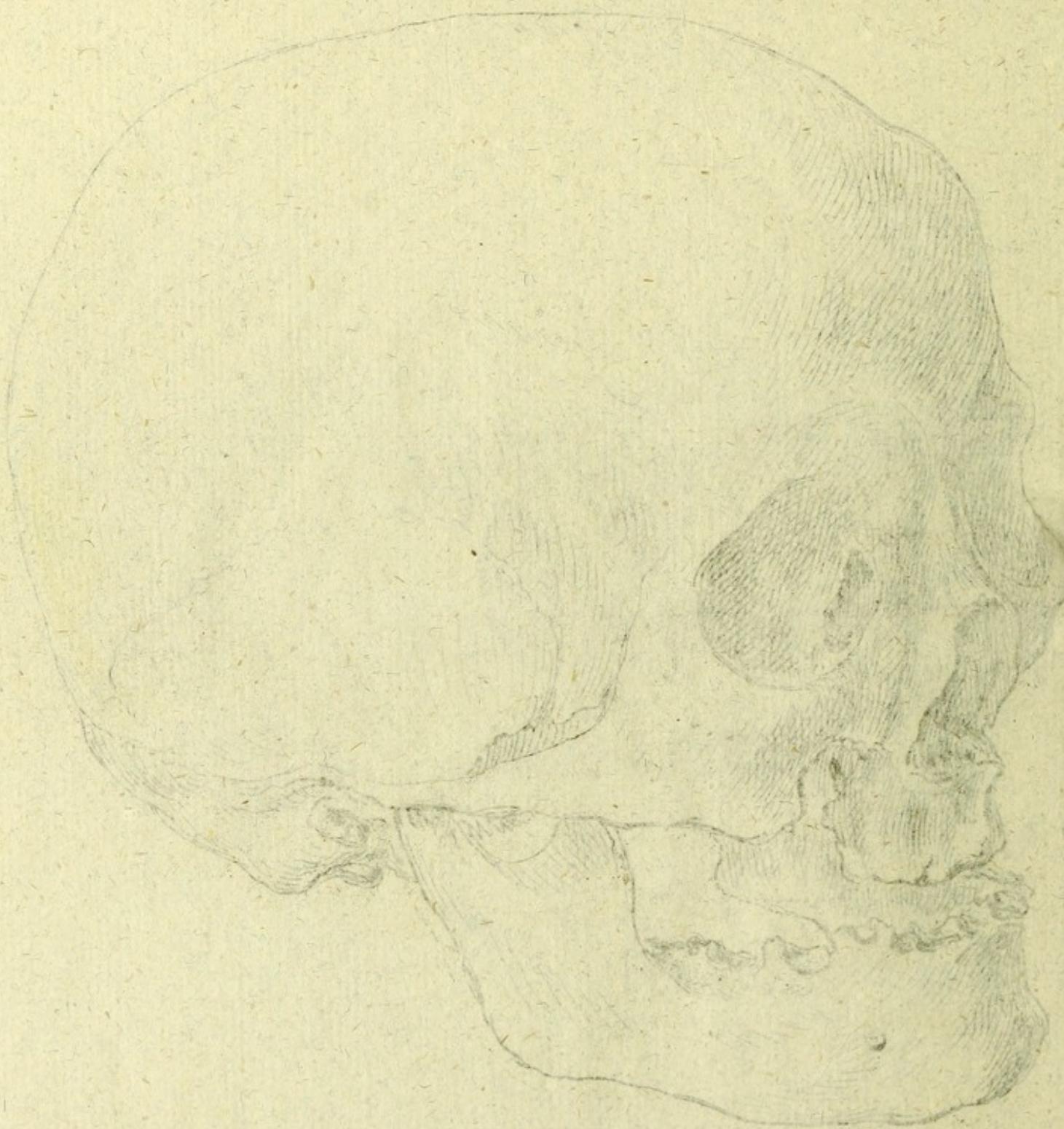
XIV Calmucci secundi.



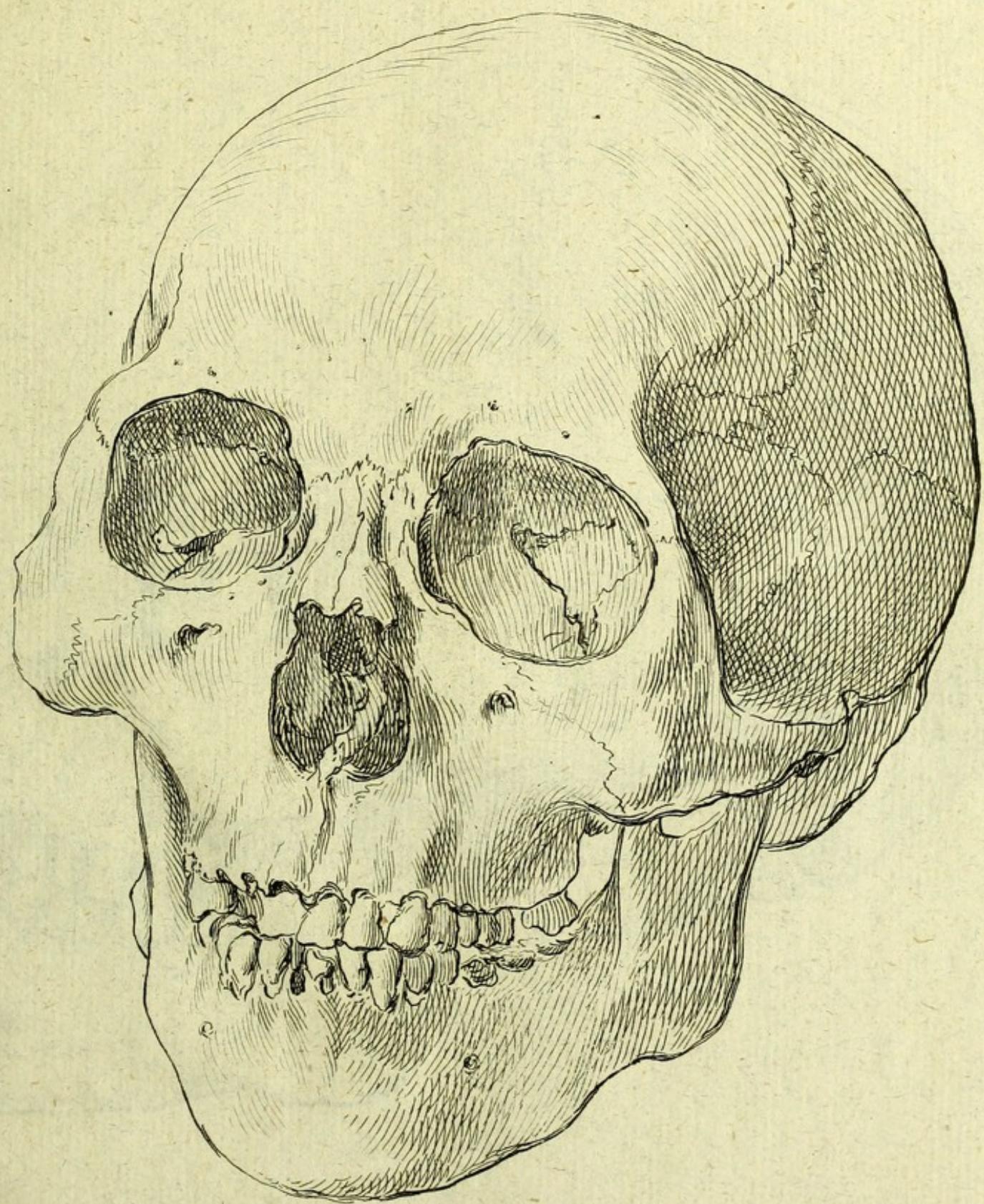
Skull in profile



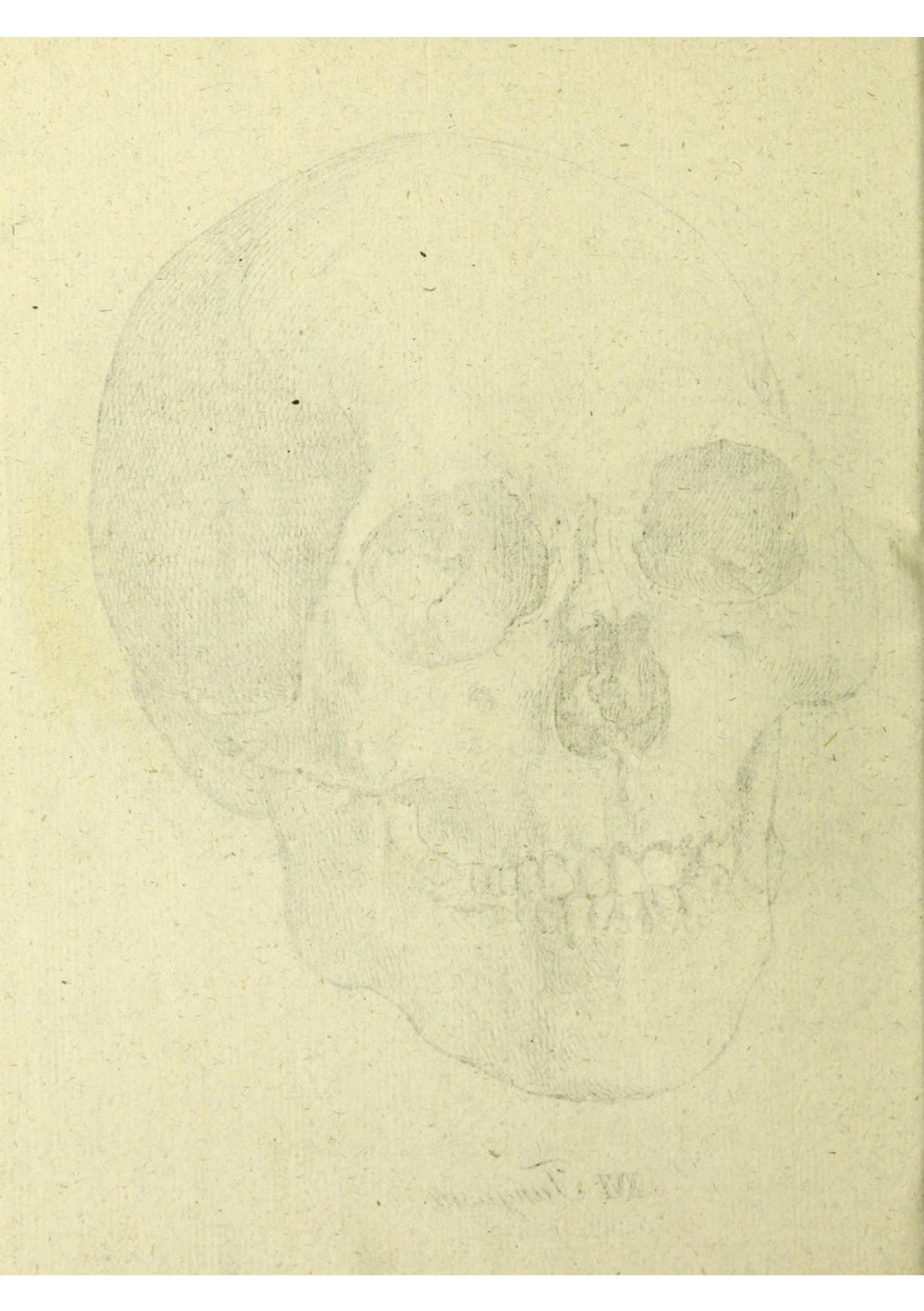
XV. *Iacutae.*

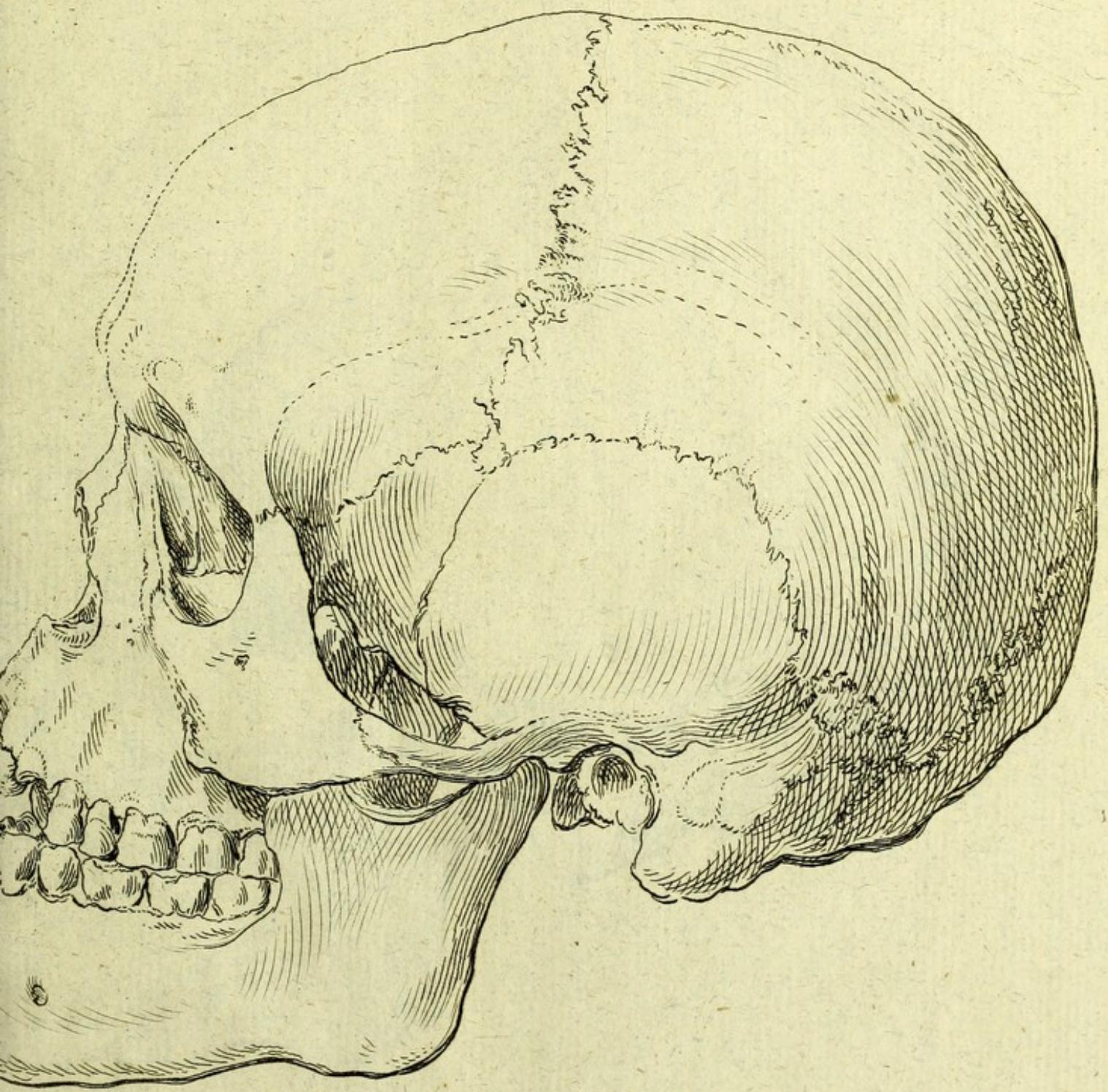


11

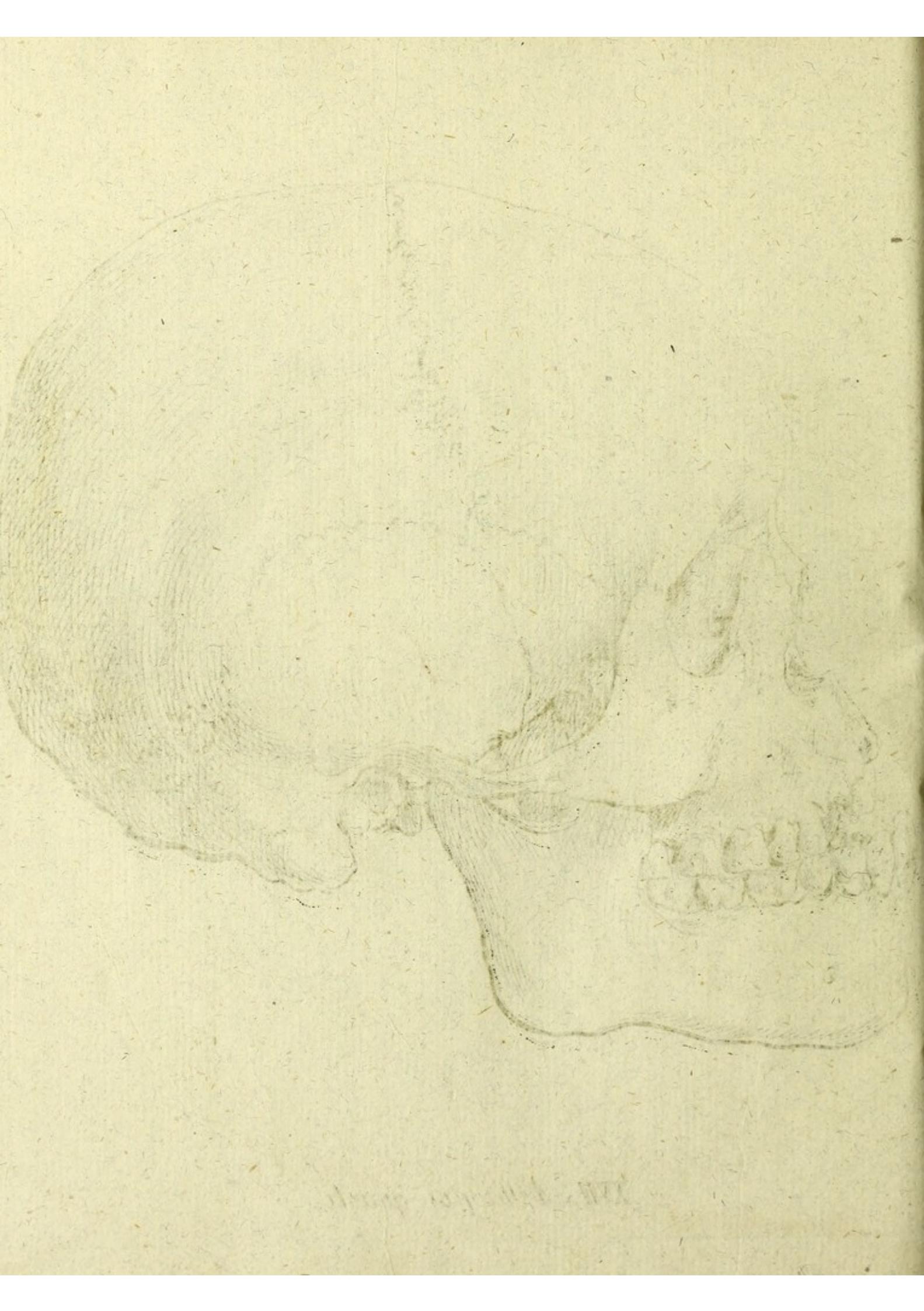


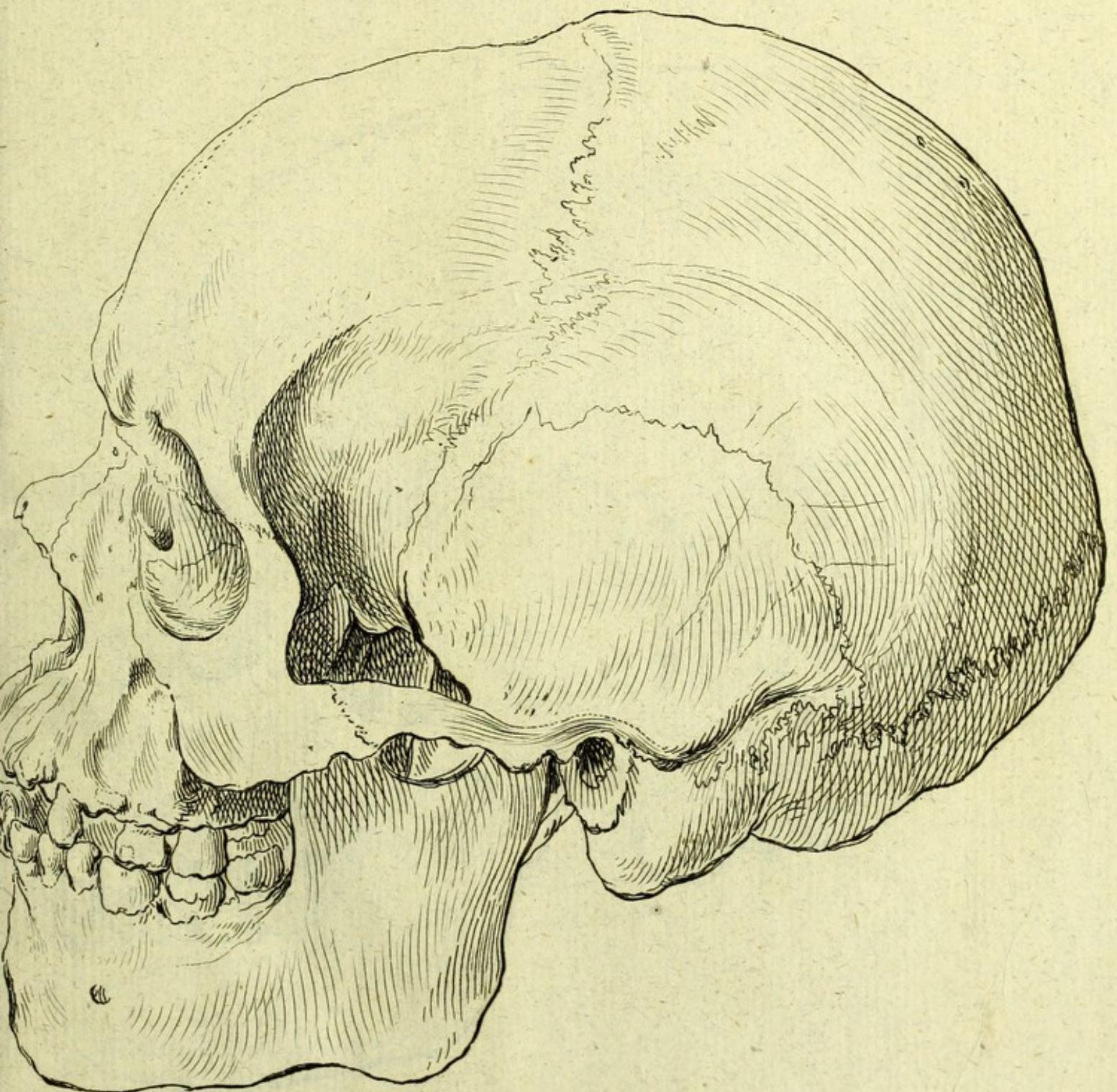
XVII *Tungusae*



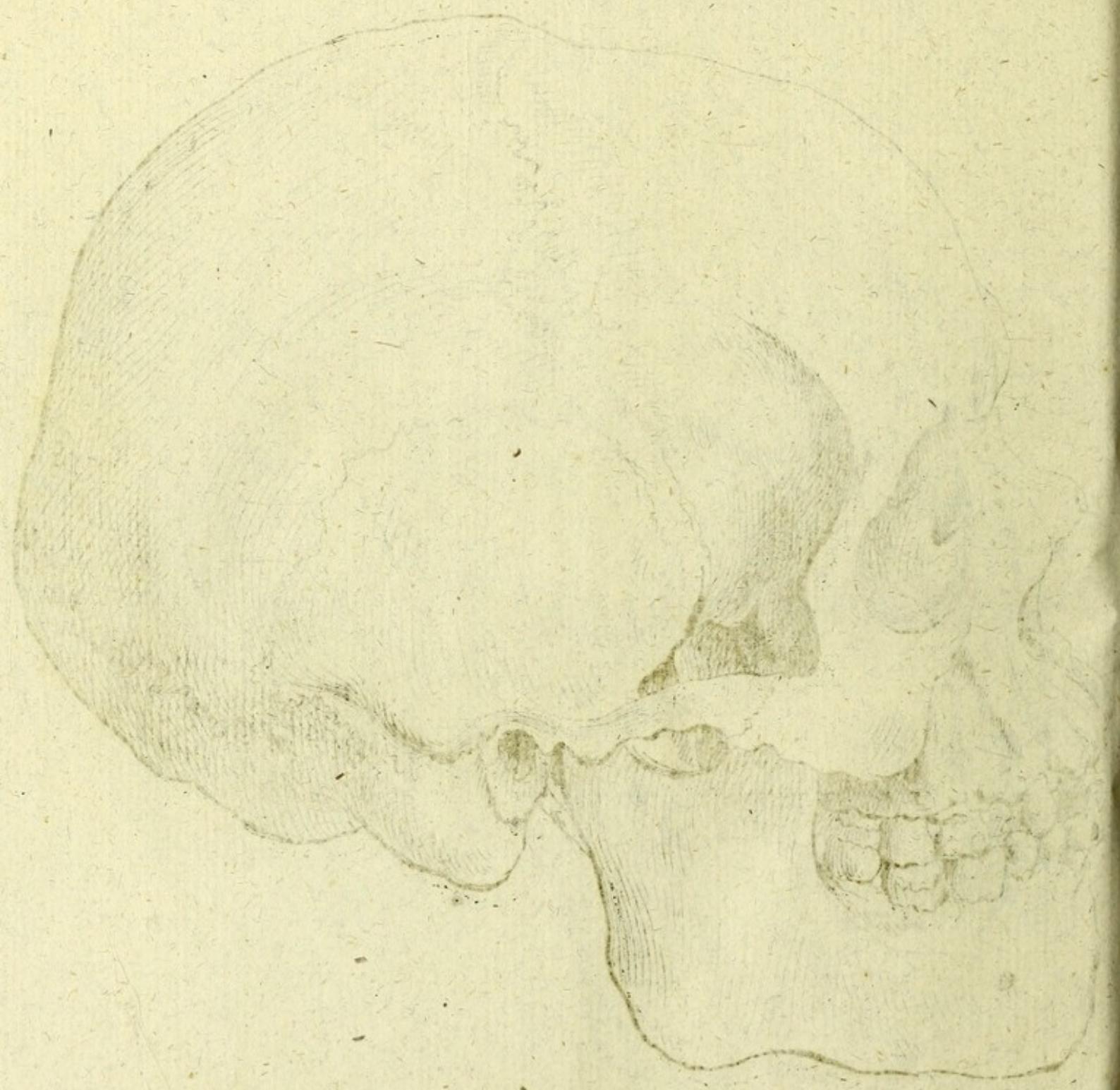


XVIII. *Aethiopis quarti.*

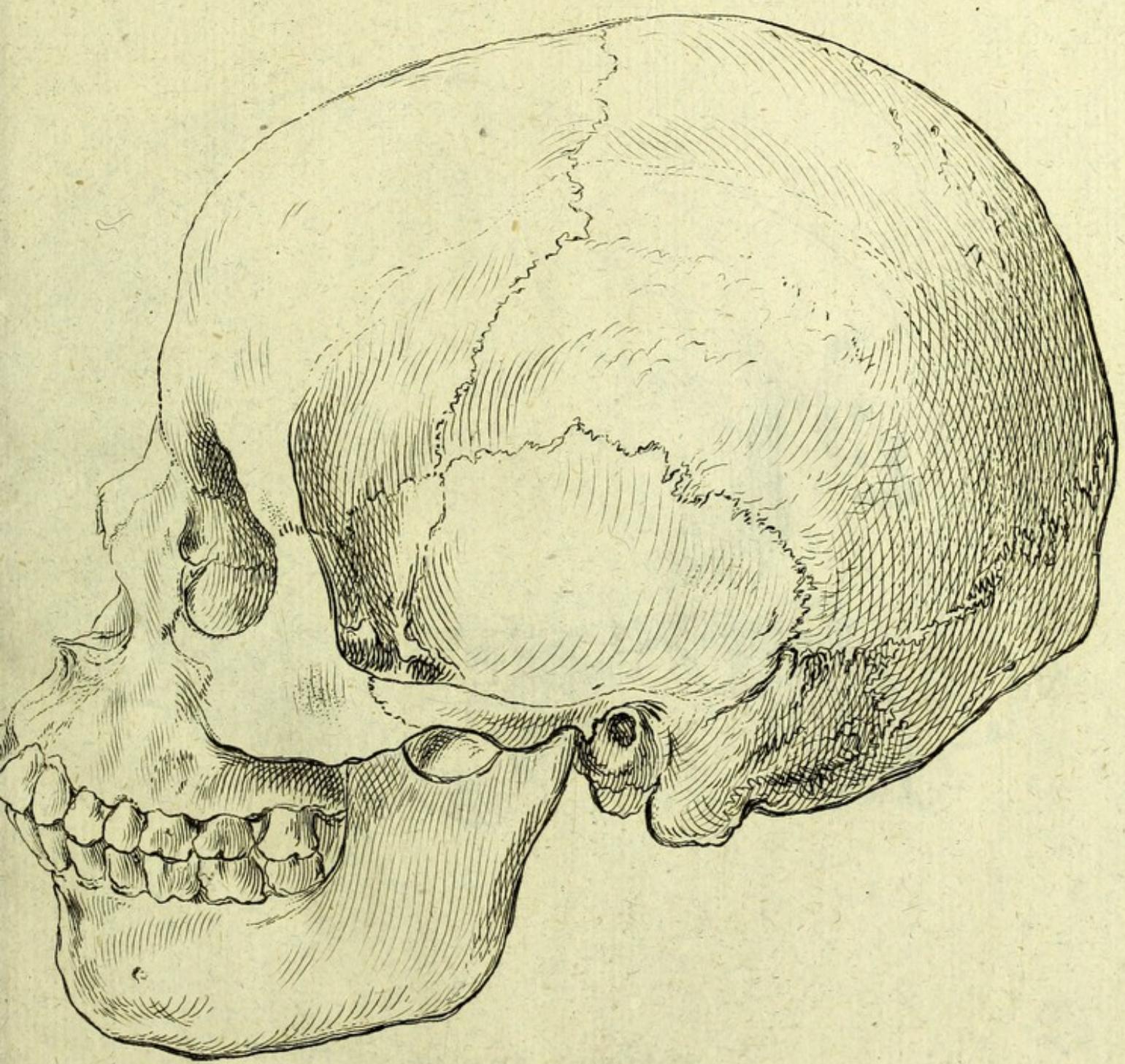




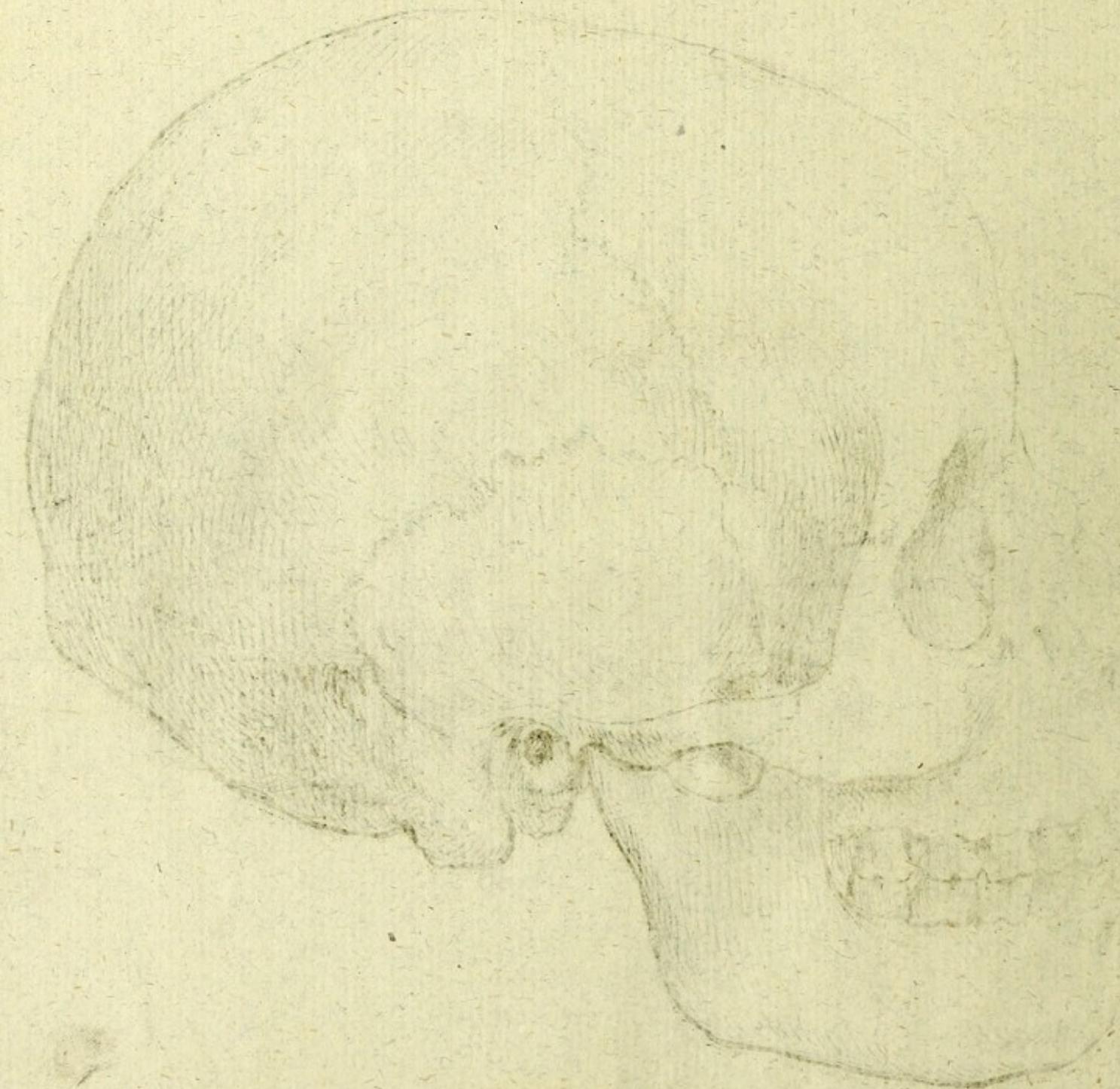
XVIII. *Aethiopis quinti Congensis.*



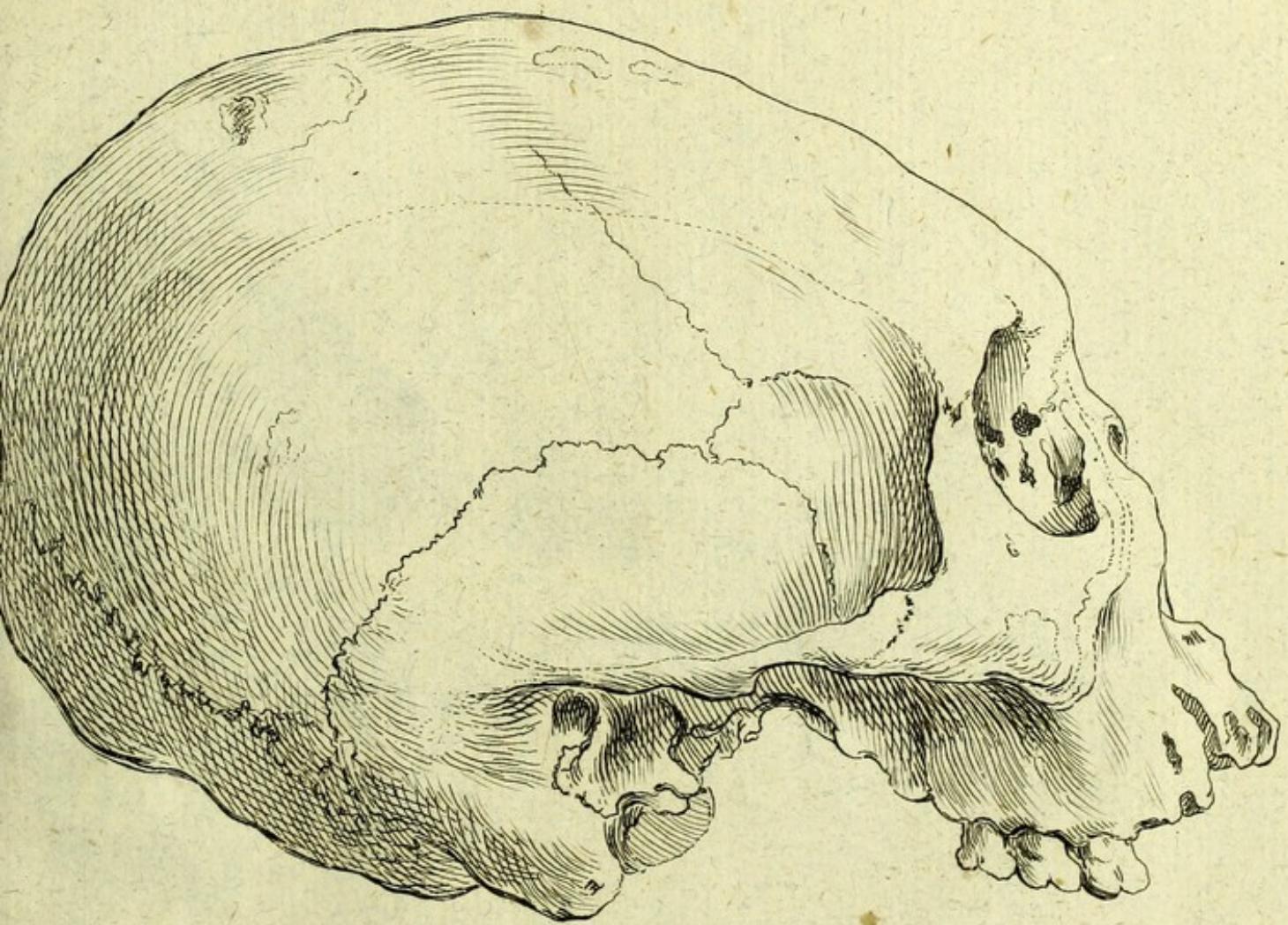
Conspicuous features of the skull



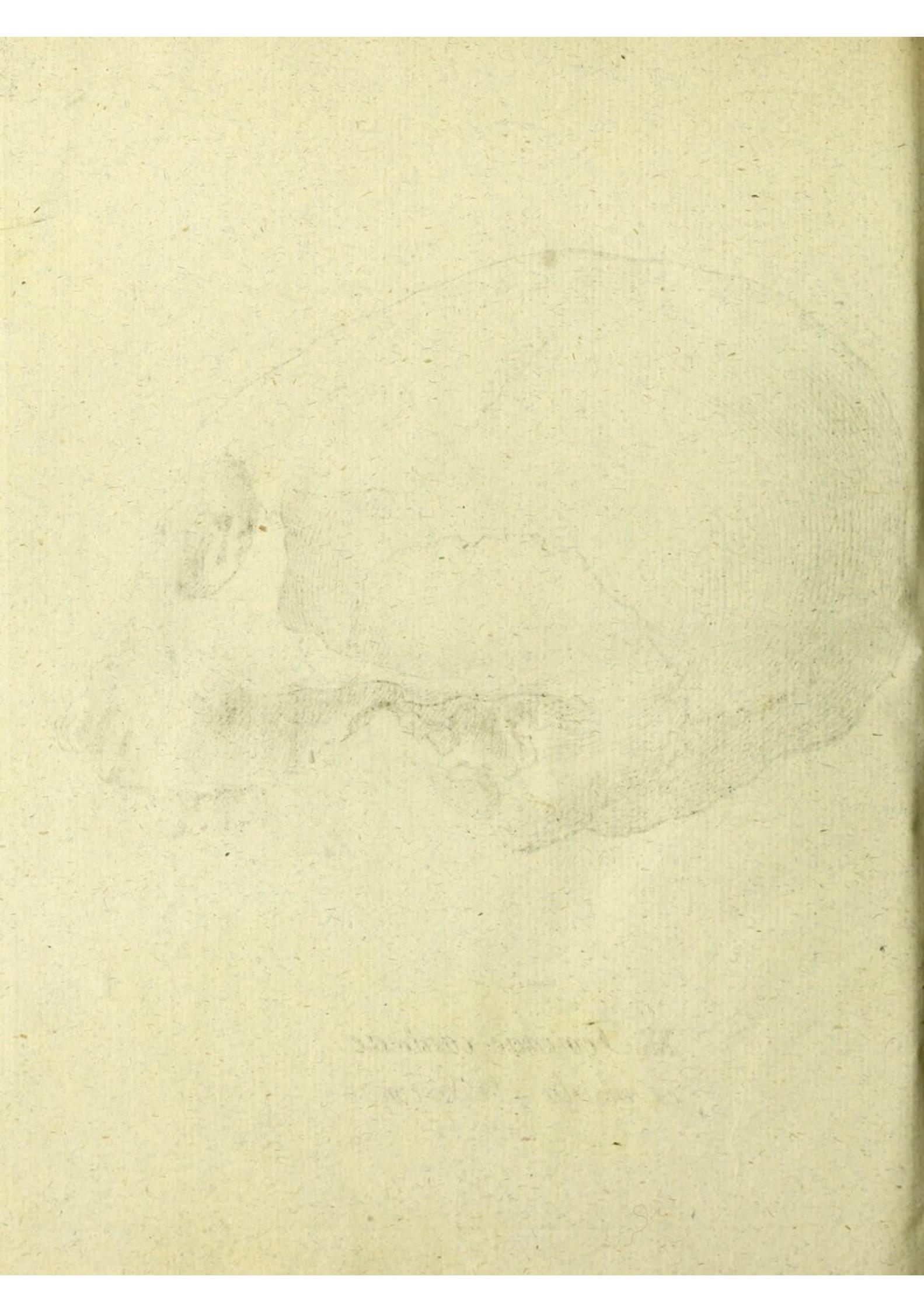
XIX. *Aethiopisae Guineensis.*

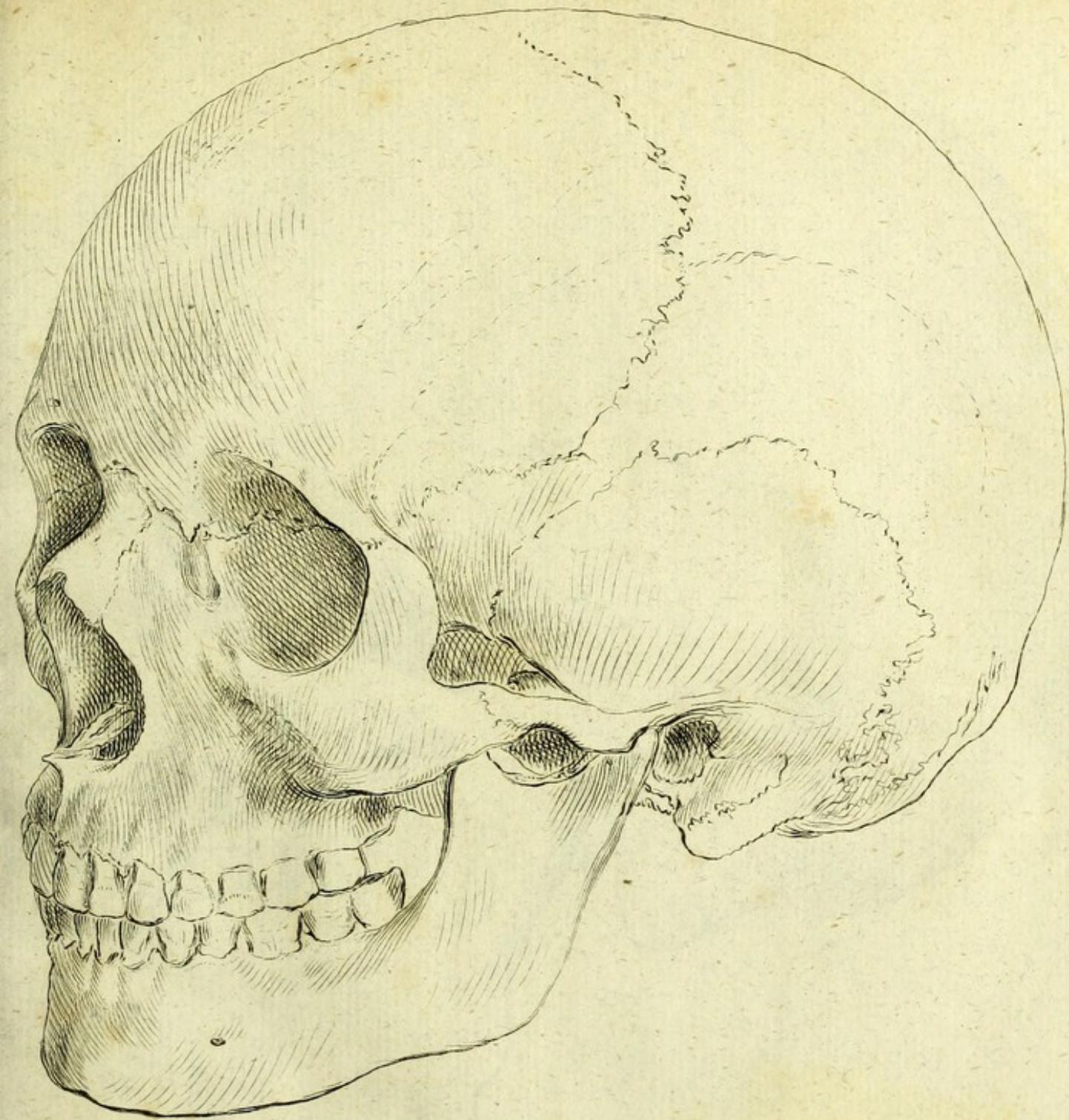


ANATOMICAL SKETCHES

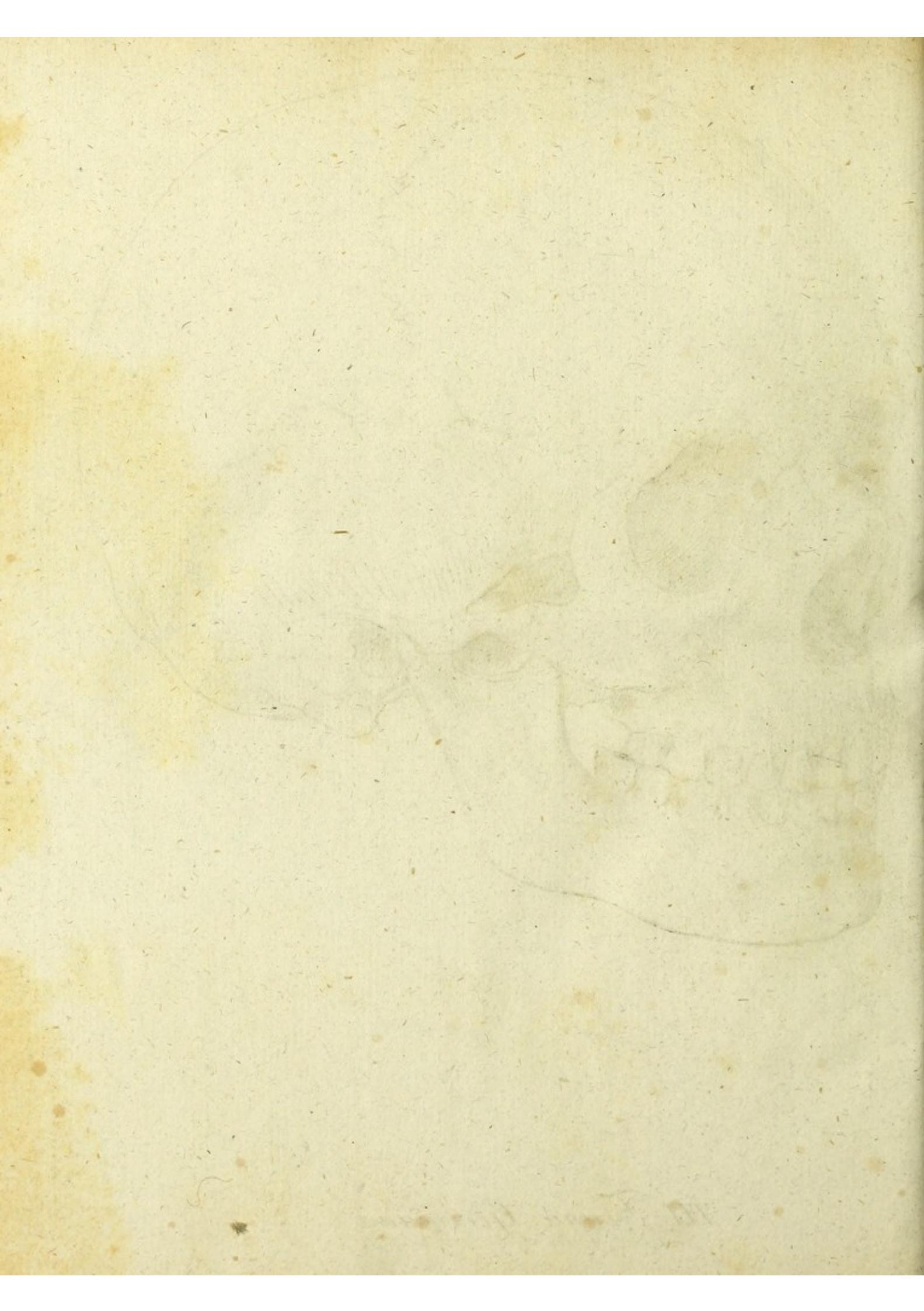


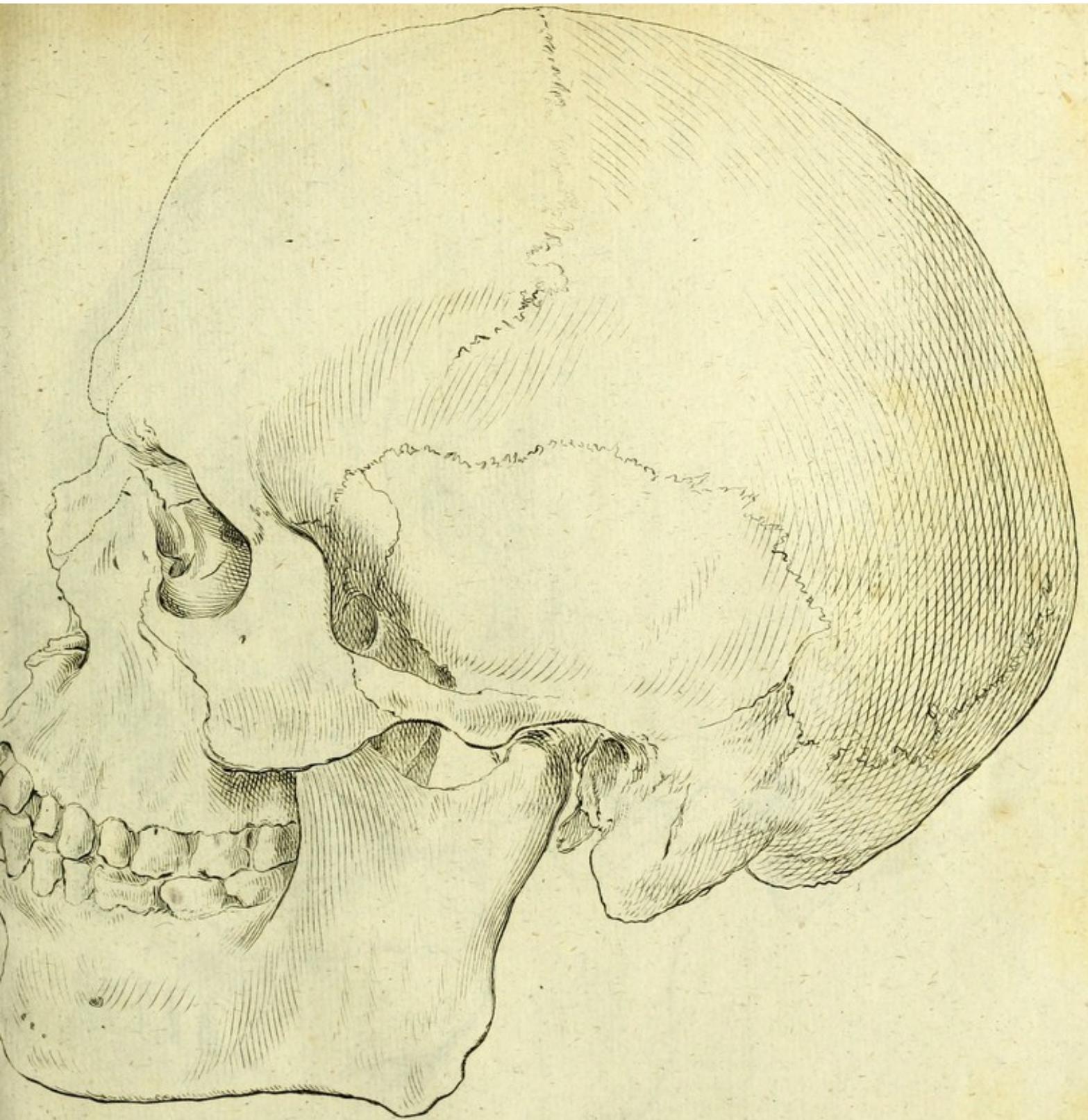
XX. *Feminae caribaeae*  
*ex insula S<sup>t</sup> Vincentii.*





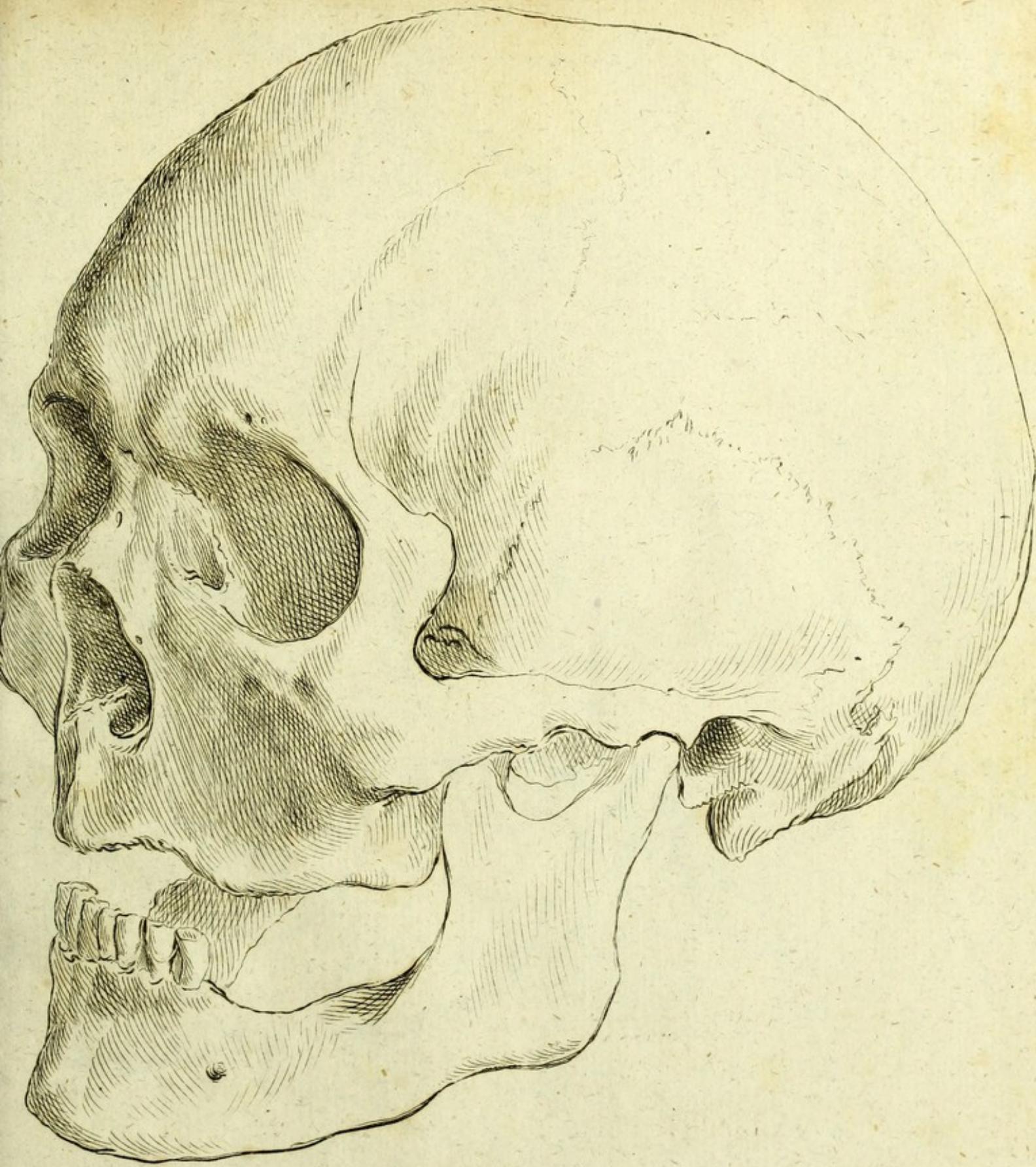
XXXI. *Feminae Georgiana*.



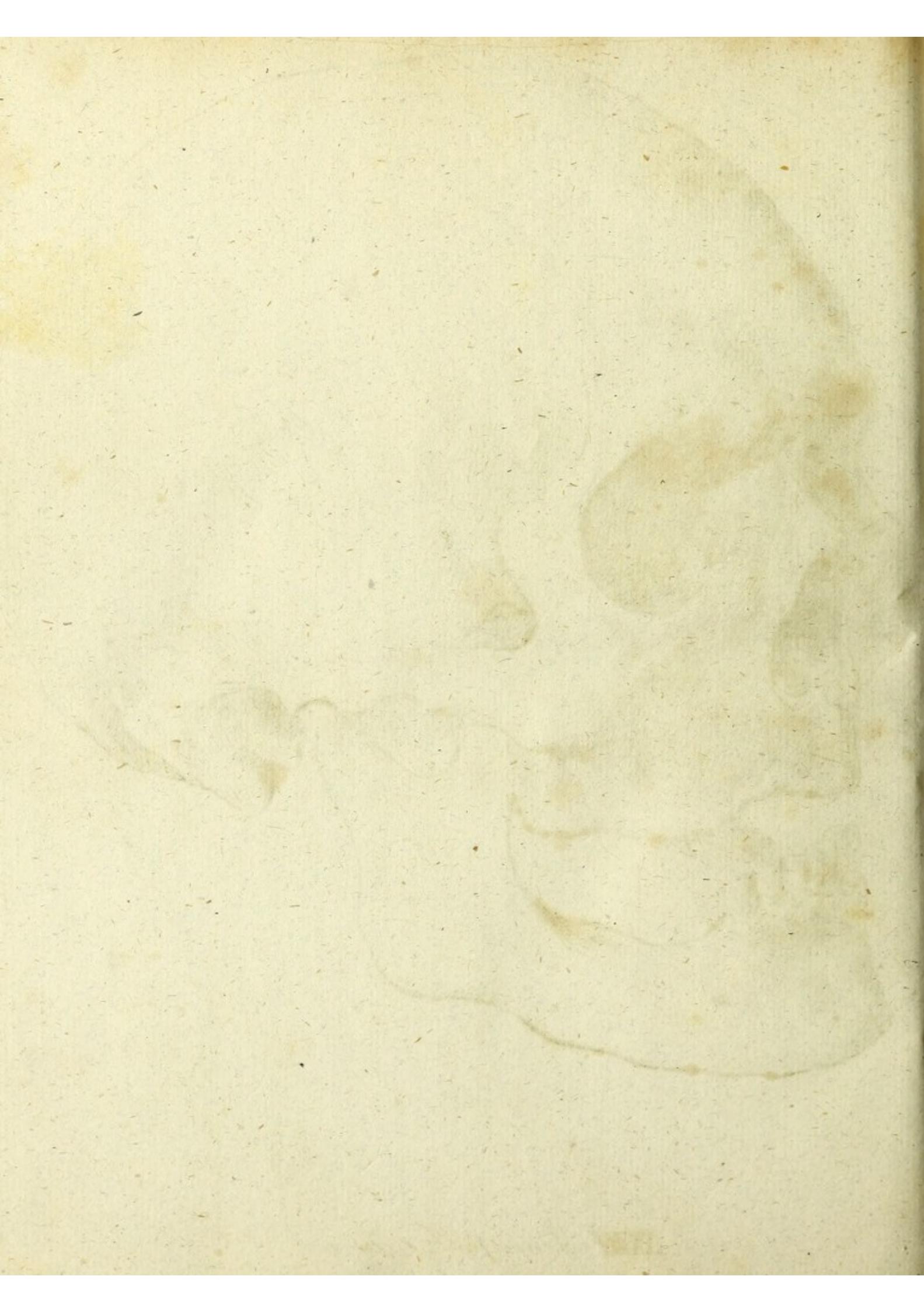


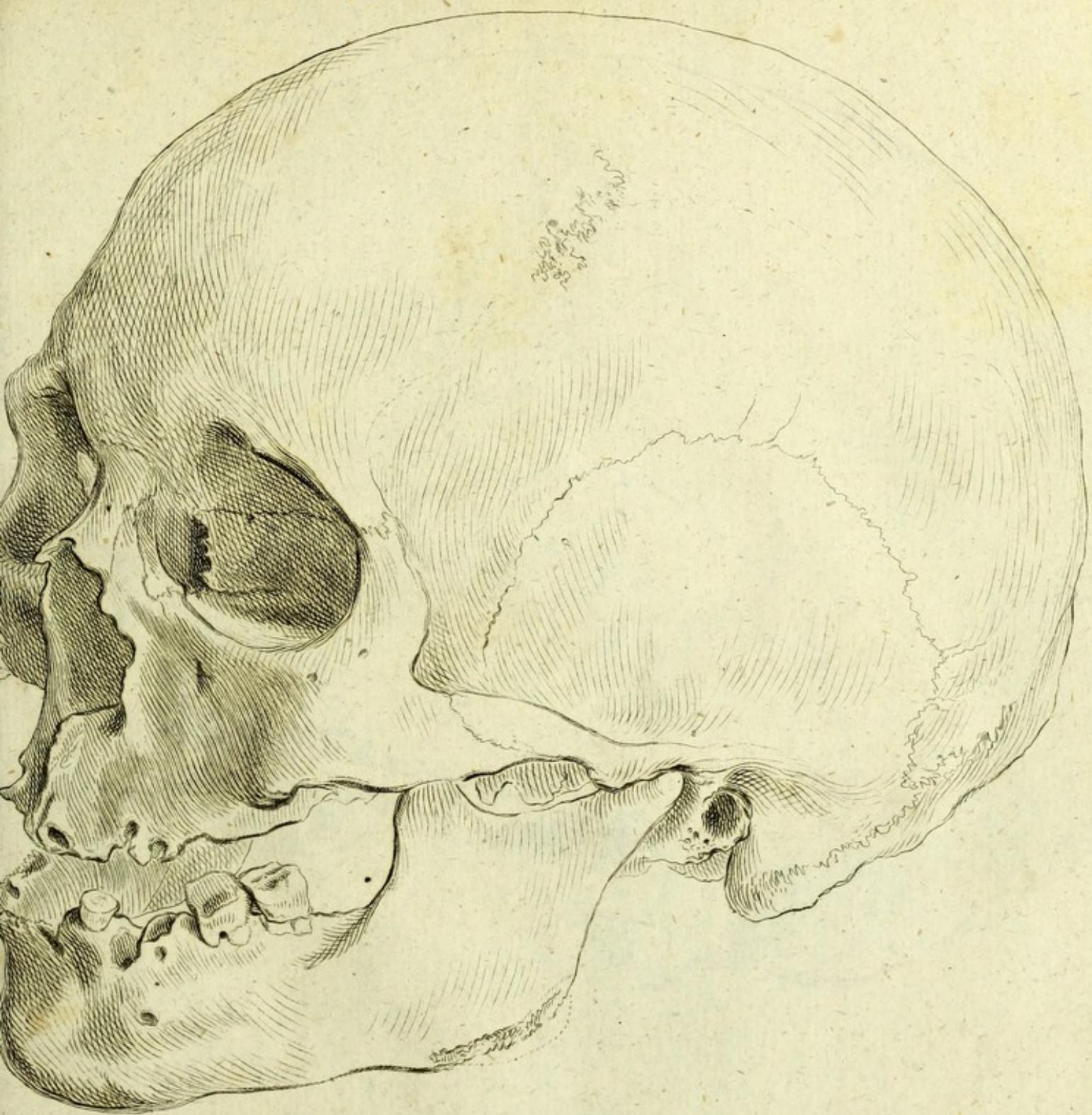
XXVII Sarmatæ Lituani.

London, December 1<sup>st</sup>, 1811.

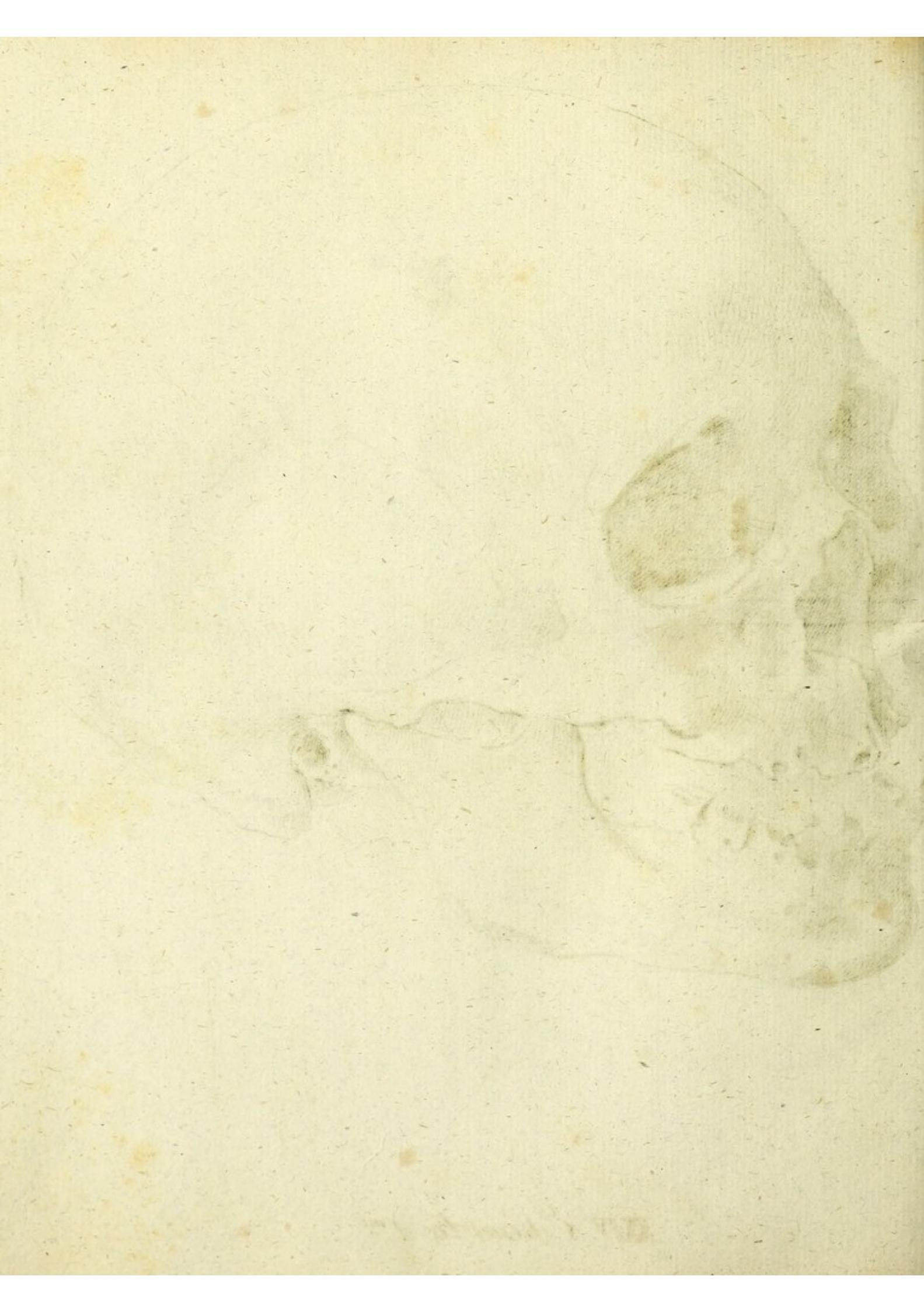


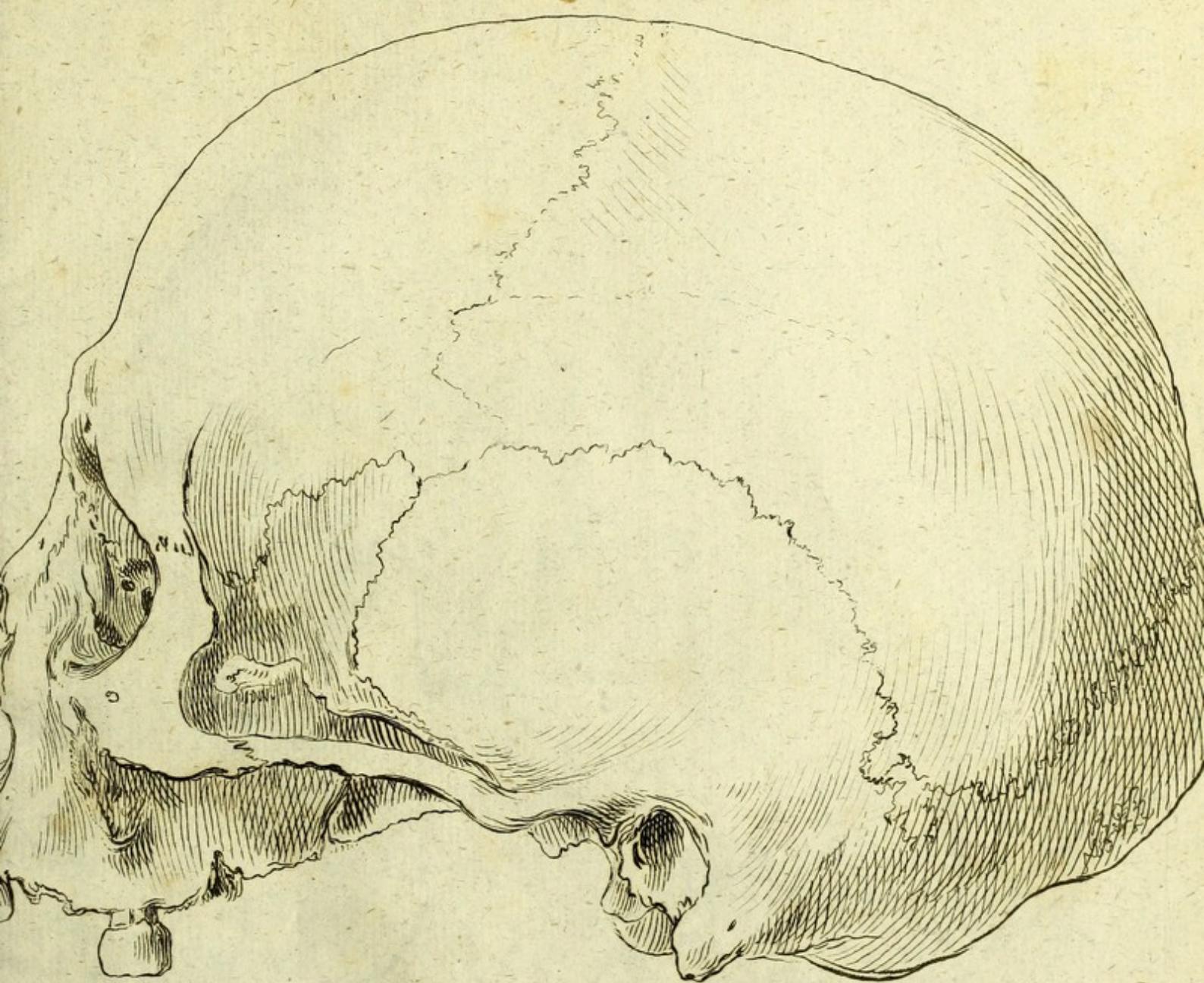
XXXIV Sinensis Daurici.





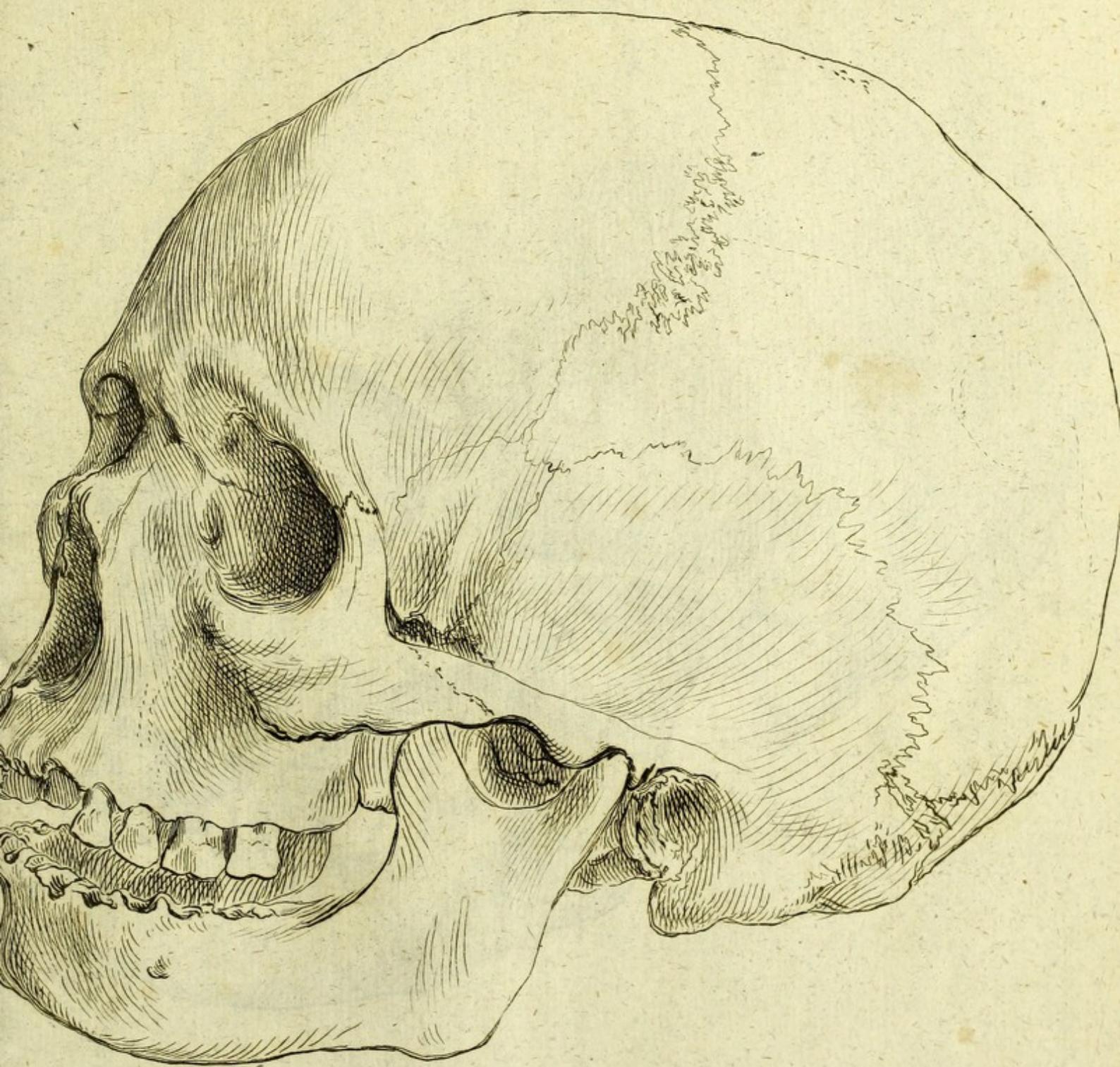
XXIV *Eskimotæ* 1<sup>mi</sup>.



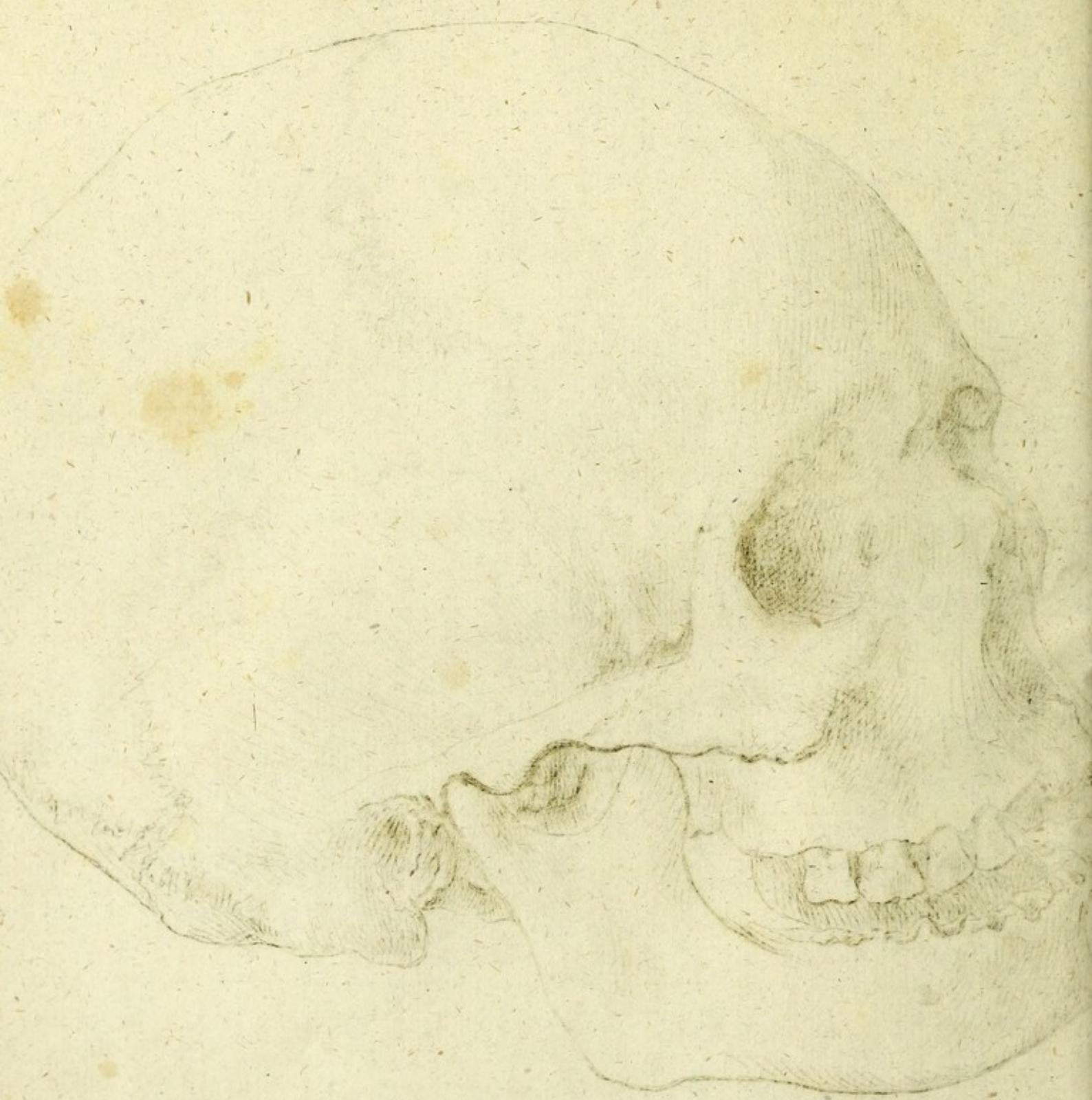


XXV *Eskimotæ* 2<sup>di</sup>

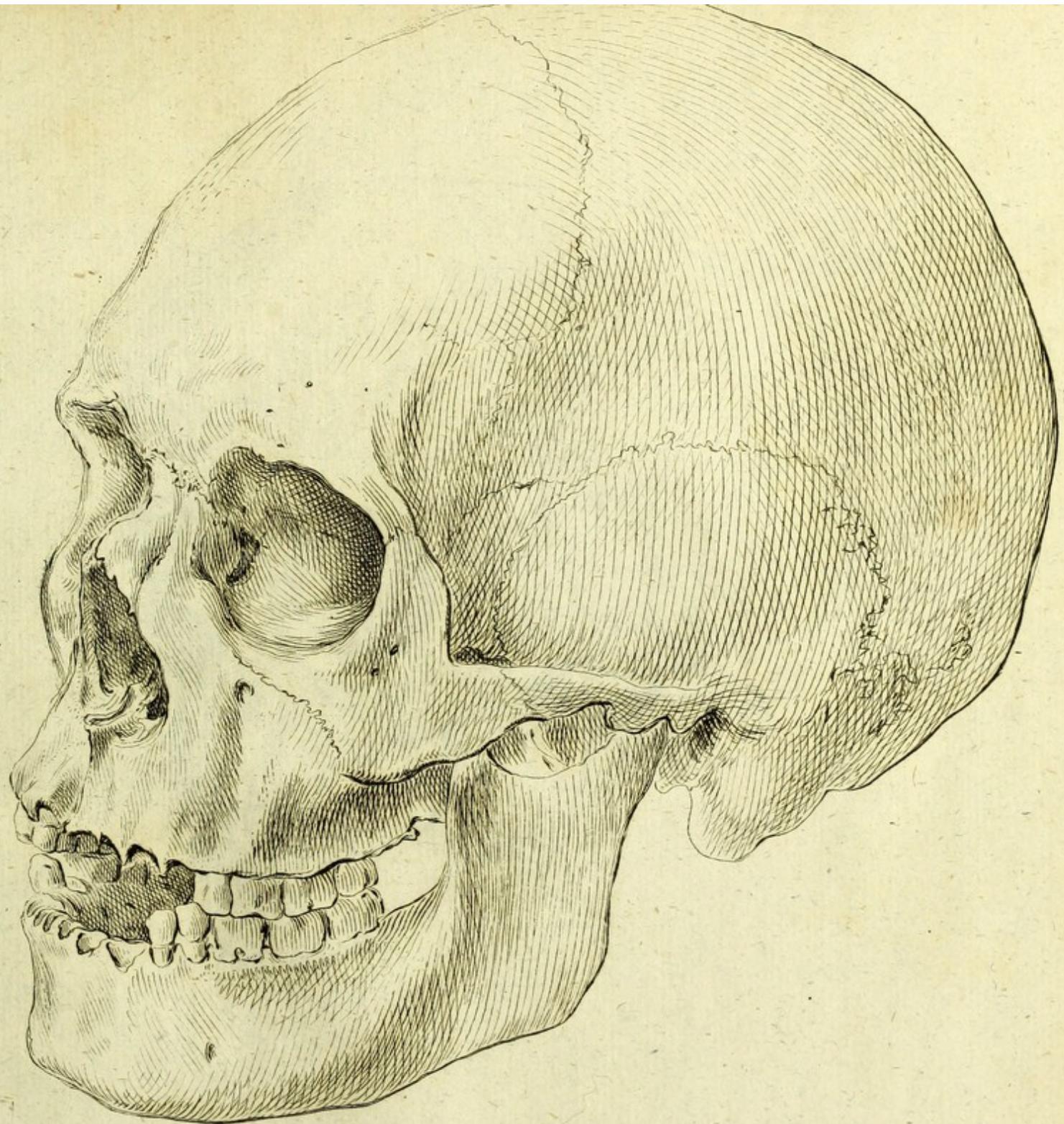




XXVI O-tahitæ.

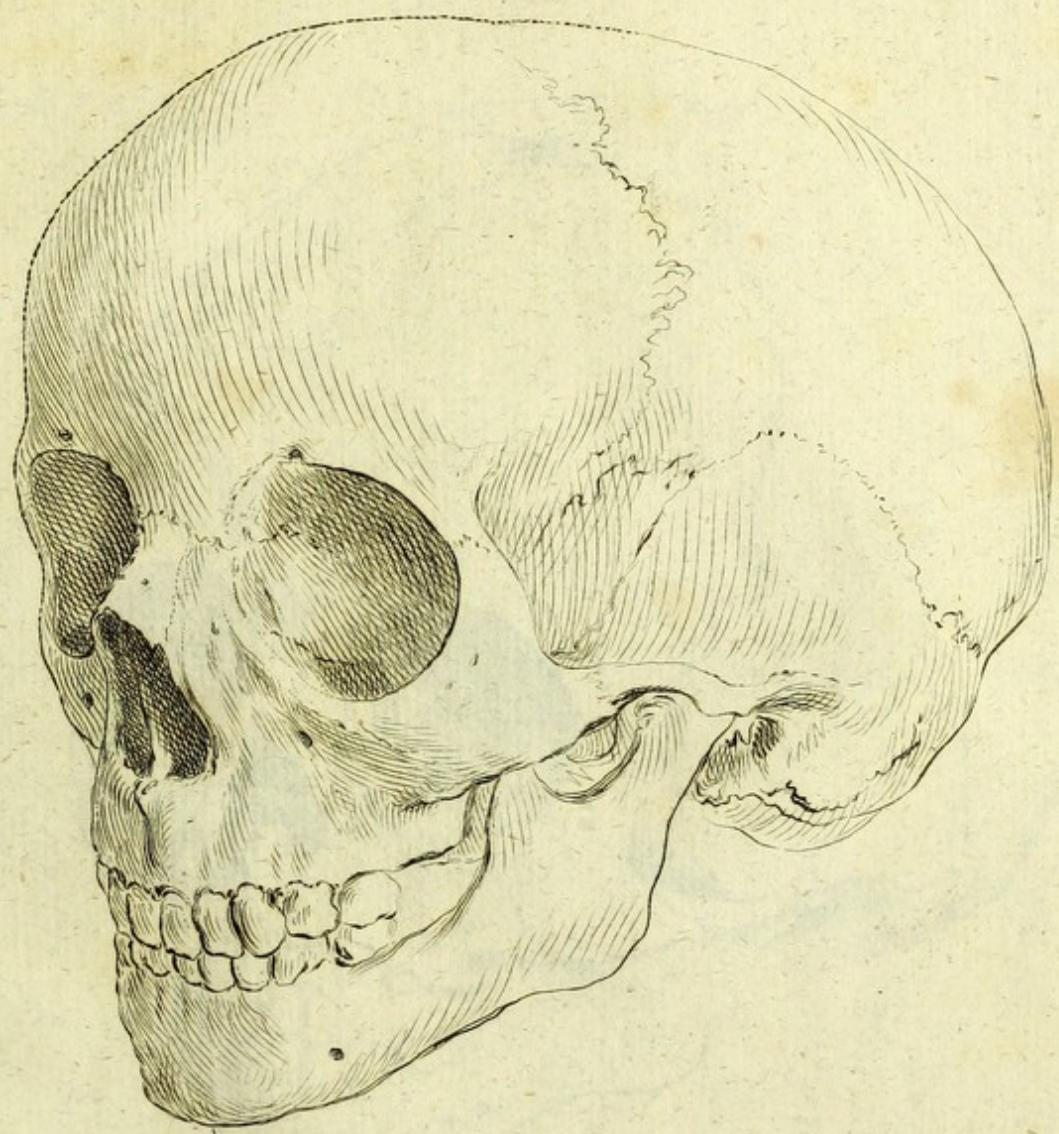


1874

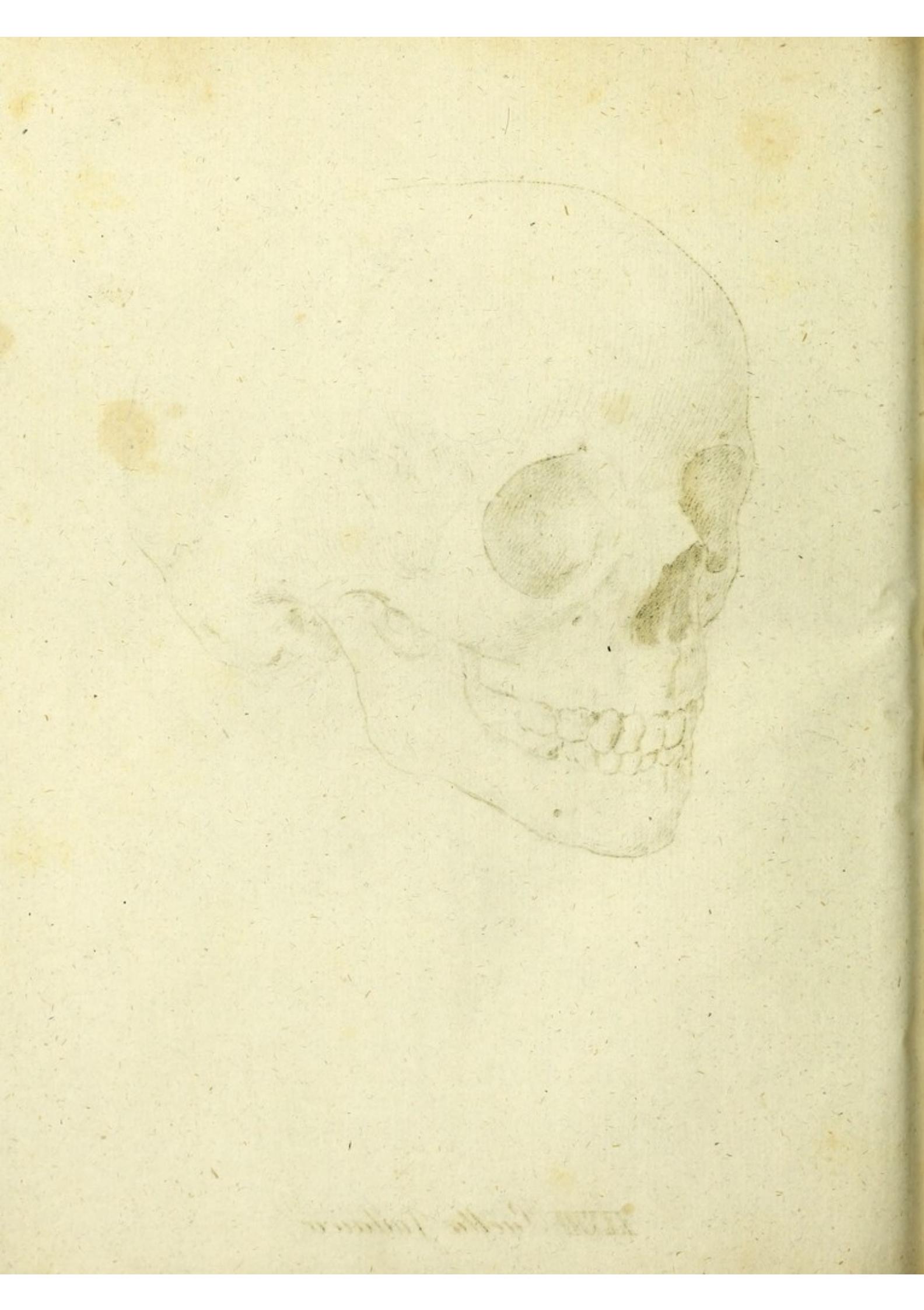


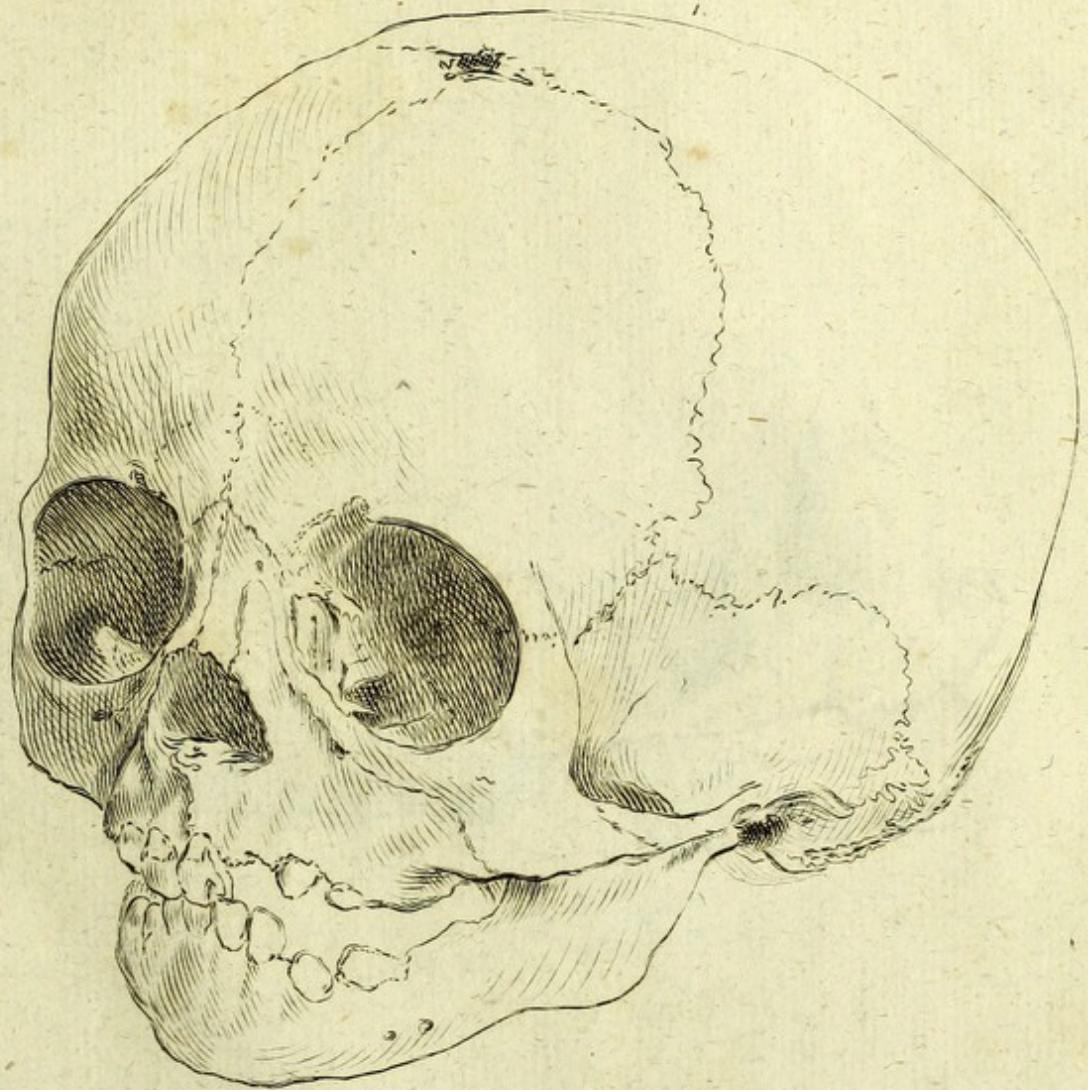
XXVIII Novo-Hollandi.



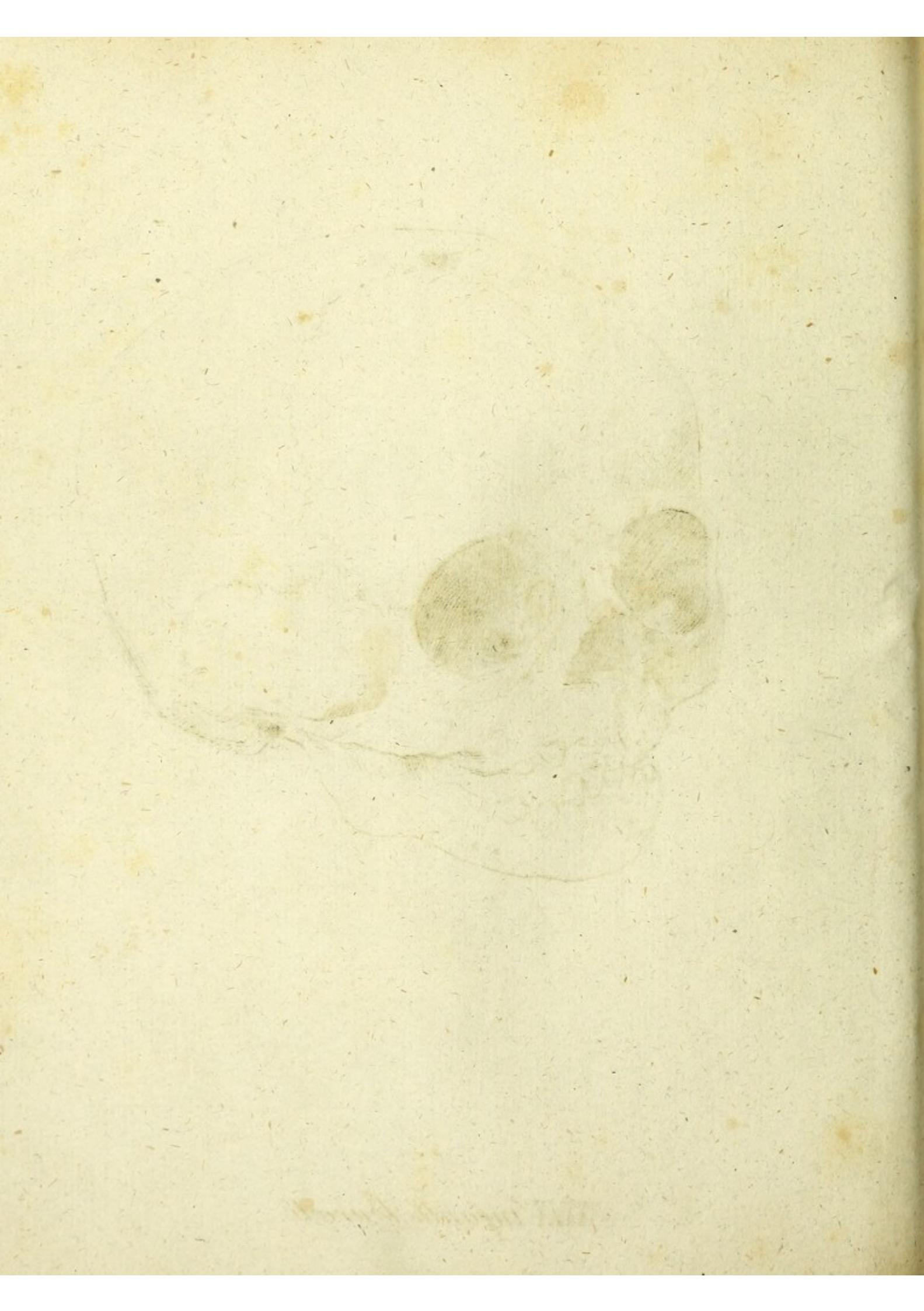


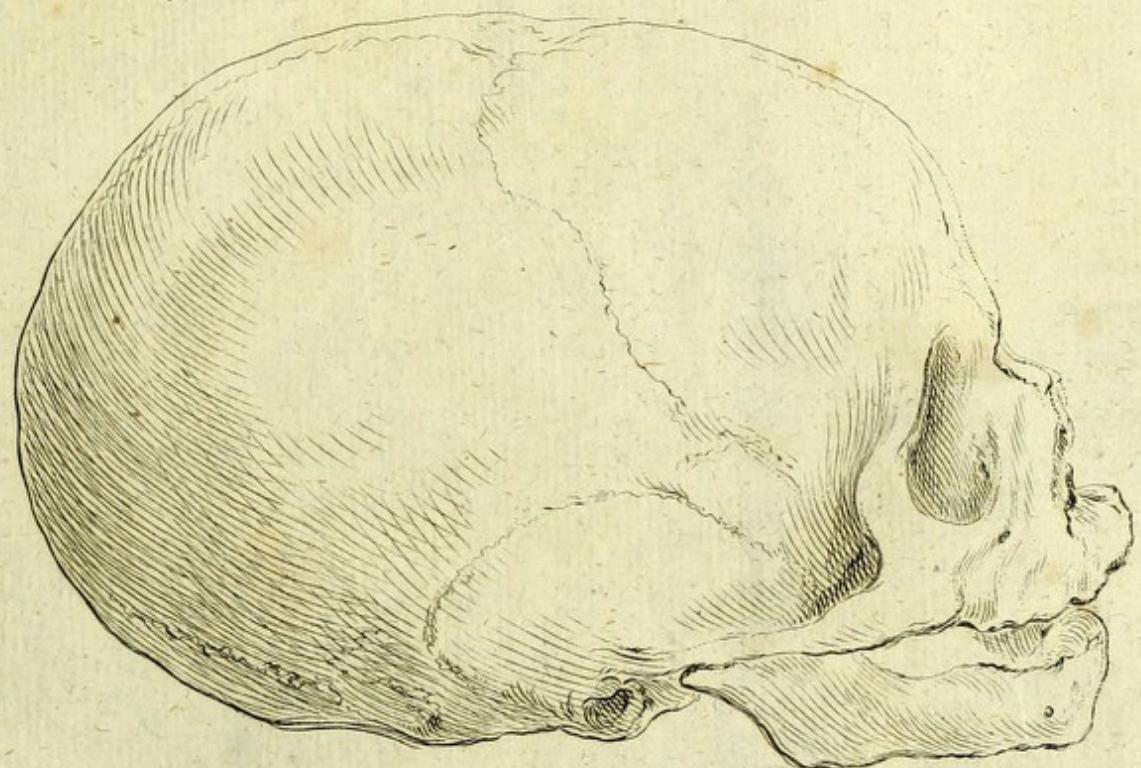
XXVIII Puellæ Judicæ.



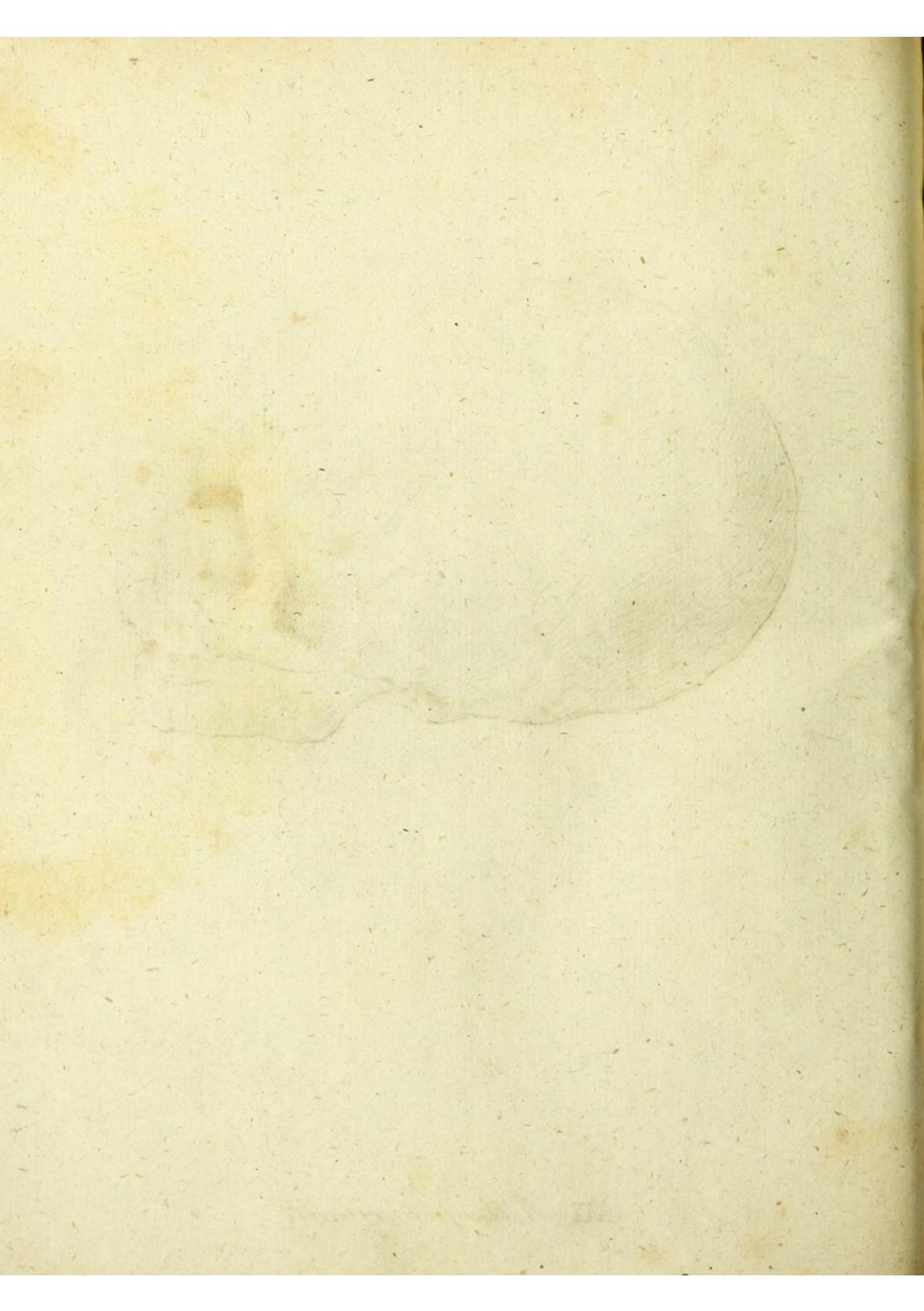


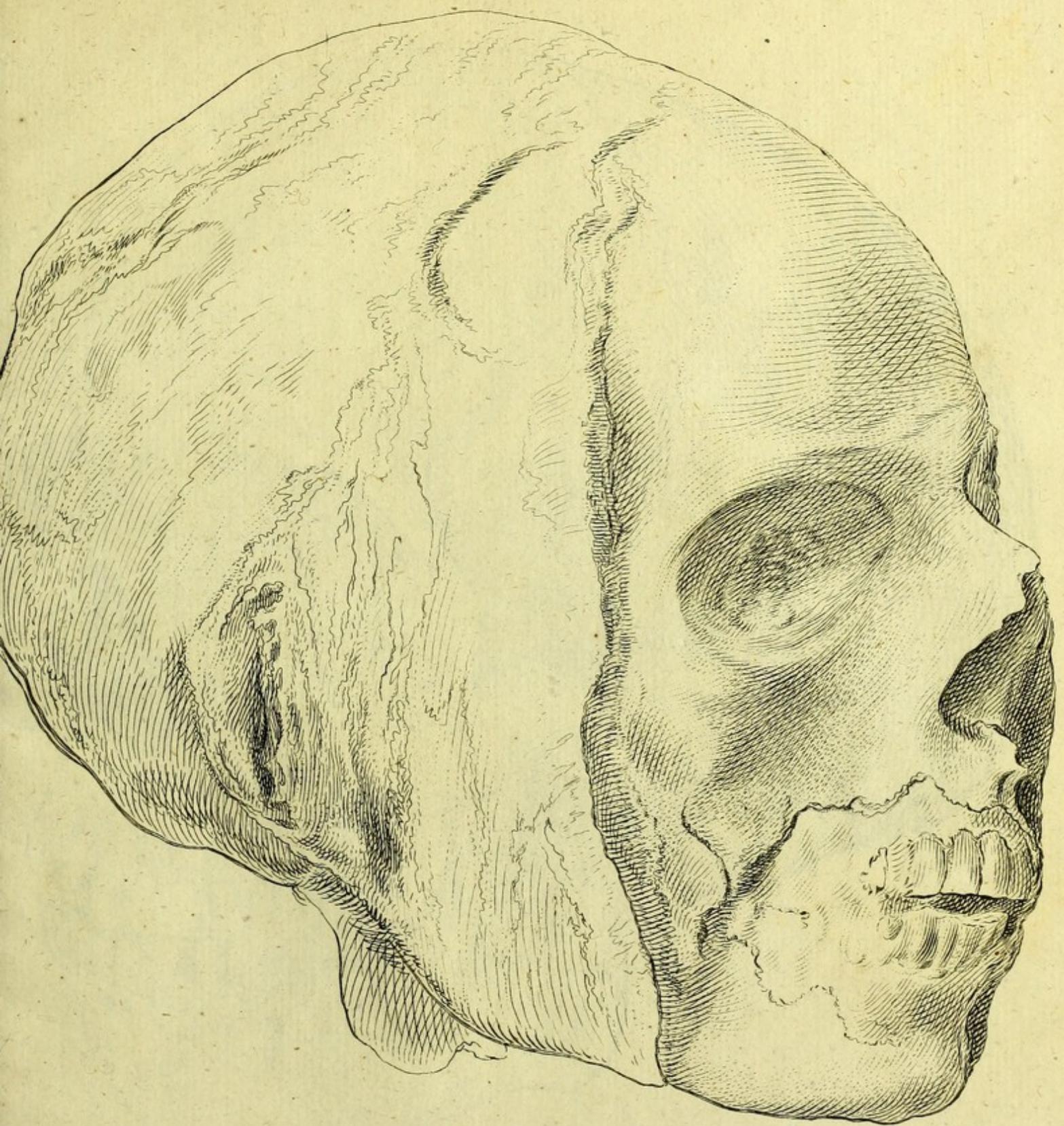
XXIX *Infantis Buratti.*



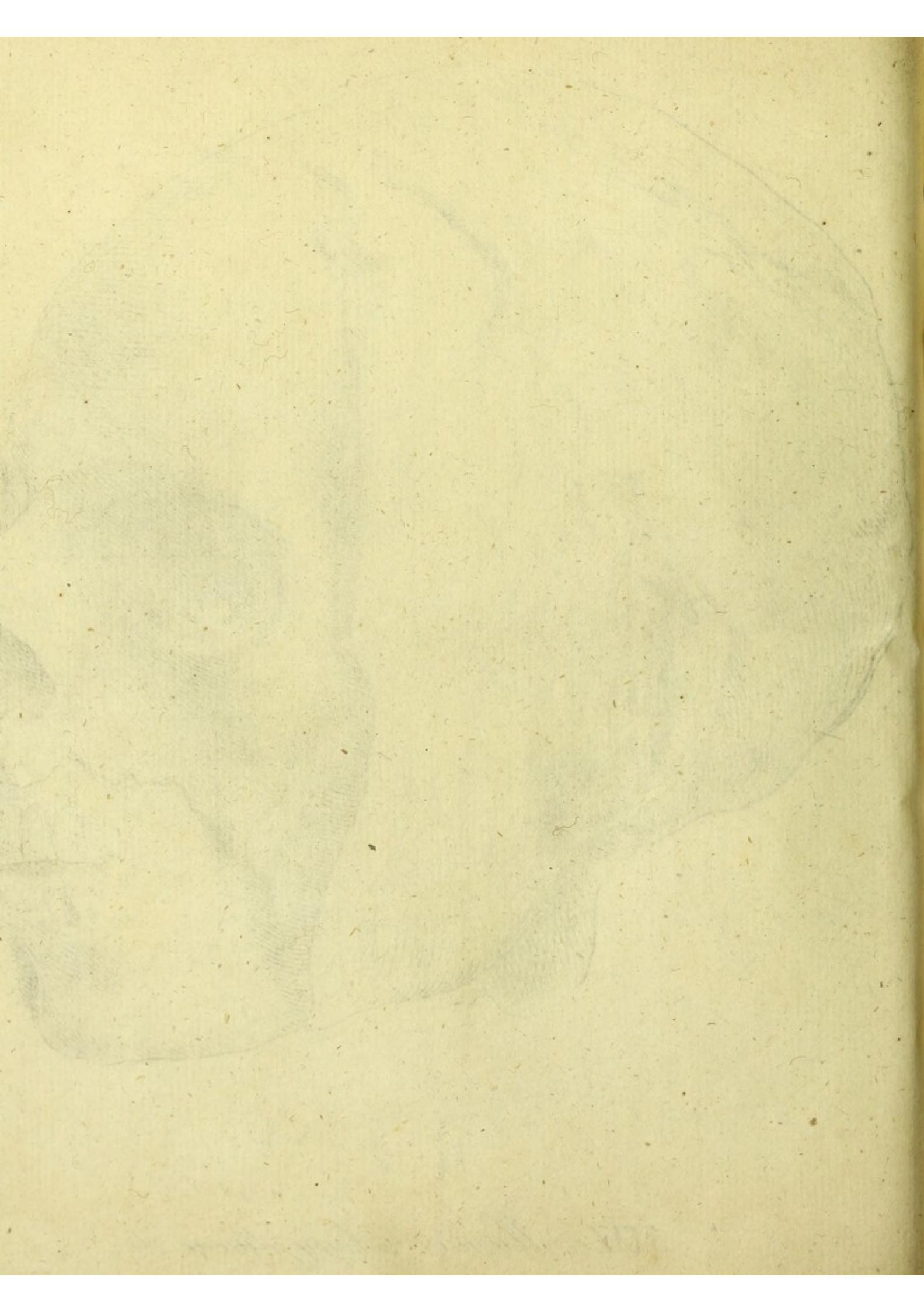


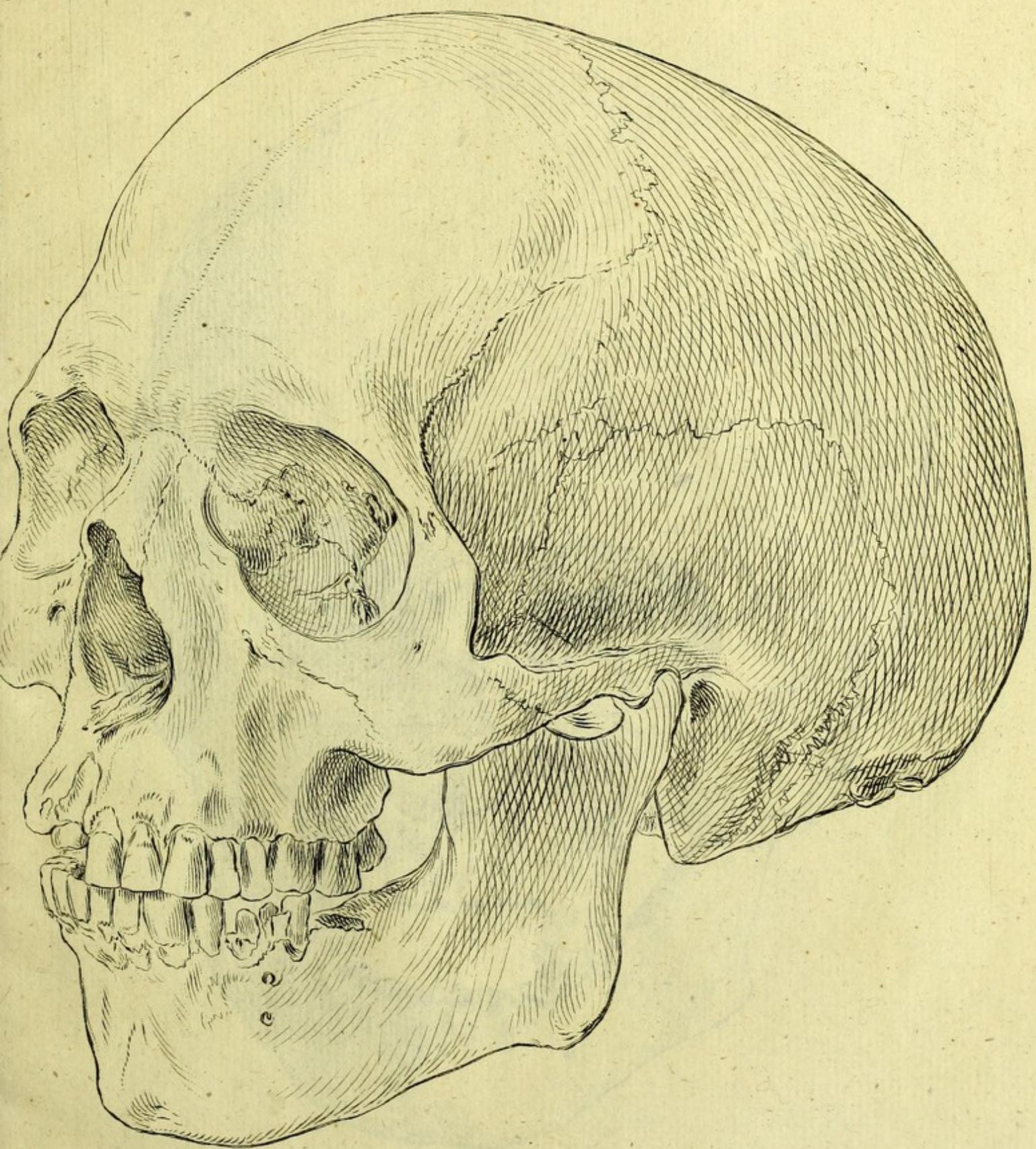
XX. *Aethiops neonati.*



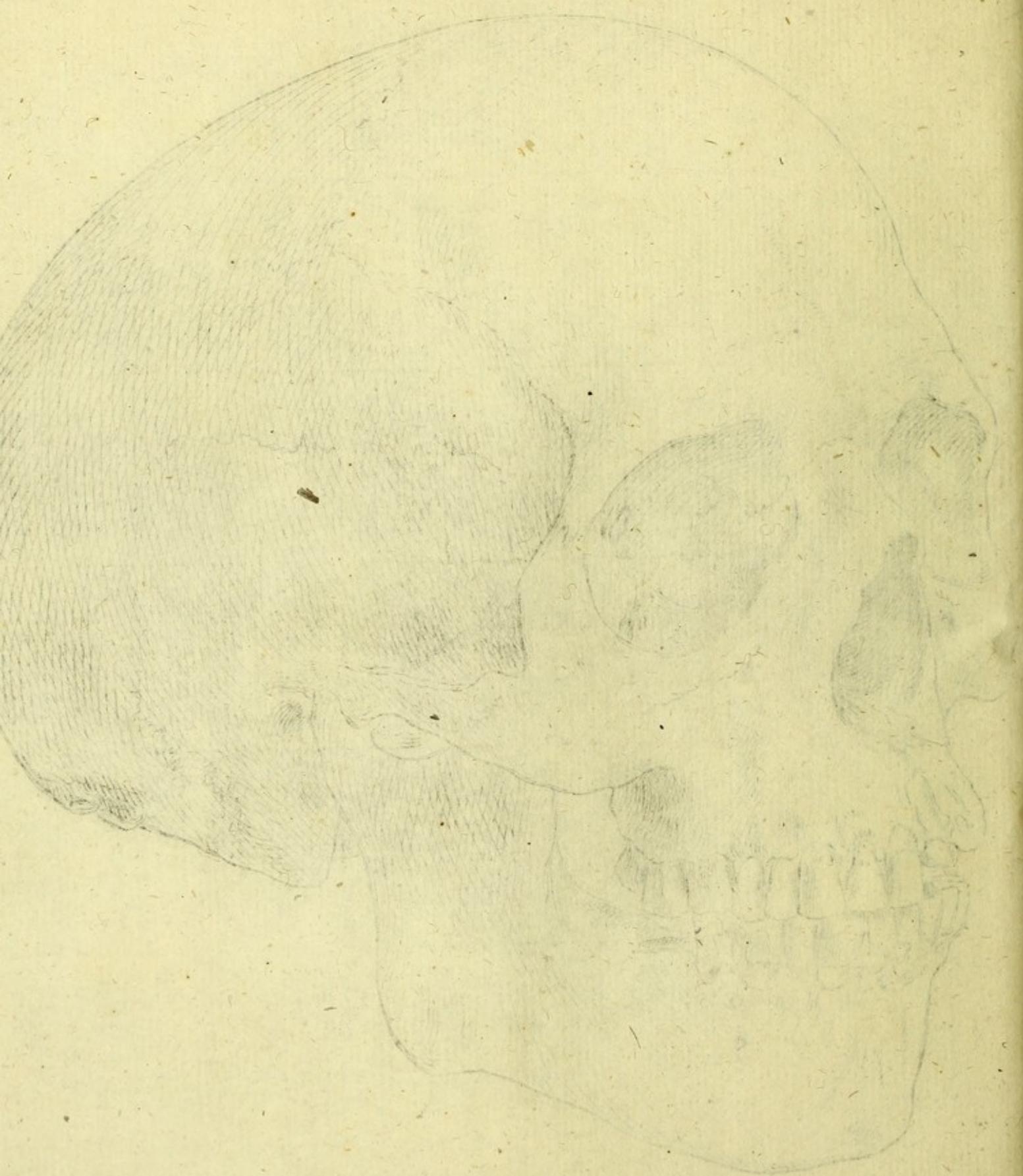


XXXI. Mumiae Aegyptiacae 2<sup>dae</sup>.

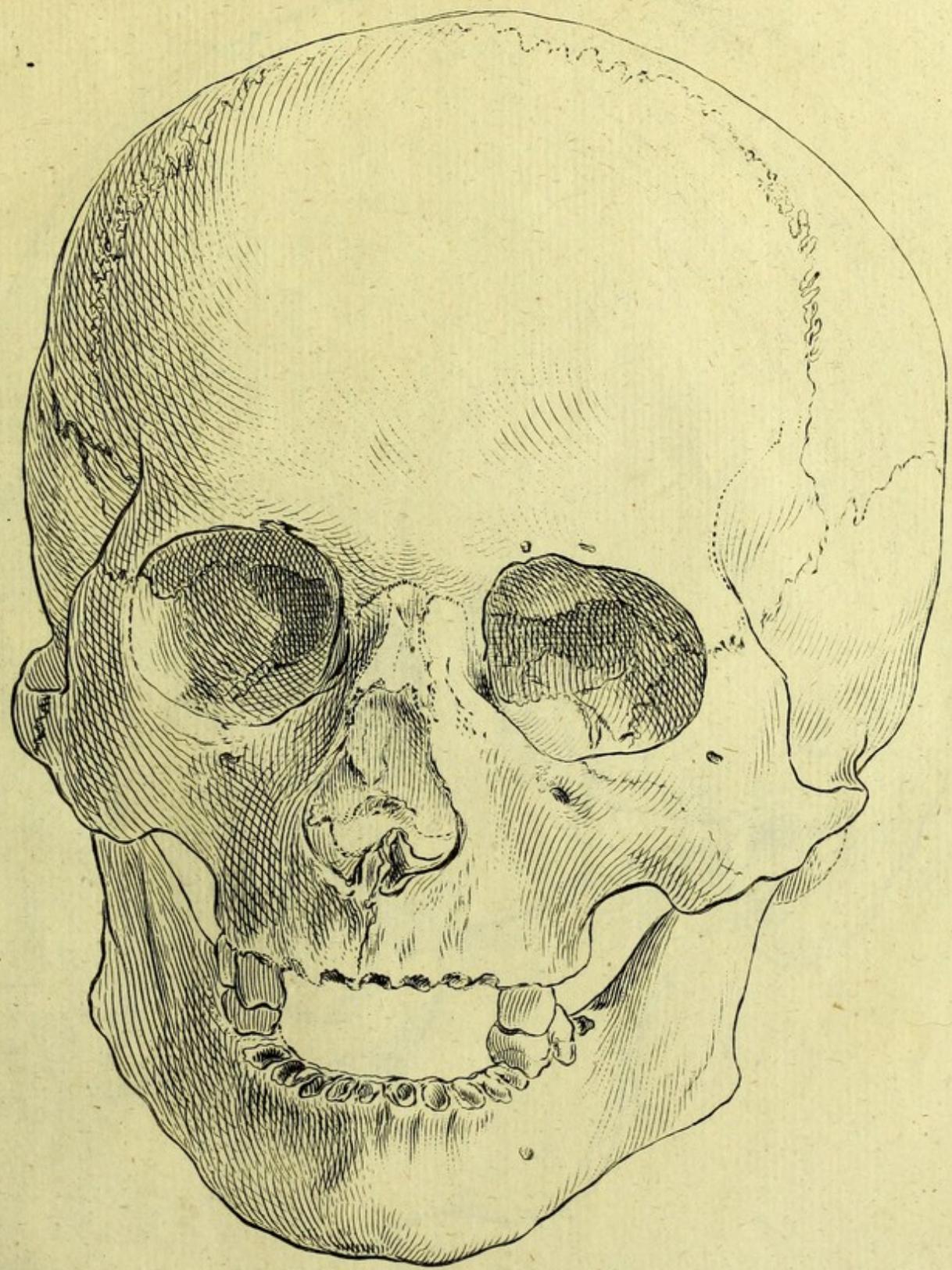




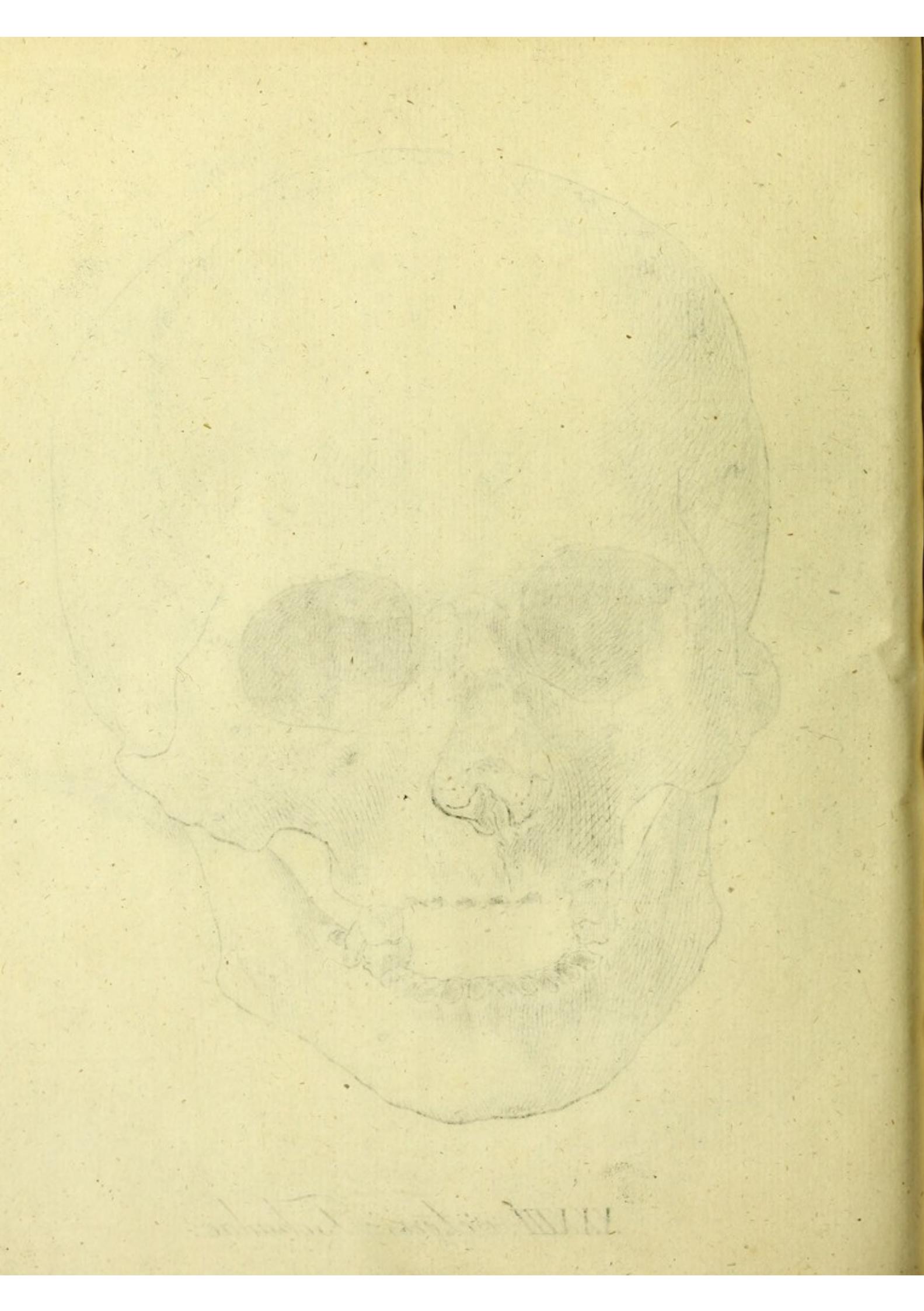
XXXII. veteris Romani militis  
praetoriani.

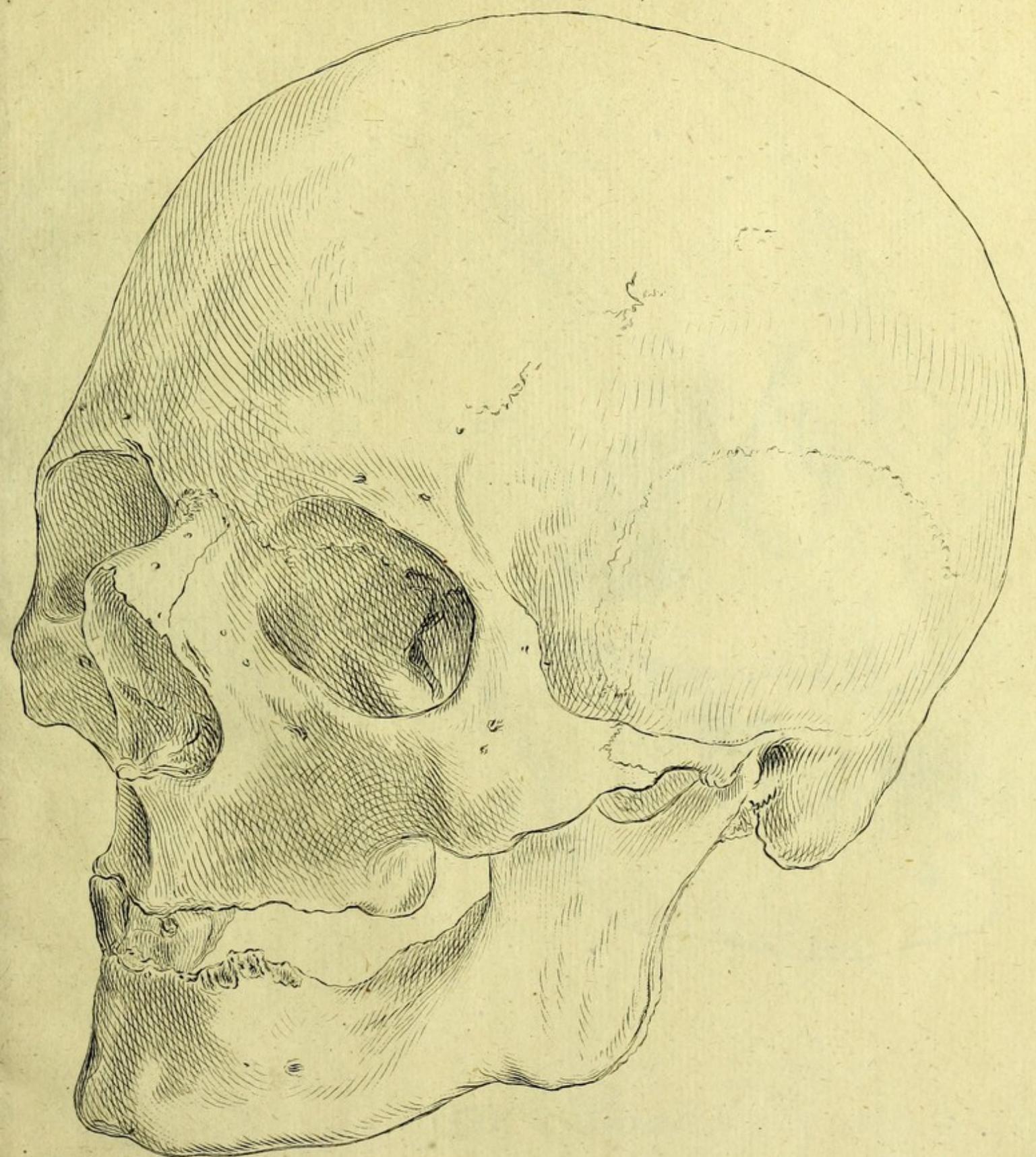


ANATOMICAL SKETCH  
OF THE  
HUMAN SKULL

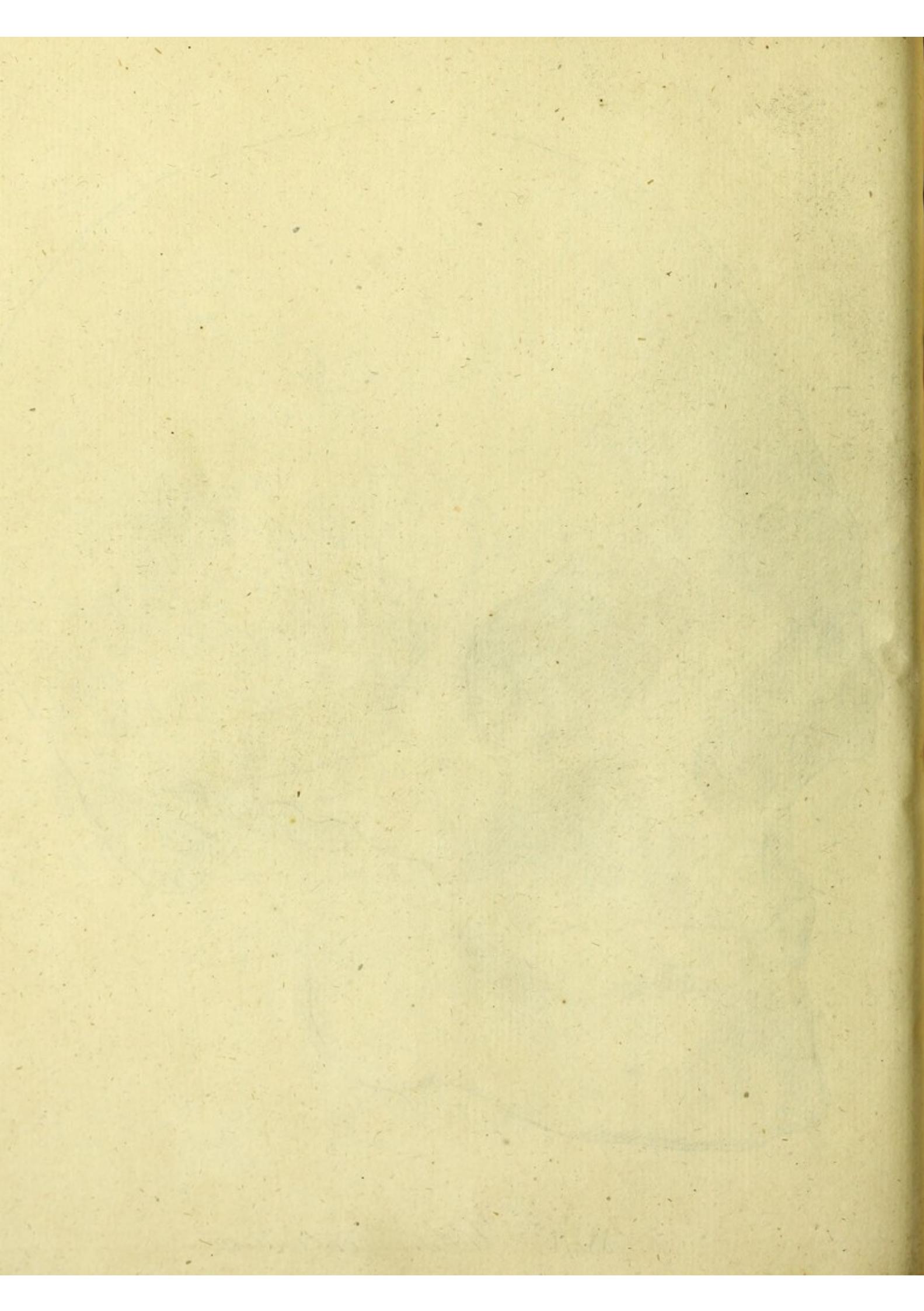


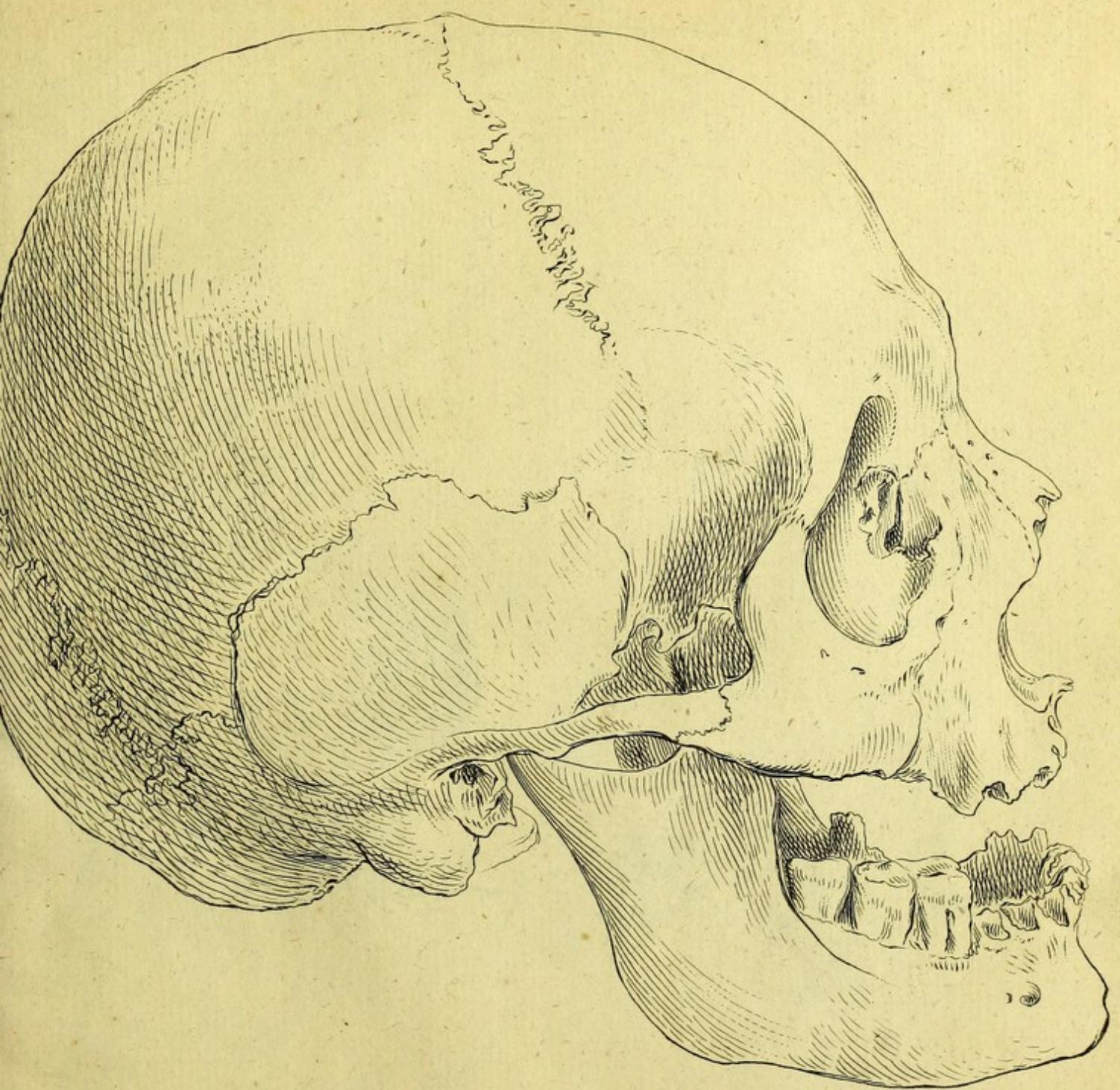
XXXIII. *veteris Tschudae.*



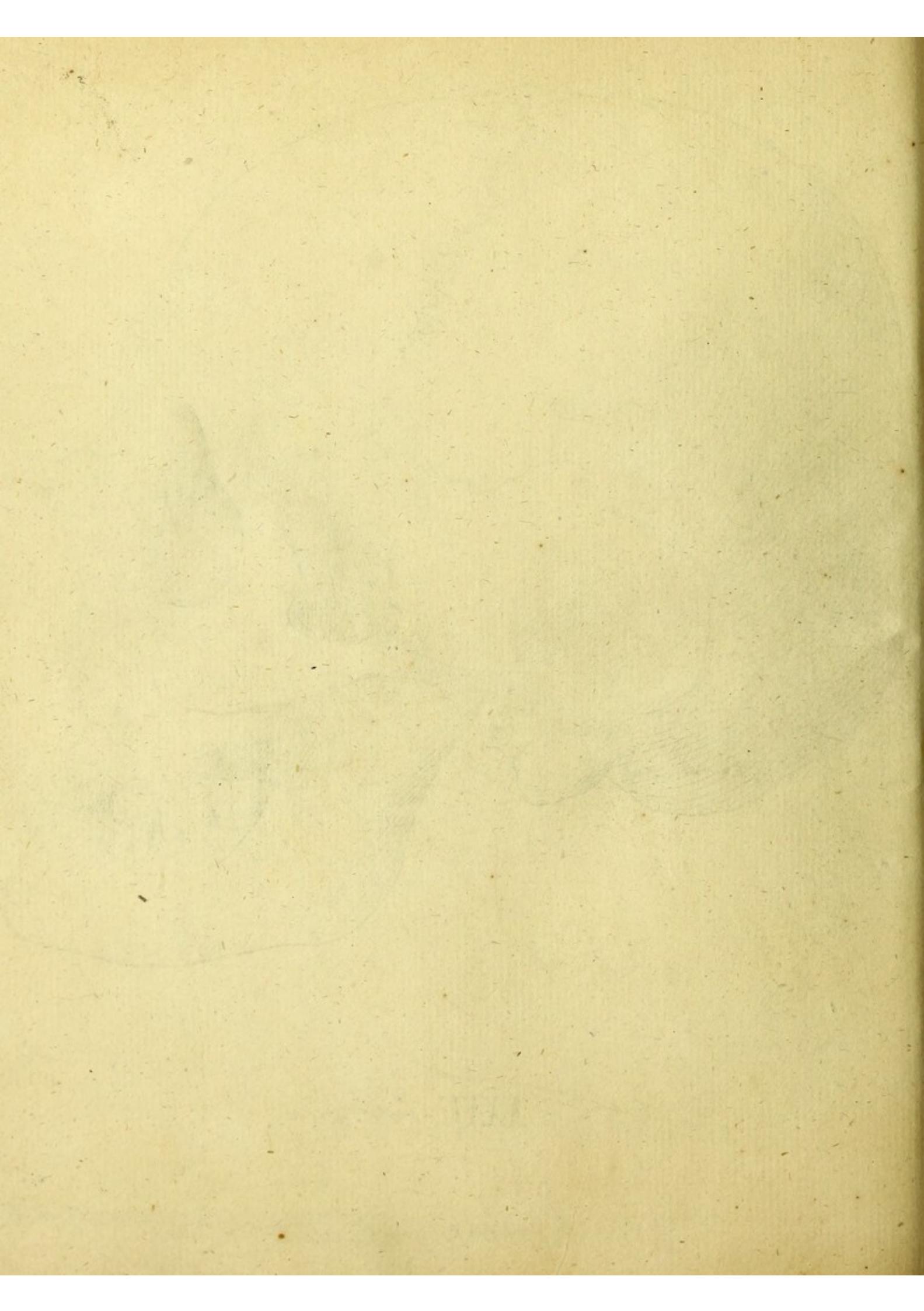


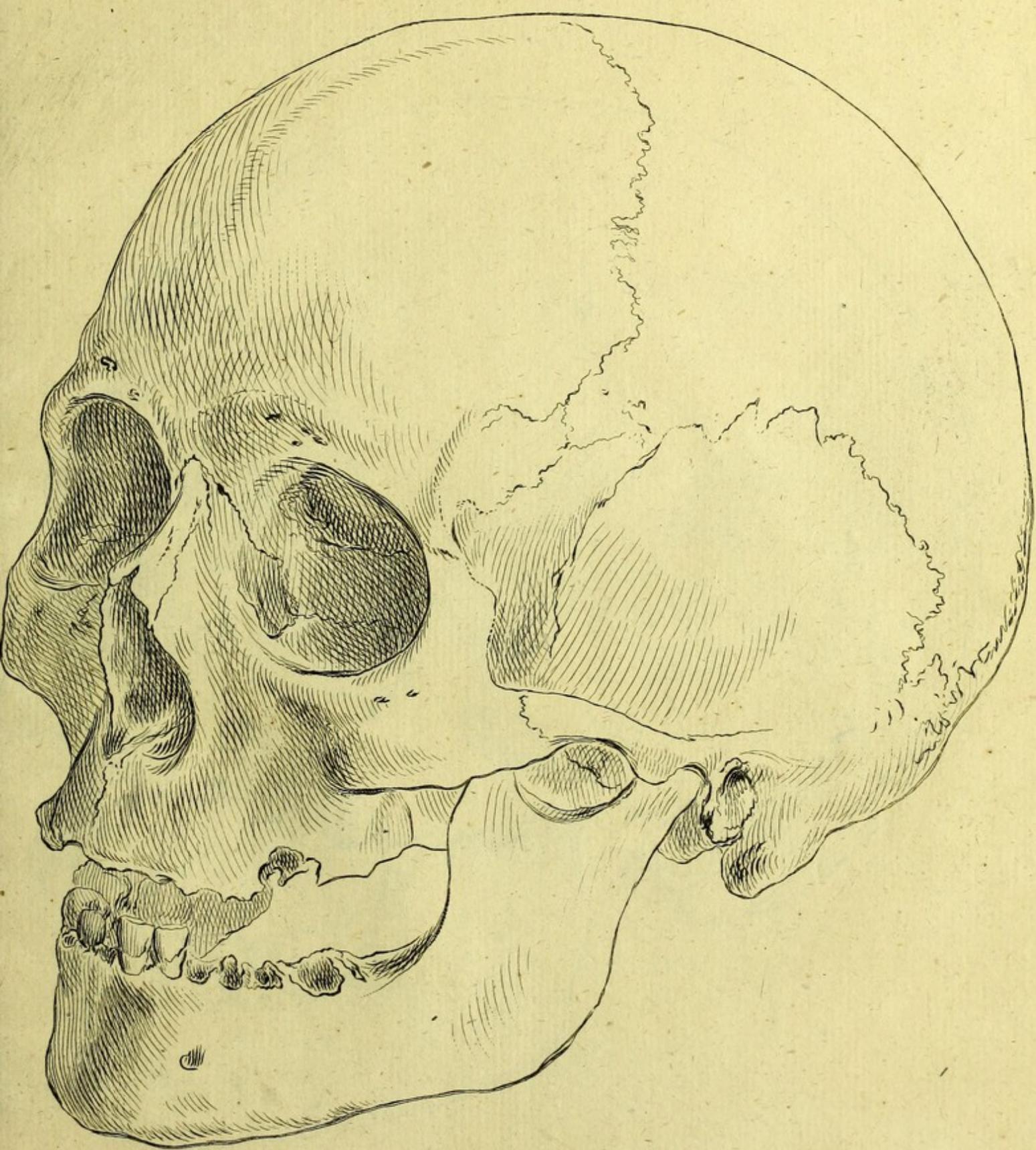
XXXIV *Iudaei centenarii.*



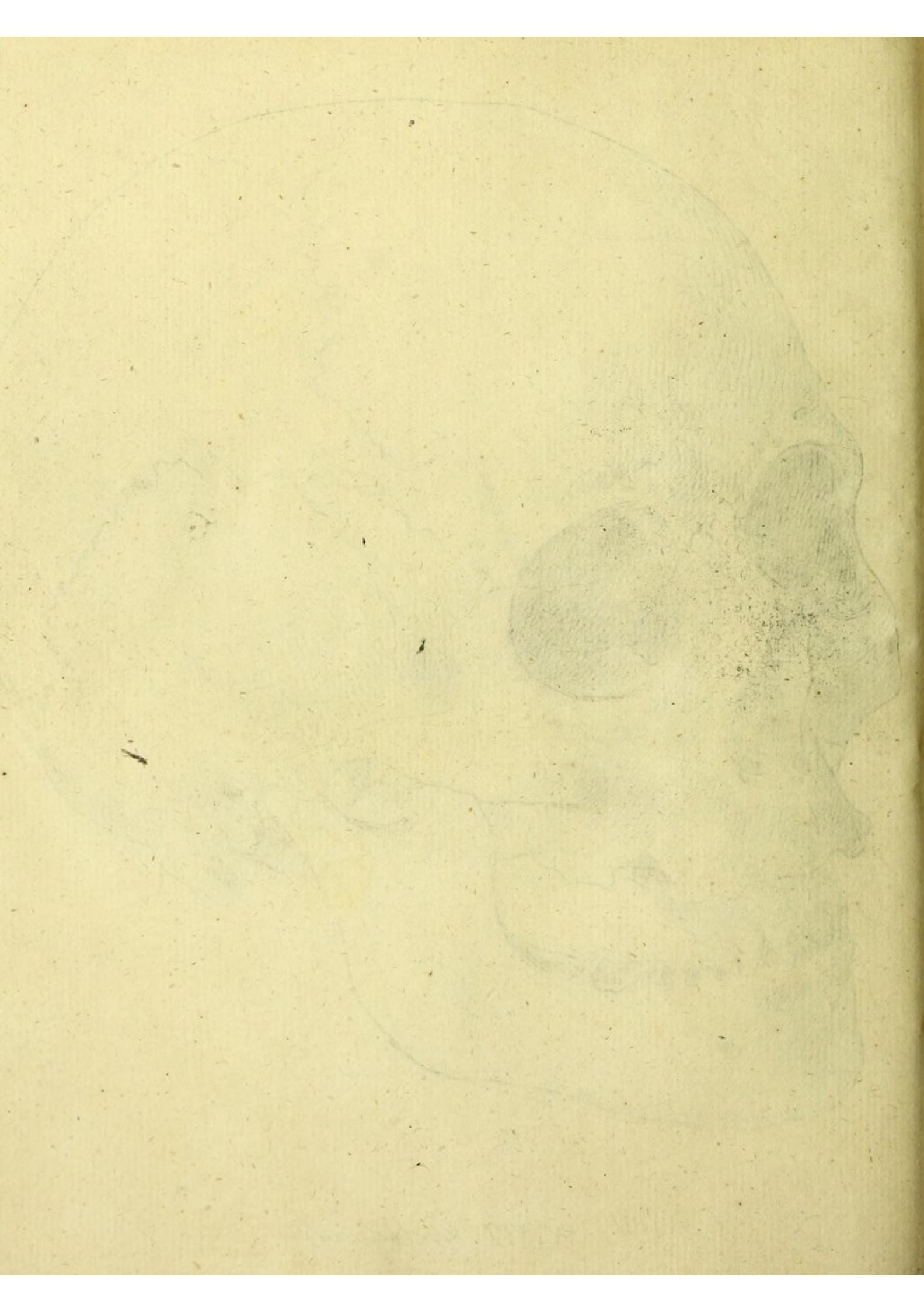


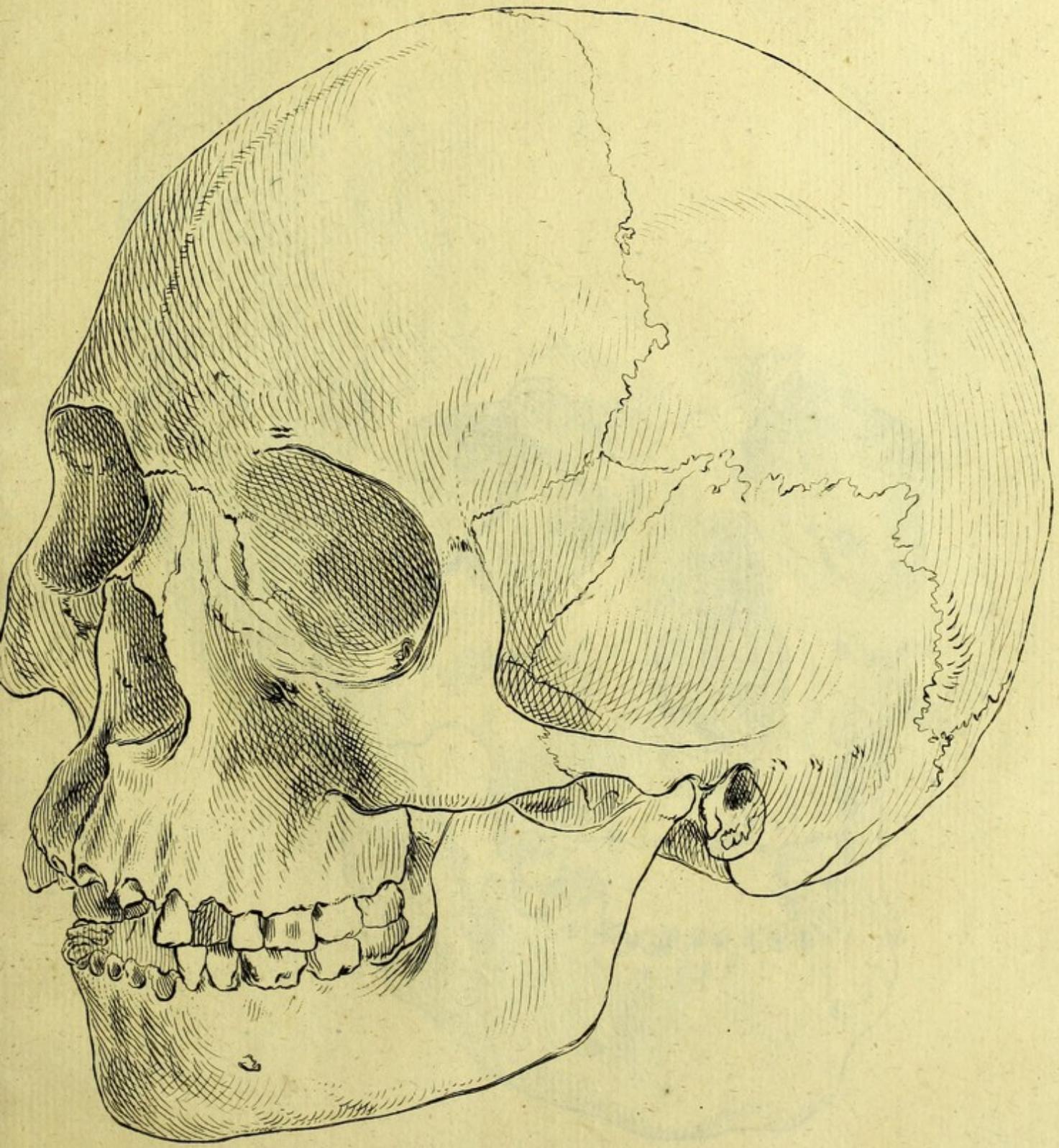
XXXV. *Persae.*



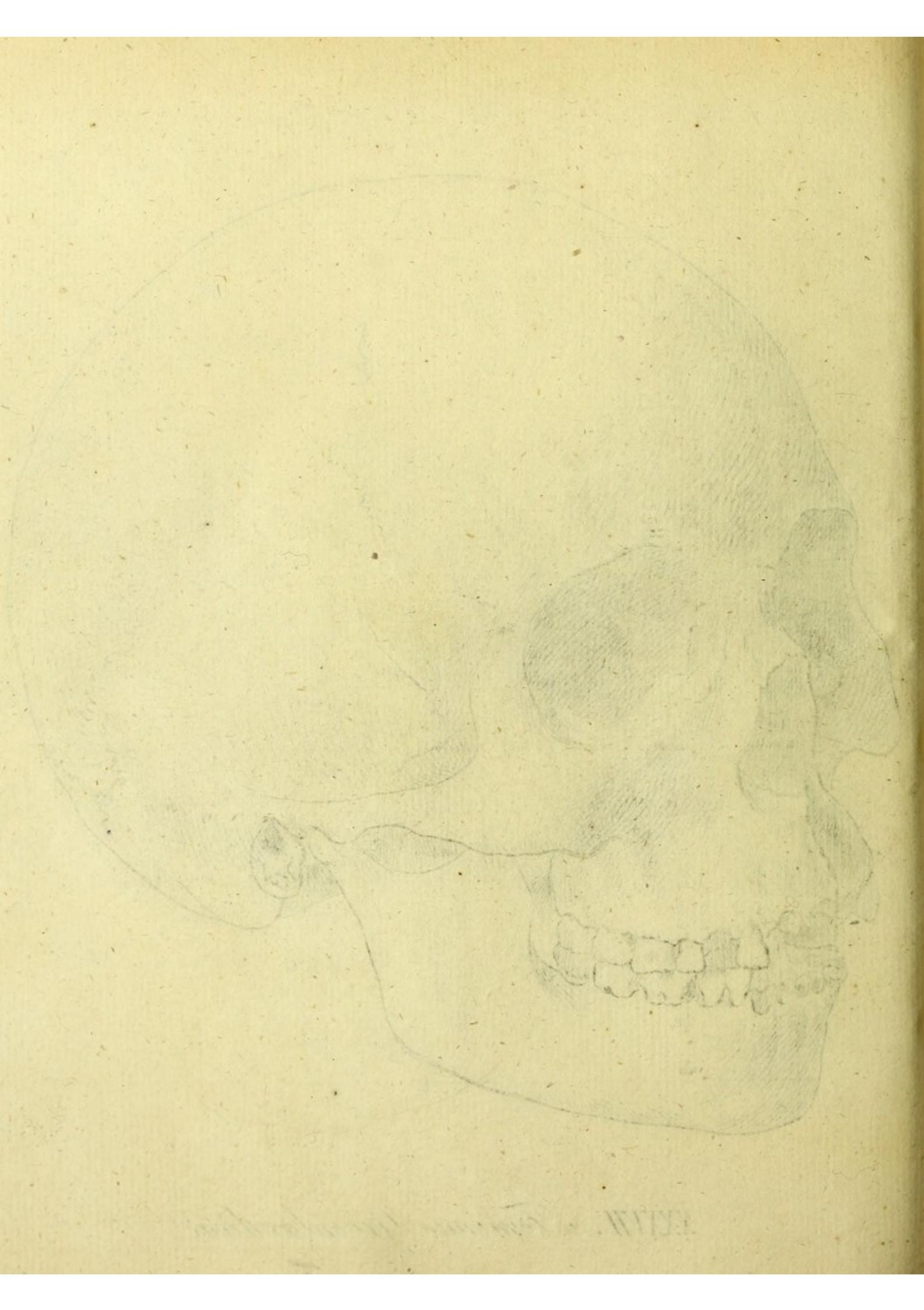


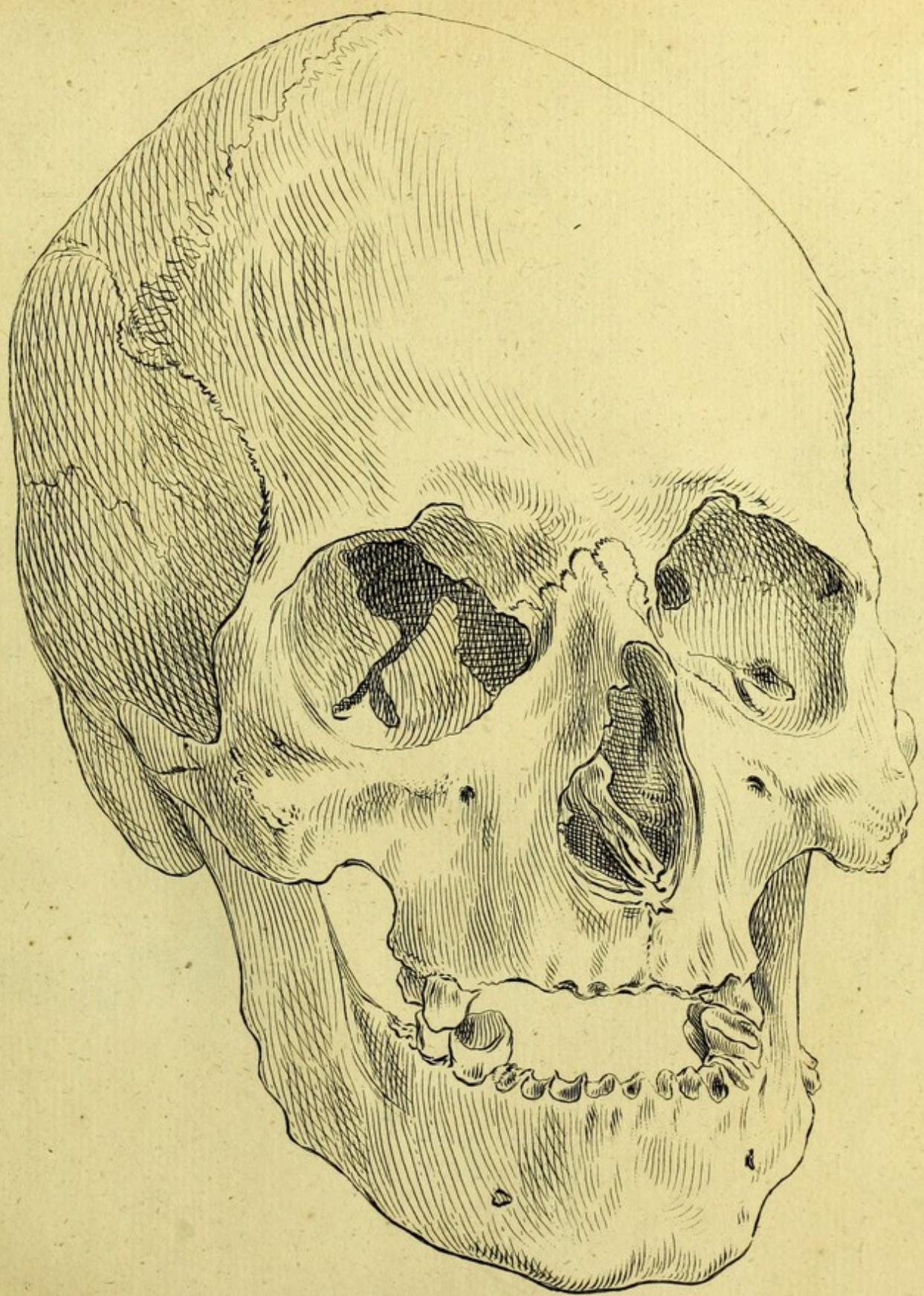
XXXVI. *Groenlandi.*



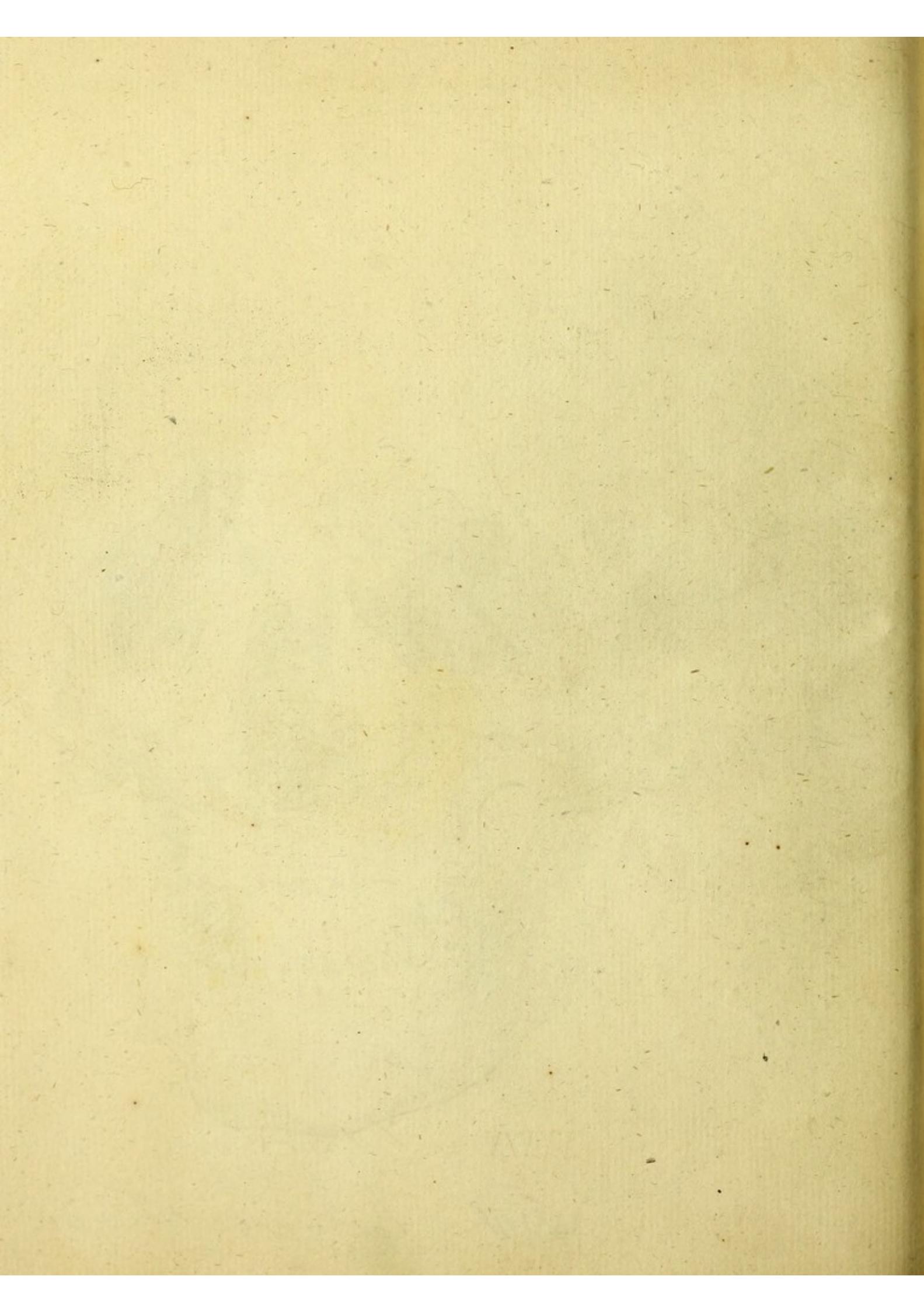


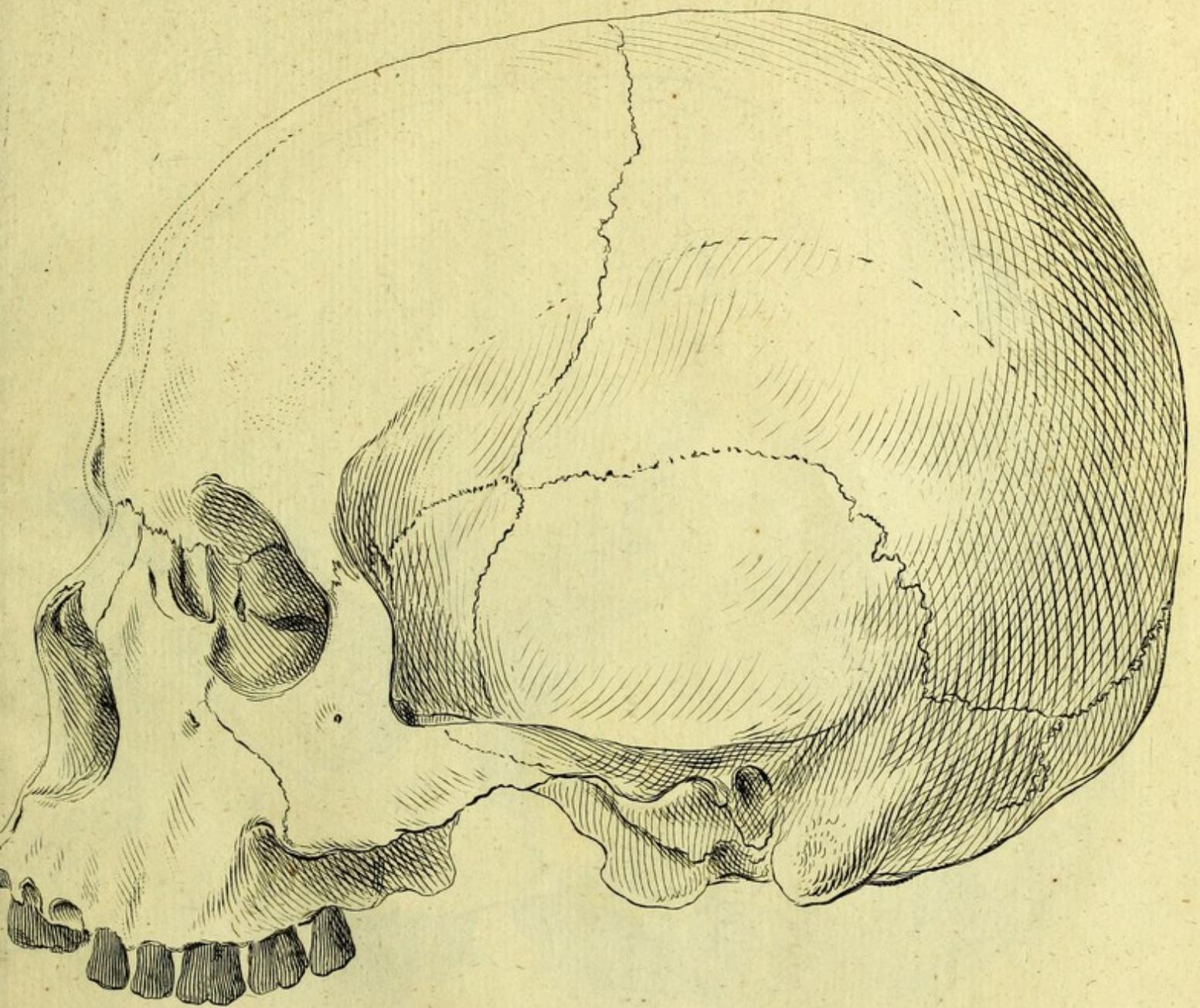
XXXVIII. *Feminae Groenlandicae.*





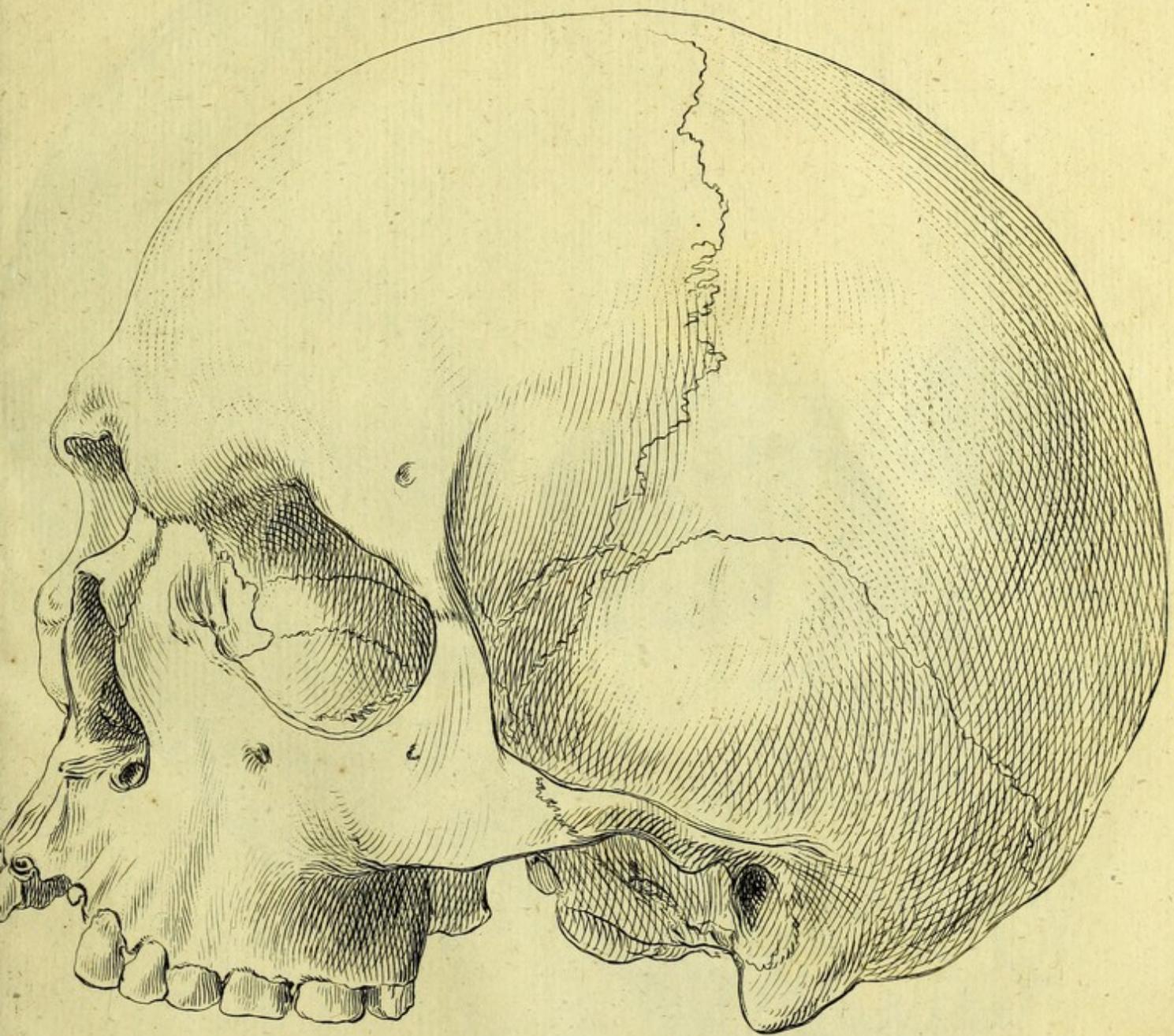
XXXVIII. *Americanus Illinoici.*



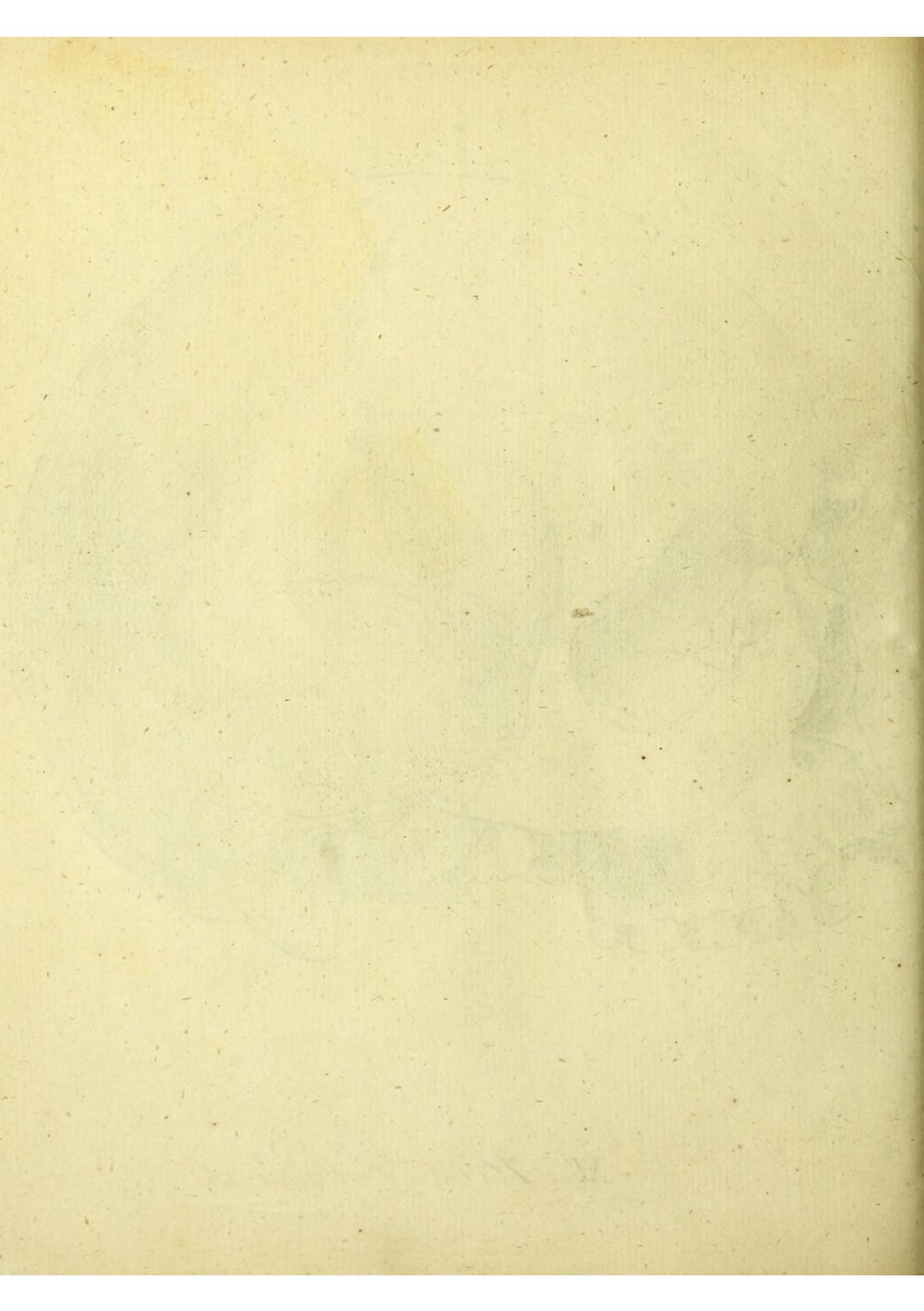


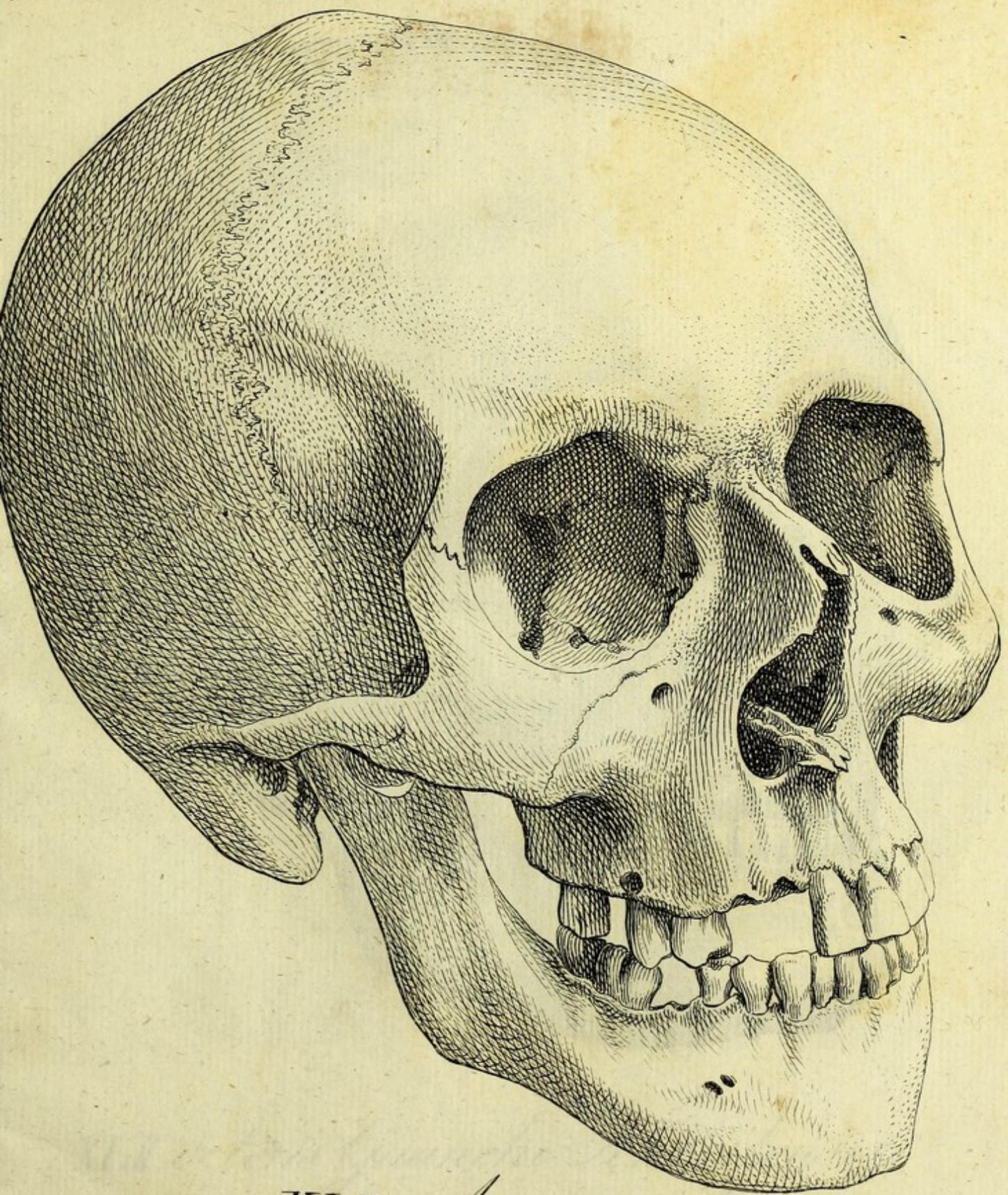
XXXIX. *Javani.*

NRIT

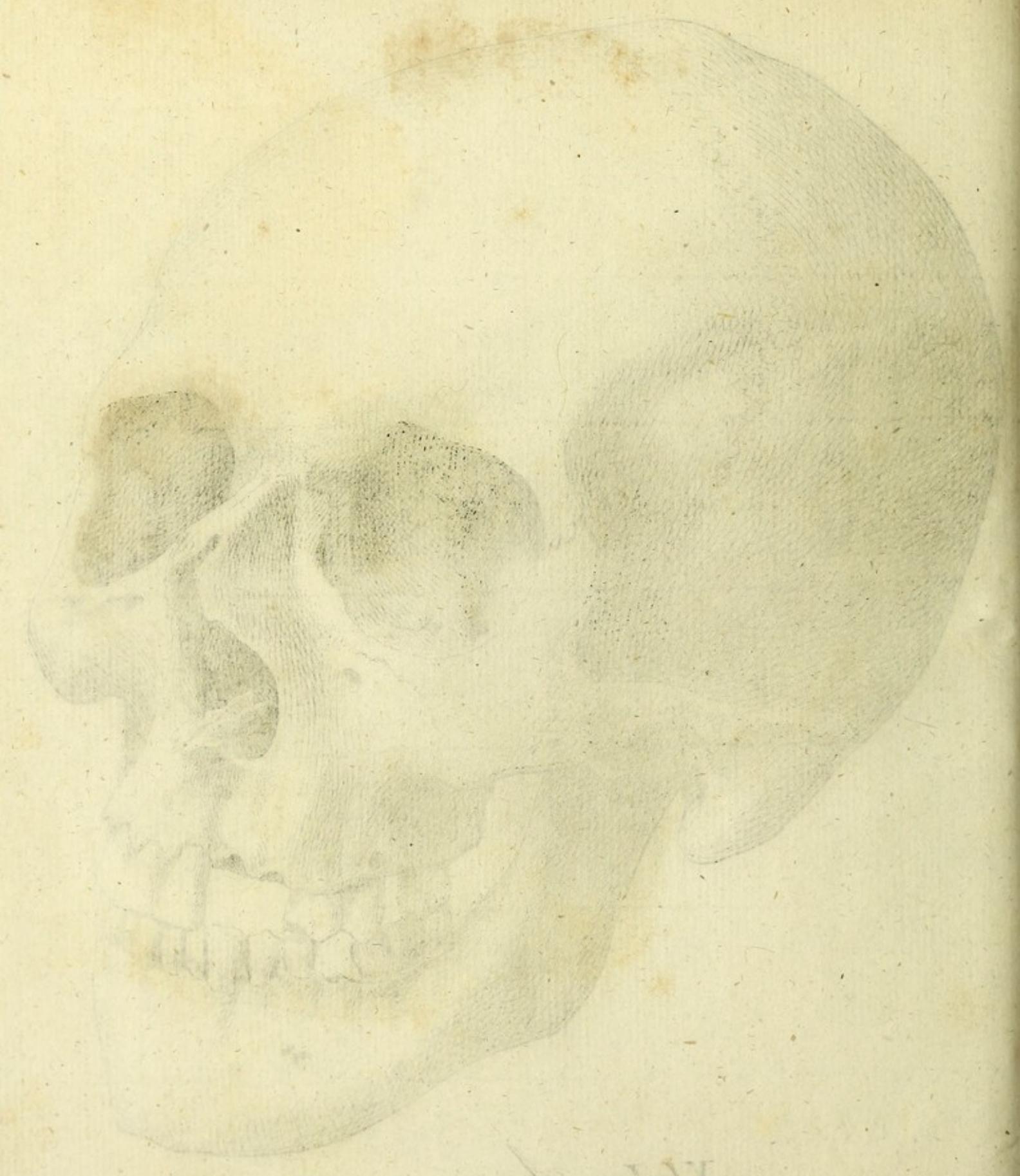


XL. Novo-Hollandi 2<sup>di</sup>.

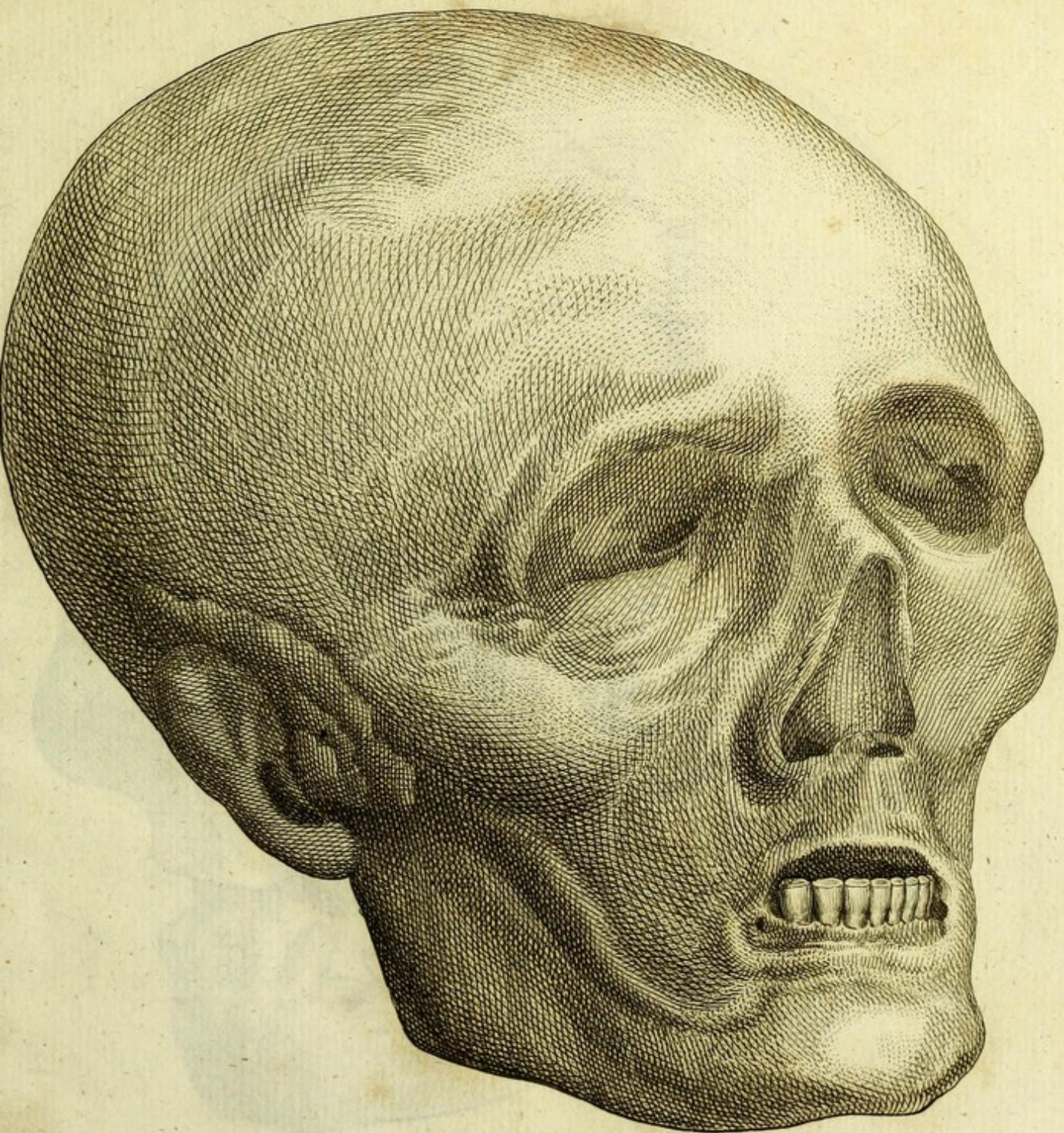




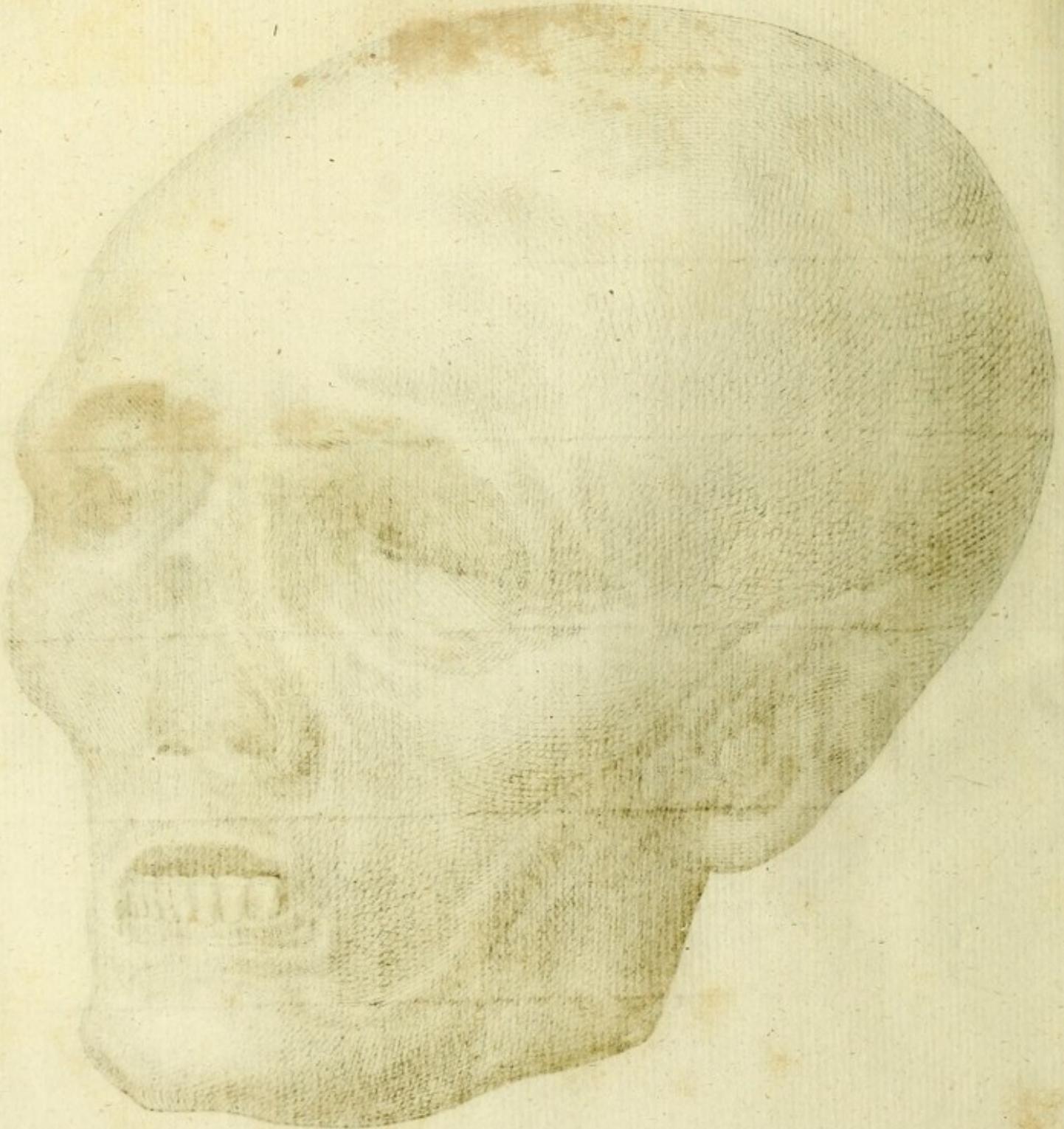
XLI. Armeni.



XXI

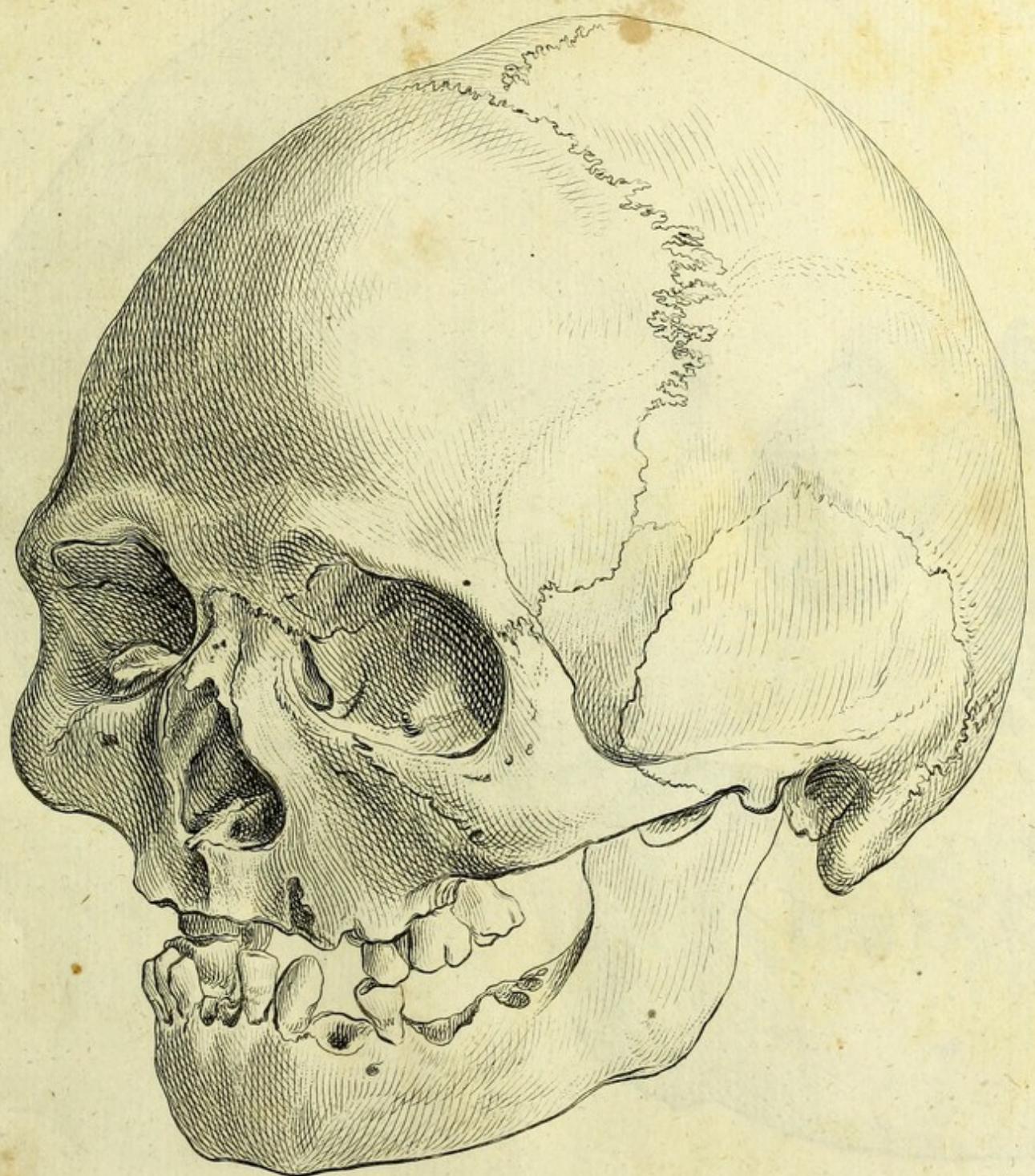


*XLII veteris Guanche Tenerifensis.*

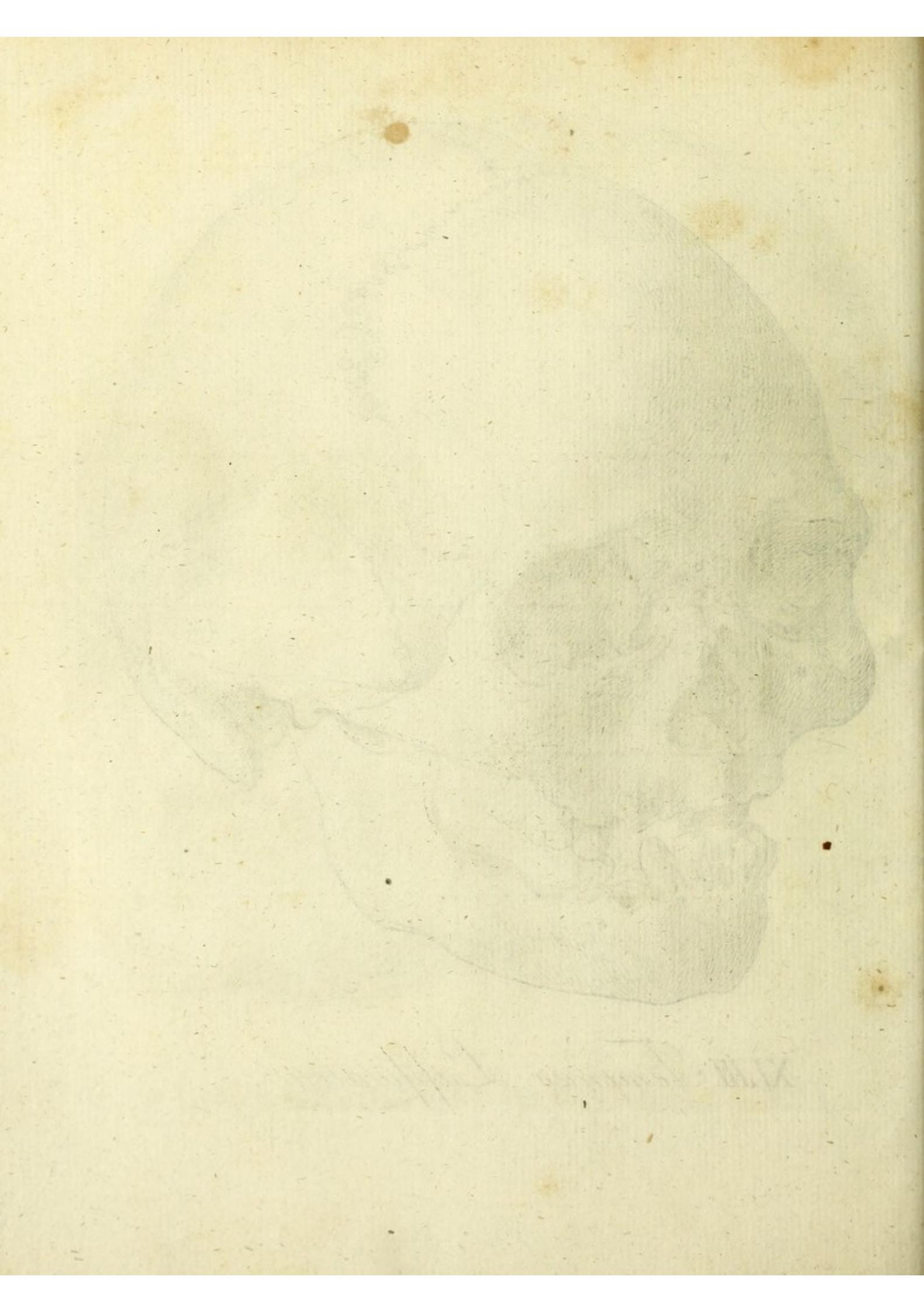


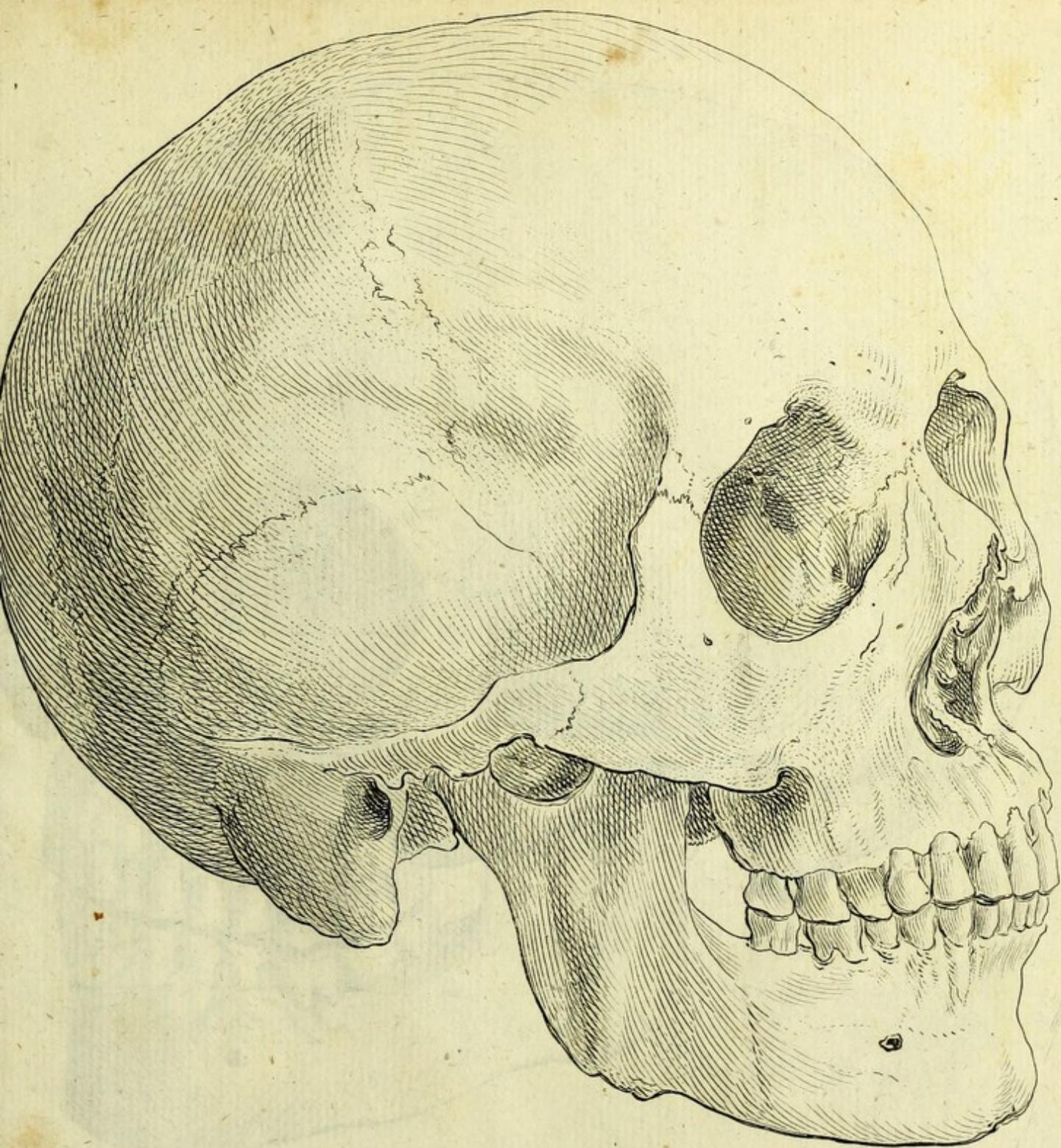
1800

John C. Calhoun

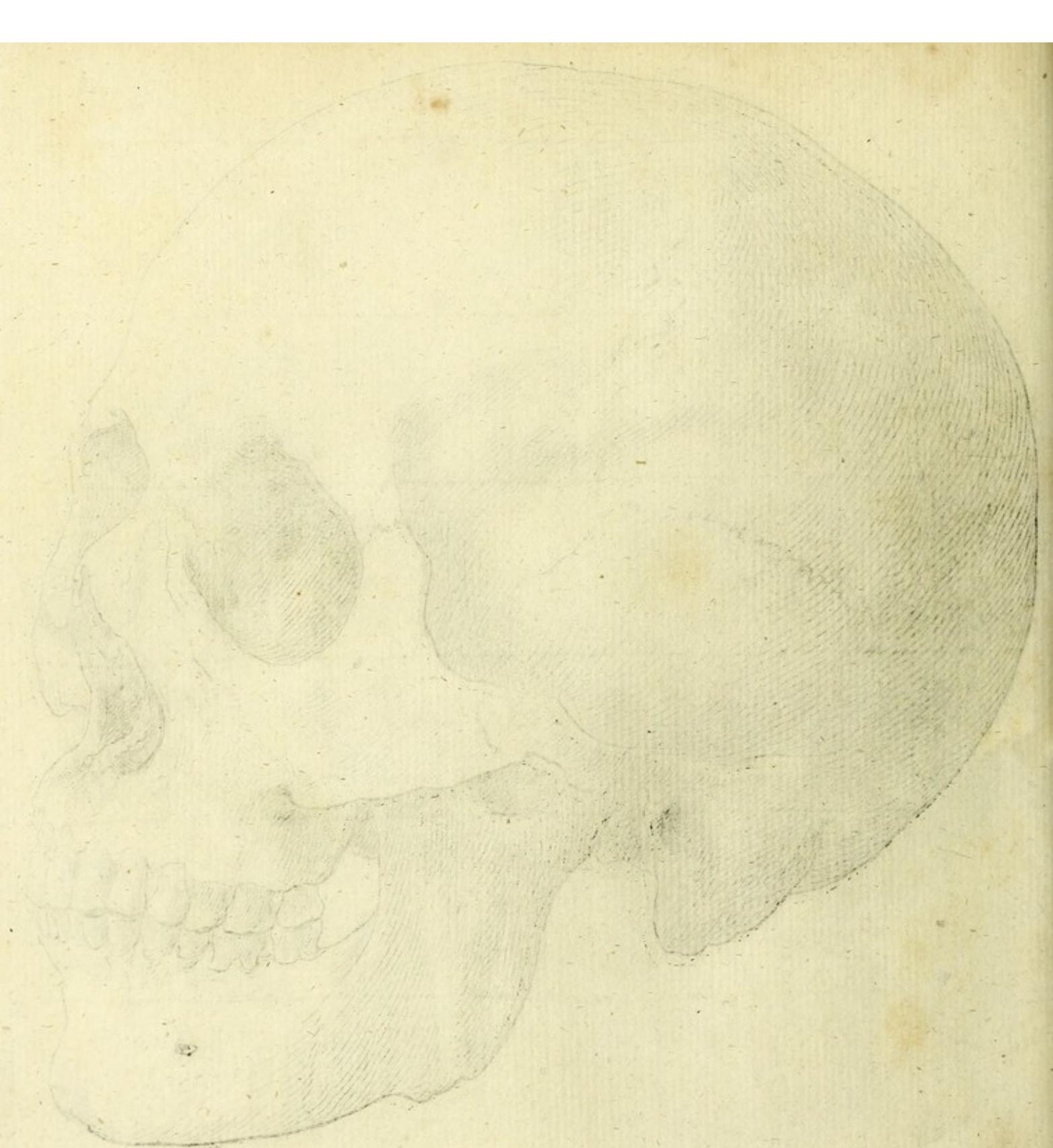


XLIII. *Feminae Lapponicae.*

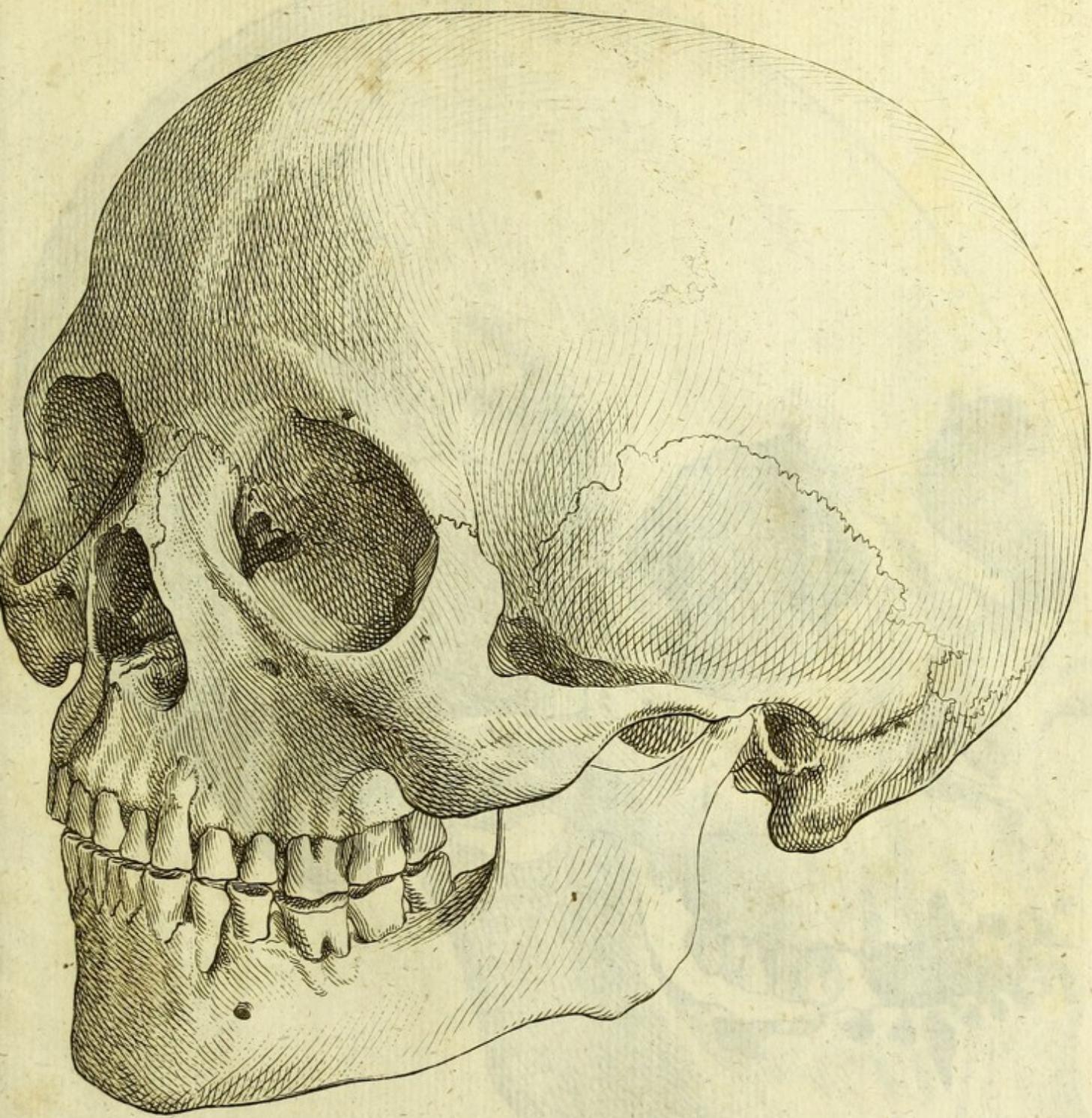




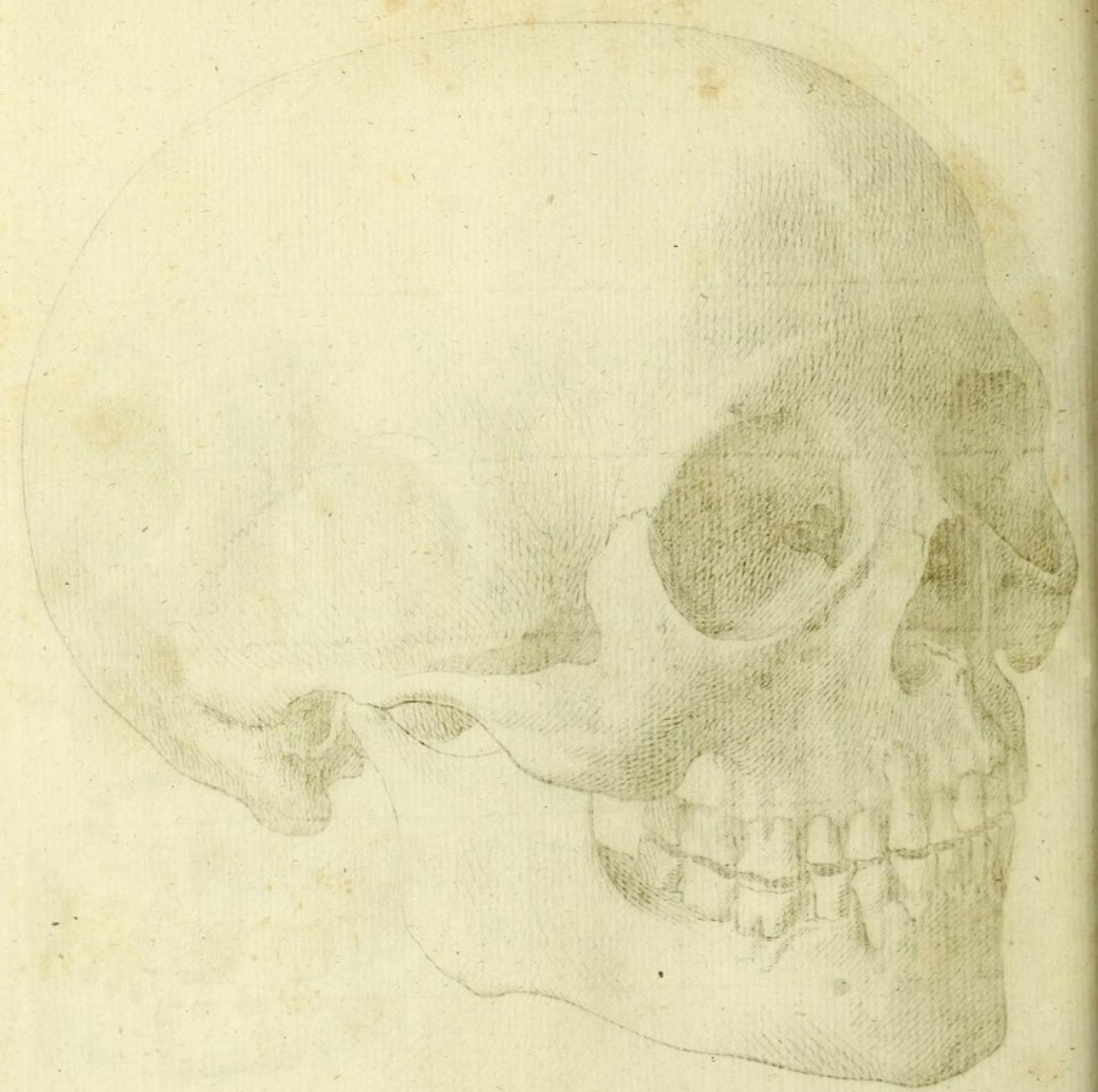
XLIV *Tinensis*.



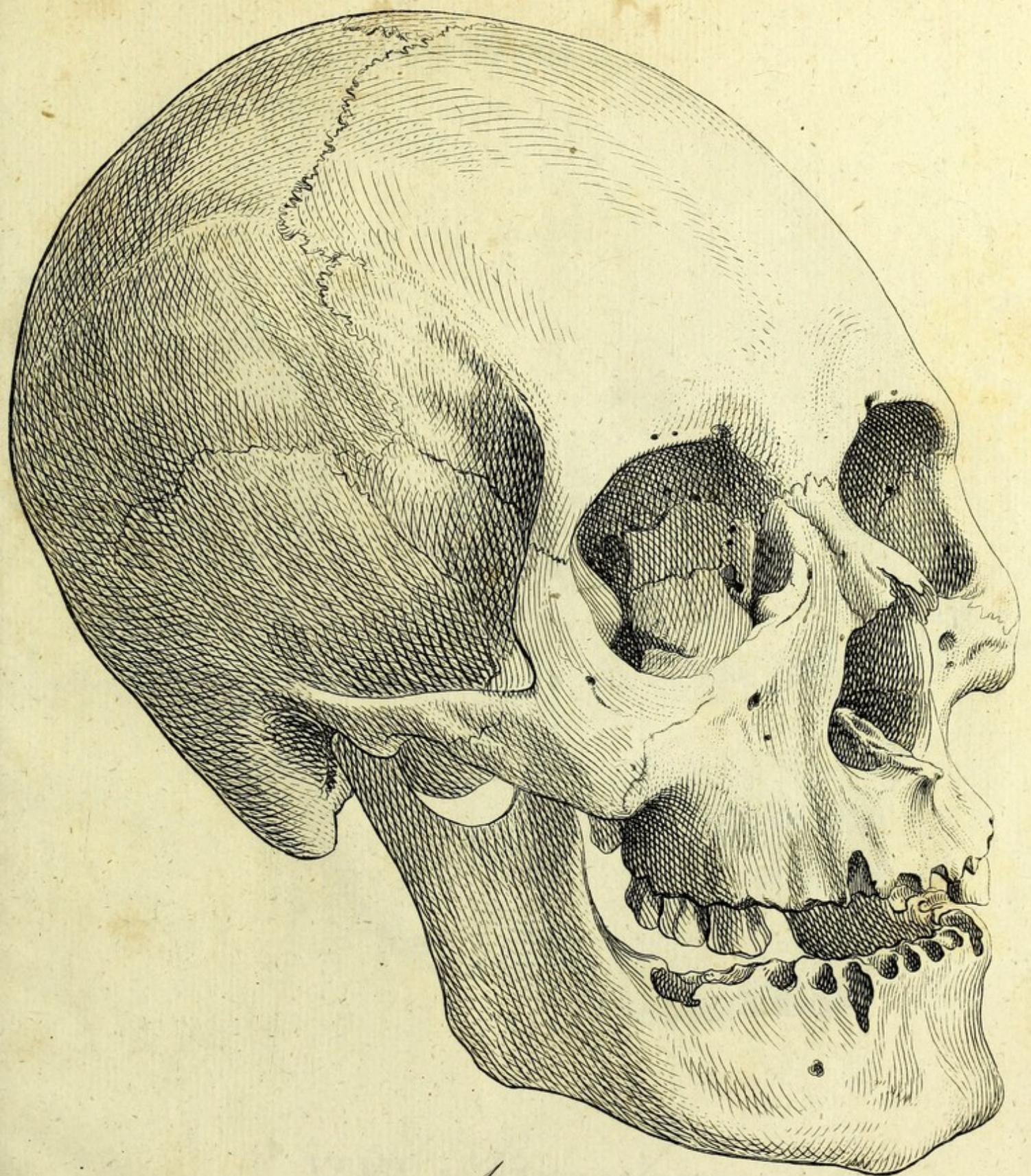
EXCELSIOR MARK



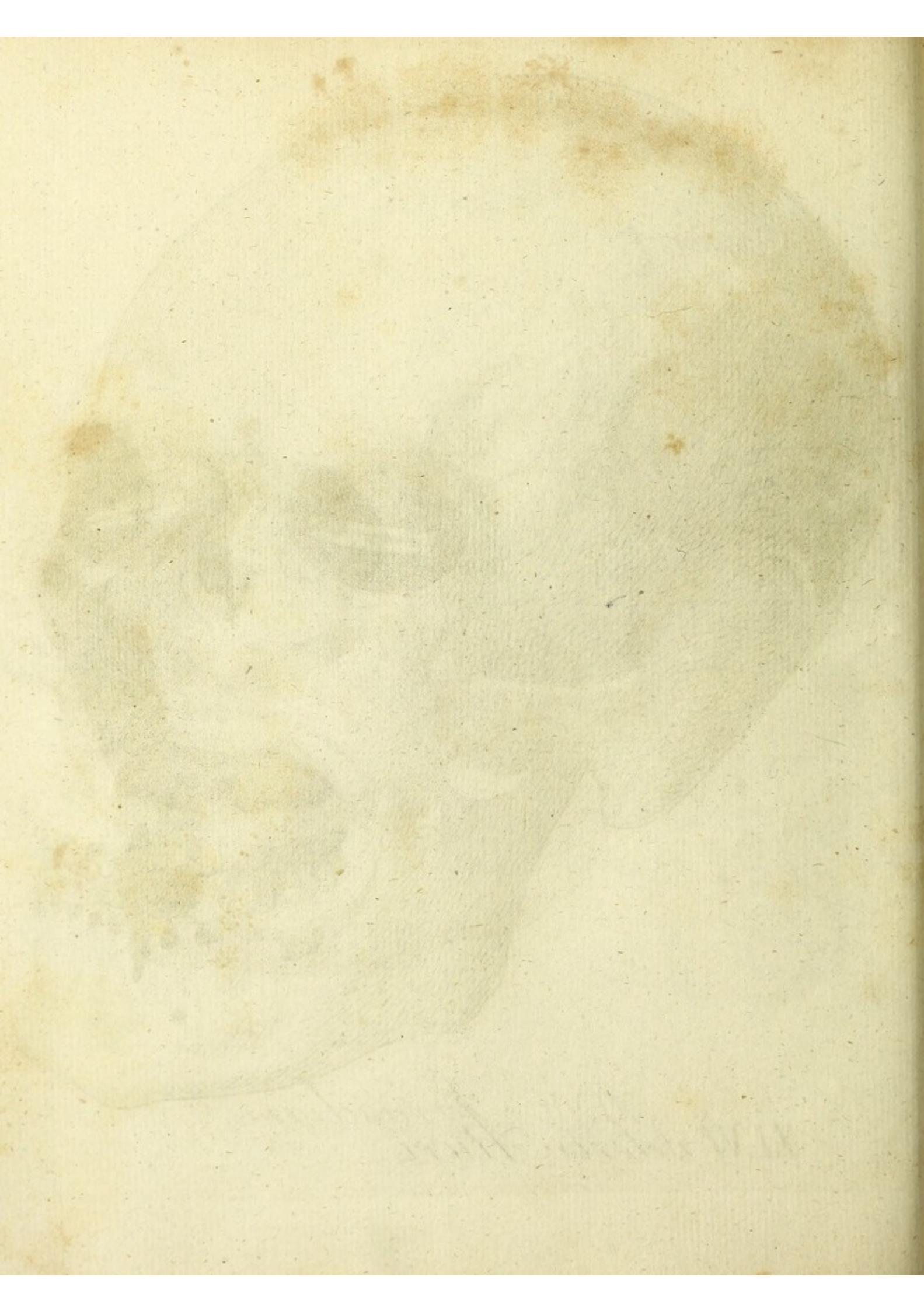
XLV *Bosjesmanni Hottentotta.*

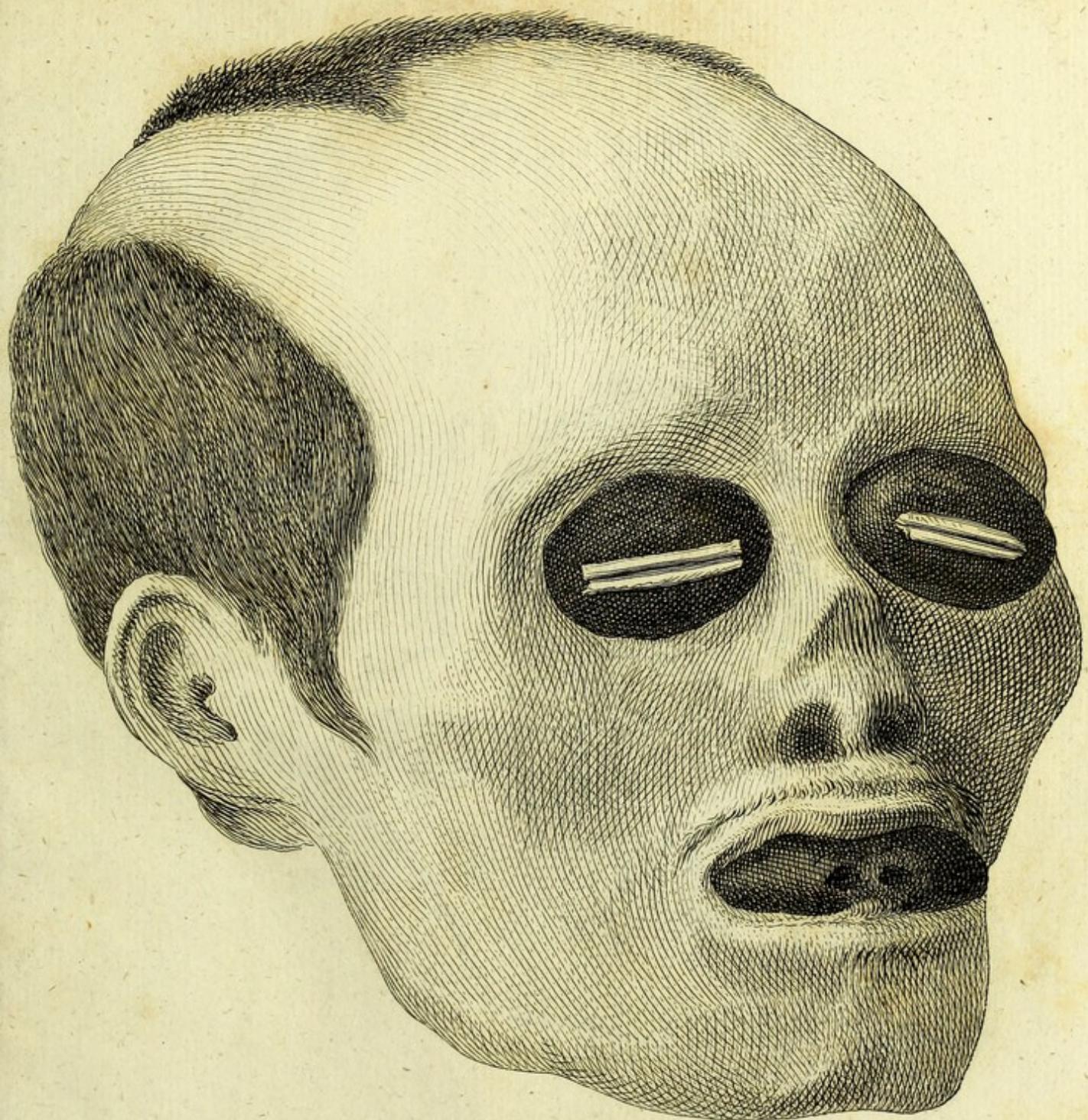


Martinus Linnæus M.D. V.A.

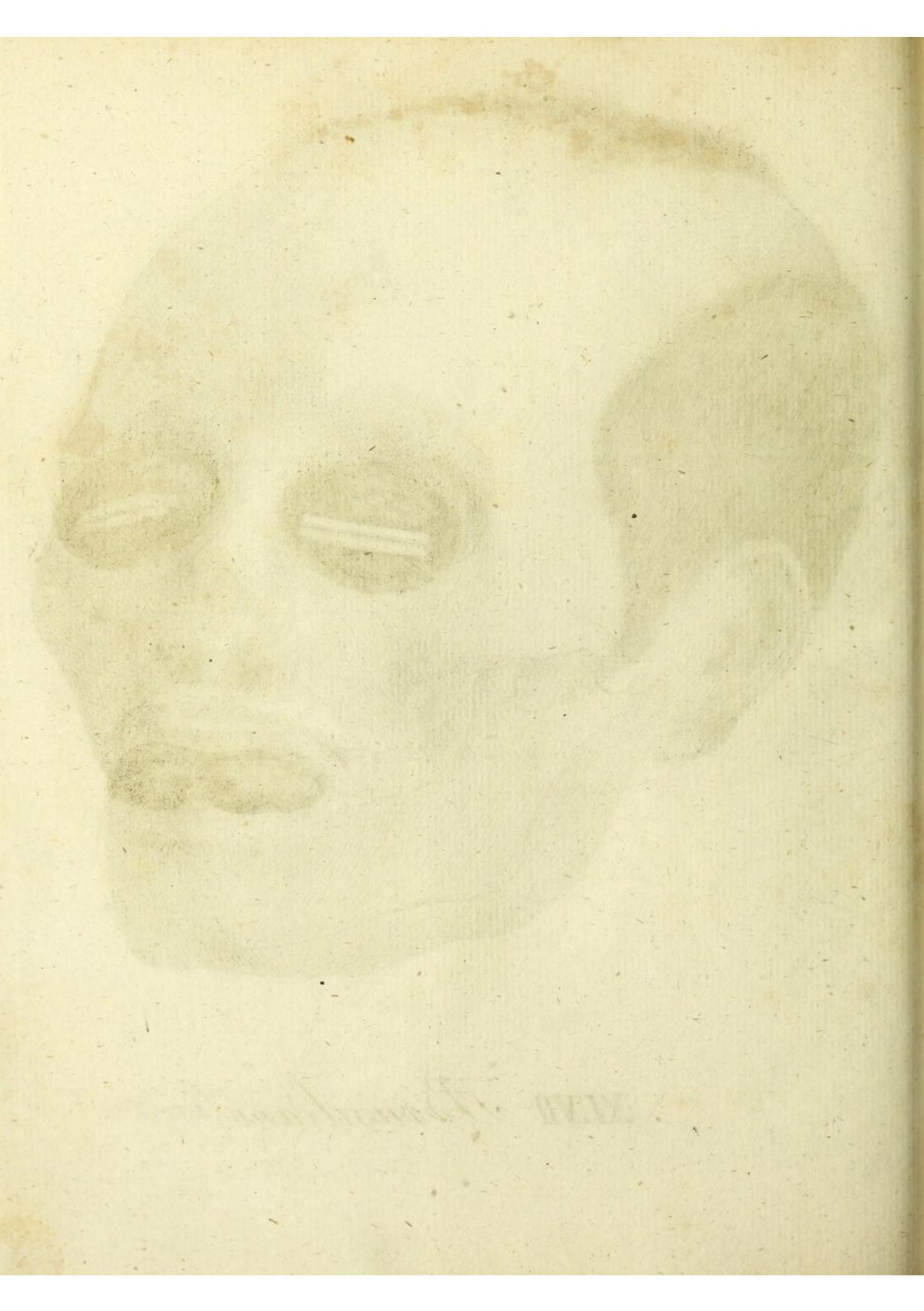


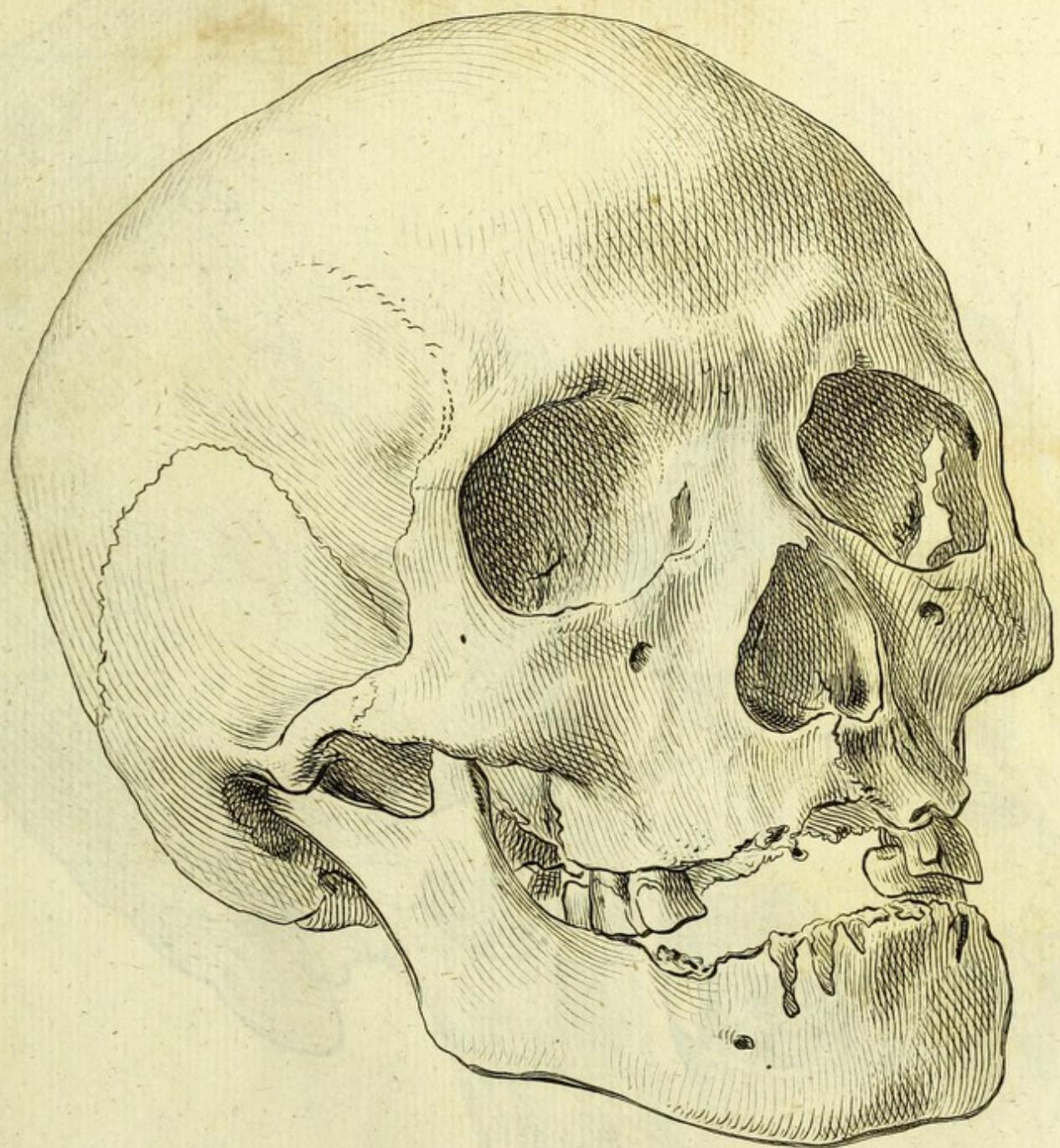
XLVI veteris Aturi.



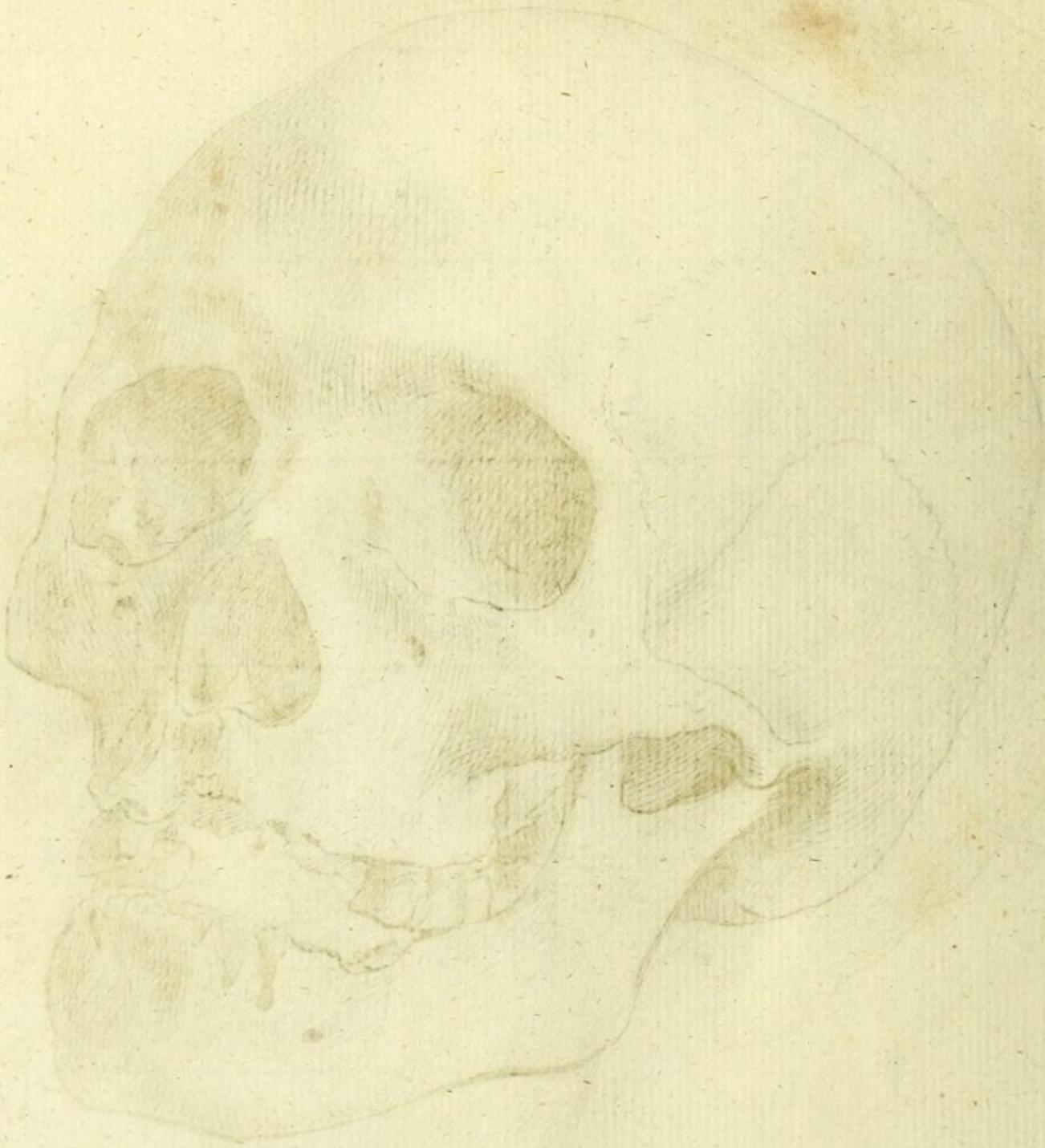


XLVII *Brasiliani*.

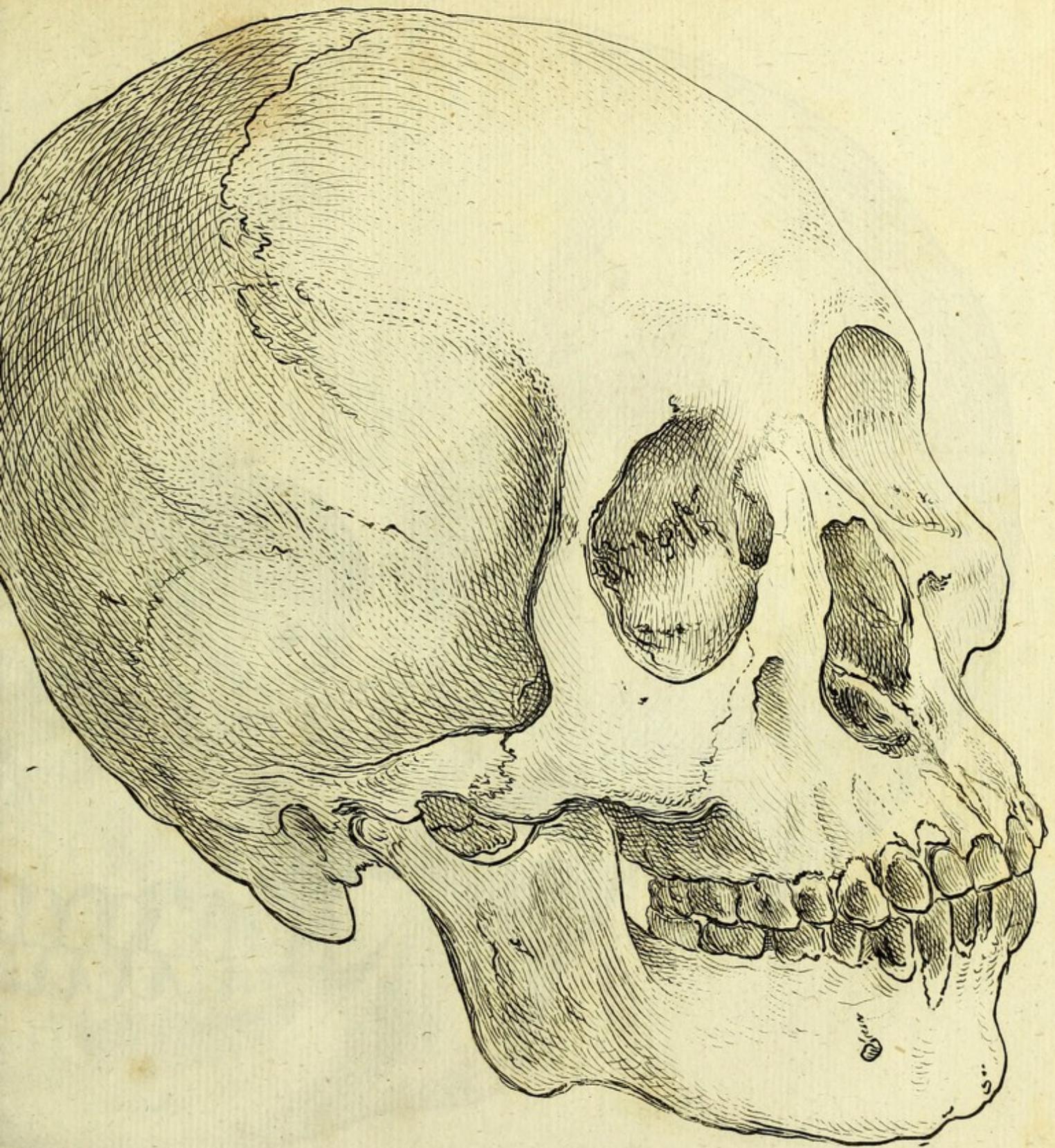




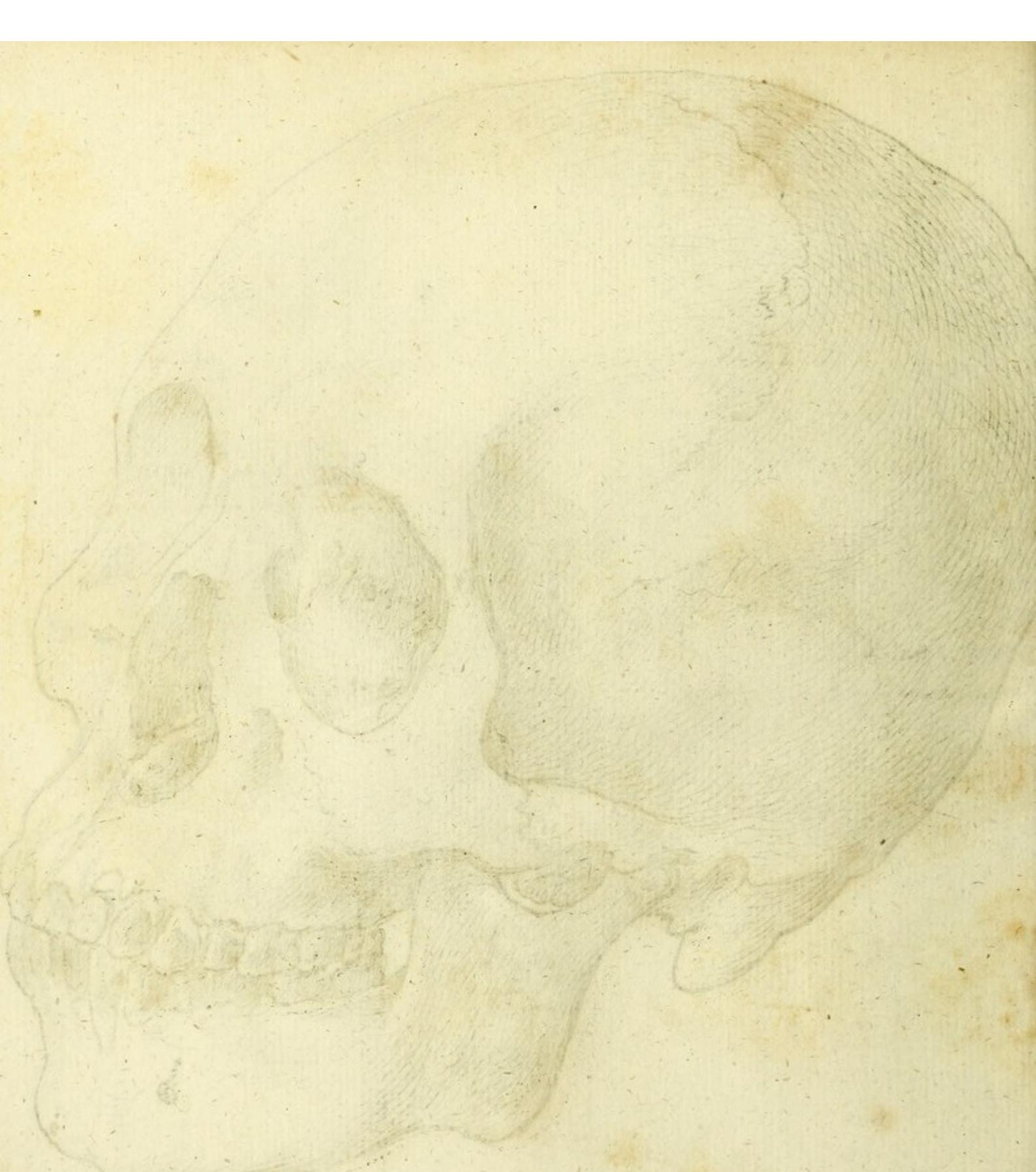
XLVIII *Feminae Brasiliæ.*



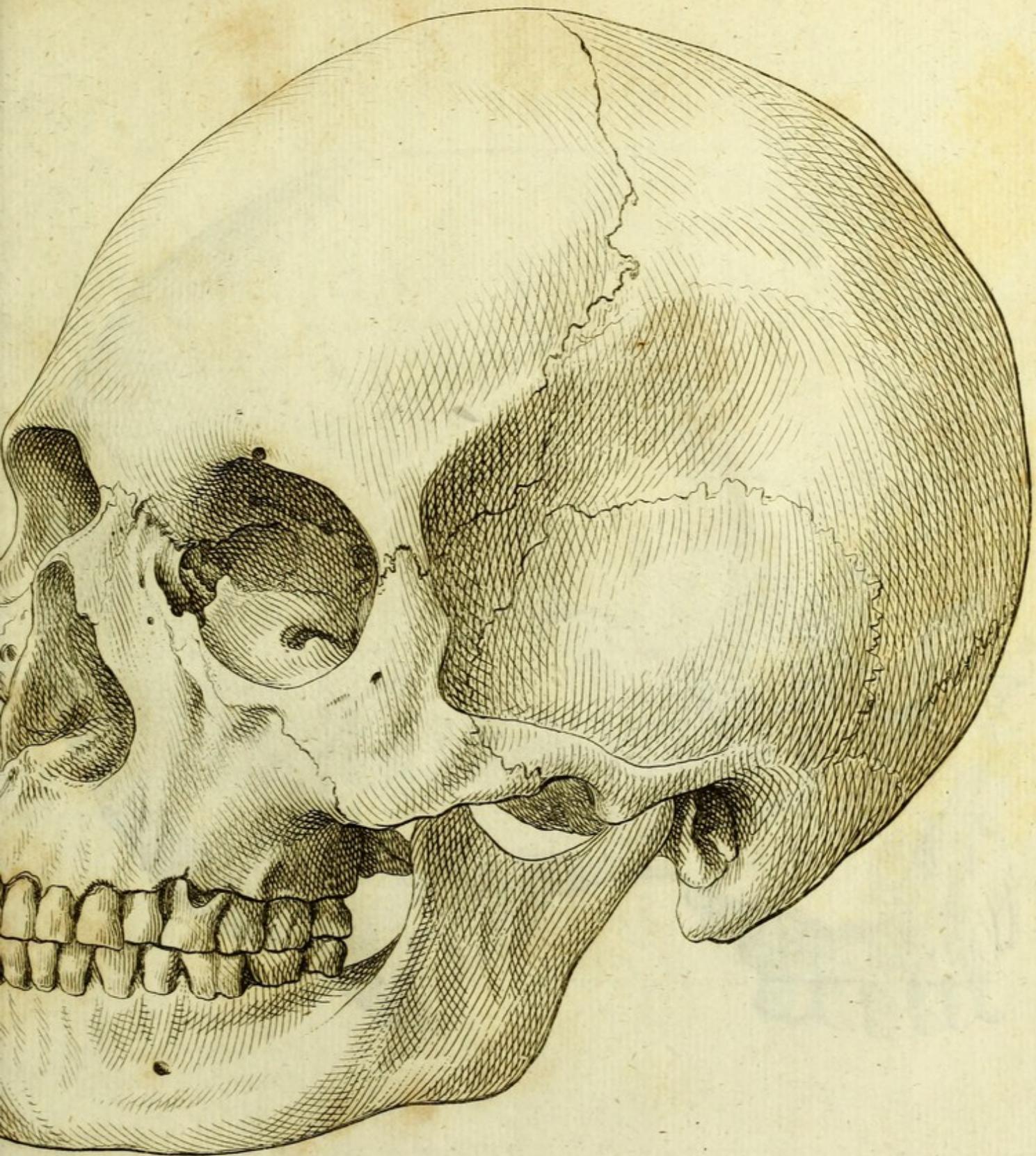
WILK



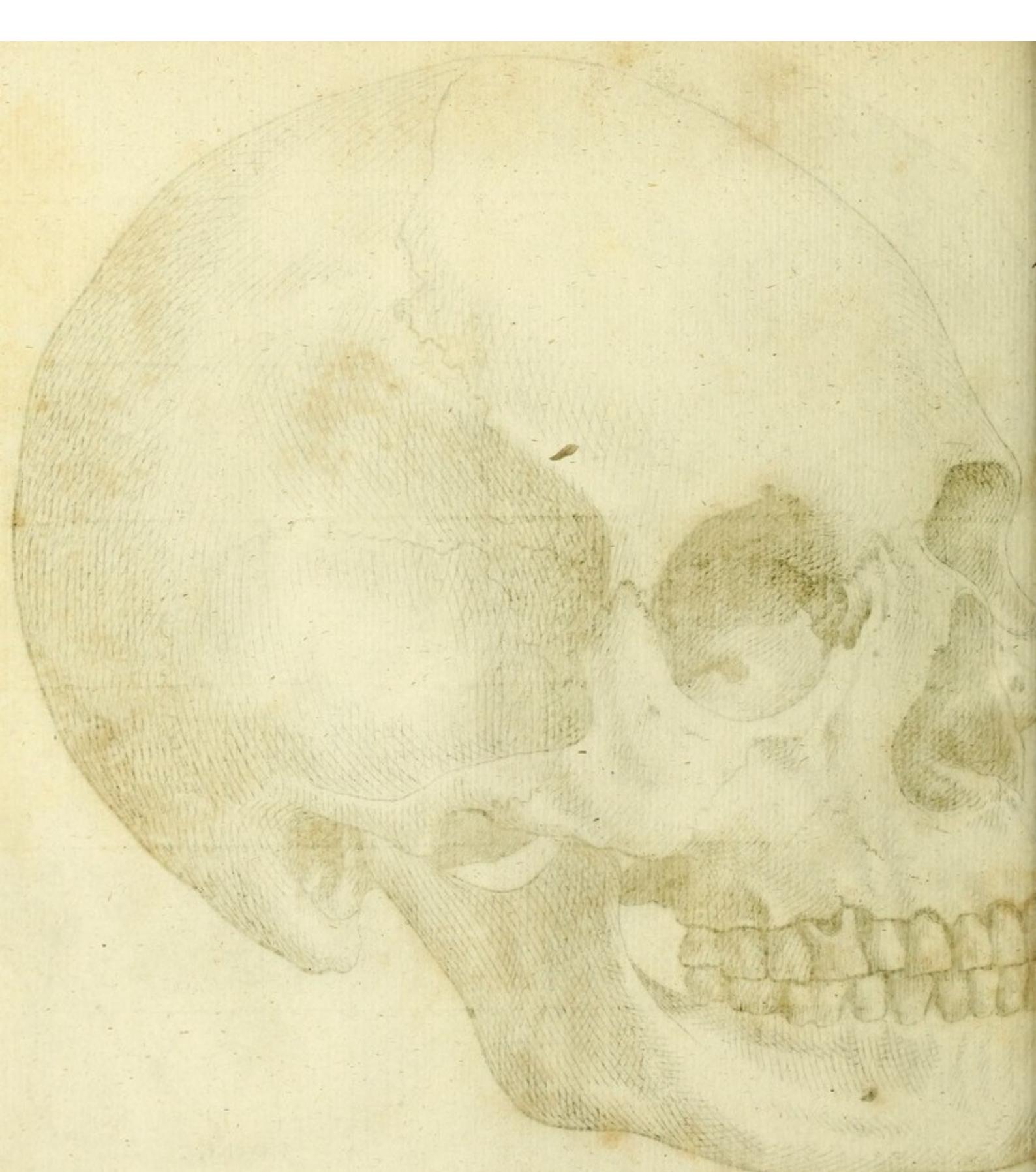
XLIX *Buggessi Macassarensis.*



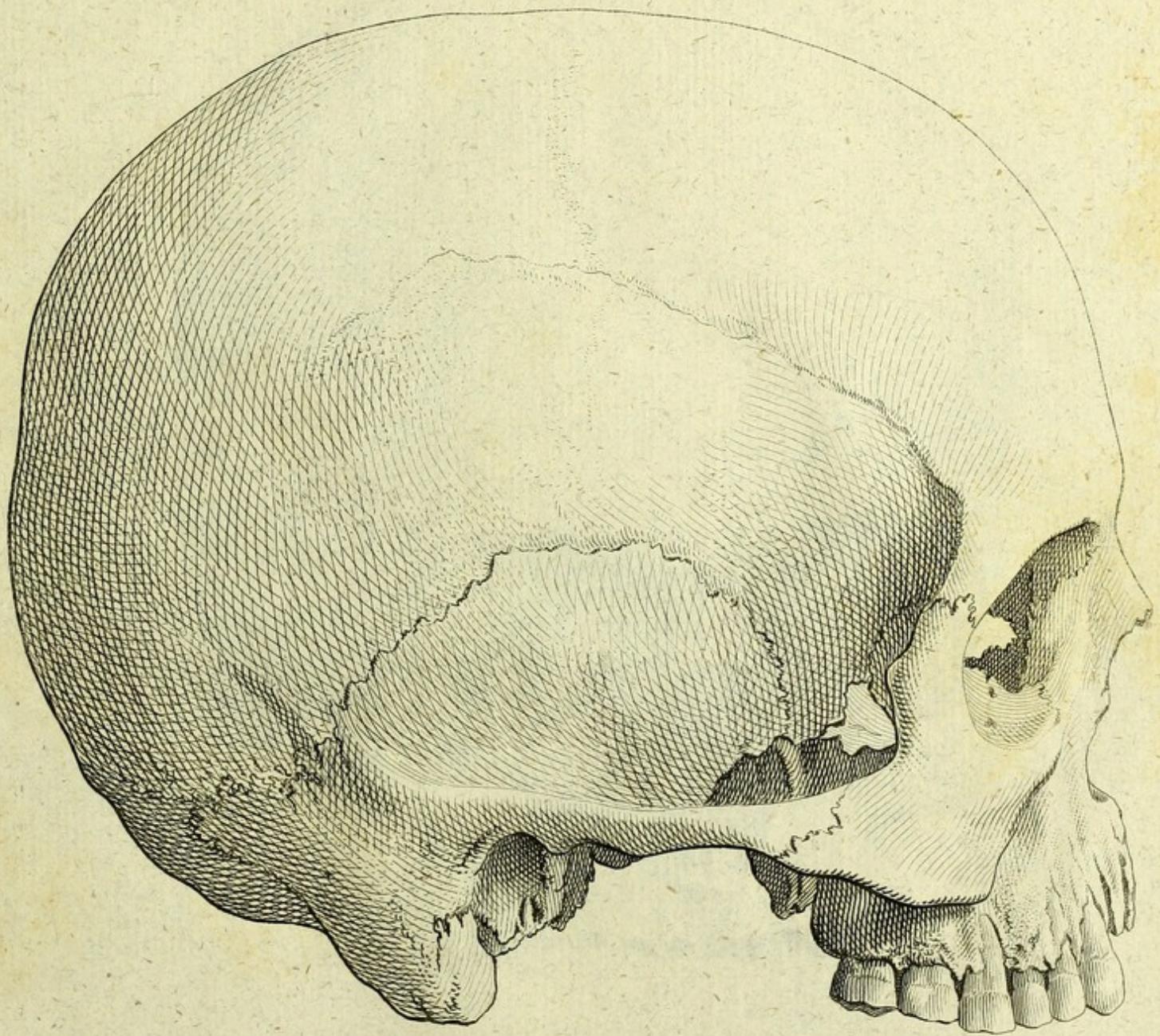
John Smith  
1857



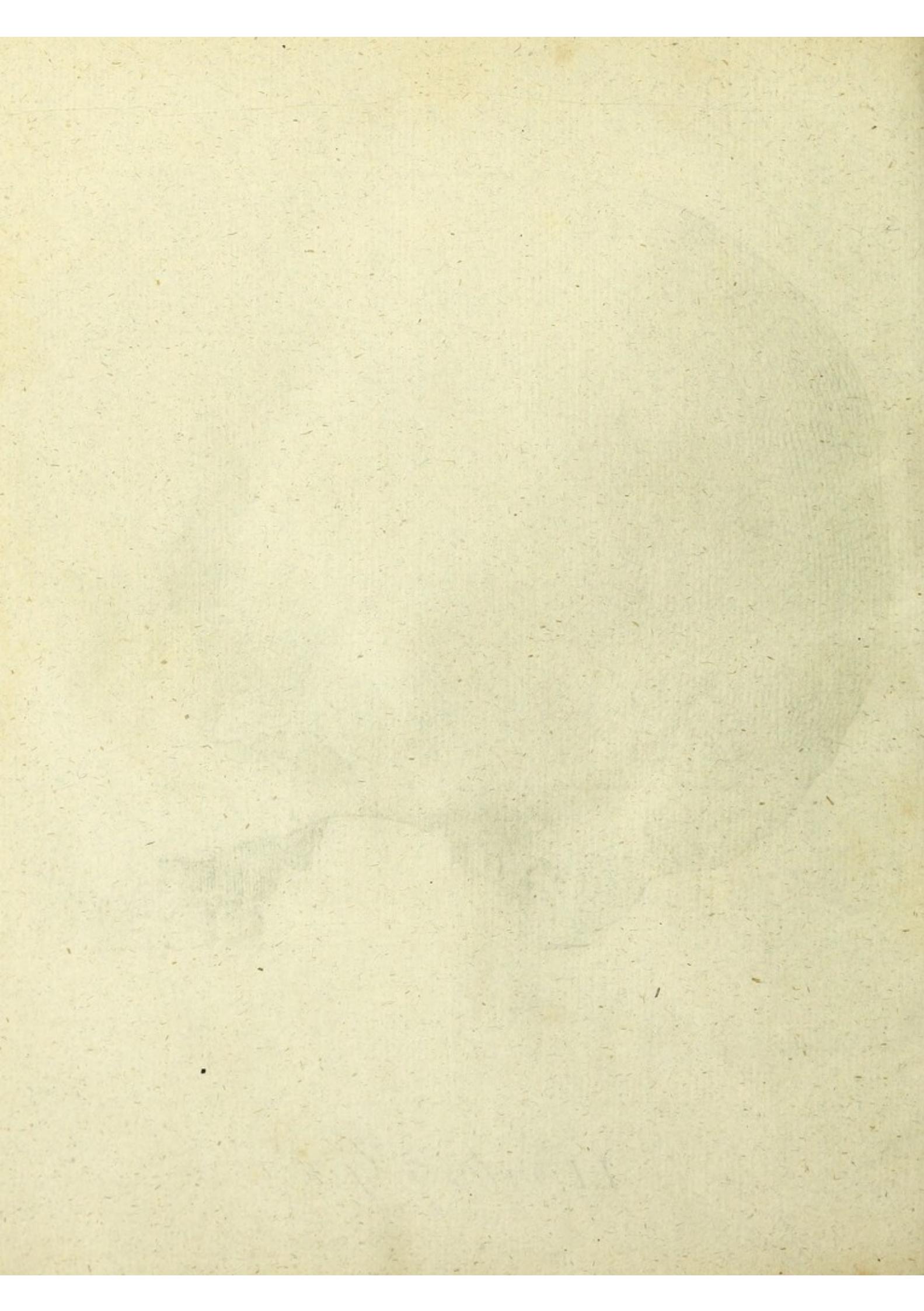
L Marquesani.

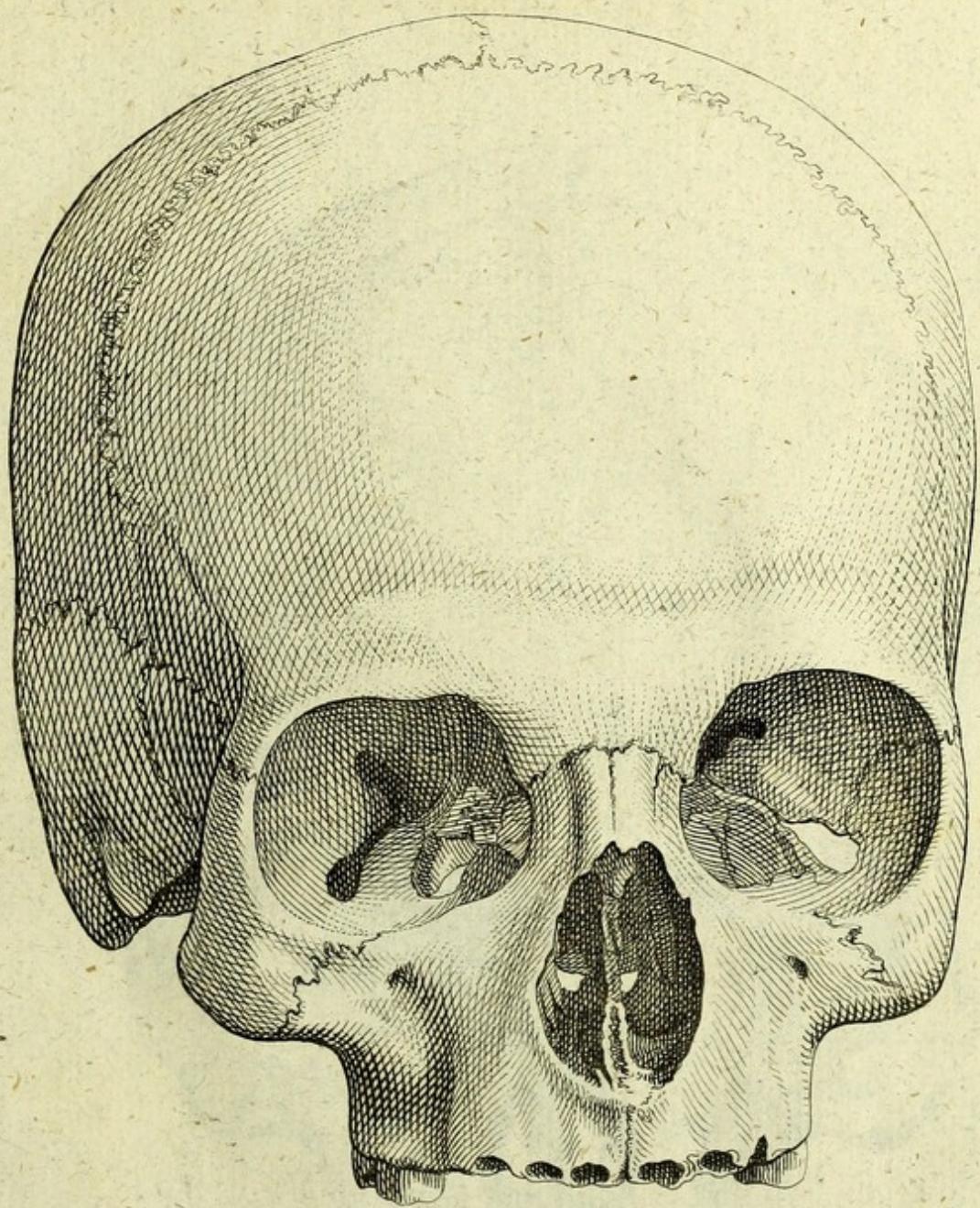


skull of a man

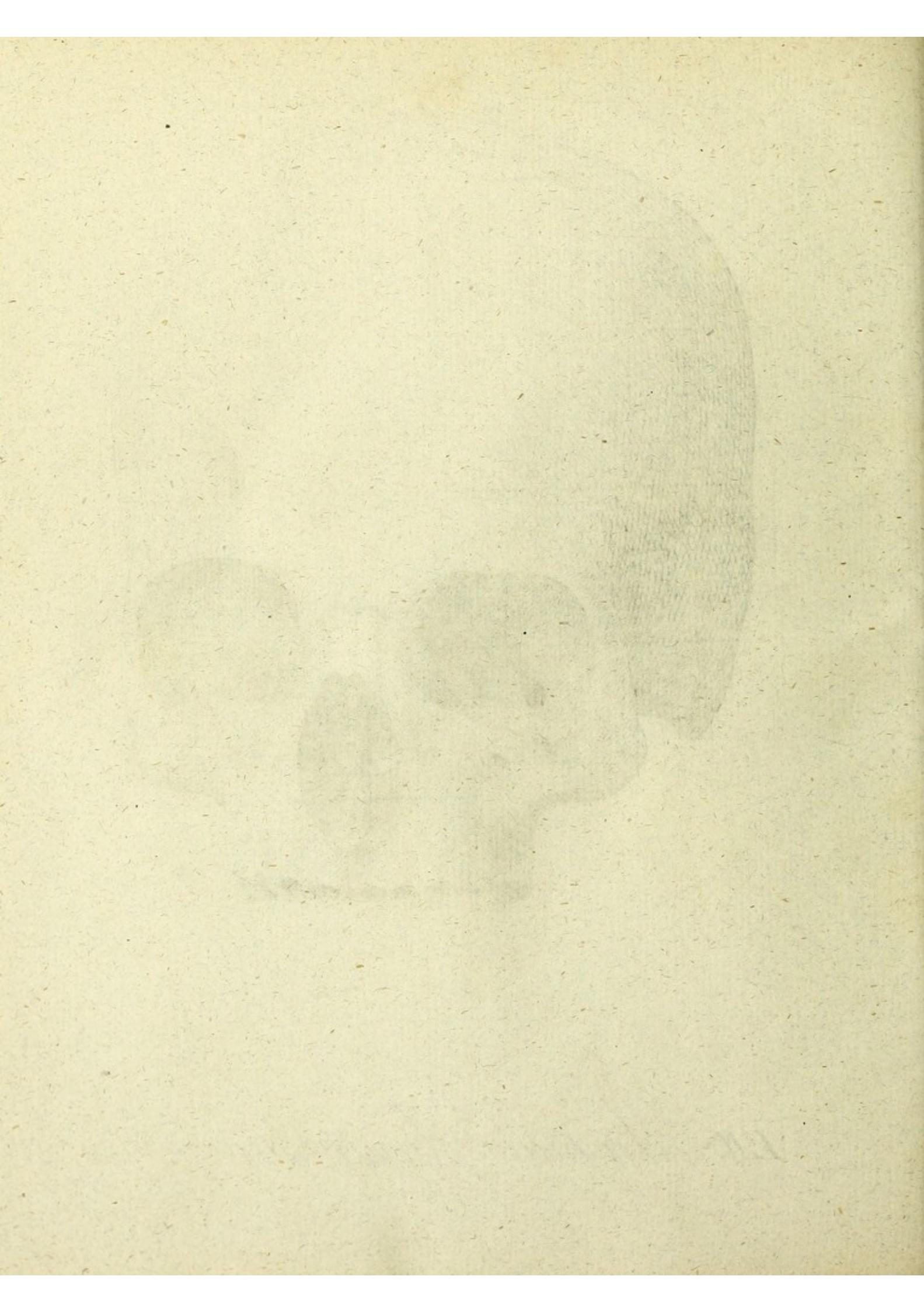


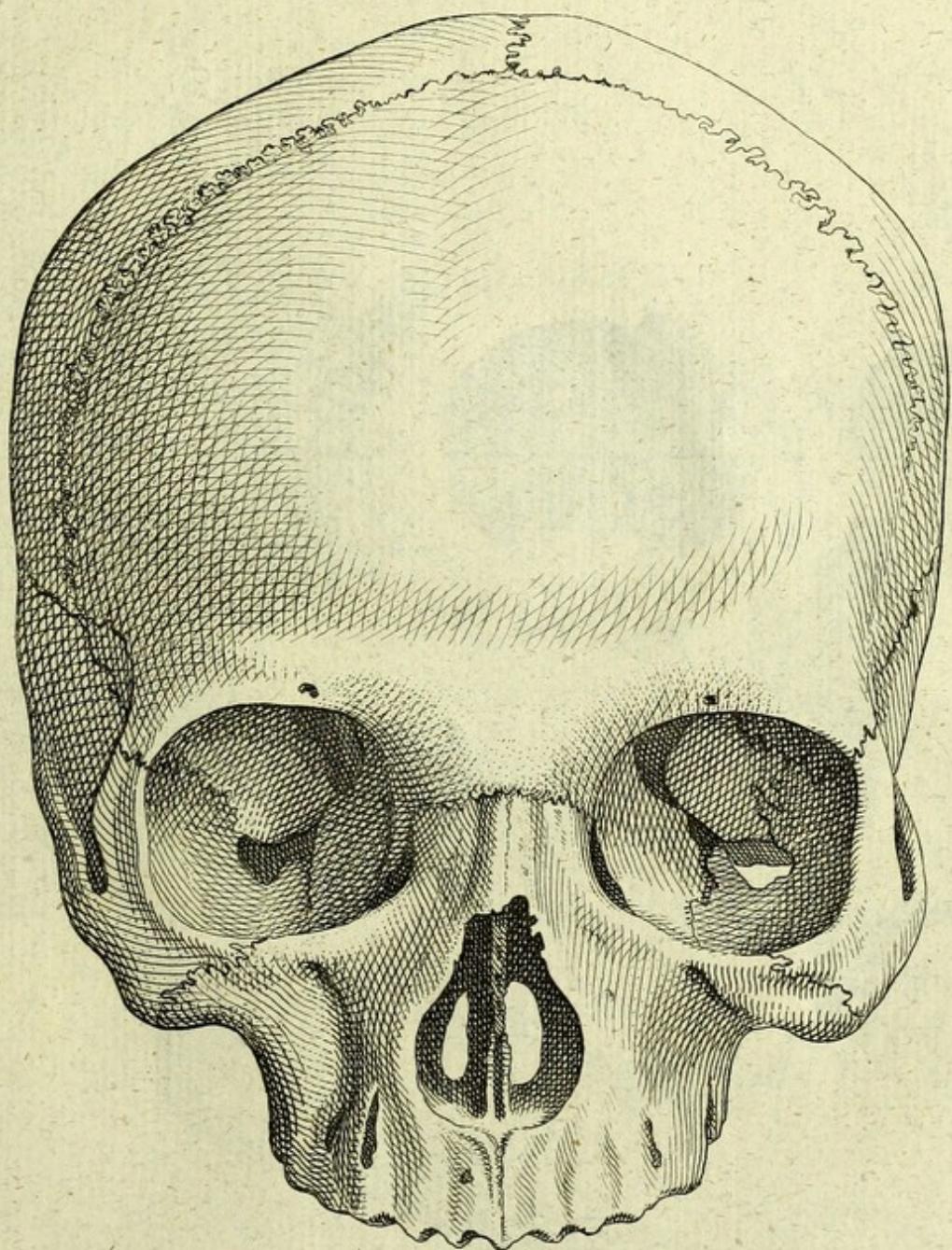
*LI. veteris Græci.*



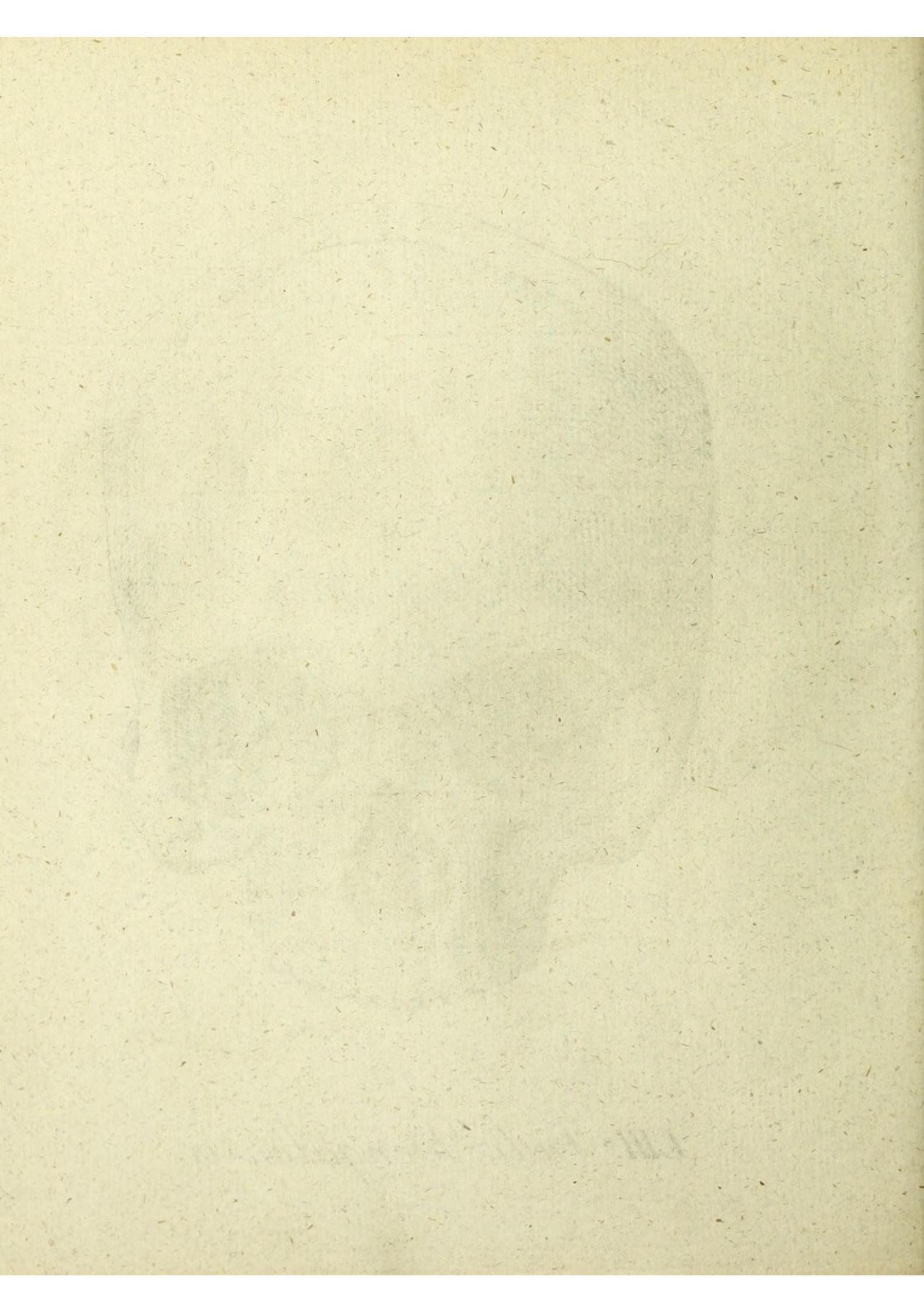


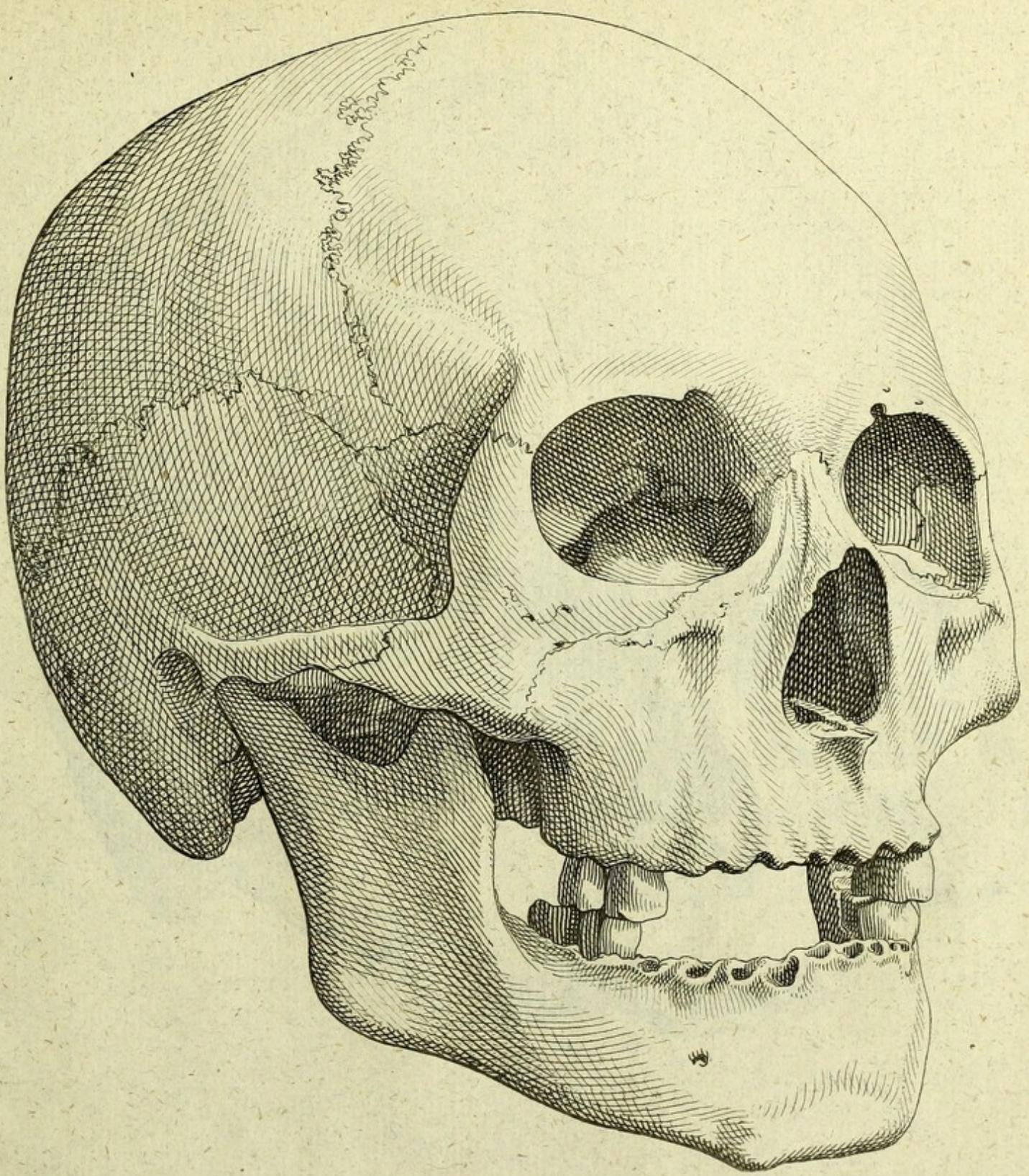
LII. Mumiae Aegyptiacae 3<sup>tae</sup>.



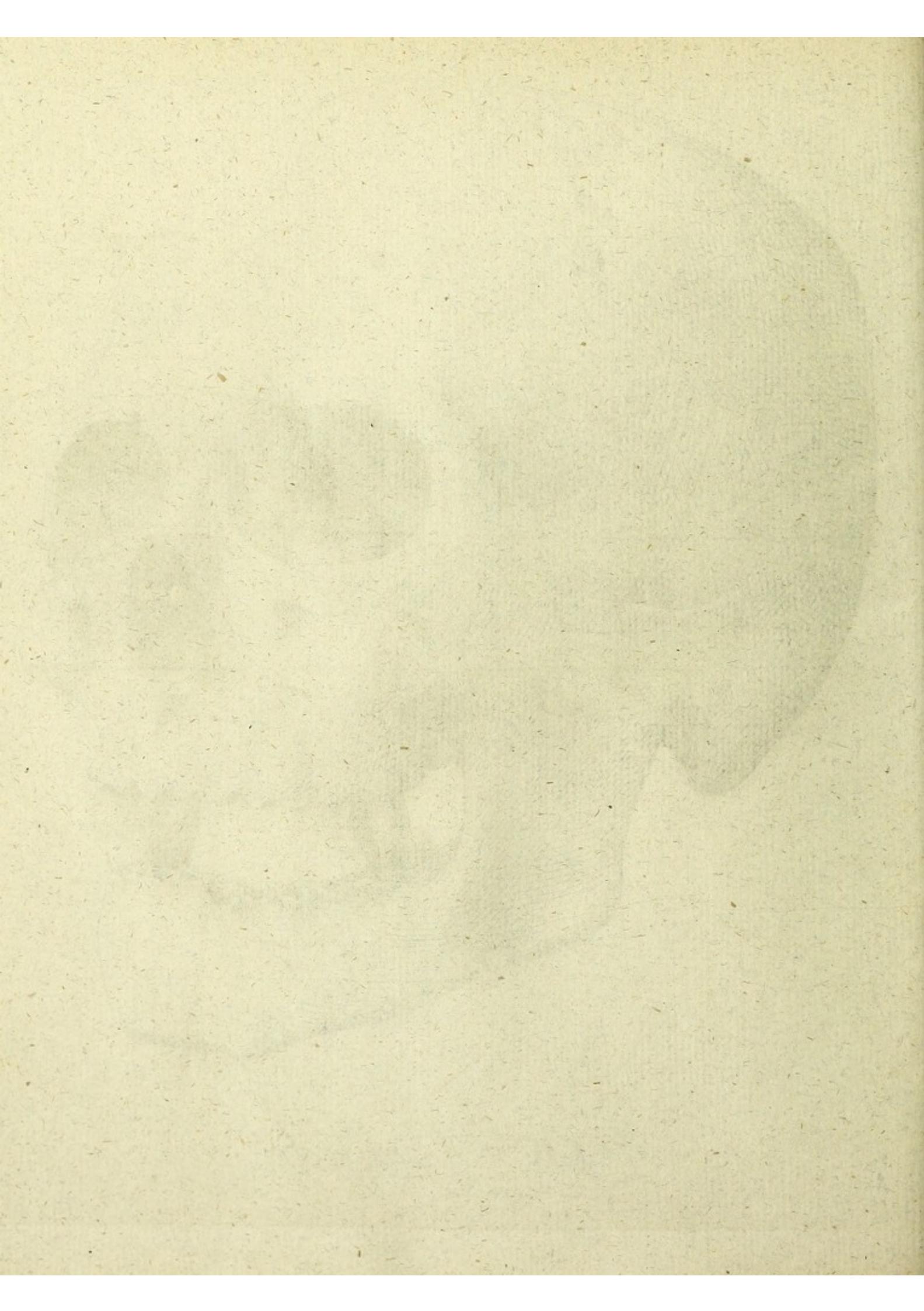


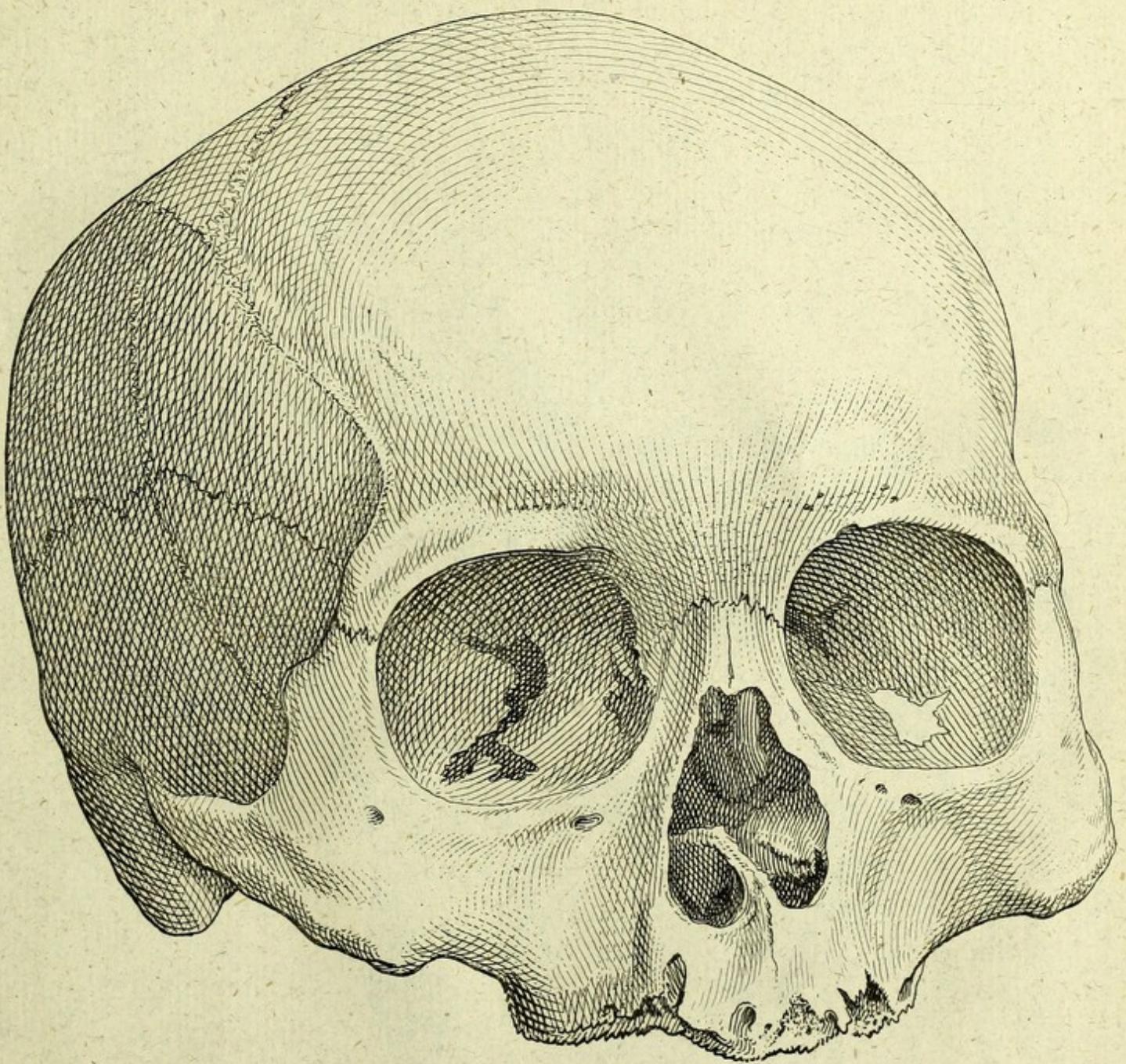
LIII. *Indi Bengalensis.*



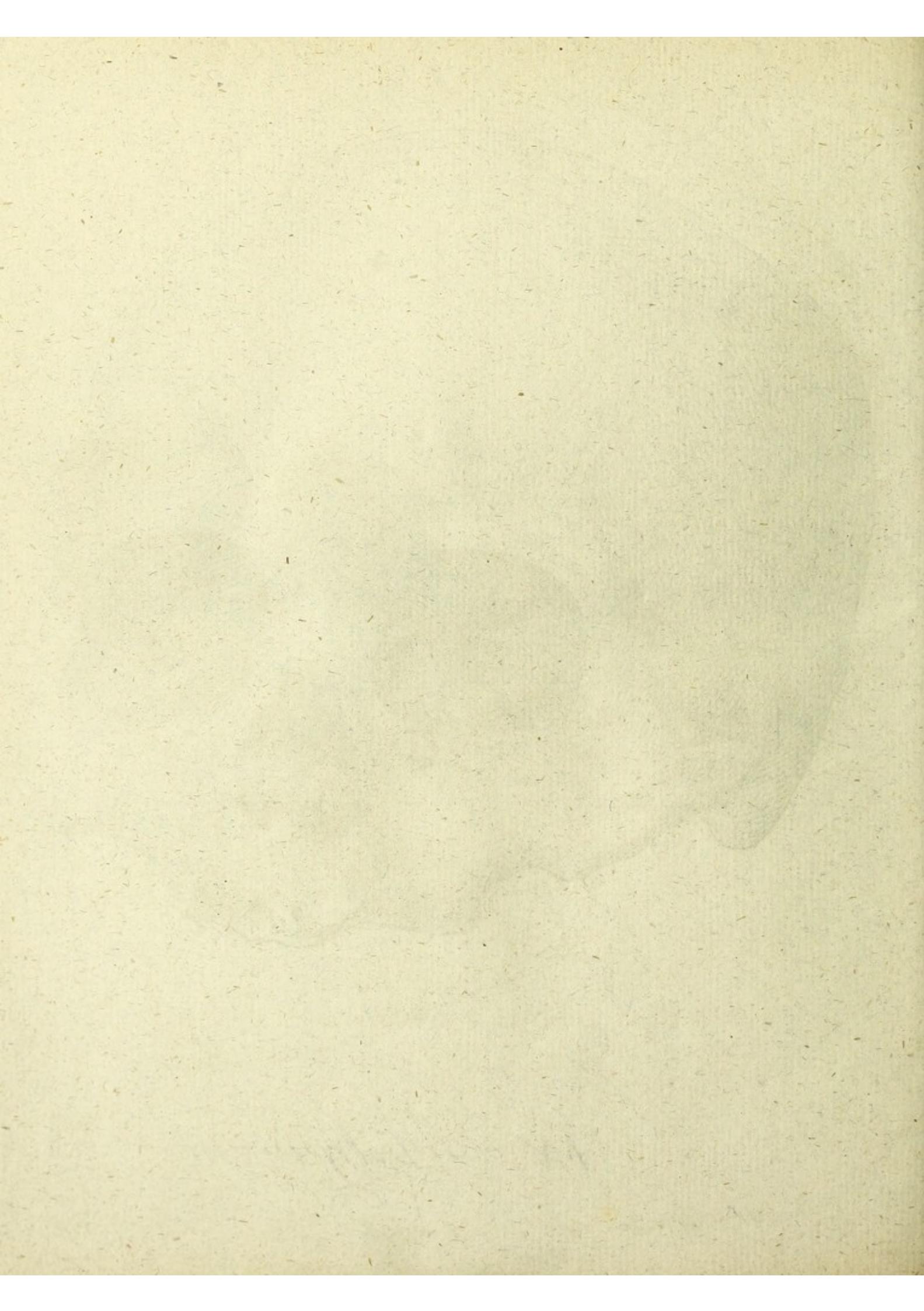


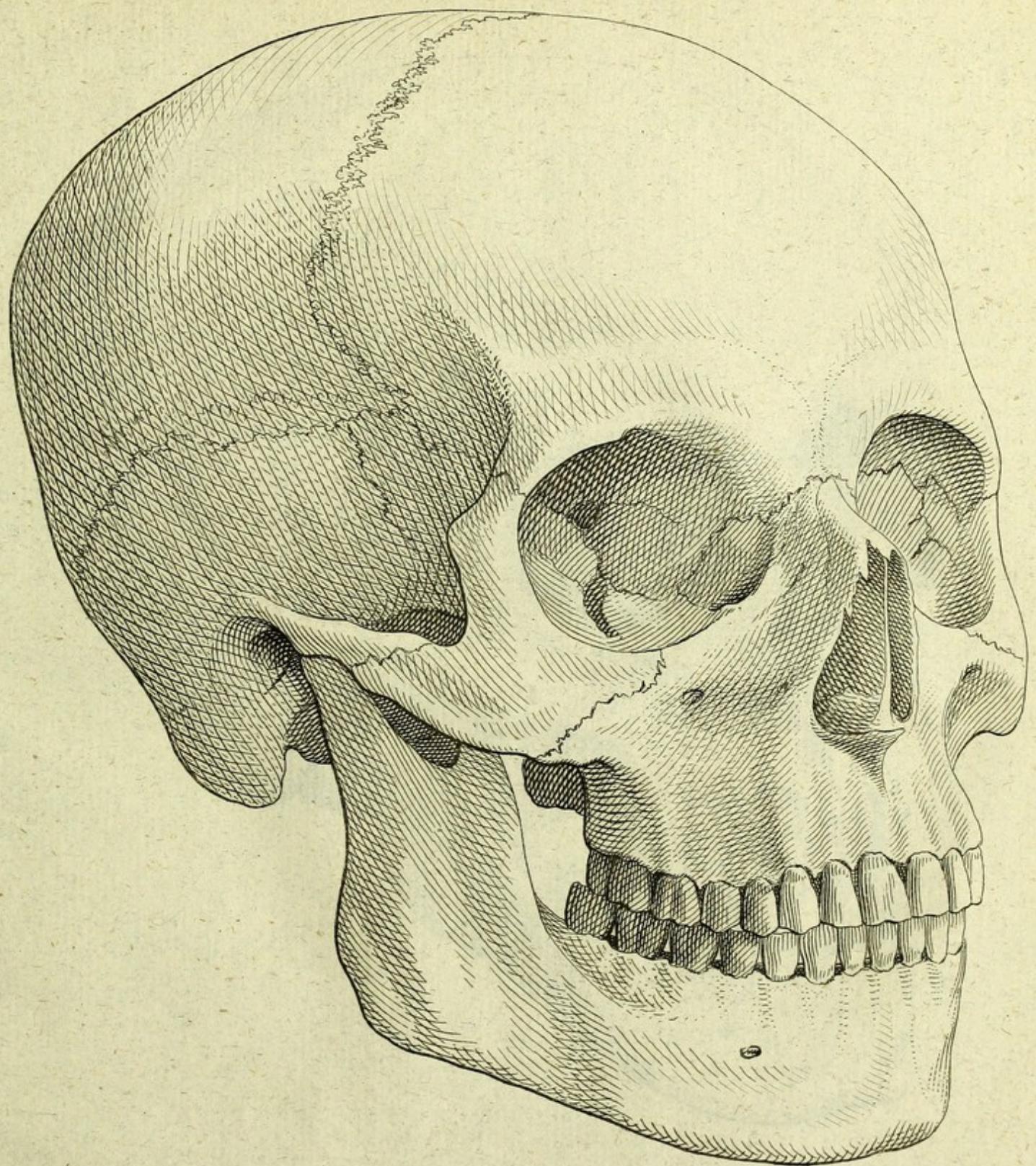
LIV. Samojedi.



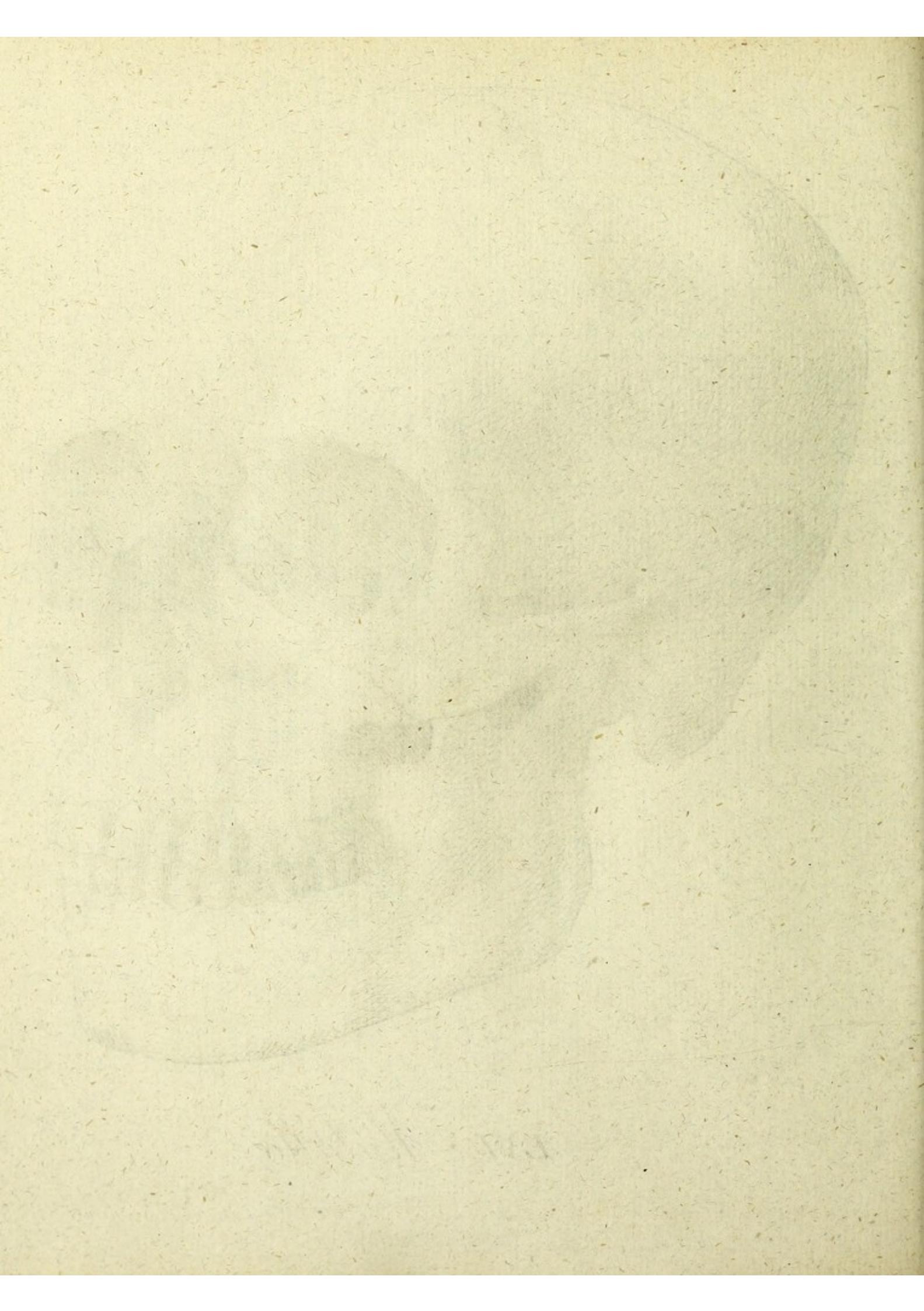


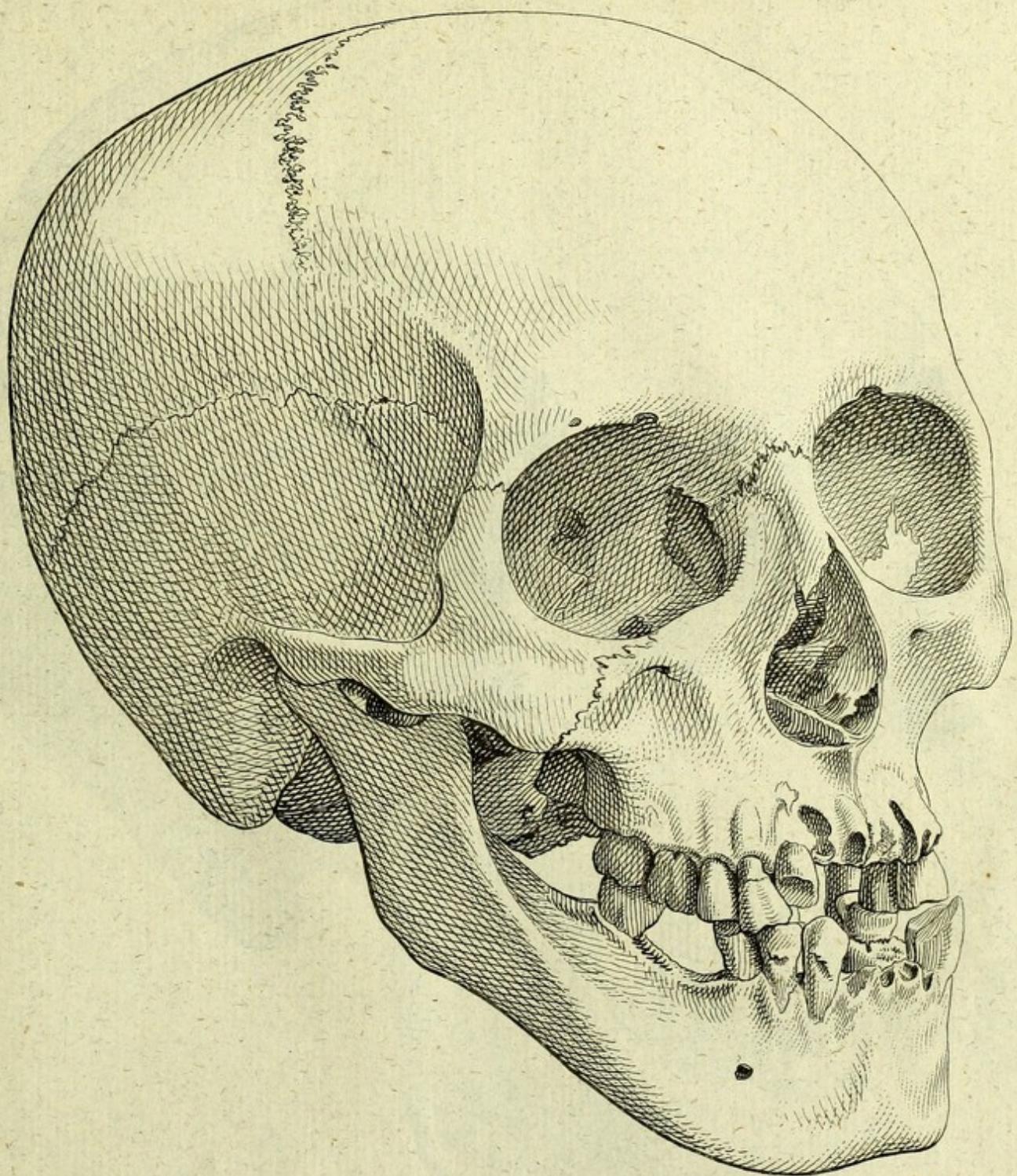
LV. *Schitgagani.*





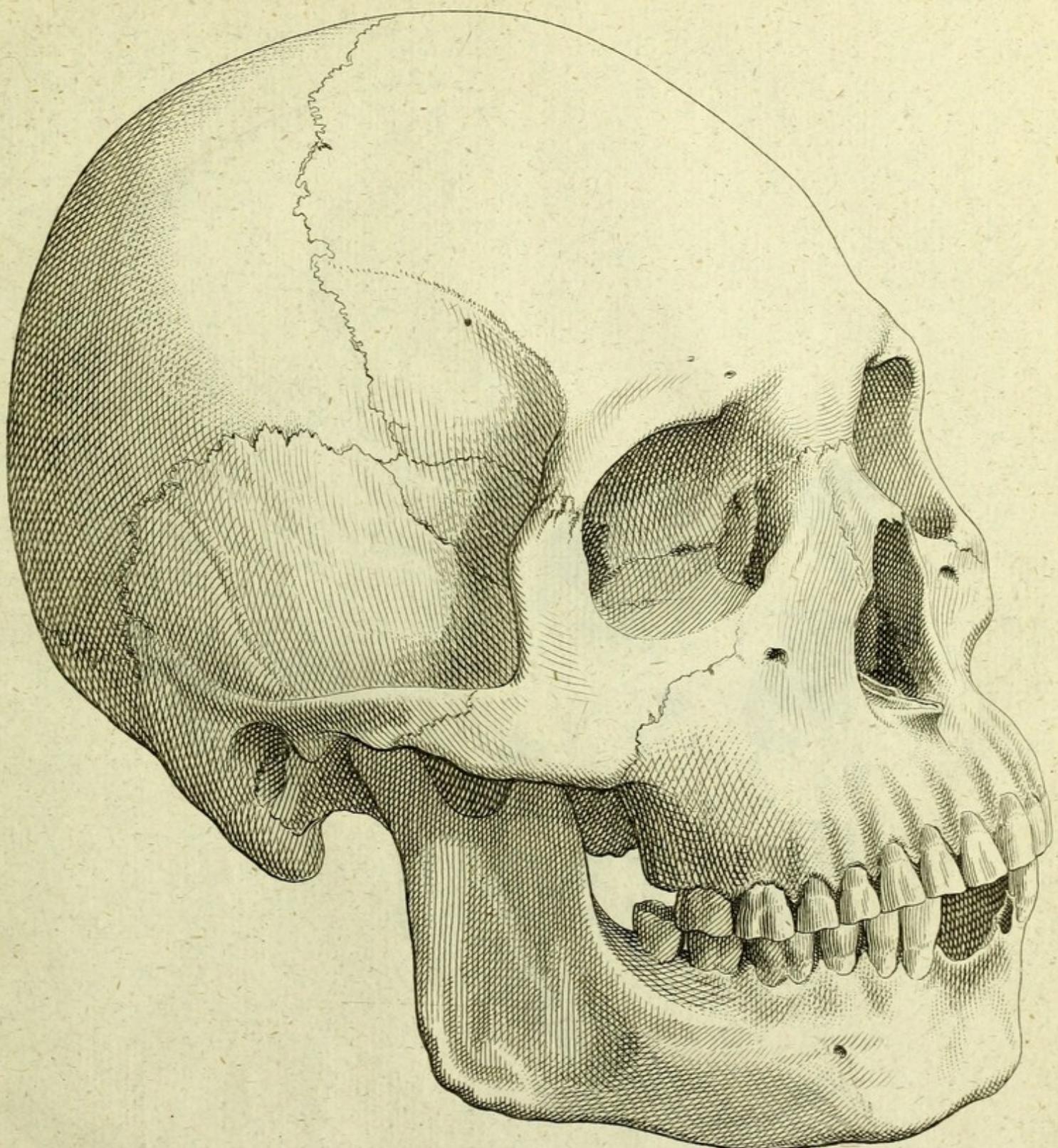
LVI. *Mulattæ.*



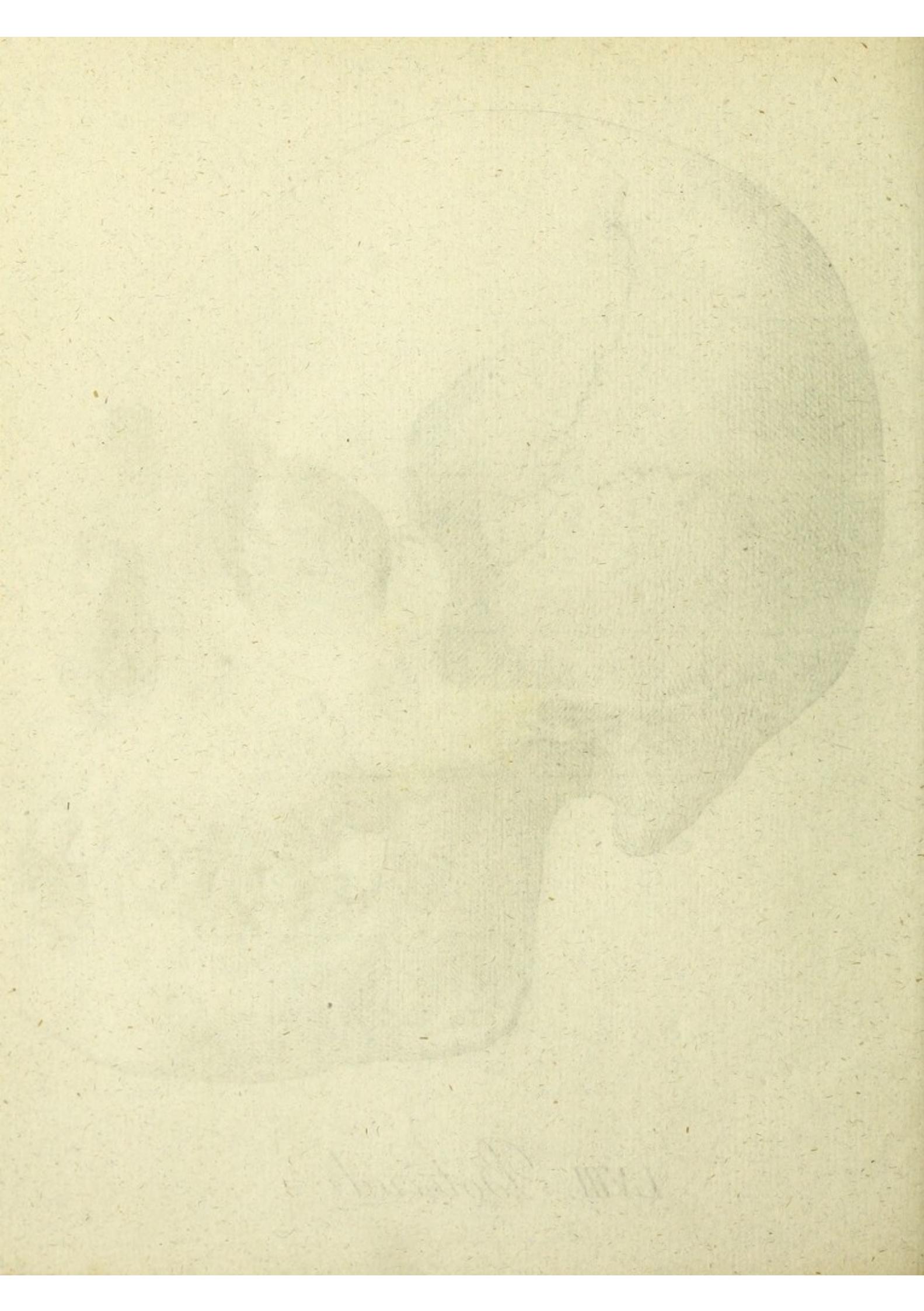


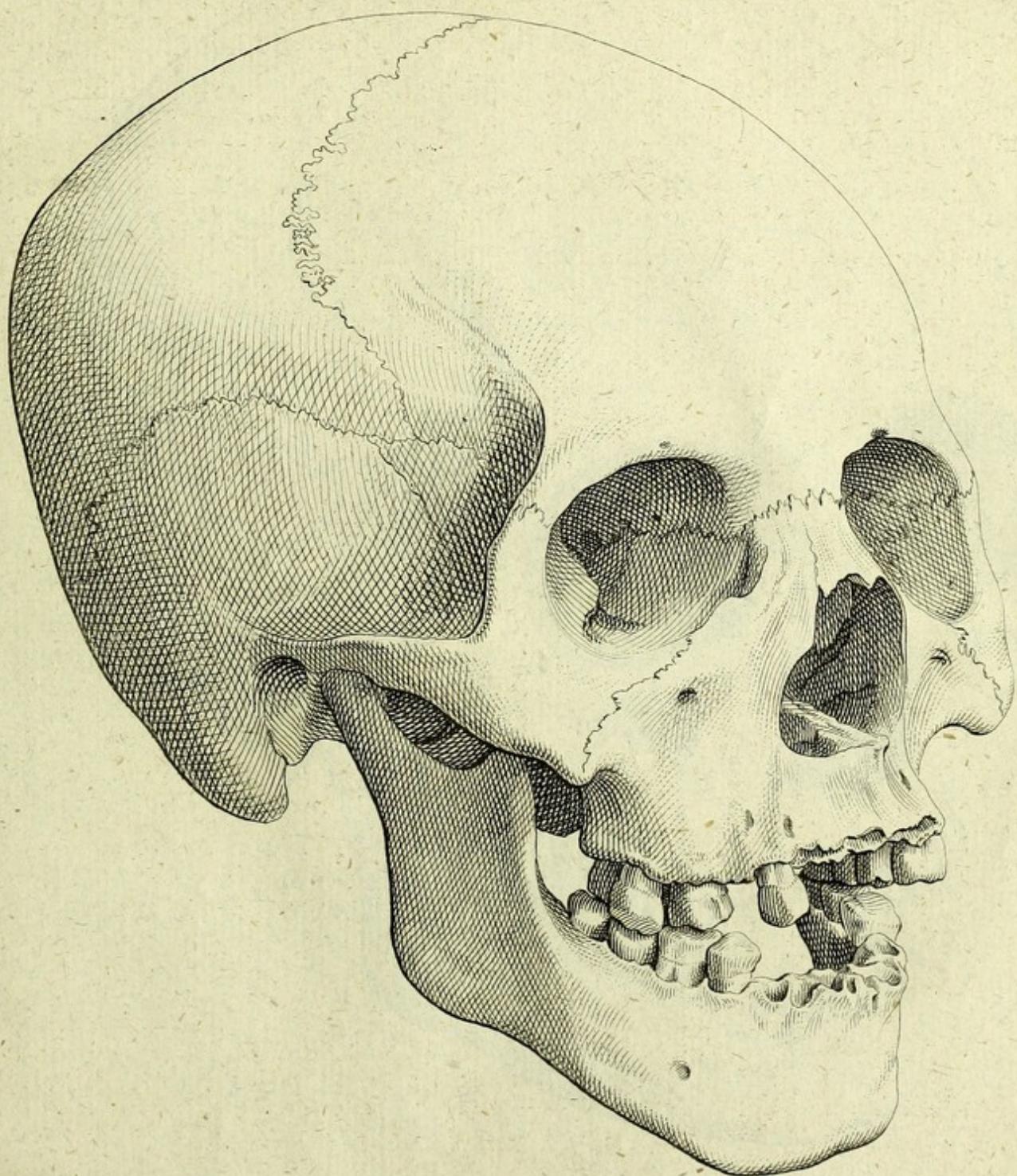
LVII. *Feminæ Coroatae.*

W.L.

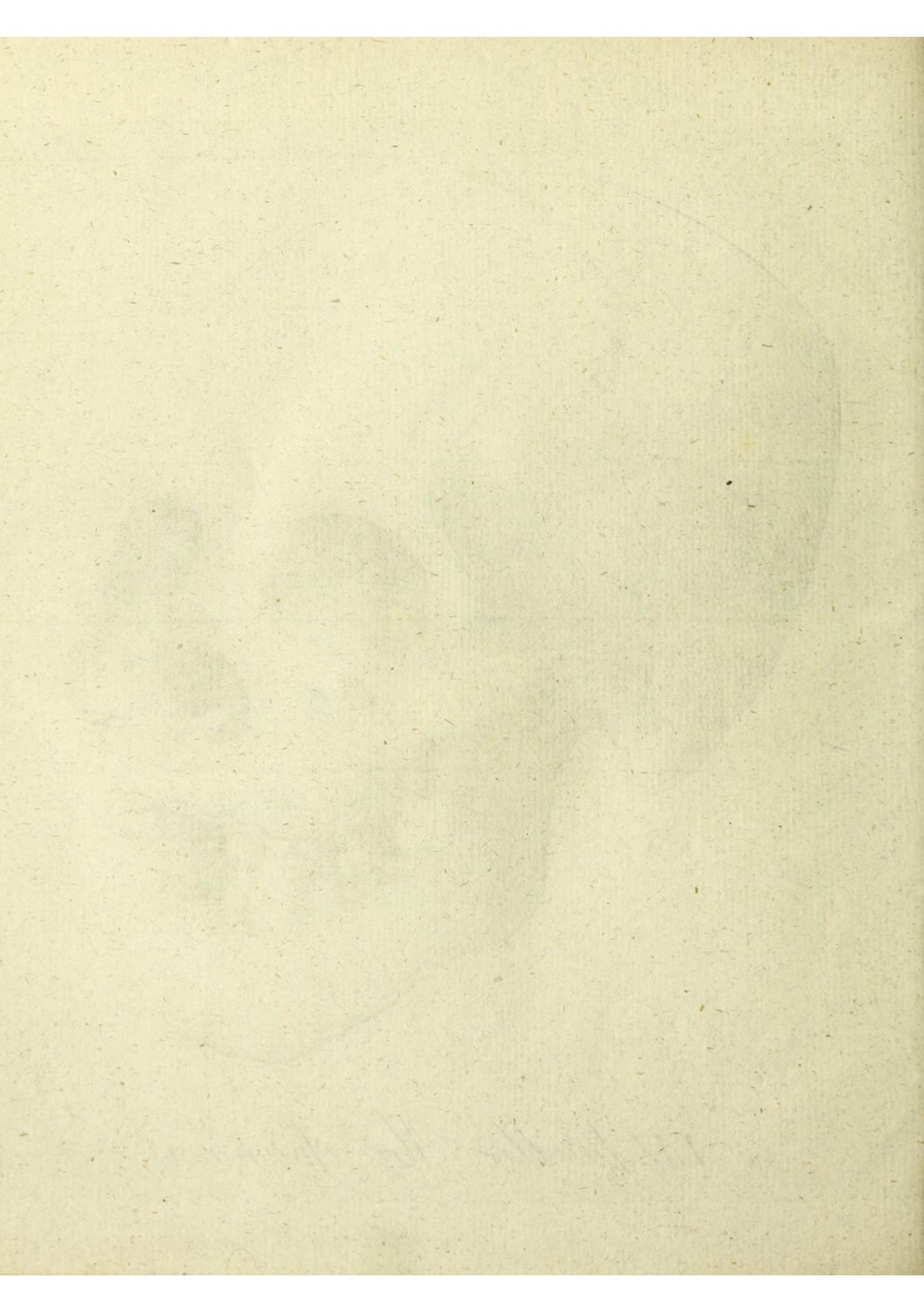


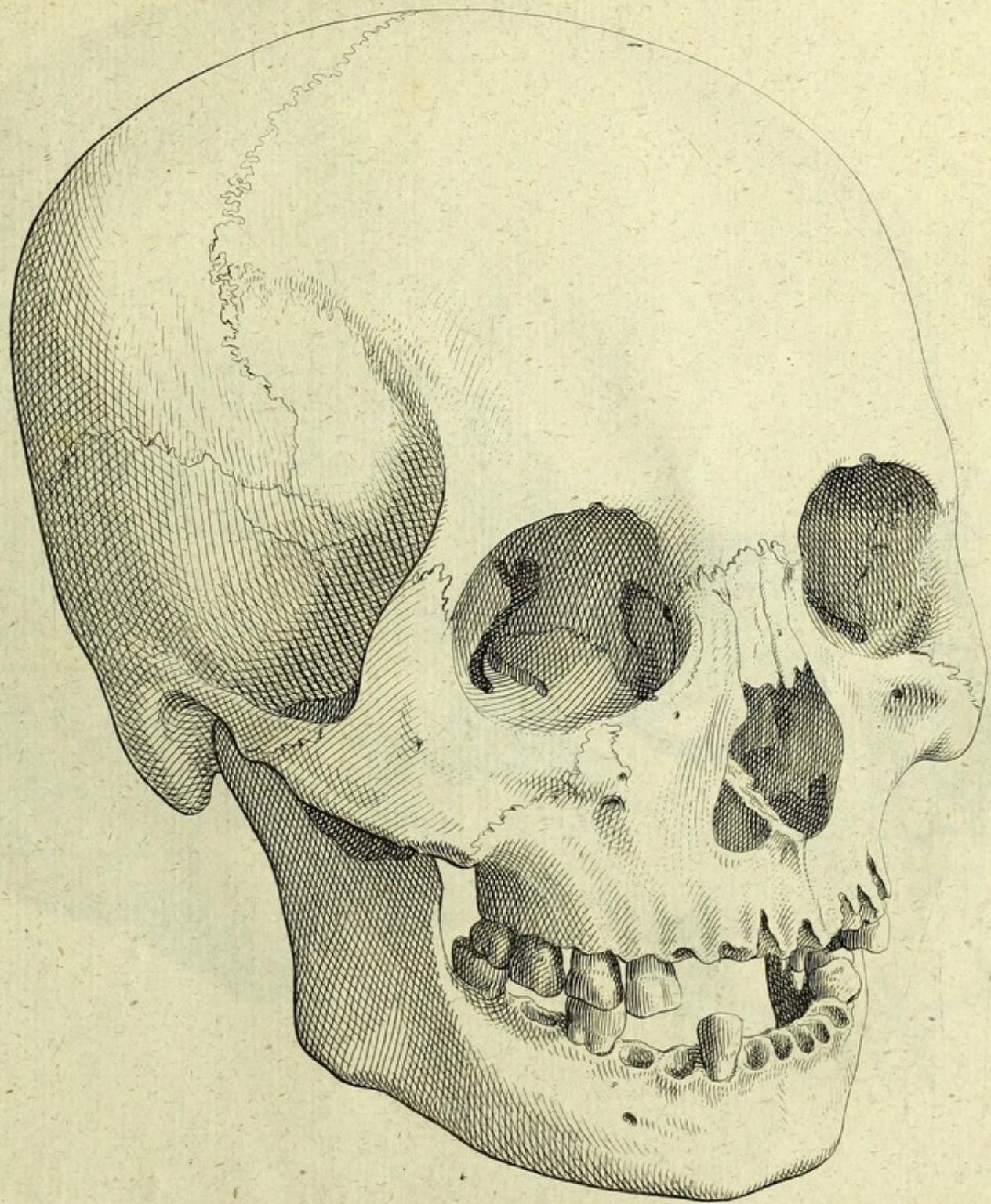
LVIII. *Potocudi.*





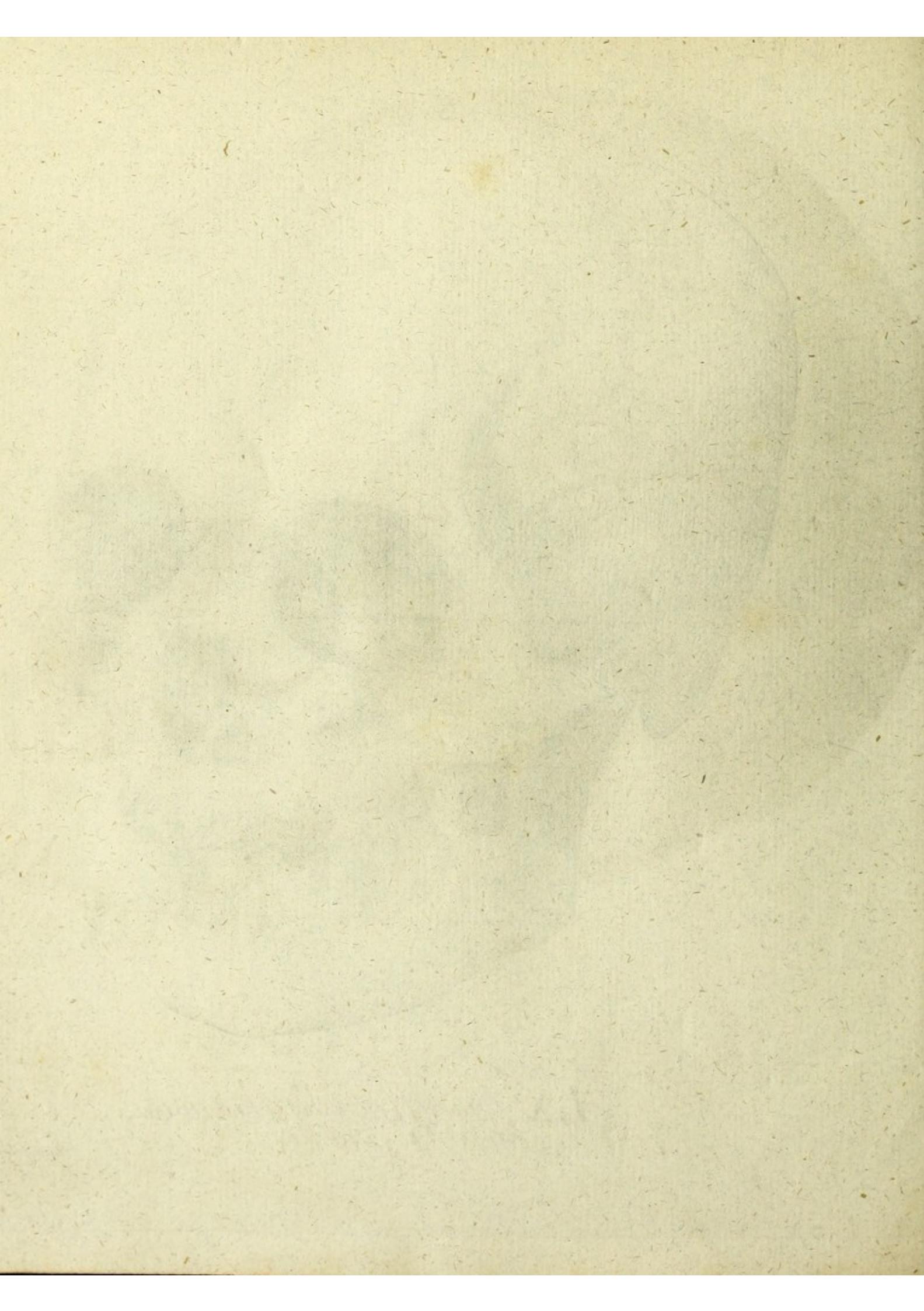
LIX. *puellæ Macassarensis.*

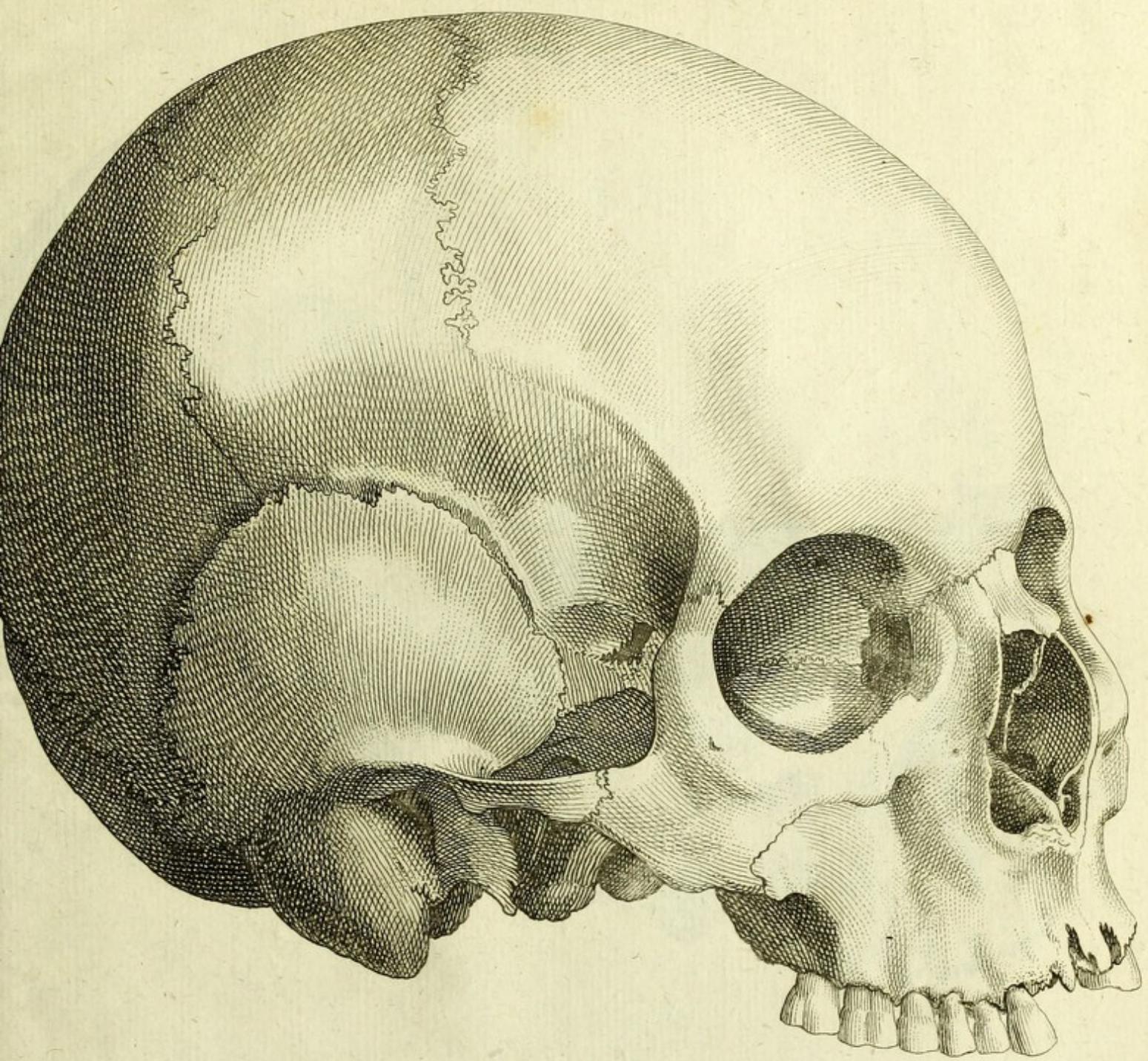




LX. *puellæ Baliensis.*

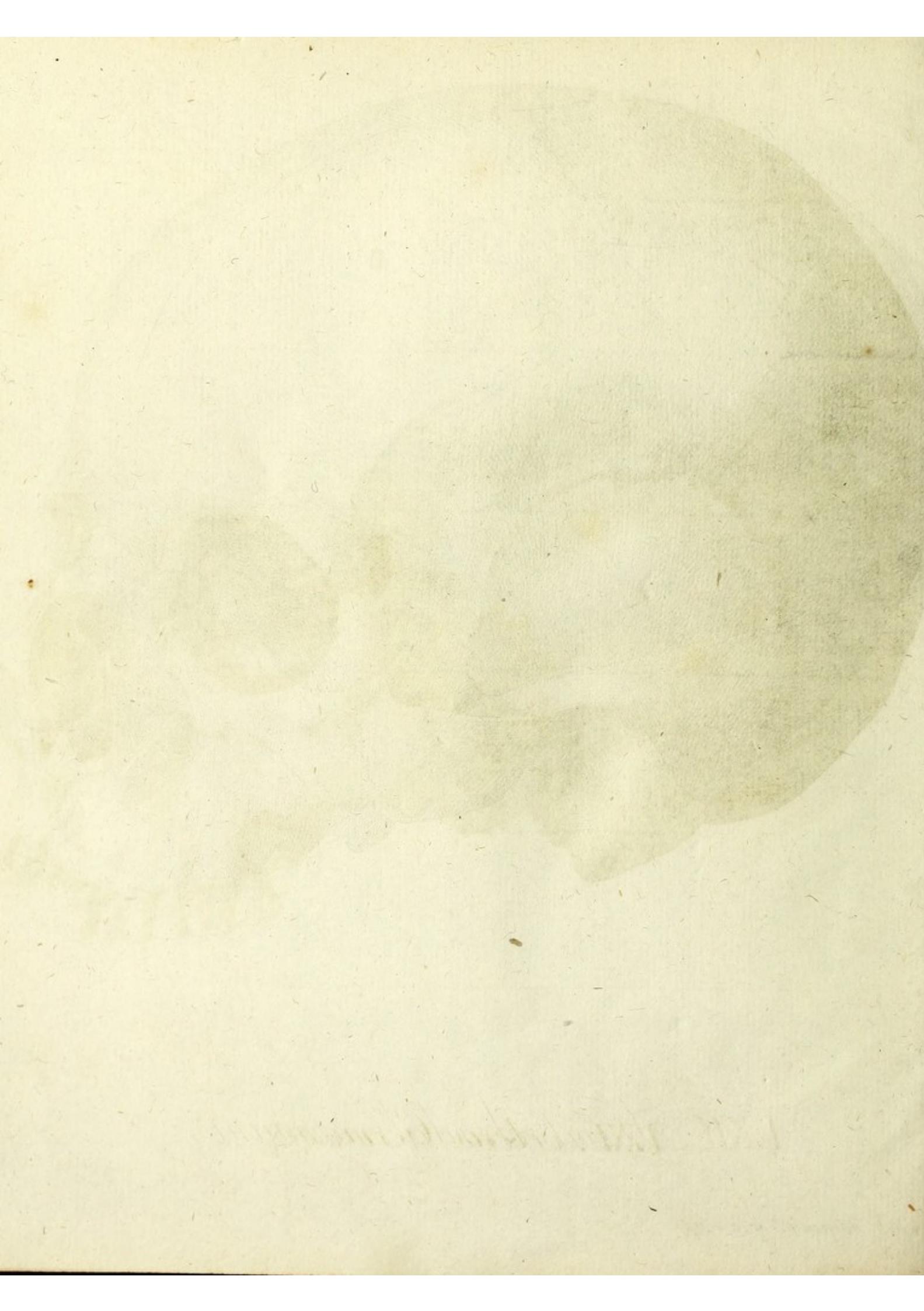
Hup del & sc

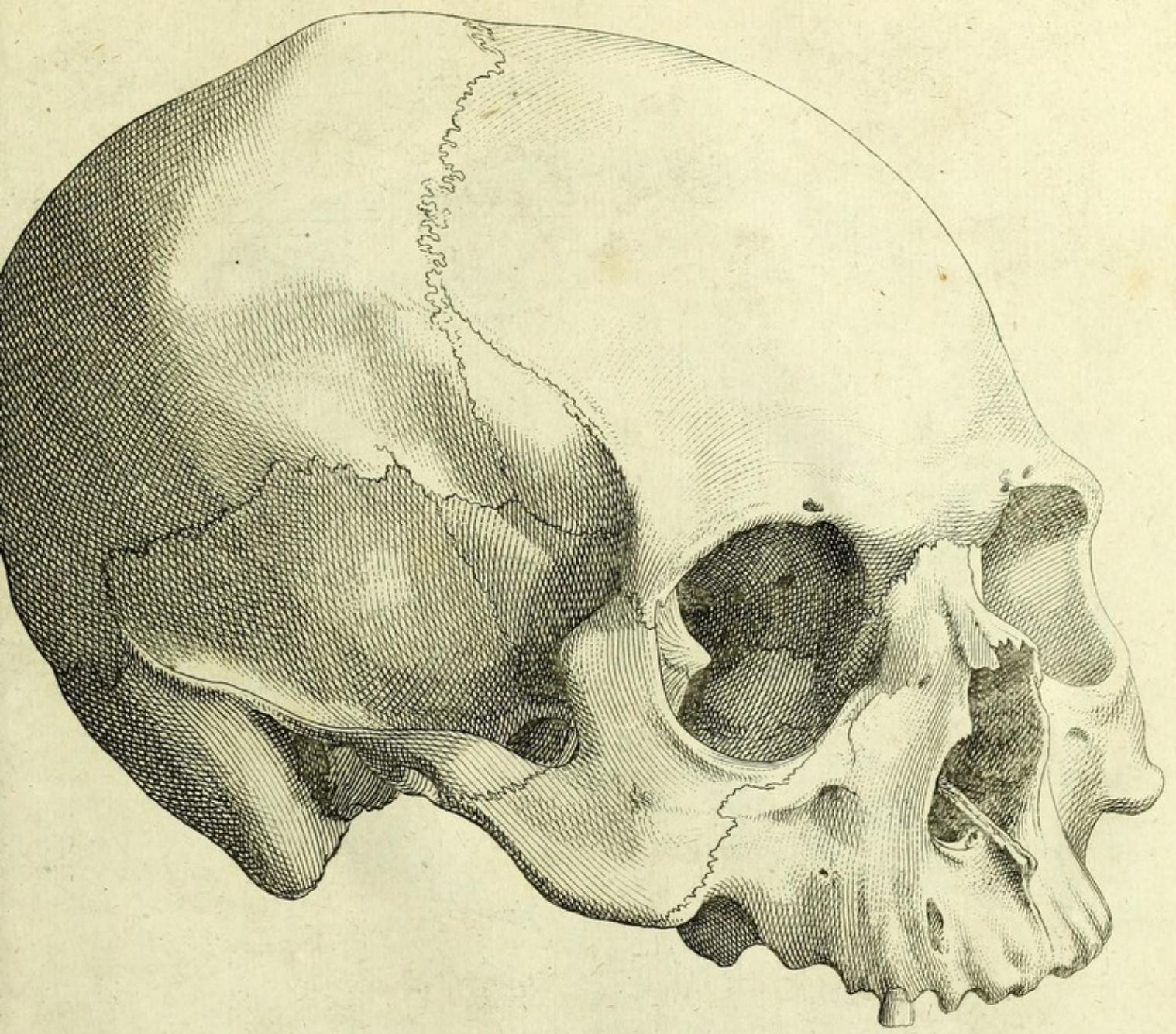




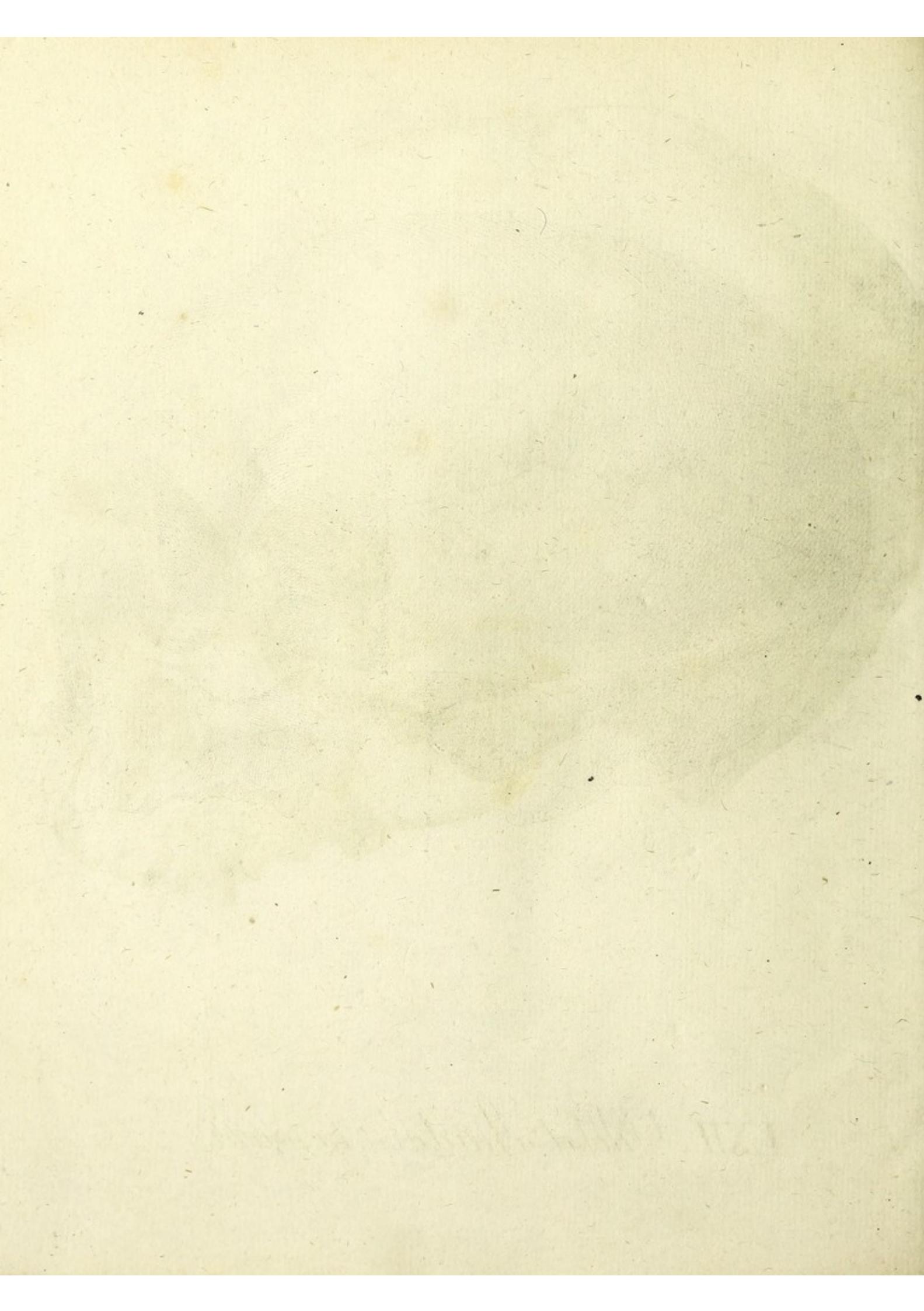
*LXI. veteris Germani.*

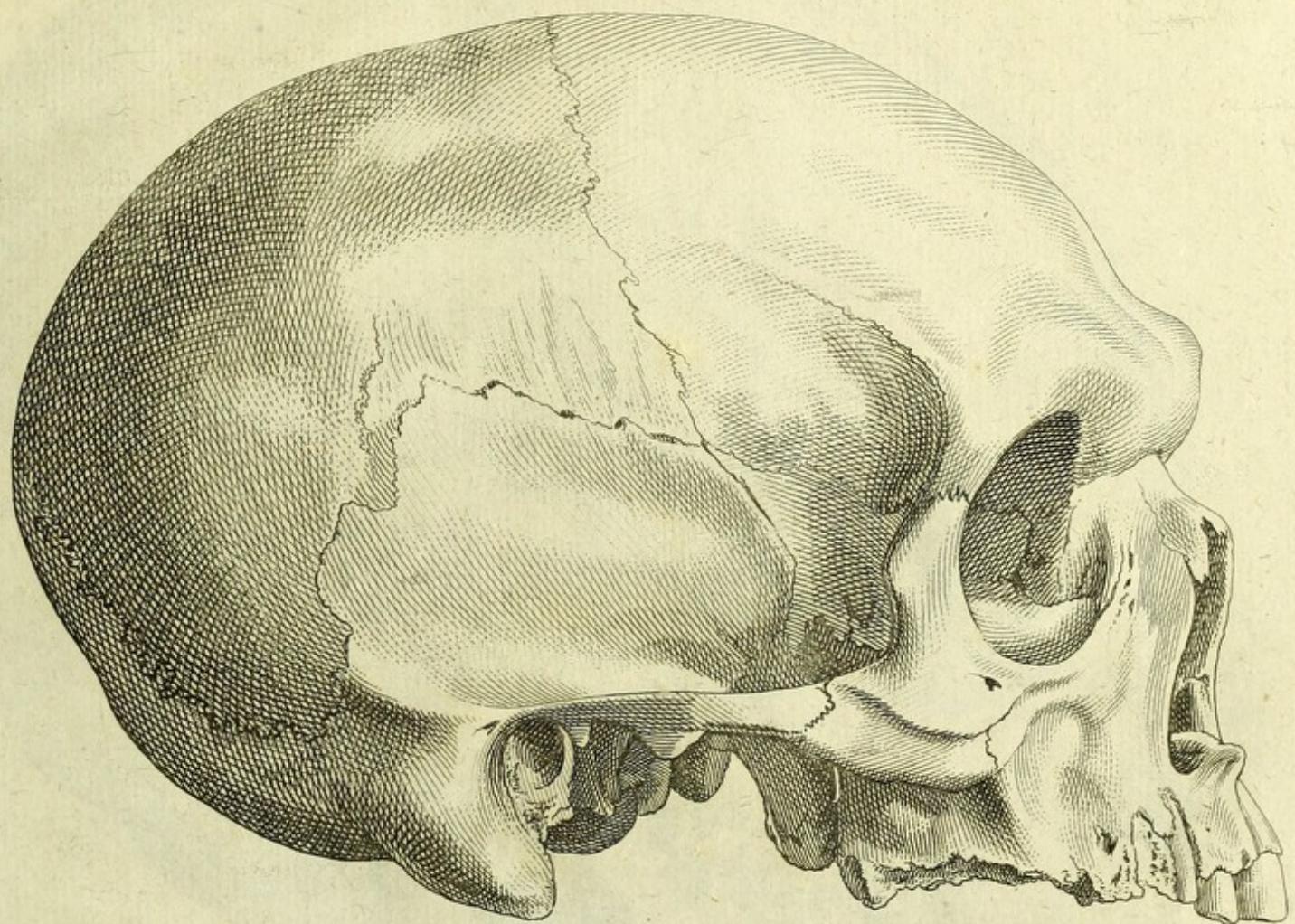
*In del. Riepenh.<sup>us</sup> sc. c. seq.*



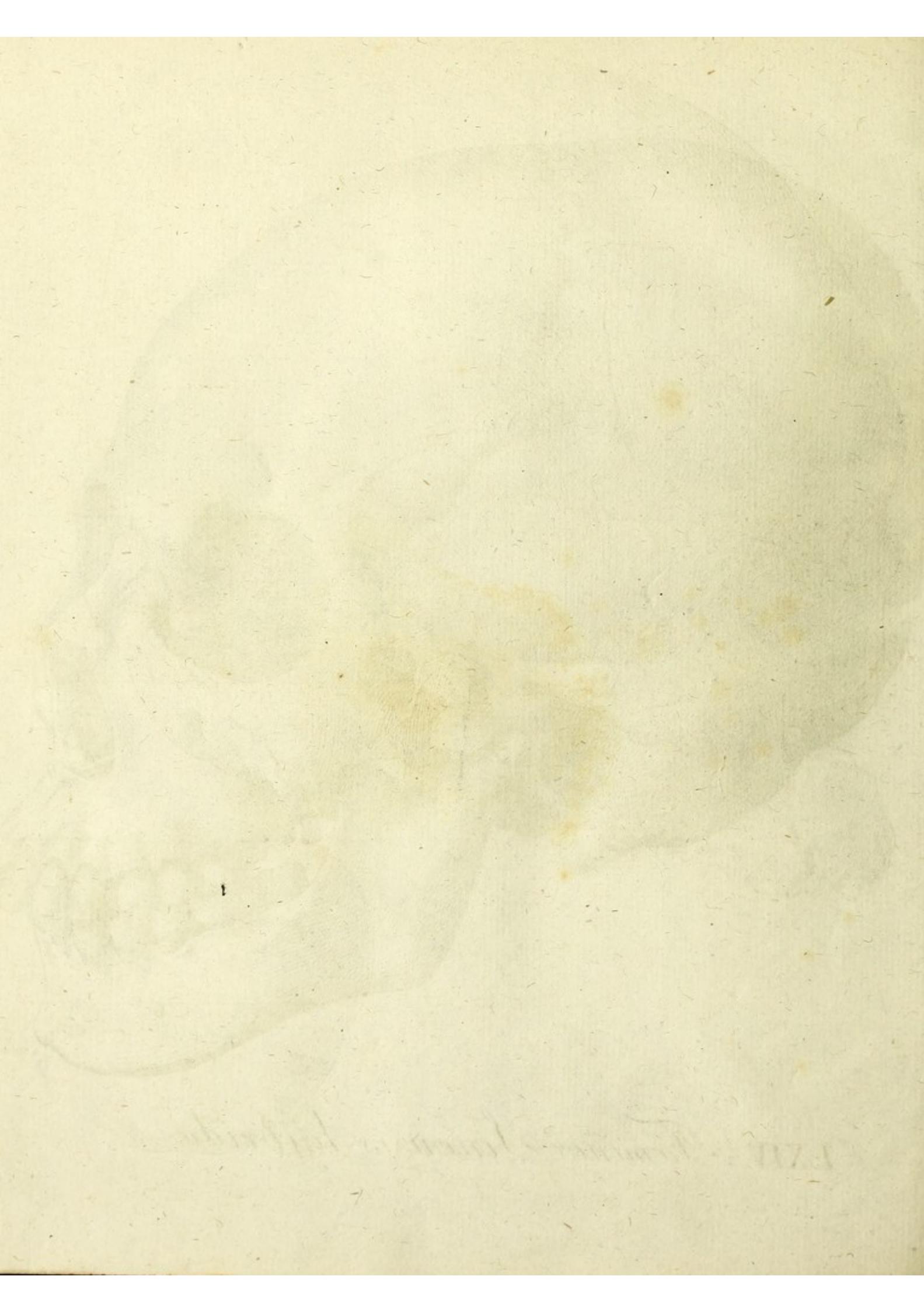


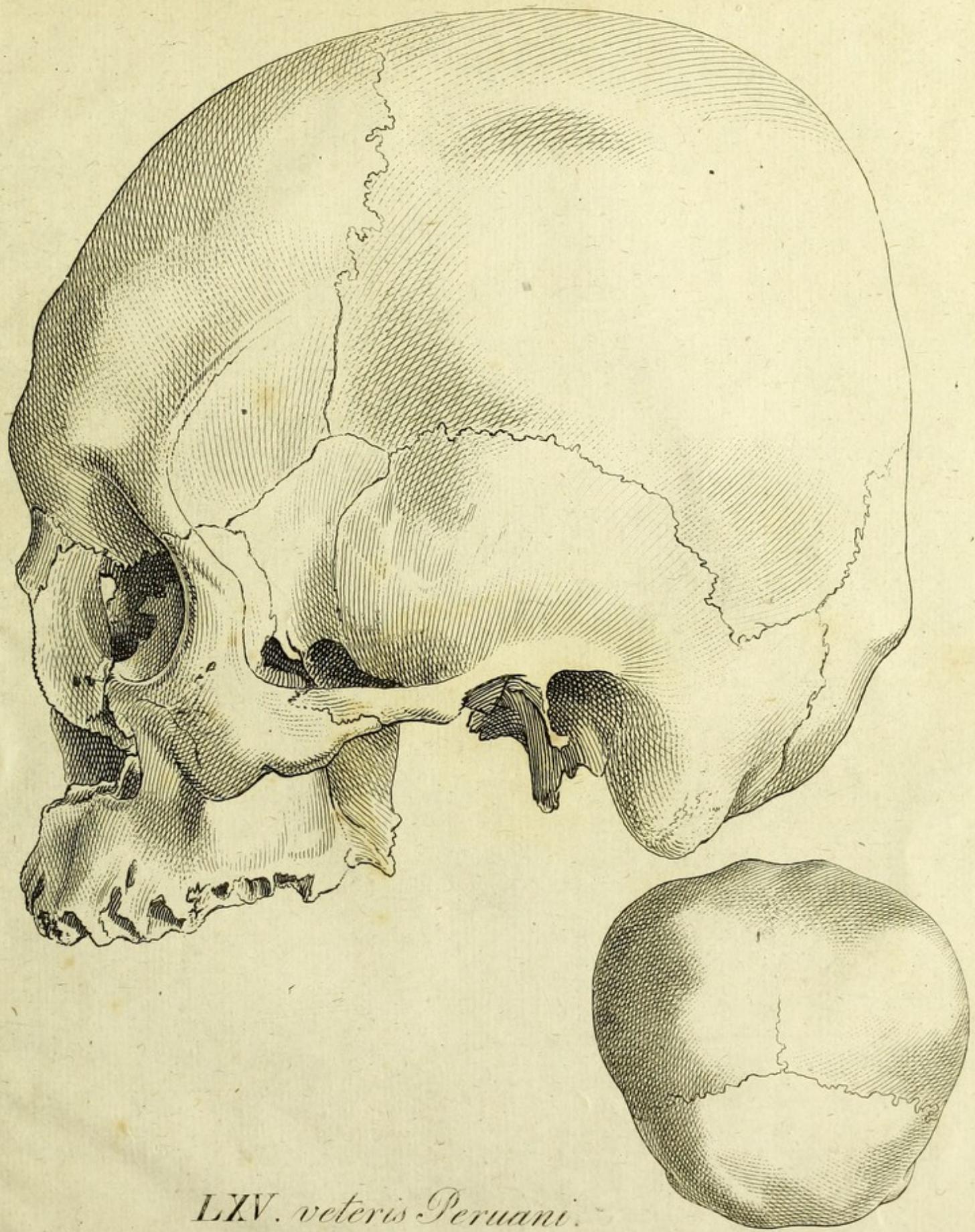
LXII. Kamtschadali genuini.





LXIII. *Batavi genuini.*





LXV. veteris Peruani.



